

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2555

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2555

อนันต์ เองสุวรรณ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ
นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ
นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขอบเขตเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรม
การอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน จากงานวิจัยระดับวิทยานิพนธ์ ปรียญานิพนธ์
สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์
และงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 30 แห่ง ซึ่งทำการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554
จำนวน 93 เรื่อง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

ผลการสังเคราะห์งานวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการอ่าน พบว่า ผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษา มีบทบาทด้านการสนับสนุนและวางแผน ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรม ผู้ปกครอง
มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้
บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือ
แข่งขัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้าน
วัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว

2. ด้านพฤติกรรมการอ่าน พบว่า ระดับนิสัยรักการอ่านและความสามารถในการอ่านของ
นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อความบันเทิง วิธีที่ช่วยพัฒนา
ทักษะการอ่านของนักเรียน ได้แก่ รูปแบบการสอน CIRC การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
ทางภาษา การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน วิธีสอนแบบหวนทวนความคิด 6 ไบ การสอนอ่านแบบ
SQ3R การสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นียม และการใช้
กิจกรรมกลุ่ม

3. ด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในการอ่าน
ได้แก่ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน และนักเรียนไม่สนใจการอ่าน รองลงมาคือ ปัญหาในการจัด
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ครูที่รับผิดชอบมีภาระงานมาก และต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นด้วย

A SYNTHESIS OF RESEARCH RESULTS ON READING
BEHAVIOR PROMOTION OF STUDENTS IN BASIC EDUCATION

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

October 2012

Anan Hengsuwan. (2012). *A Synthesis of Research Results on Reading Behavior Promotion of Students in Basic Education*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof Dr. Puongrat Kesonpat.

The purposes of this research was to synthesize the research results on reading behavior promotion of the students in basic education in 3 aspects including reading promotions, reading behaviors, and problems with reading. 93 theses, dissertations, minor theses, independent studies, term papers, as well as institutional research from 30 higher education institutes conducted during 2003 – 2011 were collected for the synthesis. The method and instrument used including the content analysis and data recording form.

The results of the research synthesis were concluded as follows.

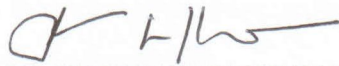
1. Reading Promotions found that persons who played roles in supporting reading included school administrators providing supports and planning, teachers implementing activities, parents providing supports, schools and concerned agencies encouraging their personnel and community to participate. Most of reading promotion activities were organized in terms of practices or competitions. The factors affecting reading behaviors included environment, family, materials and equipment, and personal characteristics.

2. Reading Behaviors found that the students' reading behaviors and reading abilities were at the moderate level. Students' reading was for entertainment purposes. Methods that help students develop better reading skills included cooperative integrated reading and composition - CIRC technique; language experience based learning; using printed media to promote readings; 6 thinking hats method, survey, question, read, recite, and review - SQ3R reading method; reading instructions using scientific method, activities based on constructivist ideas; and group activities.

3. Problems concerning Readings found that mostly problems were problems of readings; students' lack of love reading habit, second problems were reading promotion activities; teachers responsible for reading activities having heavy workload.

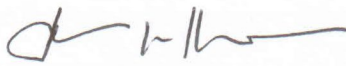
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ
นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ อนันต์ เองสุวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

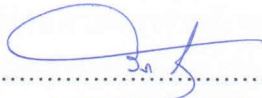
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย)

คณะกรรมการสอบ

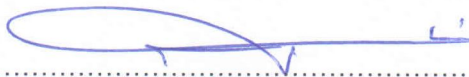
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. ราชนัย บุญธิมา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่อุทิศเวลาให้คำปรึกษา แนะนำตรวจปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อคิด รวมถึงเอาใจใส่และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้ตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์ ดร. สรภักดิ์สรณ์ จิตรกมลทัศน์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำสารนิพนธ์ให้ถูกต้องและมี คุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เฉลียว พันธุ์สีดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงนารถ ชัยรัตน์ อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มเฮง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่า ในการตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความ สมบูรณ์และมีคุณภาพ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าของผลงานวิจัยและผู้เขียนตำราทุกท่านที่ได้สร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาการเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาไทย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเอนก คุณแม่ชูศรี เองสุวรรณ บุพการีที่ เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างจนผู้วิจัยมีวันนี้ได้ ท่านอาจารย์ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์ ผู้เป็นทั้งครูและผู้มี พระคุณจนหาที่สุดมิได้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงนารถ ชัยรัตน์ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ตลอดจนพี่น้องและเพื่อนสนิทที่ให้กำลังใจตลอดมา คุณค่าหรือคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัย ครั้งนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อนันต์ เองสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	5
ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	5
ขอบเขตของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	10
การส่งเสริมการอ่าน.....	18
พฤติกรรมการอ่าน.....	55
ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	72
การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา.....	76
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
3 วิธีดำเนินการวิจัย	99
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	99
การกำหนดประชากร.....	99
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
4 ผลการสังเคราะห์งานวิจัย	104
ตอนที่ 1 การสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัย.....	105
ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัย.....	122
การส่งเสริมการอ่าน.....	122
พฤติกรรมการอ่าน.....	139
ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	144

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	148
วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	148
ขอบเขตของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	148
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	149
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	149
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	149
สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย.....	150
การอภิปรายผล.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	157
บรรณานุกรม	159
ภาคผนวก	179
ภาคผนวก ก.....	180
ภาคผนวก ข.....	192
ภาคผนวก ค.....	272
ภาคผนวก ง.....	274
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	286

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาวิเคราะห์ จำแนกตามสถาบันการศึกษา.....	100
2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามเพศของ ผู้วิจัย.....	105
3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย.....	106
4 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามสาขาวิชา ที่ผลิตงานวิจัย.....	107
5 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามชื่อ ปริญา.....	108
6 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามระดับ การศึกษาที่ทำการวิจัย.....	109
7 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามประเภท ของงานวิจัย.....	109
8 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามประชากร/ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย.....	110
9 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามจำนวน กลุ่มตัวอย่าง.....	111
10 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามวิธีการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	112

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามตัวแปรต้นที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรก.....	113
12 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามตัวแปรตามที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรก.....	114
13 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการตั้งสมมติฐานการวิจัย.....	115
14 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
15 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล.....	117
16 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
17 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	118
18 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่าน.....	119
19 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมการอ่าน.....	119

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัยด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	120
21 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรก.....	121
22 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามเพศของผู้วิจัยและสถาบันการศึกษาของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	193
23 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย และชื่อปริญญา ของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	197
24 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามชื่อปริญญา และรูปแบบงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	201
25 สภาพทั่วไปของงานวิจัยตามระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย.....	205
26 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามประเภทของงานวิจัย.....	209
27 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย.....	213
28 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	220
29 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	225
30 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามการตั้งสมมติฐานการวิจัย.....	230
31 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	235
32 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	242
33 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	247
34 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (สถิติพื้นฐาน).....	252
35 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (สถิติทดสอบสมมติฐาน).....	257
36 ข้อค้นพบของงานวิจัยจำแนกตามประเด็นที่ศึกษา.....	263
37 ข้อค้นพบของงานวิจัยจำแนกตามประเด็นย่อยที่ศึกษา.....	267

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาและความคิด จะเห็นได้ว่ามีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่านไว้มากมาย ดังที่ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) กล่าวไว้ว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์” (Reading Maketh a Full Man) เพราะฉะนั้นผู้ที่นิยมนิสัยรักการอ่านย่อมได้เปรียบและมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากยิ่งขึ้น การอ่านเปรียบเสมือนขนมทรัพย์ยิ่งอ่านมากยิ่งรู้มาก และหากได้นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม และนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป ดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช เกี่ยวกับการอ่านหนังสือพระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2514 ที่กล่าวว่า (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2552: 1)

“...หนังสือเป็นการสะสมความรู้และทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้สร้างมา ทำมา คิดมา แต่โบราณกาลจนทุกวันนี้ หนังสือจึงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นคล้าย ๆ ธนาคารความรู้และเป็นออมสิน เป็นสิ่งที่จะทำให้ มนุษย์ก้าวหน้าได้โดยแท้...” และพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่าน ที่กล่าวว่า (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2552: 5) “...เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศนั้น คนไทยดูไม่ค่อยมีนิสัยในการอ่านสักเท่าไร ทั้ง ๆ ที่การอ่านหนังสือเป็นการหาวิชาความรู้ที่ง่ายและมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ ทั้งหมด...”

การสร้างนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยการอ่านและการเขียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการคิด และการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ภาครัฐได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนให้สามารถใช้การอ่านในการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวในสังคมได้อย่างมีความสุข สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญของการอ่าน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลาย และสม่ำเสมอ ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 1)

ภาวะการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้ครูมีบทบาทสำคัญมากต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งหมายถึงครูที่สอนในทุกวิชาจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การให้ความสำคัญกับหนังสือนอกเวลา นอกเหนือจากตำราเรียน (น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2553: 10) พฤติกรรมการอ่านของเยาวชนเป็นเรื่องที่ครู ผู้ปกครอง นักการศึกษาและผู้กำหนด ยุทธศาสตร์ของชาติให้ความสนใจเป็นพิเศษในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากผลการสำรวจใน หลายประเทศพบว่าคะแนนการทดสอบคุณภาพและความสามารถในการอ่านลดลง การรู้หนังสือ ถดถอยและความสนใจในการเรียนลดลง (น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2552: 111) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการ อ่านแก่เด็กและเยาวชน จะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงในการสร้างนิสัยรักการ อ่าน และพัฒนาทักษะการอ่าน และประโยชน์ทางอ้อมในการพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถอื่น ๆ (อัจฉรา ประดิษฐ์. 2550: 15-17)

การอ่านนำมาซึ่งความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การพัฒนาคุณภาพของคนถือว่าเป็น หัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จุดเริ่มต้นจึง อยู่ที่คุณภาพของระบบการศึกษา และคุณภาพของการพัฒนาระบบความรู้ในสังคม การพัฒนาคน ให้มีความรู้และสามารถสร้างความรู้ใหม่จึงเกี่ยวข้องกับการอ่านเป็นพื้นฐานซึ่งเป็นการแสวงหา ความรู้และการซึมซับความรู้ การอ่านเป็นช่องทางลัดที่นำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของโลกใน ระยะเวลาอันสั้น (น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2553: 9)

การส่งเสริมการอ่านกลายเป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ดังนี้ 1) กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ 2) กำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน 3) กำหนดให้ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน และ 4) กำหนดให้มีคณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้ 1) พัฒนา คนไทยให้มีความสามารถในด้านการอ่าน โดยรณรงค์การอ่านเขียนภาษาไทย ปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย รวมทั้งบริหารจัดการและสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนา ความสามารถในด้านการอ่านของคนไทย 2) พัฒนาคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่าน โดยปลูกฝังและ สร้างทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านหนังสือ และสื่อทุกรูปแบบ ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเป็นภาคีเครือข่ายส่งเสริมการอ่าน และกำหนดมาตรการจูง ใจให้ภาคีเครือข่ายร่วมส่งเสริมการอ่านในสังคมไทย 3) สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการ ส่งเสริมการอ่าน โดยแสวงหาภาคีเครือข่ายในการเสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม พัฒนาและ เพิ่มจำนวนแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถจัดบริการได้ครอบคลุมทุกตำบล/ชุมชน อย่างทั่วถึง ทันสมัย และมีคุณภาพเพื่อทำให้การอ่านเป็นที่สนใจมากขึ้น (คณะรัฐมนตรี. 2552: ออนไลน์)

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. 2547: 13-14) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในข้อ 4 มุ่งให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ และได้กำหนดไว้ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และได้กำหนดให้ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนดจึงจะจบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 7-32)

ปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญกับการอ่านมากขึ้น และยังตระหนักถึงสภาพปัญหาชั้นวิกฤตของเด็กไทยที่อ่านหนังสือน้อยลง แม้การอ่านจะเป็นการแสวงหาความรู้ที่ทำได้ง่าย สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาประเทศ แต่จากข้อมูลพบว่าในปี 2551 การอ่านหนังสือของเด็กและเยาวชนไทยลดลงเหลือเพียง 39 นาทีต่อวันเท่านั้น เด็กไทยทุกเพศและทุกช่วงวัยกลับใช้เวลาในการเล่นคอมพิวเตอร์ และดูโทรทัศน์มากขึ้น (ฉันทิณี เลิศอรียกฤต. 2554: 25) ปัญหาเด็กไทยไม่รักการอ่าน จึงเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องประสานความร่วมมือช่วยกันแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะการอ่านถือเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความสำคัญยิ่งต่อการนำพาชีวิตไปสู่ความสำเร็จ (มีเดีย จุฬา. 2549: 14) ผลการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551 พบว่าอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยที่อายุ 6 ปีขึ้นไป มีค่าลดลงจากการสำรวจใน พ.ศ. 2548 คือ จากร้อยละ 69.1 เป็นร้อยละ 66.3 เนื่องจากใช้เวลาดูโทรทัศน์ และไม่มีเวลาอ่านหนังสือ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2552: คำนำ)

นอกจากนี้ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา: การศึกษาศักยภาพครูในการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา พบว่าอุปสรรคสำคัญในการจัดกิจกรรมคือ ครูต้องทำงานหลายอย่าง หนังสือมีไม่เพียงพอ เด็กบางส่วนยังไม่มีวินัย ไม่ชอบอ่าน และอ่านไม่ออก (เพ็ญพันธ์ เพชรศรี; และ นิตยา เปลื้องนุช. 2550: 91) ผลการวิจัยของ ไช้มุก เหล่าสุนทร (2550: บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนมากที่สุด คือ นักเรียนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม รองลงมาคือ กิจกรรมไม่น่าสนใจ และห้องสมุดประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ชัชวาล ใจเดียว (2548: บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาการดำเนินการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 คือ สถานศึกษาขาดวัสดุ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการส่งเสริมการอ่าน สถานศึกษาขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ ขาดการสนับสนุนจากองค์กร ภาคอื่น ๆ บุคลากรที่รับผิดชอบมีหน้าที่ภาระงานพิเศษอื่น ๆ มาก ขาดการประสานงานระหว่างครูและผู้ปกครองนักเรียน สื่อในห้องสมุดไม่สามารถบริการให้นักเรียนได้เต็มที่ การดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ผู้ปกครองได้ทราบ ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะ ๆ และการนิเทศติดตามควบคุมกำกับดูแลจากหน่วยเหนือไม่ต่อเนื่อง

จากนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในทศวรรษที่ผ่านมางานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านเกิดขึ้นมากมายที่ช่วยนำทางให้กับผู้บริหารและครูได้นำความรู้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน การสังเคราะห์งานวิจัยจะทำให้สามารถรวบรวมประเด็นและหาคำตอบเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษารวบรวมและสังเคราะห์การวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษานักบริหารการศึกษา ครู ตลอดจนผู้กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการอ่าน ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน กำหนดนโยบาย การพัฒนาปรับปรุง จัดทำโครงการส่งเสริมการอ่าน และได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารประกอบการตัดสินใจดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านควรมีความรู้และความเข้าใจ เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนประสบความสำเร็จ และจากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจวิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ปริญญาตรี การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการอ่านจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 มีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยไว้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากในช่วงระยะเวลาี้ มีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายของรัฐบาลที่ประกาศให้ปี 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่เจริญพระชนมายุ ครบ 48 พรรษา การที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ปี 2546-2555 เป็นทศวรรษแห่งการรู้หนังสือ อีกทั้งสมาชิกทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ได้ตกลงร่วมกันที่จะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่ประชากรในประเทศของตน นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เนื่องจากการสังเคราะห์งานวิจัย (synthesis of research) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ หลายเรื่องมาศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2529: 26) โดยรวบรวมงานวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่านจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2554 จำนวน 93 เรื่อง แล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554
2. เพื่อสังเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษา หน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพทั่วไปงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ข้อค้นพบของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้เป็นแนวทางแก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านทั้งที่บ้านและการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นสารสนเทศประกอบการกำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำโครงการ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการสังเคราะห์งานวิจัย

1. การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราช

ภฏวนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภฏวนครสวรรคต มหาวิทยาลัยราชภฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภฏเลย มหาวิทยาลัยราชภฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยรามคําแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยศิลปากร เฉพาะฉบับที่เป็นภาษาไทย ที่ทำการวิจัยในชวงปี พ.ศ. 2546-2554 รวม 93 เรื่อง

3. วิธีการที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้านในครั้งนี้ คือ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

นียมคัพทเจเพาะ

1. การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน หมายถึง การกระทำที่มีเป้าหมายในการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้น ให้ผู้เรียนเป็นผู้รักการอ่าน ผู้เรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนําไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ประกอบด้วย การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การดำเนินการให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน ชอบอ่านหนังสือ และเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริม การอ่าน ประกอบด้วย บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

1.1.1 บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการส่งเสริมการอ่าน

1.1.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากอ่าน จนสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง หลากหลาย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ลักษณะของกิจกรรมที่นักเรียนต้องการ และแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.1.2.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง กระบวนการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นทั้งรูปแบบการสอน รูปแบบการ อ่าน การจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการส่งเสริมการอ่าน

1.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน หมายถึง องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครอบครัว ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ด้านคุณลักษณะ

1.1.3.1 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

1.1.3.2 ด้านครอบครัว หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวที่มีผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

1.1.3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการอ่าน

1.1.3.4 ด้านคุณลักษณะส่วนตัว หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียนที่ส่งผลต่อการอ่าน

1.2 พฤติกรรมการอ่าน หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงการเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน และทักษะการอ่าน

1.2.1 นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การแสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ เป็นคุณลักษณะที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจและความต้องการในการอ่าน การใช้เวลาในการอ่าน การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน การใช้บริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

1.2.2 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความเข้าใจในการอ่าน

1.2.2.1 ความสามารถในการอ่าน หมายถึง การแสดงออกถึงความเข้าใจในคำศัพท์และเนื้อเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญได้ สรุปความ ตีความ ได้มีวิจารณญาณในการอ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นและประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง เข้าใจแนวคิด ปรัชญา หรืออุดมคติที่ผู้เขียนแทรกไว้ วิเคราะห์หรือวิจารณ์เกี่ยวกับข้อเขียนหรือเรื่องที่สามารถอ่านได้ รวมถึงความสามารถของนักเรียนด้านการอ่าน นักเรียนอ่านหนังสือได้ อ่านหนังสือเป็น

1.2.2.2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดแล้วพิจารณาแยกแยะส่วนต่าง ๆ ที่มีความหมาย ความสำคัญและความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ซึ่งเป็นการอ่านวิเคราะห์คำ วิเคราะห์รูปแบบภาษา วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์แนวคิด ค่านิยม และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

1.2.2.3 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์ วิจัยในสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือหรือไม่

1.2.2.4 ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

1.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หมายถึง ข้อขัดข้องหรือสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย ปัญหาในการอ่าน ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา และปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับต่อไปนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) และโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เทศบาล และกรุงเทพมหานคร

4. งานวิจัย หมายถึง วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัย ทั้งในระดับ ปริญญาโท ปริญญาตรี และงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย

5. การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรม การอ่าน ซึ่งจะประกอบด้วย การสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัย อันประกอบด้วย ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ชื่อปริญญา รูปแบบงานวิจัย ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย การเลือกตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การตั้งสมมติฐานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย และสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัยโดยสรุปบรรยายในรูปความเรียง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - 1.2 มติคณะรัฐมนตรีในการส่งเสริมการอ่าน
 - 1.3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.4 นโยบายส่งเสริมการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.5 ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน
 - 1.6 นโยบายส่งเสริมการอ่านของกรุงเทพมหานคร
 - 1.7 โครงการ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้”
 - 1.8 ทศวรรษของการเรียนรู้หนังสือแห่งประเทศไทย
2. การส่งเสริมการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
 - 2.4 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
 - 2.4.1 บทบาทของผู้บริหาร
 - 2.4.2 บทบาทของครู
 - 2.4.3 บทบาทของผู้ปกครอง
 - 2.4.4 บทบาทของโรงเรียน
3. พฤติกรรมการอ่าน
 - 3.1 นิสัยรักการอ่าน
 - 3.1.1 ตัวบ่งชี้นิสัยรักการอ่านของนักเรียน
 - 3.1.2 ความสนใจในการอ่าน
 - 3.2 ทักษะการอ่าน
 - 3.2.1 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการอ่าน
 - 3.2.2 ชนิดของการอ่าน
 - 3.2.3 ปัจจัยในการสร้างพื้นฐานการอ่าน

4. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
5. การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา
 - 5.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 5.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 5.3 ลักษณะของการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 5.4 ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย
 - 5.5 การวิเคราะห์เนื้อหา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของต่างประเทศ
 - 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในประเทศ
 - 6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของต่างประเทศ

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์อันจะนำไปสู่ความเจริญของประเทศในทุกด้าน การกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านไว้หลายแห่ง เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มติคณะรัฐมนตรี นโยบายส่งเสริมการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายส่งเสริมการอ่านของกรุงเทพมหานคร และเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อทิศทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

มาตรา 4

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

มาตรา 7

ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 15 (3)

การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

มาตรา 22

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็นทำ เป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (3) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- (5) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 27 วรรคสอง

ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสารของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1.2 มติคณะรัฐมนตรีในการส่งเสริมการอ่าน

คณะรัฐมนตรี (2552: ออนไลน์) ได้พิจารณาเรื่องการส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ แล้วมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ดังนี้ 1) กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ 2) กำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน 3) กำหนดให้ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน และ 4) กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้ 1) พัฒนาคอนไทยให้มีความสามารถในด้านการอ่าน โดยรณรงค์การอ่านเขียนภาษาไทย ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย รวมทั้งบริหารจัดการและสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านของคนไทย 2) พัฒนาคอนไทยให้มีความรักการอ่าน โดยปลูกฝังและสร้างทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านหนังสือและสื่อทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเป็นภาคีเครือข่ายส่งเสริมการอ่าน และกำหนดมาตรการจูงใจให้ภาคีเครือข่ายร่วมส่งเสริมการอ่านในสังคมไทย 3) สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน โดยแสวงหาภาคีเครือข่ายในการเสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม พัฒนาและเพิ่มจำนวนแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถจัดบริการได้ครอบคลุมทุกตำบล/ชุมชน อย่างทั่วถึง ทันสมัย และมีคุณภาพเพื่อทำให้การอ่านเป็นที่สนใจมากขึ้น

1.3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในข้อ 4 มุ่งให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ และได้กำหนดไว้ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และได้กำหนดให้ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนดจึงจะจบการศึกษา นอกจากนี้โครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษา ยังเปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 7; 12; 23; 32)

1.4 นโยบายส่งเสริมการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 1-18) ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านไว้ 4 นโยบาย ดังนี้ นโยบายที่ 1 สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญของการอ่าน นโยบายที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับ

โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลาย และสม่ำเสมอ นโยบายที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และนโยบายที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้อ่านในกระบวนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น และเพื่อให้บรรลุตามนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดมาตรการสำคัญเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ มาตรการที่ 1 สร้างความตระหนักให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการอ่าน มาตรการที่ 2 กระตุ้นและปลูกฝังให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอ่านอย่างต่อเนื่อง มาตรการที่ 3 จัดสถานที่ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน มาตรการที่ 4 ประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มาตรการที่ 5 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี มาตรการที่ 6 จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลายและสม่ำเสมอ มาตรการที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการห้องสมุดที่มีคุณภาพ มาตรการที่ 8 พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต มาตรการที่ 9 ปรับแนวคิด ให้ความรู้ และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของการอ่าน และมาตรการที่ 10 บูรณาการการอ่านในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น

1.5 ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2553: 6-7; 18; 39-43) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียน มีดังนี้

มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวบ่งชี้พื้นฐาน ข้อ 3 กำหนดให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และได้ให้คำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ว่าหมายถึง ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการแสวงหาข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น จินตนาการ ฯลฯ ที่บันทึกไว้ในเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ แผ่นศิลา โบราณ ป้ายโฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยการอ่าน การดู การฟัง และการเขียน

ตัวบ่งชี้ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้โรงเรียนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย 2 ตัวบ่งชี้คือ ลำดับที่ 6.1 ประสิทธิภาพการดำเนินการของสถานศึกษา หมายถึง ระดับคุณภาพการบริหารจัดการและการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา มีเกณฑ์การประเมินคุณภาพและการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. สถานศึกษามีการให้ความรู้และอบรมครูอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง หรือครูไปอบรมพัฒนาตนเอง อย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง

2. สถานศึกษามีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

3. สถานศึกษามีการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

4. สถานศึกษามีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบ ของครูทุกคน ทุกภาคการศึกษา

5. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินจากข้อ 1-4 ไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 6.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู หมายถึง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

3. การออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5. การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสม กับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน

6. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

7. การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

8. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืนและต่อเนื่อง ตามหลักการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานและการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาลในภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ตัวบ่งชี้ที่ 7 นี้ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาจากผลการปฏิบัติ บทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านในข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการตาม มาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2. ด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผนการบริหารงานการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา งานกิจการนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ข้อที่ 3 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ข้อ 3 ความสวยงาม หมายถึง การจัดสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สวยงาม เป็นที่น่ารื่นรมย์แก่ผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาและผู้เข้ามาพบเห็น รวมทั้งมีบรรยากาศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ การทำกิจกรรมตามสภาพและบริบทของแต่ละสถานศึกษา

1.6 นโยบายส่งเสริมการอ่านของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีนโยบายที่จะขับเคลื่อนให้กรุงเทพฯ เป็นมหานครแห่งการอ่านตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพเมืองให้ก้าวทันการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ และเป็นนโยบายหลักในการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน สร้างการเรียนรู้ และสร้างการยอมรับจากนานาชาติ โดยจะเน้นเพิ่มพื้นที่ในการอ่านหนังสือให้มากขึ้น พร้อมทั้งได้เตรียมเสนอชื่อกรุงเทพฯ เข้าแข่งขันเป็นเมืองหนังสือโลกในปี 2556 หรือ World Book Capital 2013 (กรุงเทพฯ เดินหน้าเป็นมหานครแห่งการอ่าน. 2554: 6-7) โดยยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ในการขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครสู่เมืองหนังสือโลก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการสื่อสารสาธารณะ เพื่อปรับกระบวนการทัศนสังคม โดยการจัดทำแผนรณรงค์ สร้าง Brand Ambassador และจัดทำโฆษณาเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ดำเนินนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่องโดยกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหลัก และสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายส่งเสริมการอ่านจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ร่วมมือกับเครือข่ายภาคี 50 องค์กร จัดตั้งศูนย์ประสานงาน เพื่อวิจัยและสนับสนุนหา Best Practice ภาคี ตลอดจนการสัมมนาเครือข่ายคนทำงานส่งเสริมการอ่าน สื่อสารกับภาคีอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาและขยายพื้นที่การส่งเสริมการอ่าน โดยพัฒนาศักยภาพพื้นที่การอ่านเดิมและเพิ่มพื้นที่ใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย ผ่านหลากหลายกิจกรรม อาทิ โครงการ “Bangkok Young Star Writer” หรือกิจกรรมพบนักเขียน

นอกจากนั้นข้อเสนอแนะจากกลุ่มสมาชิกรักการอ่าน ได้แก่ การทำให้หนังสือดีมีคุณภาพ ที่คนอยากอ่านและควรอ่านเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง การสร้างวัฒนธรรมในการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในกลุ่มประชาชนทุกวัย การสร้างสภาวะแวดล้อมรักการอ่านในกลุ่มเพื่อน การจุดประกายให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของการอ่าน การให้เด็กอ่านหนังสือให้ผู้ใหญ่ที่มีปัญหาทางด้านสายตาฟัง การเข้าถึงพื้นที่การอ่านได้ง่ายและสะดวก การเพิ่มพื้นที่ในการอ่านตามห้างสรรพสินค้า การจัดกิจกรรมการอ่านให้เหมาะสมกับความสนใจของประชาชน รวมถึงการจัดหาสถานที่ บรรยากาศร่มรื่นเหมาะแก่การอ่านหนังสือ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าไปใช้บริการ นอกจากนี้กลุ่มสมาชิกตัวแทนนักเขียน สำนักพิมพ์ ร้านค้า ควรร่วมมือร่วมใจกันสร้างกลไกขับเคลื่อนองค์กร กำหนดหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศของเมืองแห่งการอ่าน และเปลี่ยนความคิดประสพการณ์ วางเป้าหมายวิสัยทัศน์ ประกาศความร่วมมือของกลุ่มภาคีเครือข่าย MOU ในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจนเต็มรูปแบบ

1.7 โครงการ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้”

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดโครงการ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในมงคลวโรกาส ทรงเจริญ

พระชนมายุ 48 พรรษา เพื่อปลูกฝังสร้างนิสัยให้ “เด็กไทยรักการอ่าน” ในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับชาติ โดยกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการอ่านให้ โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และชุมชน ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีแนวทางดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 15)

1. จัดกิจกรรม “วางทุกงาน อ่านทุกคน” โดย

1.1. จัดเตรียมสถานที่และจัดหาหนังสือหรือสำเนาบทความที่เป็นประโยชน์น่าสนใจ หรือให้ความเพลิดเพลินเพื่อให้ ผู้บริหาร นักเรียน ครู และบุคลากรอื่น ๆ เลือกอ่านได้อย่างหลากหลายและมีปริมาณเพียงพอ

1.2 สร้างบรรยากาศ จัดเวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียนให้นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคน อ่านหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์สาระใดก็ได้ตามความสนใจทุกวัน อย่างน้อยวันละ 15 นาที (อาจเปิดเพลงเป็นสัญญาณเริ่มอ่าน และหยุดอ่าน)

2. จัดกิจกรรม “ส่งเสริมการอ่าน” ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอที่ได้ผลครอบคลุมทั้งด้าน การฟัง พูด คิด และเขียน (สุ. จิ. ปุ. ลิ.)

3. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และสร้างความรู้สึให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ เริ่มคิด เริ่มทำ และมีความผูกพันกับโครงการฯ

4. สร้างแรงจูงใจและชี้แนะให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมี “นิสัยรักการอ่าน

5. พัฒนาการอ่านของนักเรียนตามลำดับ ตั้งแต่ระดับ อ่านออก อ่านเป็น อ่านสม่ำเสมอ จนกระทั่งอ่านเป็นนิสัย พร้อมทั้งติดตามประเมินผลพัฒนาการอ่านของเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.8 ทศวรรษของการเรียนรู้หนังสือแห่งประชาชาติ

ส่วนหนึ่งของประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) ระบุว่า "มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระเสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ...บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะเป็นสิ่งที่ให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่าอย่างน้อยสุดในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน..." ซึ่งประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวมทั้งประเทศไทยได้ ยอมรับร่วมกันและได้นำไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 เป็นต้นมา สะท้อนให้เห็นว่าทุกประเทศให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนของตนอย่างน้อยต้องให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้รู้หนังสือสามารถอ่านออก-เขียนภาษาของตนเองได้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตต่อไปได้ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือได้พัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยเริ่มแรกมุ่งเน้นให้ สามารถอ่านออกเขียนข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ ต่อมาได้มีการเชื่อมโยงการรู้หนังสือกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ในหลายสาขา เช่น การรู้หนังสือกับการคิดเลขได้ การอาชีพ การวางแผนครอบครัว และการพัฒนาประชาธิปไตย เป็นต้น ภายหลังองค์การยูเนสโกได้ประกาศให้ วันที่ 8 กันยายน ของทุกปีเป็น "วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ" (International Literacy Day) ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 ได้มีการประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (The World Conference on Education for All) ขึ้น

ณ ประเทศไทย ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้สนับสนุนการรู้หนังสือซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในลักษณะของการศึกษาต่อเนื่องของทุกคน ทุกอายุ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ อันเป็นต้นแบบของการศึกษาตลอดชีวิต

ในปี พ.ศ. 2545 สหประชาชาติได้ประกาศให้ช่วงปี พ.ศ. 2546-2555 เป็นทศวรรษของการเรียนรู้หนังสือแห่งประชาชาติ (United Nations Literacy Decade) โดยเห็นว่าการรู้หนังสือมีความจำเป็นต่อเด็กเยาวชน และผู้ใหญ่ในการแสวงหาทักษะชีวิตที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายที่จะมีมาในชีวิตและเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาตลอดชีวิต (วัชรินทร์ จำปี. 2553: ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับนานาชาติและในระดับประเทศต่างก็ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่านด้วยการกำหนดกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านมีทิศทางที่ชัดเจนและเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนได้นำไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนต่อไป

2. การส่งเสริมการอ่าน

การส่งเสริมการอ่านเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมการอ่านเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งสนับสนุนทักษะในการจูงใจให้คนเกิดความอยากรู้อยากอ่าน จนเกิดเป็น “นิสัยรักการอ่าน” และนิสัยดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันกว้างขวาง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งกิจกรรมอาจประกอบไปด้วย การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดนิทรรศการ การแสดงหุ่น การเล่นเกม การจัดตั้งชมรม การแสดงละคร การวาดภาพหรือระบายสี การจัดฉายภาพยนตร์ งานสัปดาห์หนังสือ ฯลฯ โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ เพศ วัย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของแต่ละคน (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531: 223) นอกจากนี้การส่งเสริมการอ่าน เป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อเร้าใจ จูงใจ และกระตุ้นให้คนอยากอ่านหนังสืออยู่เสมอจนเป็นนิสัย พร้อมทั้งแนะนำและชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านหนังสือ อ่านได้ อ่านแตกฉาน และอ่านเก่ง จนถึงขั้นสามารถวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือได้ (ชูลี อินม่น. 2533: 55) การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เป็นการนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้เพื่อสร้าง กระตุ้น และส่งเสริมเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจหนังสือ มีความต้องการอ่านอยู่ตลอดเวลา รู้จักเลือกที่จะอ่านสิ่งที่มีประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ มีความเพลิดเพลินในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน และแสดงพฤติกรรมการอ่านออกมาเสมอ ๆ จนกลายเป็นนิสัยรักการอ่านในที่สุด (อันธิกา วงษ์จำปา. 2549: 58) นอกจากนี้การส่งเสริมการอ่านเป็นการกระตุ้นผู้อ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีความสนใจในการอ่าน จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน และได้พัฒนาการอ่านจนกระทั่งมีความสามารถในการอ่านนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการอ่านทุกประเภท (สุมณฑา ฤกษ์สง่า. 2551: 10)

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านมีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นซึ่ง Thorndike (Thorndike) ได้กล่าวว่า การอ่าน คือ ความคิดที่สามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียอมนำไปสู่ความคิดที่ดีเพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน เกิดความรู้จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาจัดแยกแยะตีความหมายก่อนที่จะเกิดเป็นความคิดของตนเอง (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 3) นอกจากนี้ ก็มีนักวิชาการที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านไว้เหมือนกันและต่างกันดังนี้

แพง; และคนอื่น ๆ (Pang; et al. 2003: Online) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การทำความเข้าใจในภาษาเขียน เป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องทั้งการรับรู้และความคิด การอ่านมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 2 กระบวนการคือ การจำความหมายของคำ ซึ่งเกี่ยวกับการรับรู้สัญลักษณ์และการแปลความหมายในภาษาใดภาษาหนึ่ง และกระบวนการแปลความหมายของคำ ประโยค และเชื่อมโยงความหมายของข้อความด้วยความเข้าใจ ซึ่งผู้อ่านต้องใช้ทั้งประสบการณ์เดิม ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และไวยากรณ์ ที่จะช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 2-8) ได้รวบรวมคำจำกัดความของการอ่านจากนักวิชาการในต่างประเทศ ไว้ดังนี้

เอดการ์ เดล (Edgar Dale) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายจากสิ่งพิมพ์ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน การอ่านไม่ได้หมายความว่าเฉพาะการมองผ่านแต่ละประโยค หรือแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องเข้าใจความคิดเรื่องนั้น ๆ ด้วย

พอล ดี. ลีดี (Paul D. Leedy) มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า การอ่านคือการรวบรวมความคิด และตีความหมาย ตลอดจนประเมินค่าความคิดเห็นเหล่านั้นที่ปรากฏอยู่ตามหน้าสิ่งพิมพ์แต่ละหน้า

จอร์จ ดี. สปาซ และ พอล ซี. เบิร์ก (George D. Spache and Paul C. Berg) ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นการผสมผสานระหว่างทักษะหลายชนิด เพื่อสร้างความเข้าใจ โดยเป็นไปตามจุดประสงค์ ความต้องการ และวิธีการของผู้อ่าน

มอร์ติเมอร์ เจ. แอดเลอร์ (Mortimer J. Adler) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการตีความหมาย หรือสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ช่วยให้อ่านเข้าใจมากขึ้น กระบวนการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจนี้เรียกว่า “ศิลปะในการอ่าน”

เบอร์นาร์ด ไอ. ชมิดท์ (Bernard I. Schmidt) ได้ให้ความหมายของการอ่านอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก ยังไม่มีความหมายที่แน่นอน อาจเรียกได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างจากคำที่จำได้ไปสู่ความนึกคิดต่าง ๆ การอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ในการอ่านข้อความเหมือนกัน บุคคลสองคนมีความคิดไม่เหมือนกัน

เฮซ. ที. ฟิลเมอร์ (H. T. Fillmer) ได้ให้ความหมายของการอ่าน หมายถึง การตีความสัญลักษณ์ ซึ่งใช้แทนเสียงและความคิดออกมาเป็นความคิด หมายความว่า สัญลักษณ์คือ ภาษาเขียนนั้นไม่ได้เป็นวัตถุหรือความคิดในตัวของมันเอง เป็นแต่สิ่งที่ใช้แทนกันเท่านั้น บทนิยามนี้มีความหมายทำนองเดียวกับความหมายของการอ่านที่ เฮเลน จูนแมน (Helen Juneman) อธิบายไว้ใน "The Claremont Concept of Reading" ว่า การอ่านเป็นกระบวนการตอบสนองอย่างพิถีพิถัน การอ่านเป็นกระบวนการของการปรับตัว บุคคลปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมได้ดีเพียงใด ย่อมกล่าวได้ว่า บุคคลนั้นมีการอ่านที่ดีมากเพียงนั้น โดยสรุปก็คือ เมื่อใดที่มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทุกชนิด (มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ประสาทสัมผัสทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น และการสัมผัสทางกาย) เมื่อนั้นก็เกิดการอ่านขึ้นแล้ว การอ่านจึงกินความกว้างกว่าการอ่านหนังสือ ซึ่งใช้ประสาทสัมผัสทางตาแต่เพียงอย่างเดียว และเนื่องจากมนุษย์ใช้สัญลักษณ์แทนความคิด การอ่านให้เข้าใจจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่านด้วย ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดเพื่อโยงสัญลักษณ์ที่อ่านเข้ากับประสบการณ์เดิมของตน และตีความหมายออกมาเป็นความคิด ความรู้ ประสบการณ์เดิมนั้นเป็นได้ทั้งประสบการณ์ตรง (Direct experience) คือการได้มีปฏิกริยาตอบโต้ (Interact) โดยการใช้ประสาทสัมผัสกับสิ่งนั้นโดยตรง และเป็นได้ทั้งประสบการณ์แทน (Vicarious experience) คือการได้ฟังได้เห็นจากสื่อ (Media) ต่าง ๆ โดยไม่ได้มีปฏิกริยาตอบโต้กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรง

รูธ ทูซ (Ruth Tooze) ได้กำหนดนิยามของการอ่านไว้ 17 อย่าง สรุปได้ดังนี้

1. การอ่าน คือ แหล่งทรัพยากรสำหรับการดำรงชีวิตอยู่และการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
2. การอ่าน คือ การก่อให้เกิดความจรรโลงใจ และจิตใจที่ดี
3. การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในด้านศิลปะ เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ซึ่งมี 4 ประการคือ การฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน
4. การอ่านเป็นการช่วยส่งเสริมตนเองให้สัมพันธ์กับเด็ก การอ่านหนังสือต้องเป็นการปรับปรุง ช่วยให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยอาศัยหนังสือที่ได้พบเห็น การอ่านเป็นการส่งเสริมอารมณ์ของแต่ละคนให้สัมพันธ์กับโลก เป็นการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2538: 4) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านมิใช่แต่เพียงการออกเสียงตามตัวอักษรอย่างเดียว การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และความคิดที่ได้จากการอ่านผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นเครื่องช่วยพิจารณาตัดสินใจนำแนวความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การอ่าน คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์ หรือเขียนขึ้นมา (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542: 1)

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร โดยผู้อ่านตีความหมายของสิ่งที่อ่าน ผ่านกระบวนการคิดและเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอ่านสะสมไว้เป็นความรู้ของตนเองและนำมาเลือกใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การกระทำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย การส่งเสริมการอ่านให้ประสบความสำเร็จจึงต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากทุกด้านและทุกโอกาส ทั้งในด้าน การศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านจะช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนขึ้น ปรากฏว่าได้มีการศึกษาค้นคว้าและกล่าวถึงการอ่านเป็นอันมาก ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) กล่าวว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์” (Reading Maketh a Full Man) เพราะฉะนั้นผู้ที่อ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบและมีชีวิตที่ก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจสำหรับไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก และถ้าได้นำเอาความรู้ที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาให้แก่สังคมแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมใดมีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก สังคมนั้นก็ย่อมจะเจริญพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเราจึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้อ่านหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพ (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. 2525: 16)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สรุปได้ดังนี้ (จินตนา ไบกาชฎี. 2534: 58)

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีภาระจำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้
3. หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้งานโดยจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าว ๆ อ่านละเอียด อ่านข้าม หรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านเองได้
7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่นจึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดและทัศนะได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใด ๆ โดยเฉพาะ

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเองรวมทั้งหนังสือบางเล่ม สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2546: 43) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ จินตนาการ ผ่อนคลายความเครียด และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านเป็นวิธีการสร้างปัญญาที่ดี ยิ่งกว่าการสอนหรือการชี้แนะ เนื่องจากการอ่านด้วยตนเองนั้นผู้อ่านมีอิสระในการคัดเลือกสารนิเทศ ตามที่ตนเองต้องการ ซาบซึ้งในอรรถรสที่ได้จากตัวอักษรและเรื่องราว สามารถจินตนาการตามเรื่อง ที่อ่านได้อย่างไม่มีขอบเขต และสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านอย่างยั่งยืน ในปัจจุบันที่โลกของเรา เต็มไปด้วยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดช่องทางในการแสวงหาความรู้มากมายและสะดวกรวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันนี้รับรู้สารนิเทศ ด้วยการฟัง และดูมากกว่าการอ่าน และส่งผลกระทบต่อเป็นผู้ที่ขาดการรับรู้ในเรื่องของสุนทรียหรือ เรื่องความงามในเชิงวรรณกรรม การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ที่สามารถสังเกตได้จากบทเพลงของวัยรุ่นในปัจจุบันที่ขาดความไพเราะ ขาดความละเมียดละไม หรือภาษาพูดที่มีศัพท์ แสดงเกิดขึ้นมากมายจนไม่สามารถสื่อสารกับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในวัยเดียวกันได้ นอกจากนี้การอ่านน้อย นั้นยังจะส่งผลกระทบต่อความคิดและความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ การเรียบเรียงภาษาในเชิงวิชาการ และความสามารถในการแสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นทางสังคมต่าง ๆ

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 1) ดังนี้

1. การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน

ความเป็นจริงการอ่านไม่ได้มีความสำคัญต่อนักเรียนหรือนักศึกษาเท่านั้นแต่บุคคลทั่วไปก็อาจแสวงหาความรู้ได้ด้วยการอ่าน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย จึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียน

การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา หากเริ่มต้นดีรากฐานการอ่านของเด็กก็จะได้

สุพรรณณี วราทร (2550: 13) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัย เพราะทำให้รู้ข่าวสารข้อมูล และสามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ในยุคปัจจุบัน การอ่านทำให้มีความสุข มีความหวัง และสนองความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไป นอกจากนี้การอ่านยังเป็นวิธีการที่สำคัญและสะดวก ในการพัฒนา

ตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ และคุณภาพชีวิต เป็นต้น อย่างไรก็ตามในประเทศไทยการอ่านยังไม่เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ การส่งเสริมการอ่านจึงเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องดำเนินการโดยเฉพาะการส่งเสริมการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย

บุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียง ตลอดจนผู้ที่สร้างคุณงามความดีต่อชาติบ้านเมืองเกี่ยวกับการอ่าน ได้แสดงทัศนคติในเรื่องความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้ (ASTV ผู้จัดการออนไลน์. 2552: ออนไลน์)

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวว่า "ต้องส่งเสริมการรักการอ่าน ที่ไม่ใช่เพียงการอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการเล่านิทาน อ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่เด็กยังเล็ก ๆ รวมถึงต้องมีศูนย์เด็กเล็กที่มีคุณภาพ ทั้งในเมืองและชนบทอย่างทั่วถึง"

ประเวศ วะสี กล่าวว่า "หากจะปรับให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา จำเป็นต้องเร่งสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้เป็นวัฒนธรรมของชาติ และทำให้เกิดทั่วแผ่นดิน"

นางพาง ลิมสุวรรณ์ กล่าวว่า "ในหนังสือมีเรื่องราวและมีชีวิตอยู่ มันจะเข้าไปอยู่ในใจเด็กได้มากกว่าที่จะสอนเขาเป็นคำพูด"

อุดม เพชรสังหาร กล่าวว่า "ถ้าพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีนิสัยรักการอ่าน และอ่านหนังสือให้ลูกฟังอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะมีนิสัยรักการอ่าน รักการแสวงหาความรู้ต่อไป"

สุริยเดว ทรีปาตี กล่าวว่า "การอ่านจากหนังสือมีความเป็นธรรมชาติ สัมผัสความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งอย่างแท้จริง ได้อรรถรส กลิ่นอาย และการสัมผัสตัวอักษรจากตัวหนังสือ ทำให้เด็กเข้าถึงหัวใจของการรักการอ่านได้อย่างดี"

ชนิกา ตูจินดา กล่าวว่า "การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นสิ่งสำคัญ และควรทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่วัยทารกด้วยหนังสือนิทานตามวัยอันควร โดยมีผู้ใหญ่ใจดีช่วยเอื้อให้เด็กเกิดจินตนาการอย่างเหมาะสมตามวัย"

เรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป กล่าวว่า "อยากให้เด็กเป็นอย่างไร เลือกหนังสืออย่างนั้นให้กับเด็ก เรื่องอย่างนี้ใครทำใครได้ พ่อแม่คนไหนอ่าน ลูกของคนนั้นก็ไ้"

อมรวิรัช นาคทรพรพ กล่าวว่า "พ่อแม่ควรปลูกฝังลูกตั้งแต่เล็ก ๆ มีมุมหนังสือโปรดให้อ่าน อาจเป็นการดูเรื่องโปรด หรือนิทานเรื่องโปรด หรืออาจจะอ่านหนังสือด้วยกันกับลูกตั้งแต่เล็ก"

วัลลภ ตังคณานูรักษ์ กล่าวว่า "การอ่านทำให้เกิดจินตนาการ หนังสือไม่มีรูปภาพ มีข้อเขียน พออ่านแล้วจะคิด จินตนาการตามไป..."

เสาวภา วชิรโรจน์ กล่าวว่า "การอ่านหนังสือให้เด็กฟังทำให้เด็กฉลาด และเมื่อเขาฉลาด ก็จะชอบอ่านชอบเรียน เมื่อเขาชอบเรียน เขาก็อยากเรียนสูง ๆ และเมื่อเรียนสูง ก็จะได้งานที่ดีทำ ซึ่งเป็นผลมาจากการรักการอ่านทั้งสิ้น"

โลกปัจจุบันแข่งขันกันด้วยความรู้และนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและประเทศชาติ การพัฒนาคุณภาพของคนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จุดเริ่มต้นจึงอยู่ที่คุณภาพของระบบการศึกษา และคุณภาพ

ของการพัฒนาระบบความรู้ในสังคม การพัฒนาคนให้มีความรู้และสามารถสร้างความรู้ใหม่จึงเกี่ยวข้องกับการอ่านเป็นพื้นฐานซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้และการซึมซับความรู้ การอ่านเป็นช่องทางลัดที่นำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของโลกในระยะเวลาอันสั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการอ่านคือ ผู้ปกครอง ครู บรรณารักษ์ สื่อมวลชน นักการเมือง และผู้บริหารท้องถิ่นและรัฐบาล ส่วนสถานที่ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านอย่างยั่งยืนคือ ห้องสมุด ร้านหนังสือ อินเทอร์เน็ต ในบ้าน สถานศึกษา สถานประกอบการและสถานที่สาธารณะในสังคมไทย (น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2553: 9)

กล่าวโดยสรุป การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้สำหรับมนุษย์ในปัจจุบัน ผู้ที่อ่านมาก อ่านแล้วสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี จะช่วยให้สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากประเทศที่ประชากรเห็นความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเติบโตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม การอ่านจึงเกี่ยวพันกับผู้ดำเนินงานทางการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้ใช้ทั้งร่างกายและสมองในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น การเล่านิทาน การอ่านนิทาน การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการอ่านทั้งทางด้านความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531: 258) นอกจากนี้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการกระตุ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจการอ่านจนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน และได้พัฒนาการอ่านจนกระทั่งมีความสามารถในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากการอ่านด้วยตนเองจนเป็นนิสัย (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542: 93) นอกจากนี้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย (แมนมาส ซวลิต. 2546: 77-78; สุพรรณิ วราทร. 2550: 15-17) จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน โดยใช้กิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน จนกระทั่งพัฒนามาเป็นผู้ที่ชอบอ่านหนังสือ แสวงหาความรู้จากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมายของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนสามารถอ่านได้ในระดับที่ใช้สติปัญญา วิเคราะห์วิจารณ์ และมีความเข้าใจอย่างดีพอ สามารถอภิปรายความมุ่งหมาย ตัวละคร แรงบันดาลใจ แนวคิด การใช้ภาษาและสิ่งต่าง ๆ ที่สนใจได้ นอกจากนี้ยังต้องการให้

เยาวชนตระหนักในความสำคัญของการอ่านและมีการอ่านเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิต (สุพรรณิ
วาราท. 2550: 15-20) ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่จูงใจในการอ่าน
2. ชี้ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน
3. กระตุ้นหรือเร้าให้เกิดความอยากรู้อยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มี

คุณภาพ

4. แนะนำชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉานเกิดความเข้าใจในเรื่อง
ต่าง ๆ และสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์

5. ส่งเสริมให้มีการอ่านอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เด็กและเยาวชน จะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับ
ประโยชน์ทั้งทางตรงในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาทักษะการอ่าน และประโยชน์ทางอ้อม
ในการพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถอื่น ๆ ดังนี้

1. ช่วยจูงใจและเร้าความสนใจต่อหนังสือและการอ่าน
2. ช่วยฝึกทักษะทางภาษาและทบทวนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ
3. ช่วยพัฒนาความคิด
4. ช่วยส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน
5. ช่วยพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพราะเมื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับประสบการณ์
หรือกิจกรรมที่พึงพอใจเกี่ยวกับการอ่าน รู้จักวิธีอ่าน และได้เห็นหนังสือหลากหลาย ย่อมเกิด
ความรู้สึกรักและมีการแสดงออกที่ดีต่อการอ่าน
6. ฝึกความรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
7. ให้ความเพลิดเพลินและผ่อนคลายความเครียด
8. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี เอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน

สมทรง แสงแก้ว; และคณะ (2551: 5) กล่าวว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็น
กิจกรรมสำคัญที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน ตลอดจนถึงที่บ้าน เพื่อให้
นักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงประโยชน์ของการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่าน วัตถุประสงค์สำคัญคือ

1. เพื่อให้เด็กอ่านได้ การอ่านได้ถือเป็นการอ่านขั้นพื้นฐาน ที่จะช่วยให้เด็ก ๆ
สนใจอยากอ่านอยากรู้

2. เพื่อให้เด็กอ่านเป็น การส่งเสริมให้เด็กได้อ่านและทำกิจกรรมเป็นการฝึกให้เด็ก
ได้อ่าน คิด วิเคราะห์ มีเหตุผล ใช้กระบวนการคิดในการตัดสินใจแก้ปัญหา

3. ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เหมาะสมและอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็ก
ให้ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงควรต้องเกิดขึ้นทั้งในห้องเรียน และนอก
ห้องเรียน รวมไปถึงในโรงเรียนและที่บ้านของเด็กเองด้วย ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้จะต้องสนุก

เร้าความสนใจให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วม ตอบสนองความต้องการให้เหมาะกับวัยของเด็กที่ต้องการการยอมรับ เปิดโอกาสให้แสดงออกและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

ลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (แม้นมาส ชวลิต. 2546: 77-78)

1. เราใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมาย อาจเป็นคนเดียว หรือกลุ่มคนหรือคนทั่วไป ให้เกิด ความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์ หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม นานาประการ

2. จูงใจ ให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้ เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก ที่มีอยู่ในหนังสือตามที่ผู้จัดกิจกรรมนำมากล่าว นอกจากจะเป็นประโยชน์ แล้ว ยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจต้องแท้นั้นคุ้มค่า ให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรี ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยอ่าน ช่วยตีความหมาย ซึ่งบางครั้งอาจคลาดเคลื่อนได้ เห็นความจำเป็นที่ จะต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เอาชนะตนเองให้อาชนะหนังสือให้ได้

3. กระตุ้น แนะนำ ให้อยากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลาย อย่าง อยากมองดูให้รู้รอบและรู้สึกซึ่ง เปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านอีก เรื่องหนึ่งต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่า หนังสือทำทนายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า ให้อยากนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ อยากเขียน หนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีกว่าเล่มที่อ่าน เหล่านี้เป็นต้น

4. สร้างบรรยากาศการอ่าน ขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคมนอกจากกิจกรรมจะเร้าใจ จูงใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เกิดความคิดให้กว้างแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุง แหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านเข้าไว้ในการเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่าง ๆ

นอกจากนี้หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2551: 12) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้ กิจกรรมมีความเร้าใจ ทำให้เกิดความอยากอ่าน หนังสือ กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม จูงใจ ทำให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่าสนใจ น่าสนุก ที่มีอยู่ใน หนังสือ เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม กระตุ้น แนะนำ ให้อยากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง เมื่ออ่าน เรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านอีกเรื่องต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำที่จะขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือทำทนายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า อยากนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ อยากเขียนหนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีเหมือนเล่มที่ได้อ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 98-99) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี ควรประกอบด้วย

1. ได้รับความสนใจ เป็นการเร้าโสตประสาทให้ผู้อ่านอยากอ่าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ใจให้ลูกอยากอ่านโดยการอ่านหนังสือให้ฟัง เล่าเรื่องหนังสือ ฯลฯ ครู และบรรณารักษ์เร้าใจอยากให้นักเรียนอ่าน นักเรียนเร้าใจเพื่อน ๆ ให้อยากอ่านหนังสือ และสื่อการอ่านที่ดี มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียน เล่าเรื่องย่อให้ฟัง การเร้าความสนใจโดยการจัดกิจกรรมที่ตื่นเต้น เร้าความสนใจทั้งตาและหู มีสีสันสวยงาม รูปเล่มหนังสือน่าสนใจรูปภาพสวยงาม โดยเฉพาะภาพหน้าปกหนังสือสำหรับเด็ก การจัดนิทรรศการที่ดึงดูดความสนใจ มีการตอบปัญหา มีรางวัลต่าง ๆ มีการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ สนทนากันเรื่องหนังสือ แสดงละครหุ่น ฯลฯ นอกจากนั้นการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ซีดี-รอม (CD-ROM) มัลติมีเดีย มีทั้งเสียง สี รูปภาพ จะเร้าความสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างดี

2. จูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่าน เป็นการทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ทั้งการพูด แนะนำเล่าตอนที่นำเสนอใจให้ฟัง ตลอดจนอ่านเรื่องราวที่สนุกและน่าประทับใจ อ่านบทกลอนตอนที่ไพเราะให้ฟัง เนื่องจากหนังสือและสื่อการอ่านที่มีอยู่มากมาย ผู้อ่านอาจจะไม่ได้อ่านหนังสือ หรือสื่อการอ่านที่ดี ๆ มีประโยชน์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และบรรณารักษ์ ที่ได้อ่านหนังสือที่ดี แล้วจะต้องจูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่าน

3. กระตุ้นให้อยากอ่าน เป็นการสร้างกิจกรรมกระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็น อยากรู้เรื่องราวในหนังสือในตอนต่อไป อยากรู้ข่าวสารต่าง ๆ อยากอ่านเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจ เช่น ข่าวบุคคล ข่าวสงคราม ข่าวการเมือง ข่าวตลาดหุ้น ข่าวภูมิอากาศ ข่าวการแก้ไขจราจร และข่าวประจำวันต่าง ๆ ข่าวและเรื่องราวเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้อยากอ่านติดต่อกันไป ตลอดจนอ่านเอกสารและสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น การเขียนรายงานการค้นคว้า การทำวิจัยและการเตรียมตัวสอบก็เป็นแรงกระตุ้นให้อยากอ่านเช่นเดียวกัน การทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การเล่าเรื่องหนังสือเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง ผู้จัดทำกิจกรรมมีเทคนิคในการเล่า ไม่เล่าตอนต่อไปหรือตอนจบของเรื่อง จะทำให้ผู้อ่านอยากอ่านมาก

4. พัฒนาการอ่านของผู้อ่าน เป็นการทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่าน และรู้จักนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ให้เกิดกับตนเองและผู้อื่นได้

5. สนุกสนาน เป็นการจัดกิจกรรมที่มีความตื่นเต้น เพลิดเพลิน และมีสาระแฝงอยู่ด้วยเสมอ ซึ่งเป็นการสอนทางอ้อม เช่น คติธรรม มโนธรรม จริยธรรม อุปนิสัย ฯลฯ

6. ระยะเวลาเหมาะสม การจัดกิจกรรมไม่ใช้เวลานานเกินไปจะทำให้ผู้อ่านเบื่อหน่าย เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมเหมาะสมกับความสนใจของผู้อ่านแต่ละเพศ แต่ละวัย แต่ละอาชีพ

7. ไม่ยุ่งยากซับซ้อน การจัดกิจกรรมควรมีเนื้อหาและวิธีการไม่ยากและสลับซับซ้อนเกินไป จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เหมาะกับเพศ วัย และระดับความรู้ของผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย

8. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เช่น การเล่านิทาน การแสดงละคร การแสดงละครหุ่น การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การโต้ว่าที่ การแข่งขันตอบปัญหา ฯลฯ

9. เน้นความประหยัด เน้นการทำกิจกรรมที่ไม่สิ้นเปลือง ใช้วัสดุที่หาง่ายและราคาถูก

10. ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ ให้แก่ผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนำเอาความรู้ไปประกอบอาชีพได้ เช่น เป็นนักเขียน นักแสดง ฯลฯ

11. นำไปสู่การอ่านหนังสือ เป็นกิจกรรมที่มุ่งไปสู่หนังสือ วัสดุการอ่าน หรือสื่อการอ่าน แม้แต่การจัดนิทรรศการเรื่องต่าง ๆ ก็ต้องมีหนังสือ เอกสาร หนังสือการอ่านนำมาแสดงด้วยทุกครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7-9) กล่าวถึงลักษณะของการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไว้ดังนี้ เราใจให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ ให้เกิดความพยายามที่จะอ่านเพื่อจะได้รู้เรื่องที่น่ายุ่ที่มีอยู่ในหนังสือ และนำเสนอ ตามกิจกรรมที่จัดขึ้น แนะนำ กระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็น เรื่องน่ายุ่ต่าง ๆ เกิดความรอบรู้ คิดกว้าง มีการอ่านต่อเนื่องจนเป็นนิสัย สร้างบรรยากาศที่นำอ่าน รวมทั้งให้มีวัสดุการอ่าน มีแหล่งการอ่านที่เหมาะสมและเพียงพอ

วิธีส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

วิธีส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือและรักการอ่านหนังสือ ควรชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีการที่เหมาะสม ชั้นแรกควรให้เด็กได้อ่านหนังสือที่ง่าย สั้น และตรงกับความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่านแล้ว เด็กก็จะค่อย ๆ แสวงหาหนังสือชนิดอื่น ๆ มาอ่านเอง แต่หนังสือนั้นต้องไม่ใช่หนังสือที่ครูหรือผู้ปกครองเลือกตามความนึกคิดหรือความพอใจของตนให้แก่เด็ก วิธีที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 69-70) มีดังนี้

1. ให้เด็กได้อ่านหนังสือพร้อมกับมีกิจกรรม (Active experience) เชิญให้อ่านหนังสือ ให้ช่วยกันหาคำผิด ให้แก่ไขศัพท์แสง เล่าเรื่องหนังสือ ฯลฯ

2. ให้อ่านหนังสืออ่านเล่น โดยยังไม่คำนึงถึงเนื้อเรื่อง อาจจะเป็นการยิงปืนชกต่อยกันบ้างก็ได้แต่ควรเป็นหนังสือที่เด็กชอบ

3. อย่าปล่อยให้เด็กอ่านเฉย ๆ ผู้ใหญ่ต้องติดตาม ชี้แจงในสิ่งที่ถูกผิดเสมอในการอ่านของเด็กด้วย

4. ให้เด็กเลือกอ่านได้โดยเสรี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาว่าเด็กแต่ละเพศแต่ละวัยย่อมมีความชอบไม่ชอบไม่เหมือนกัน

เด็กอายุ 12-18 ปี เป็นระยะที่ต้องส่งเสริมการอ่านให้ต่อเนื่องกัน มิฉะนั้นความสนใจจะชะงักไป

เด็กอายุ 16-18 ปี เป็นระยะเตรียมที่จะออกไปประกอบอาชีพ การอ่านควรโยงไปกับอาชีพด้วย

ฉะนั้น วิธีการส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ คือ การจัดหาหนังสือที่ตรงกับความสนใจของเด็กตามวัยและประสบการณ์ และส่งเสริมให้มีการอ่านต่อเนื่องกันไปนั่นเอง

นอกจากนี้รุ่งฤดี ภูชมศรี (2549: 42-49) ได้กล่าวถึงวิธีส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กสำหรับโรงเรียนและห้องสมุดว่า ครู อาจารย์ทุกคนในโรงเรียนถือเป็นหน้าที่ที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ครบถ้วนทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และทักษะกระบวนการของแต่ละรายวิชาที่ครูรับผิดชอบ ตลอดจนสามารถบูรณาการเนื้อหา และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า ทำให้การเรียนของนักเรียนมีความหมาย มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สามารถใช้กระบวนการอ่านเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้และเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่ควรผลัดภาระไปให้ครูฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว แต่จะต้องรับผิดชอบทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กร่วมกันและควรทำให้หลากหลายรูปแบบ ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน และครู เช่น โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่โดยทำเป็นตะกร้าใส่หนังสือ กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน การสอนการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนรุ่นพี่เพื่อให้นำไปสอนน้อง กิจกรรมเล่าเรื่องในช่วงเข้าแถวหน้าเสาธงหรือคาบแรกของเวลาเรียน ประมาณ 3-5 นาที กิจกรรมประกวดแข่งขันยอดนักอ่าน การจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด การออกร้านจำหน่ายหนังสือ การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา การจัดค่ายเยาวชนรักการอ่าน ค่ายบูรณาการการเรียนรู้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ครูทุกหมวด ครูบรรณารักษ์ และห้องสมุด รวมไปถึงผู้บริหารที่ต้องสนับสนุนให้เกิดการเคลื่อนไหวของกิจกรรมต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7-9) กล่าวถึงข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดห้องสมุด สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น เช่น จัดนิทรรศการหนังสือในโอกาสต่าง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อชวนให้อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ ฯลฯ

2. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเตรียมพร้อมทั้งในด้านวิธีการดำเนินการ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามเป้าหมาย และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านด้วย

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ต้องเป็นกิจกรรมที่เร้าใจท้าทายความสนใจความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งมีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข และเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

5. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้กิจกรรมดูน่าสนใจแปลกใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

6. นอกจากโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยการรักการอ่านให้แก่นักเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นำทิพย์ วิภาวิน (2553: 9-13) กล่าวถึงการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสร้างนิสัยรักการอ่านตั้งแต่ปฐมวัย เป็นบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว และสภาพแวดล้อมของเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครองเล่านิทาน มีหนังสือสำหรับเด็ก และมีห้องสมุดเพื่อเด็ก การสอนเริ่มให้เด็กรักและสนใจในตัวอักษรและภาพเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่าน ในระยะที่ 1 นี้ หนังสือภาพ หนังสืออ่านสำหรับเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งถ่ายทอดผ่านการเล่านิทาน การเล่าเรื่อง การสร้างความสนใจในสื่อการอ่าน การชอบบรรยากาศการอ่านและการเรียนรู้ในร้านหนังสือ และในห้องสมุด ล้วนจุดประกายความรักในการอ่าน

ระยะที่ 2 การสร้างนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา การเรียนการสอนโดยการอ่านและการเขียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการคิด และการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ในขั้นตอนนี้ครูมีบทบาทสำคัญมากต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งหมายถึงครูที่สอนในทุกวิชาจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การให้ความสำคัญกับหนังสือนอกเวลา นอกเหนือจากตำราเรียน ในระยะที่ 2 นี้ นโยบายส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของโรงเรียนและสถาบันการศึกษามีความสำคัญยิ่ง การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก และมีห้องสมุดที่มีสื่อการอ่านอย่างเพียงพอรวมถึงอินเทอร์เน็ต และมีกระบวนการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการรู้สารสนเทศ การสอนการเลือกสื่อการอ่านที่เหมาะสมในแต่ละวัย และการสอนให้เด็กมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ การมีทักษะการวิจัย เพื่อต่อยอดความรู้เดิมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่

ระยะที่ 3 การสร้างนิสัยรักการอ่านในสังคม การอ่านเพื่อการทำงานอาชีพ เพื่อความสุขในครอบครัวและเพื่อความเพลิดเพลิน ขั้นตอนนี้เป็นการอ่านนอกเวลาอย่างต่อเนื่องในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ของสังคม เช่น ที่ทำงาน ที่บ้าน ที่ร้านค้า และสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดเฉพาะมีความสำคัญมากที่จะทำให้ผู้อ่านสนใจการอ่านเพื่อรับรู้เรื่องราวของสังคม ท้องถิ่นและสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง สภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ต่อเนื่อง การรับรู้ข่าวสารหลากหลายด้านและมีการต่อยอดความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่ ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน จึงประกอบด้วย การมีห้องสมุดที่ดี มีสื่อการอ่านที่ดี มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี มีครูดี มีผู้ปกครองที่ดี มีสื่อมวลชนที่ดี มีบรรยากาศทางสังคมที่ดี ที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน

รูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

รูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีหลักในการจัดคือ รูปแบบที่ให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงหนังสือได้โดยตรง และรูปแบบกิจกรรมที่ให้ผู้อ่านเข้าถึงหนังสือโดยอ้อม (สมทรง แสงแก้ว; และคนอื่น ๆ. 2551: 5)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เข้าถึงหนังสือโดยตรง ได้แก่

1. การแนะนำหนังสือ เป็นการแนะนำให้เด็ก ๆ ได้รู้จักหนังสือมีหลายวิธี ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ บรรณารักษ์ ซึ่งอาจทำงานร่วมกับนักอ่านของโรงเรียน นำหนังสือมาอ่าน หรือแนะนำตัวละครเด่น ๆ ให้ได้รับความสนใจ ด้วยการแต่งกายแบบตัวละครในเรื่องเดินประชาสัมพันธ์ให้เด็ก ๆ สนใจ วิธีนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ ติดตามมาถามหาหนังสืออ่านได้เป็นอย่างดี

2. การทำบรรณนิทัศน์ เป็นการแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักหนังสืออีกวิธีหนึ่ง ด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นการสรุปสาระสำคัญของหนังสือโดยสังเขป วิธีนี้บรรณารักษ์และผู้สอนสามารถแบ่งเบาภาระงานให้เด็ก ๆ ช่วยกันทำ และจัดทำมุมบรรณนิทัศน์หนังสือใหม่ไว้

3. การเล่าเรื่องจากหนังสือ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักหนังสืออย่างรวดเร็ว แต่ผู้เล่าควรใช้เทคนิคการเล่าค้างไว้ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจติดตามไปอ่านต่อเอง

4. การจัดนิทรรศการหนังสือใหม่ เป็นการจัดหาหนังสือใหม่เข้าห้องสมุดในแต่ละภาคเรียน ครูบรรณารักษ์ควรจัดตู้นิทรรศการหนังสือใหม่ หรือจัดสัปดาห์หนังสือเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกซื้อหนังสือได้ด้วยตัวเอง

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยอ้อม ได้แก่

1. การเล่านิทาน เป็นการจัดกิจกรรมโดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ทุก ๆ คนนับแต่คนในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ถ้าได้เล่านิทานให้ลูกฟังก่อนนอนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เด็ก ๆ มีความคิด จินตนาการ และเมื่อเด็ก ๆ อยู่ในโรงเรียน ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ ในการเล่าเรื่องวิธีนี้จะช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้เป็นอย่างดี

2. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสอ่านหนังสือ ตลอดจนถึงวิเคราะห์ บทบาทของตัวละคร เช่น เรื่องกระต่ายสามพี่น้อง เด็ก ๆ จะสนุกสนาน เพลิดเพลิน และจดจำเรื่องอยู่ในใจได้คงทน

3. การดูละครและภาพยนตร์ เป็นการจัดกิจกรรมโดยอาศัยสื่อโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันมีสื่อโทรทัศน์ที่ใกล้ชิดเด็ก ๆ มากที่สุดวิธีหนึ่งที่น่าจะเป็นแบบอย่างให้เด็กได้ดู การนำเรื่องราวในหนังสือมาผลิตละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ ก็สามารถกระตุ้นให้ติดตามอ่านเรื่องราวตอนต่อไป เป็นการส่งเสริมการอ่านได้ดี

4. การอ่านจากเพลงคาราโอเกะ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยฝึกการกวาดสายตา ฝึกการอ่านเร็ว เมื่อเด็กมีความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพก็จะช่วยให้ไม่เบื่อที่จะอ่าน

ในขณะที่ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 105-108) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถจัดได้หลายรูปแบบดังนี้

1. การเล่านิทาน คือ การเล่าเรื่องที่มีผู้เล่าสืบทอดกันมา หรือเล่าเรื่องจากหนังสือนิทานที่มีผู้แต่งขึ้นมา ได้แก่ การเล่านิทานในห้องสมุด การแข่งขันการเล่านิทาน

2. การเสนอหนังสือหรือวัสดุการอ่าน และสื่อการอ่านต่าง ๆ ได้แก่ การแนะนำทรัพยากรสารสนเทศที่น่าสนใจให้กับผู้อ่านเพื่อดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านนั่นเอง ได้แก่ การเล่าเรื่องหนังสือ การแนะนำหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ การบรรยายเกี่ยวกับหนังสือ การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การจัดทำรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ และการทำบรรณนิทัศน์ การจัดนิทรรศการ

3. การแสดงนาฏกรรม ได้แก่ การแสดงละคร การแสดงจินตลีลา การร้องเพลง การแสดงละครใบ้ การแสดงละครหุ่น

4. การทำกฤตภาค ได้แก่ การตัดปะ ข่าว บทความ รูปภาพ หรือทั้งรูปภาพและเรื่องที่น่าสนใจเพื่อบริการผู้อ่าน ได้แก่ การจัดทำกฤตภาคเป็นเล่ม การทำกฤตภาคข่าวติดไว้ที่ป้ายนิทรรศการด้านหลังห้องเรียนทุกวัน

5. การแข่งขันต่าง ๆ จากการอ่าน ได้แก่ การแสดงความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แข่งขันเปิดพจนานุกรมทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือสารานุกรมสำหรับเยาวชน แข่งขันตอบปัญหาสารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน แข่งขันตอบปัญหา The World Book Encyclopedia การแข่งขันโต้วาที การแข่งขันตอบปัญหาทั่วไป การแข่งขันตอบปัญหาสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ปัญหาวิทยาศาสตร์ กฎหมาย

6. การประกวดเกี่ยวกับการอ่าน ได้แก่ ประกวดการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง ประกวดการอ่านทำนองเสนาะ ประกวดการอ่านบทสนทนา ประกวดการอ่านบทละคร ประกวดการอ่านข่าว

7. การเล่นเกมที่นำไปสู่การอ่าน ได้แก่ เกมของเล่นต่าง ๆ และเกมคอมพิวเตอร์ เกมการวาดภาพ เกมเติมคำศัพท์ เกมค้นหาคำ เกมทายปัญหา เกมต่อคำพังเพย เกมการละเล่นต่าง ๆ เกมพับกระดาษ เกมประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ

8. การจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ โครงการสัปดาห์ห้องสมุด โครงการยอदनักอ่าน โครงการอ่านหนังสือให้ฟัง โครงการแนะนำหนังสือ โครงการเสนอหนังสือในรูปแบบต่าง ๆ โครงการหนังสือดีที่นำอ่าน โครงการหนังสือใหม่ในวันนี้ โครงการหนังสือสู่ชนบท

โครงการหนังสือคือเพื่อนคู่คิด โครงการยอदनักอ่านระดับประถมศึกษา โครงการยอदनักอ่านระดับมัธยมศึกษา โครงการยอदनักอ่านระดับประชาชน โครงการจัดนิทรรศการ โครงการอ่านวรรณคดีสัญจร โครงการรักษาสีงแวดล้อม โครงการประกวดการเล่านิทาน โครงการประกวดเรื่องสั้นสะท้อนปัญหาสิ่งแวดล้อม โครงการประกวดการอ่านสุนทรพจน์ โครงการจัดตั้งห้องสมุดในชนบท โครงการทอดผ้าป่าหนังสือ โครงการอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ โครงการประกวดการเขียนเรียงความ โครงการประกวดคำขวัญห้องสมุด โครงการปัญหาพาสุนัขจากการอ่าน โครงการแสดงละคร โครงการอ่านตามสาย โครงการแสดงละครหุ่น โครงการอ่านตามสาย โครงการพี่เล่าให้น้องฟัง

โครงการจัดตั้งชมรมนักอ่าน โครงการออกค่ายนักอ่าน โครงการเยาวชนพนักเขียน โครงการอ่านนิทานภาษาอังกฤษ

สุพรรณิ วราทร (2550: 15-20) กล่าวถึงรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบ การจัดประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่พบบ่อย คือ การจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจโดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ได้แก่ กิจกรรมเร้าโสตประสาท หมายถึง กิจกรรมที่ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ทักษะการฟัง ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย และการบรรเลงดนตรีหรือร้องเพลง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรสและกระตุ้นความสนใจหนังสือและการอ่าน

กิจกรรมเร้าจักขุประสาท หมายถึง กิจกรรมที่ชวนให้ดู ฟัง ฟินิจ และอ่านความหมายของสิ่งที่เห็น กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดแสดงสิ่งต่าง ๆ อาทิ การจัดแสดงภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ การจัดนิทรรศการหนังสือและสิ่งของเกี่ยวกับเรื่องในหนังสือ กิจกรรมเน้นทักษะการดูซึ่งมีการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของที่ดีจะมีคำบรรยายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่จัดแสดงหรือประวัติความเป็นมาตามความเหมาะสม

กิจกรรมเร้าโสตและจักขุประสาท หมายถึง กิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อม ๆ กัน กิจกรรมประเภทนี้สามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้ดี เพราะมีทั้งเสียง ภาพ และความเคลื่อนไหว ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ เช่น การเล่านิทานประกอบภาพแบบต่าง ๆ และการเล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบ การฉายภาพนิ่งประกอบการบรรยาย การฉายภาพยนตร์ วีดิทัศน์ การสาธิตเทคนิควิธีการ เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงทางธรรมชาติ และการแสดงเรื่องจากหนังสือประกอบดนตรีหรือการขับร้อง เป็นต้น

กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการสานต่อการอ่านหรือฟังเรื่องจากหนังสือ โดยการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การสรุปเนื้อเรื่องหรือประเด็นสำคัญ การแต่ง ดัดแปลงหรือเรียบเรียงเรื่องใหม่ การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือได้รับฟังในแง่มุมต่าง ๆ รวมทั้งการวาดภาพประกอบเรื่อง เป็นต้น

กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มที่ โดยการลงมือทำทั้งเพื่อการเรียนรู้ ฝึกฝน หรือการแข่งขัน กิจกรรมทำนองนี้นอกจากให้ความรู้และส่งเสริมการอ่านแล้ว ยังส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ช่วยให้เกิดความสนุกและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตัวอย่างกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการแข่งขัน เช่น การอ่านหรือฟังนิทานหรือเรื่องต่าง ๆ แล้ววาดภาพหรือแสดงท่าทางประกอบ การแข่งขันแต่งเพลงหรือร้องเพลงประกอบนิทาน นวนิยายหรือบทละคร การแข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้อ่าน การแข่งขันเขียนเรื่องขึ้นใหม่ตามแก่นเรื่องที่ได้อ่าน การตอบปัญหา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7-9) ได้สรุปประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเน้นทักษะการอ่าน เล่านิทาน เชิดหุ่น Reading Rally วาดจากงาน อ่านทุกคน แข่งขันตอบปัญหา ห้องสมุดเคลื่อนที่ ค่ายรักการอ่าน แข่งขันตอบคำถามในสารานุกรม ยอดนักอ่าน ฯลฯ
2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นการเผยแพร่ข่าวสาร เสียงตามสาย วันสำคัญ ยามหนังสือสู่ชุมชน แหล่งความรู้ในท้องถิ่น นิทรรศการ ฯลฯ
3. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นการแก้ไข และพัฒนา คลินิกหมอน้อย พี่ช่วยน้องให้ความรู้การใช้ห้องสมุด แข่งขันเปิดพจนานุกรม ฯลฯ
4. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะอันต่อเนื่อง หนูน้อยนักเล่า เล่าเรื่องจากภาพจากบทเพลงสูงานเขียน โต้วาที เรียงความยุวทูตความดี ฯลฯ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถเรียนรู้ได้ สื่อสารได้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 24-26)

1. ขั้นเตรียมงาน

โรงเรียนควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และนักเรียน เพื่อวางแผนการจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน โดยอภิปรายให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นของการอ่าน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากที่สุดกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์หรืออาจกล่าวได้ว่า “การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต” ก็น่าจะเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินความเป็นจริงนัก เมื่อทุกฝ่ายเห็นความสำคัญจำเป็นดังกล่าวแล้ว จึงควรดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยครู อาจารย์ บรรณารักษ์ อาจมีนักเรียนร่วมอยู่ด้วยแล้วแต่ความเหมาะสม เขียนโครงการ และทำหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมให้ส่งผลต่อการปฏิบัติจริงของนักเรียน เช่น อาจมีการบันทึกกิจกรรม กำหนดรางวัล สื่อ อุปกรณ์ การติดต่อกับผู้ปกครอง เป็นต้น

1.2 คณะทำงานพิจารณาปรับปรุงให้เป็นโครงการและกิจกรรมที่สมบูรณ์ กำหนดการและสื่อต่าง ๆ ในโครงการต้องสามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ โดยไม่ต้องใช้เงิน ใช้เวลา และแรงงานมากเกินไป โดยครูผู้สอนสามารถนำกิจกรรมต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ตั้งแต่การเขียนแผนการสอน แผนกิจกรรม เป็นต้น

1.3 เตรียมสื่อ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมตามโครงการ โดยการจัดหา คัดเลือก หรือบางครั้งจำเป็นต้องซื้อก็ควรพิจารณาตามสมควร ซึ่งไม่ควรเป็นสื่อหรืออุปกรณ์ที่มี ราคาแพงเกินไป

1.4 กำหนดเกณฑ์หรือกติกาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่านของ นักเรียน

1.5 กำหนดวิธีการประเมินผล เช่น สร้างแบบบันทึกการอ่าน ให้เล่าเรื่อง ตอบคำถาม ให้ วาดภาพประกอบเรื่อง

2. ชั้นประชาสัมพันธ์โครงการ

การประชาสัมพันธ์เป็นความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งเพราะจะช่วยให้ครู นักเรียนและ ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ

2.1 การประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสม ตามความสะดวก และ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มี เช่น ปิดประกาศในห้องเรียน ประกาศเสียงตามสาย ประกาศในวารสารโรงเรียน เขียนจดหมายส่งผู้ปกครอง

2.2 ให้ครู และนักเรียนที่อยู่ในคณะกรรมการมีเวลาชี้แจงโครงการในห้องเรียน ให้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับสมัครสมาชิกชมรม การเลือกหนังสือที่จะอ่าน การกรอกแบบบันทึก แหล่งที่จะอ่านหนังสือ กิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น

2.3 โรงเรียนจัดกิจกรรมการรณรงค์โครงการส่งเสริมการอ่านทุกรูปแบบมีทั้งเอกสาร การสื่อสาร การบรรยาย เสนอแนะ ประกาศ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้ทุกคนตระหนักใน ความสำคัญของการอ่านมากขึ้น

3. ขั้นตอนดำเนินการ

เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเนื่องจากทุกกิจกรรมในโครงการควรจะได้บังเกิดผลเป็น รูปธรรม สามารถนำเสนอภาพที่ชัดเจนของกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การเตรียมกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ และขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ เพื่อดู ความพร้อมของการจัดกิจกรรม

3.2 การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมให้ครอบคลุมทั้งการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน หรือสัมพันธ์กันทั้ง 4 ทักษะ

3.3 การพัฒนางานของนักเรียน จากการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนจะวางแผนการ จัดเก็บสะสมผลงาน คัดเลือกงาน ปรับเปรียบเทียบผลงาน และเสนอผลงานในรูปแบบการใช้แฟ้มสะสม ผลงาน

3.4 การประยุกต์ใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เหมาะสมกับโรงเรียนและ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะทำงานจะต้องหาแนวทางพัฒนาปรับปรุง กิจกรรมให้สัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

4. ชั้นประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของโครงการส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนควรได้ประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียน ดังนี้

4.1 ความก้าวหน้าในการอ่านของนักเรียนประเมินได้จากจำนวนหนังสือที่อ่านและแบบบันทึกการอ่าน ซึ่งจะแสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการการอ่านเพียงใด มีความสามารถเพิ่มขึ้นหรือไม่ รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4.2 การจัดกิจกรรมตามโครงการของโรงเรียน ซึ่งประเมินได้จากร่องรอยหลักฐานการจัดกิจกรรมตามสภาพที่แท้จริง ได้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการอ่าน รักการอ่านเพียงใด โดยใช้แบบสำรวจ แบบประเมินผลการดำเนินการรวมทั้งผลที่ได้จากการรวบรวมสะสมผลงาน และการนำเสนอผลการดำเนินงานทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากอ่าน จนสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย กิจกรรมเร้าไสตประสาท กิจกรรมเร้าจักขุประสาท กิจกรรมเร้าโสตและจักขุประสาท กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน และกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

นิสัยรักการอ่าน (Reading Habit) เป็นจุดหมายสูงสุดของการส่งเสริมการอ่าน เพราะในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนให้นักเรียนเพียงแต่อ่านออกเขียนได้คงยังไม่เป็นการเพียงพอ จุดหมายปลายทางนั้นควรจะให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านติดตัวไป เพื่อว่าเมื่อจบออกจากโรงเรียนไปแล้ว เขาจะได้อาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง อันจะเป็นการช่วยทำให้ชีวิตของเขาสมบูรณ์และมีค่ายิ่งขึ้น เพราะการศึกษามีใช้มีอยู่แต่ในห้องเรียนหรือโรงเรียน แต่การศึกษามีอยู่ชั่วชีวิต อย่างไรก็ตามการสร้างนิสัยรักการอ่านมิใช่เป็นเรื่องที่กระทำได้ง่าย ๆ ขั้นตอนของการพัฒนาการอ่านจากทักษะขั้นมูลฐานไปจนถึงระดับมีนิสัยรักการอ่าน มีอิทธิพลจากองค์ประกอบต่าง ๆ อยู่หลายประการ ทั้งระดับสติปัญญา ทักษะที่ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและความพร้อมแรงจูงใจ สภาพร่างกาย สภาพอารมณ์ สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531: 231)

สมิทและจอห์นสัน (เบญจรงค์ ปันคล้าย. 2551: 8; อ้างอิงจาก Smith; & Johnson. 1976: 20-27. Teaching Children to Read. pp. 20-27) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านประกอบด้วย ระดับสติปัญญา วุฒิภาวะ และความพร้อมของเด็ก แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ได้มาจาก พ่อ แม่ ครู และเพื่อน ๆ สภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สภาพอารมณ์ที่พร้อมต่อการอ่าน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สร้างให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่าน รวมถึงการจัดโปรแกรมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 127-128) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก ซึ่งได้แก่ อิทธิพลจากครอบครัว อิทธิพลของสื่อมวลชน

อิทธิพลจากธุรกิจหนังสือ และอิทธิพลจากโรงเรียน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2539: 11) ที่กล่าวถึงองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านของเด็ก ได้แก่ ครอบครัว โดยการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านด้วยการที่พ่อแม่ทำกิจกรรมร่วมกับลูก การอ่านหนังสือเป็นแบบอย่าง จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เอื้อต่อการอ่าน เช่น จัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็กไว้ที่บ้าน ส่วนโรงเรียนก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านเช่นเดียวกัน โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การจัดห้องสมุดให้น่าสนใจ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็กอยากเข้าไปอ่านหนังสือ

นอกจากนั้นอัจฉรา ประดิษฐ์ (2550: 23-24) ยังได้กล่าวถึงกล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. ความพร้อมด้านผู้บริหาร โรงเรียนมีผู้บริหารเป็นผู้สนใจการอ่าน มีนโยบาย และวิสัยทัศน์ที่เอื้อต่องานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนทุกทาง

2. ความพร้อมด้านบุคลากรห้องสมุด หรือผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ

3. โรงเรียนมีบุคลากรผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการอ่านอย่างเต็มตัวอย่างน้อย 1 คน เช่น ครูหมวดภาษาไทย ครูบรรณารักษ์ ครูสอนวิชา “รักการอ่าน” ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ หรือครูอื่น ๆ ซึ่งต้องทำงานโดยประสานความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจกันส่งเสริมการอ่านทั้งระบบโรงเรียน ทั้งในแง่ความกระตือรือร้น ในการทำงาน เวลา ภาระงานและความรับผิดชอบ ขวัญและกำลังใจในการทำงาน ฯลฯ

4. ความพร้อมด้านงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการซื้อหนังสือ หรือทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดทั้งปีการศึกษา

5. ความพร้อมด้านห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน โรงเรียนมีห้องสมุดที่เปิดให้บริการสม่ำเสมอ ทุกวัน และมีหนังสือไม่ต่ำกว่า 20,000-30,000 เล่ม ซึ่งเป็นหนังสือที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ดี หากไม่มีห้องสมุดก็มีมุมหนังสือในห้องเรียน หรือมีทั้งสองอย่างควบคู่กัน ในขณะเดียวกัน สถานที่และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ควร มีบรรยากาศของการส่งเสริมการอ่าน มีห้องสมุดเป็นศูนย์กลางหนังสือ หรือมีมุมหนังสือให้เด็กเข้าถึงได้ง่าย

6. ความพร้อมด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง รวมทั้งมีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดให้เด็ก ๆ เข้ามามีส่วนร่วมได้

7. ความพร้อมด้านนักเรียน นักเรียนสนใจกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเวลาอาสาช่วยงานบรรณารักษ์ เป็นบรรณารักษ์น้อยในห้องสมุด โดยนักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

8. สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานเอกชน เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียน ทำให้การอ่านไม่ใช่ภาระหนักที่จำกัดขอบเขตเพียงให้โรงเรียนรับผิดชอบเท่านั้นแต่ที่ว่าถ่ายทอดความรับผิดชอบต่อเนื่องไปสู่เวลานอกโรงเรียนของเด็กด้วย

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2553: 9-13) กล่าวว่า การพัฒนาวัฒนธรรมการอ่านในสังคมไทย ประกอบด้วย การทำงานที่ประสานสอดคล้องของ 8 องค์กรประกอบ ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใด

องค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ ดังนี้ 1) ระบบการศึกษา 2) นโยบายด้านการศึกษา หลักสูตรในการพัฒนาคน การวิจัยและนวัตกรรม 3) กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ และการเรียนรู้สื่อ 4) พ่อแม่ ผู้ปกครอง 5) ครู 6) สื่อการอ่าน เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อดิจิทัล 7) ห้องสมุด ศูนย์รวมสื่อการอ่าน 8) สื่อมวลชน สังคม สิ่งแวดล้อม วัด สถานประกอบการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน เป็นองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีหลากหลายปัจจัย ได้แก่ สภาพแวดล้อม ครอบครัว วัสดุอุปกรณ์ คุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ปัจจัยดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยให้การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2.4 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน

ในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านต้องอาศัยผู้สนับสนุนส่งเสริมที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคคลและหน่วยงานดังกล่าวมีบทบาทสำคัญดังต่อไปนี้

2.4.1 บทบาทของผู้บริหาร

ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะสร้างสรรค์ พัฒนา ผลักดัน และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนชุมชน ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารที่มีนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำด้านการอ่าน แสวงหาความรู้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่านทุกที่ ทุกเวลา ทุกเรื่อง พัฒนาความรู้ด้วยการอ่านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาการอ่านของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงจัง ตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารรักการอ่าน ได้แก่ อ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ สืบเสาะ แสวงหาและแนะนำหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน มีความสุขในการอ่าน อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส อ่านแล้วบอกต่อ/เล่าเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นฟัง ใช้ประโยชน์จากการอ่าน ใช้ห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ปริมาณการยืมหนังสือจากห้องสมุด มีวิสัยทัศน์เห็นการอ่านที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีแผนงานโครงการและการวางแผนติดตามงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างเป็นระบบ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สร้างเครือข่ายการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลาย สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง สร้างโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน/ประกวดกิจกรรมรักการอ่าน มีผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554?: ออนไลน์)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับนโยบาย และควบคุมการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริม นิษัยรักการอ่าน เพียงแต่ผู้บริหารปฏิบัติดังต่อไปนี้ (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536: 156)

1. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่แน่นอนในการสอนโดยใช้ห้องสมุด ให้นักเรียนได้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามนโยบาย ผู้บริหารควร ติดตามผลการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ หากมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหาร ควรวางแผนแก้ปัญหาต่อไป เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย เพราะจากการศึกษา การใช้ประโยชน์ห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการทดลองหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนใช้ประโยชน์จากห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด และเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด แต่มีเวลา เข้าห้องสมุดน้อยมาก และอุปสรรคที่สำคัญคือ วัสดุห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความต้องการ ของผู้ใช้และหลักสูตร ขาดบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ ขาดเครื่องมือช่วยค้นคว้า บริการ ขาดการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และขาดความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และครูผู้สอนใน การจัดหาหนังสือและวัสดุให้ความรู้อื่น ๆ เข้าห้องสมุด (เฉลิมศรี เจริญการ. 2525: 17; อ้างถึงจาก ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536: 155)

2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียน และสนับสนุนให้การดำเนินงานและการ ให้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดหาเงินสนับสนุน โดยอนุมัติให้ใช้เงินบำรุงการศึกษา หรือเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินจากแหล่งอื่นที่พอจะหาได้ เช่น จากสมาคมศิษย์เก่า จากการ บริการ ฯลฯ เพื่อซื้อหนังสือ ตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็น ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมนิษัยรัก การอ่าน และบริการอื่น ๆ

3. จัดให้มีผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดโดยตรงและปฏิบัติงานเต็มเวลาอย่างน้อย 1 คน โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้สมัครใจทำงานนี้มากกว่าใช้วิธีบังคับ และควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับงานห้องสมุดมาบ้าง หากผู้รับผิดชอบงาน ห้องสมุดไม่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ แต่รักจะทำงาน ควรสนับสนุนให้มีโอกาสได้ไปศึกษาดู งานจากห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีผู้รับผิดชอบ มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ และสามารถจัดดำเนินงาน ห้องสมุดได้อย่างดี หรือสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาอบรมจากสถาบันที่เปิดสอน หรือจัดอบรม ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด เช่น ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งจัดอบรม หลักสูตรระยะสั้นในภาคฤดูร้อนเป็นประจำทุกปี

4. ให้ผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดมีส่วนร่วมเห็นในการจัดงบประมาณและวางแผนการ ดำเนินงานห้องสมุด โดยการปรึกษาหารือร่วมกัน

5. ให้กำลังใจแก่ผู้ทำงานห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ เพราะลักษณะงานห้องสมุดเหมือนกับการ ปิดทองหลังพระ การให้กำลังใจทำได้หลายวิธี เช่น ชมเชยเมื่อทำดี ท้วงติงเมื่อเห็นว่าควรแก้ไข แนะนำเมื่อเห็นว่าดีกว่า การกระทำเหล่านี้จะต้องทำด้วยความจริงใจ การเข้าไปใช้ห้องสมุดอย่าง

สม่ำเสมอเป็นตัวอย่างแก่ครู อาจารย์ และนักเรียน ก็นับว่าเป็นวิธีให้กำลังใจอย่างดีต่อผู้ทำงานห้องสมุด

นอกจากนี้ซูลี อินมัน (2533: 55) ได้กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และบรรณารักษ์ ควรสนับสนุนให้โรงเรียนมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การเล่านิทาน การประกวดการอ่าน ฯลฯ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมวิธีการสอนของครูโดยให้มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ กำหนดให้มีการใช้ห้องสมุดเป็นประจำทุกสัปดาห์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ จัดโครงการแก้ไขปัญหสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงความสำคัญของการอ่าน พร้อมทั้งให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่อยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง สอดคล้องกับจินตนา ไบกาซุยี (2534: 71-74) ซึ่งกล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านรวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่าน ทั้งในโรงเรียน ในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จะส่งผลสำเร็จได้ดีนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากครูอาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนที่จะสนับสนุนอย่างแท้จริง ซึ่งปัญหาและอุปสรรคนานาประการเกี่ยวกับการสอนอ่าน ซึ่งทำให้การอ่านไม่บรรลุผลนั้นสาเหตุหนึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ดังนั้นหากผู้บริหารมีความตั้งใจจริงที่จะสร้างนักเรียนให้เป็นนักอ่าน ผู้บริหารควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. บทบาทในด้านวิชาการ

1.1 จัดและส่งเสริมการนิเทศภายใน เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งในเรื่องการอ่านออก อ่านได้ อ่านเป็นและอ่านเก่ง โดยเฉพาะการสอนอ่านตามหลักสูตรเพื่อให้ครู อาจารย์ สอนวิธีอ่านที่ถูกต้อง พยายามให้ครูทุกคนยอมรับว่าการสอนภาษาไทยในโรงเรียนเป็นภาระหน้าที่ของตน ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการหาความรู้ พยายามชี้แจงให้ทั้งครูและนักเรียนเห็นความสำคัญ

1.2 ส่งเสริมให้ครู บรรณารักษ์จัดทำข้อมูลปัญหาการอ่านของนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาไทย และจัดตั้ง “คลินิกการอ่าน” เพื่อแก้ไขปัญหการอ่านของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งปัญหาในการอ่านที่เกิดขึ้นแก่เด็กส่วนใหญ่ได้แก่ “อ่านไม่คล่อง ไม่กล้าอ่านออกเสียงดัง อ่านไม่ได้ อ่านไม่ถูกวรรคตอน อ่านในใจไม่เป็น และอ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้”

1.3 ปรับปรุงวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนภาษาไทยให้สอดคล้องกับการพัฒนาการอ่าน เช่น ส่งเสริมให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.4 ส่งเสริมให้หมวดวิชาต่าง ๆ จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นชุดการสอน หรือทำเป็นบทเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนอ่านและค้นคว้ามากขึ้น

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการสอนอ่านเป็นพิเศษ โดยจัดสัมมนาและอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านให้แก่ครูผู้สอนภาษาไทยและบรรณารักษ์เพื่อให้เป็น “ผู้รักการอ่าน”

1.6 จัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านของครู นักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่ครู และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (จัดเวลา 5-10 นาทีเพื่อให้ทุกคนอ่านทุกวัน) จัดกิจกรรม “พบผู้ปกครอง” เพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติและขอความร่วมมือใน

การส่งเสริมการอ่าน หรือจัดกิจกรรมการอ่านระหว่างบ้านและโรงเรียน รมณรงค์ให้มีการบริจาคหนังสือ เช่น บริจาคหนังสือที่อ่านแล้วจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน บริษัท ห้างร้าน เป็นต้น จัดทำเอกสาร/หนังสือส่งเสริมการอ่าน (นักเรียน ครู ทำเอง) สนับสนุนกระตุ้นให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกวัน เช่น กิจกรรมแข่งขันการใช้ห้องสมุด กิจกรรมตอบปัญหาในหนังสือในงานเทศกาลต่าง ๆ จัดประกวดยอดนักอ่านประจำห้อง ประจำชั้น ประจำโรงเรียน และระหว่างโรงเรียน จัดประกวดห้องสมุดในระหว่างโรงเรียนด้วยกัน โดยเน้นกิจกรรมการอ่านมากกว่าการเน้นในลักษณะภายนอก ให้รางวัลครู อาจารย์ นักเรียนที่ชนะการประกวดกิจกรรมการอ่านด้วยหนังสือ

1.7 สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับชาติ ได้แก่ ประกวดการอ่านร้อยแก้วร้อยกรองระดับชาติ ประกวดการเขียน (บทความ คำขวัญ แต่งเรื่อง)ประกวดการเล่านิทาน แต่งนิทาน วาดภาพ กิจกรรมในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและสัปดาห์ห้องสมุด

1.8 สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูอาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมในกิจกรรมวิชาการเพื่อพัฒนาการอ่าน เช่น การประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการและการฝึกอบรมของหน่วยราชการและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

2. บทบาทผู้สนับสนุนด้านกำลังใจ

2.1 การให้กำลังใจแก่ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่าน

2.2 ยินดีให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษาในการสอนด้วยวิธีให้นักเรียนอ่านหนังสือเสริมประสบการณ์มากขึ้น

2.3 รับฟังปัญหาและช่วยหาทางแก้ปัญหาในกรณีที่เด็กอ่านหนังสือได้ช้าหรือการจัดเวลาให้เด็กได้ใช้ห้องสมุดมากขึ้น

2.4 ประสานงานระหว่างครูผู้สอน (ภาษาไทย) และบรรณารักษ์

2.5 จัดให้มีการพบปะกับผู้ปกครองเพื่อให้ช่วยส่งเสริมการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

2.6 พิจารณาวางหลักเกณฑ์ออกระเบียบหรือข้อบังคับที่เกื้อกูลกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.7 ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูอาจารย์ทุกคนในโรงเรียนว่าเรื่องการส่งเสริมและสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านนั้นเป็นหน้าที่ของครูทุกคนไม่เฉพาะครูสอนวิชาทักษะทางภาษาเท่านั้น

3. บทบาทในด้านบริหาร

3.1 จัดสรรงบประมาณหรือเงินรายได้อื่น ๆ นอกงบประมาณของสถานศึกษาให้ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.2 จัดสรรเงินในการซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดหรือมุมห้องเรียน ขอบริจาคเงินหรือหนังสือจากบุคคลหรือองค์กร

3.3 จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับห้องสมุด และเพื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.4 ขอบริจาคเงินหรือสิ่งของเป็นรางวัลแก่เด็กนักเรียนที่ชนะการประกวดการอ่าน

3.5 อนุมัติหรือเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นให้อนุมัติการเข้าร่วมสัมมนาประชุม ปฏิบัติการ การฝึกอบรม และการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านแก่ครู อาจารย์และ บรรณารักษ์ โดยถือเป็นการไปปฏิบัติราชการ ให้เบิกจ่ายค่าลงทะเบียน ค่าพาหนะเดินทาง เบี้ย เลี้ยงและที่พักได้

3.6 ให้ใช้สถานที่ในสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามความเหมาะสม เป็นต้น

4. บทบาทในด้านผู้ติดตามควบคุมและประเมินผล

การติดตามผลและประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้น เป็นกิจกรรมที่ จำเป็นและนับว่าเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร ต้องดูแลให้มีการติดตามผลว่า จะ ดำเนินไปได้โดยราบรื่นหรือมีปัญหาอย่างไร จะมีทางแก้ไขอย่างไร เมื่อดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง เช่น หนึ่งภาคเรียน หรือหนึ่งปีการศึกษา นักเรียนพัฒนาการในการอ่านอย่างไรบ้าง เด็กที่ไม่เคย สนใจในการอ่านได้อ่านมากขึ้นหรือไม่ เด็กที่อ่านตามคำแนะนำมีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การ เรียนและพฤติกรรมทางสังคมในทางดีอย่างไรบ้าง อาจจะมีมอบหมายอาจารย์คนใดคนหนึ่ง หรือ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการติดตามและประเมินผล

บุษกร ทิพย์อักษร (2552: 101-103) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการ ส่งเสริมการอ่าน ไว้ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แนวทางในการบริหารและ ดำเนินงานอย่างชัดเจน เช่น มีมาตรการในการปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน มีโครงสร้างหรือกลไกใน การส่งเสริมการอ่าน มีปฏิทินในการปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน มีการกำกับติดตามผลการ ดำเนินงาน

2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ การพิจารณาจากแผนงานหรือโครงการ การพิจารณา จัดสรรทรัพยากรในรูปคณะกรรมการบริหาร เช่น การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่าน การนำระบบฐานข้อมูล E-Library มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลของครู นักเรียน หนังสือ และระบบยืม-คืน หนังสือ การจัดสัดส่วนงบประมาณรายหัว ครูร่วมกันพิจารณางบประมาณ ในการจัดซื้อ หนังสือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการส่งเสริมการอ่าน มีการเชิญคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สภานักเรียน และผู้ปกครอง เข้าร่วมประชุมในเรื่องสำคัญหรือต้องใช้ งบประมาณจำนวนมาก

3. ด้านการใช้แรงกระตุ้น ได้แก่ การจูงใจ โดยใช้การเสริมแรงทางบวกอย่างต่อเนื่อง เช่น การยกย่อง ชมเชย การให้ขวัญกำลังใจ เช่น ให้รางวัล การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม การประกวด แข่งขัน ที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้น โดยให้ การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

4. ด้านการประสานงาน มีการประสานงานกับบุคลากร หน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน มีการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้การติดต่อประสานงานประสบผลสำเร็จ เช่น การ ประชุมชี้แจง การมอบหมายงานในหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง โดยปัจจัยที่เอื้อให้การประสานงานประสบความสำเร็จ ได้แก่ การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ การตระหนักในหน้าที่ การมีความรับผิดชอบ การทำงานในช่วงเวลาและโอกาสที่เหมาะสม ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีความสามัคคี ความเสียสละ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และได้รับความร่วมมือจากชุมชน

5. ด้านการประเมินผล ได้แก่ ประเมินจากรายงานผลการดำเนินงานของครู ประเมินจากการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และประเมินจากผลงานเชิงประจักษ์ เช่น การได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันเกี่ยวกับกิจกรรมรักการอ่านทั้งในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ และระดับประเทศ ประเมินจากสถิติของนักเรียนที่เข้าใช้บริการ และการยืมหนังสือในห้องสมุด

เพ็ญพันธ์ เพชรตร; และ นิตยา เปลื้องนุช (2549: 92) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนการรณรงค์รักการอ่านให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะจัดหาเงินพิเศษเพื่อใช้จ่ายในห้องสมุดและสนับสนุนให้ครูบรรณารักษ์ได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูบรรณารักษ์โรงเรียนอื่น และยังส่งครูบรรณารักษ์เข้ารับการอบรมบรรณารักษศาสตร์ และเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป นอกจากนี้หนึ่งนุช พิเชษฐ์พันธ์ (หนึ่งนุช พิเชษฐ์พันธ์. 2529: 42-43; อ้างอิงจาก ทักษพร คงคาลัย. 2549: 92) ได้ศึกษาบทบาทการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารไว้ 2 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ได้แก่ สนับสนุนเงินงบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา การบริจาคหรือเงินอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากเงินงบประมาณของทางราชการ ที่จัดหามาเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และด้านการส่งเสริมบุคลากร ได้แก่ การให้เสรีภาพในการปฏิบัติงานของครู การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครู ให้คำแนะนำปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เปิดโอกาสให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับสูงแล้ว จะส่งผลให้ครูแสดงบทบาทในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการส่งเสริมหาวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดหาจัดซื้อหนังสือ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับสูงไปด้วย

มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 8-11) ได้กำหนดมาตรฐานของผู้บริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.1 มีห้องสมุดไว้บริการนักเรียน ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน

1.2 ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม มีสภาพดี และให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.3 มีการจัดวัสดุครุภัณฑ์ ทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอและเหมาะสม

2. ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

2.1 มีแผนการพัฒนาห้องสมุดไว้ในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

2.2 มีการกำหนดนโยบายการใช้ห้องสมุดเพื่อการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

การเรียนรู้

2.3 มีการกำหนดนโยบายการใช้ห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

3. ผู้บริหารจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน

3.1 มีการกำหนดโครงสร้าง ระบบการบริหารงานห้องสมุด และคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

3.2 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

3.3 มีการประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่คณะกรรมการเพื่อการบริหารงานห้องสมุด

3.4 มีการแต่งตั้งครูทำหน้าที่บรรณารักษ์เป็นคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ

4. ผู้บริหารจัดให้มีครูทำหน้าที่บรรณารักษ์และบุคลากรดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

4.1 มีการแต่งตั้ง/มอบหมายให้ครูทำหน้าที่บรรณารักษ์และบุคลากรดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

4.2 มีการเสริมแรง สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

4.3 มีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างโอกาสให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนได้รับการพัฒนา

5. ผู้บริหารจัดหางบประมาณสำหรับพัฒนาห้องสมุด

5.1 มีการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อสนับสนุนและพัฒนาห้องสมุด

6. ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

6.1 มีแผนการนิเทศงานห้องสมุด

6.2 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

6.3 มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง

6.4 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาห้องสมุด มี 4 ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารจัดให้ชุมชนมาใช้บริการห้องสมุดในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

2. ผู้บริหารจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนเป็นกรรมการงานห้องสมุด

4. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน
มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง มี 3 ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้าน
ห้องสมุดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2. ผู้บริหารใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน
3. ผู้บริหารมีนิสัยรักการอ่าน

นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554: ออนไลน์) ยังได้กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2554-2561 ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
ผู้บริหาร ไว้ดังนี้

คุณภาพผู้บริหาร

เป้าหมายปีงบประมาณ 2561

1. ผู้บริหารสามารถบริหารแผนงาน โครงการส่งเสริมการนิสัยรักการอ่านและการพัฒนา
ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและส่งเสริมการใช้ห้องสมุด

3. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านและการใช้ห้องสมุด

เป้าหมาย ปีงบประมาณ 2554-2555

1. ผู้บริหารจัดให้มีแผนงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด
ที่สนองแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด (1 ป 4 ส) ในแผนปฏิบัติงานประจำปี
ของโรงเรียน

2. ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการ
พัฒนาห้องสมุดในรูปของคณะกรรมการ

3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด
ที่เหมาะสมและเพียงพอ

4. ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
และการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นไปตามเป้าหมาย

5. ผู้บริหารสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

6. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุด

7. ผู้บริหารมีนิสัยรักการอ่านและใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและ
พัฒนางาน

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ
นักเรียน เพราะเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย วางแผน นิเทศติดตามการดำเนินงาน ส่งเสริมและ
สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงาน จัดหางบประมาณในการดำเนินงาน

ส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน จะมีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน

2.4.2 บทบาทของครู

ศรียรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2536: 157) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนไว้ว่า ครูผู้สอนมีส่วนผลักดันให้เด็กอ่านหนังสืออย่างมาก ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดได้ทุกวิชา โดยร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ กำหนดให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ก็เท่ากับการบังคับให้นักเรียนไปอ่านหนังสือ เมื่อทุกวิชาทำเช่นนี้ เด็กต้องอ่านหนังสือมากขึ้น จนกระทั่งเคยชินกับการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง หากครูผู้สอนสอนโดยมิได้มุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านและศึกษาค้นคว้า ไม่นานนิสัยรักการอ่านที่ปลูกฝังมาจากครอบครัวก็จะหมดไป นอกจากนี้ ชูลี อินมั้น (2533: 49-61) ได้กล่าวว่า ครูมีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่านโดยชักจูงและแนะนำให้อ่านหนังสือด้วยวิธีการที่เหมาะสม ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านประกอบการอ่าน จัดหนังสือให้อ่านที่ตรงกับความสนใจ ตรงกับวัย และประสบการณ์ จัดส่งเสริมให้มีการอ่านที่ต่อเนื่องกันไป ซึ่งครูควรใช้วิธีการกระตุ้นเด็กในการอ่าน ช่วงระยะเวลาปิดภาคเรียน เช่น กำหนดให้มีการทนายปัญหาจากหนังสือเป็นการบ้าน พร้อมทั้งจัดรางวัลแก่ผู้ทนายถูก แนะนำแหล่งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็กทราบ ร่วมมือกับบรรณารักษ์ ห้องสมุดประชาชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (โดยกำหนดแผนการจัดกิจกรรมร่วมกัน) นอกจากนี้ ครูภาษาไทยอาจร่วมกันพิจารณารายชื่อหนังสืออ่านนอกเวลาและกำหนดให้นักเรียนอ่านปีละ 10 เล่ม ตามความสนใจและความถนัดจากบัญชีรายชื่อหนังสือทั้งหมด และรวบรวมหนังสือไว้ที่ห้องสมุด เมื่อนักเรียนอ่านครบตามที่กำหนดแล้ว ครูจะใช้วิธีการประเมินอย่างง่าย เช่น การซักถาม การเขียนเรื่องย่อ มีการสรุปผลใน 1 ภาคเรียน จากบันทึกของนักเรียน และนักเรียนต้องผ่านการทำกิจกรรม เช่น สนทนาเรื่องหนังสือ การเล่าเรื่องจากหนังสือ ผู้อ่านที่มีสถิติสูงสุดจะเป็นผู้ชนะและได้รับรางวัล

สมทรง แสงแก้ว; และคณะ (2551: 4) กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ครูจำเป็นต้องศึกษาเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดเป็นมาตรฐานว่าผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีนิสัยรักการอ่าน การออกแบบกิจกรรมการสอนควรกำหนดให้เด็กได้มีโอกาสอ่าน และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน คือมีความสุขจากการอ่าน ขณะเดียวกันก็ได้แนวคิดในการนำสาระความรู้ที่ได้จากหนังสือไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับที่ตั้งจุดมุ่งหมายของสื่อว่าจะให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร เช่น สถานการณ์ปัจจุบันเกิดภาวะโลกร้อน เด็ก ๆ ควรตระหนักในปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น และควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือปัญหาคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลกระทบต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ ซึ่งปัจจุบันเด็ก ๆ ได้รับแบบอย่างจากสังคมที่ขาดจริยธรรม ทำให้เด็กซึมซับสิ่งที่ไม่ถูกต้องไปด้วย ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีสื่อที่หลากหลาย โดยเฉพาะหนังสือเพราะหนังสือเป็นสื่อที่ง่ายที่สุดในการสร้างนิสัยรักการอ่านและบ่มเพาะจริยธรรมให้เด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ ในช่วงปฐมวัยถึงช่วงชั้นที่ 1 ที่เริ่มรับแบบอย่างจาก

สังคม ถ้าครูได้สร้างประสบการณ์การอ่าน สร้างตัวละครที่จะทำให้เด็กได้แบบอย่างที่ดีจากหนังสือที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันก็จะช่วยให้หนังสือมีคุณค่าในใจของเด็ก ๆ ได้ ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ยังเป็นผู้มีบทบาทในการพาเด็ก ๆ ท่องเที่ยวไปในโลกของหนังสือด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้ใช้ทักษะสัมพันธ์ทั้งสี่คือ การฟัง ดู พูด การอ่านและการเขียน นำสู่การเล่าเรื่องจากหนังสือ การเล่านิทาน การขีดหุ่น การเล่นเกมปริศนาหาตัวละคร อ่านมหาสนุก การเขียนนิทาน เป็นต้น กิจกรรมการอ่านเหล่านี้จะช่วยให้เด็กรักหนังสือและอ่านหนังสือได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับอาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: 22) ที่กล่าวว่าครูมีบทบาทเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่การเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนในเรื่องการอ่าน การจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุด ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมการอ่านที่น่าสนใจ ในห้องเรียนมีมุมหนังสือเพื่อให้นักเรียนได้อ่านเมื่อต้องการ รวมทั้งมีห้องสมุดที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน พร้อมทั้งมีบรรณารักษ์วิชาชีพที่จะทำงานร่วมกับครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่าน

บุษกร ทิพย์อักษร (2552: 103-105) กล่าวถึงบทบาทของครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่าน ไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมลงในแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน จัดป้ายนิเทศที่น่าสนใจ การใช้เทคนิคการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การเรียนการสอนแบบโครงงาน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน เช่น การผลิตหนังสือ ผลิตนิทานเล่มเล็ก ร่วมจัดนิทรรศการต่าง ๆ ใช้วิธีสอดแทรกเนื้อหาสาระของการอ่านในชั่วโมงเรียน มีการจัดบรรยากาศในห้องเรียน มีมุมสำหรับอ่านหนังสือ วารสาร มุมแสดงผลงานดีเด่นของครูและนักเรียนภายในห้อง ใช้เทคนิคการสอนที่ช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครูโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม

2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ การสร้าง ผลิต หรือจัดซื้อสื่อประกอบ เพื่อใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดป้ายนิเทศ การผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน การจัดทำวารสาร แผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงงานห้องเรียน นำนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนรู้จักแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การใช้วัสดุจากท้องถิ่นเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการใช้หนังสือ สื่อและอุปกรณ์อย่างประหยัดและคุ้มค่า

3. ด้านการใช้แรงกระตุ้น ได้แก่ การยกย่อง ชมเชย การให้ขวัญกำลังใจ ให้รางวัล การให้คะแนน การมอบเกียรติบัตร การมอบของขวัญหรือทุนการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมการประกวด แข่งขันการอ่าน ที่โรงเรียนหรือหน่วยงานภายนอกจัดขึ้น โดยการดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาในการฝึกซ้อมก่อนการประกวด แข่งขันการอ่าน การออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการส่งเสริมการอ่าน และมีการแนะนำผู้ปกครองให้ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนให้อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ

4. ด้านการประสานงาน ได้แก่ การประสานงานเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับบุคลากร หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น การเชิญวิทยากรภายนอกมาอบรมให้ความรู้กับนักเรียน การติดต่อประชาสัมพันธ์ขอรับบริจาคหนังสือจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น การนำนักเรียนไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดประชาชน

5. ด้านการประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ใช้วิธีทดสอบหลายวิธี เช่น ให้นักเรียนอ่านให้ฟัง ให้ทำแบบทดสอบ การตอบคำถามของครู การตรวจผลงานสมุดบันทึกการอ่าน การสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม สัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพการอ่านหนังสือของนักเรียนในขณะที่อยู่ที่บ้าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 136-139) กล่าวถึงบทบาทของครูในด้านการเรียนการสอนและการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนไว้ว่า โรงเรียนมีครูและบรรณารักษ์เป็นผู้ที่มีบทบาทในด้านการเรียนการสอน และการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน ตลอดจนเป็นผู้อบรมและส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีได้ ครูมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอน เพื่อสร้างและพัฒนาคน และมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นบุคลิกภาพและสมรรถภาพของครูจึงมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของนักเรียน มาโนชญ์ เชี่ยวชาญ (2526: 12-14) ได้กล่าวถึงการจูงใจนักเรียนในหนังสือ “การเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ” ว่า ครูสามารถช่วยและส่งเสริมการเรียน การอ่าน การทำความเข้าใจในวิชาต่าง ๆ ได้ โดยการใช้แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่นำไปใช้กับนักเรียนในห้องเรียนได้ เช่น ให้นักเรียนทำโครงการ รายงาน พูดให้ฟัง ตามที่เขามีความนิยมในเรื่องเหล่านั้น เช่น ความใญ่บุญ ลัทธิศาสนา ฯลฯ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เป็นอุดมคติที่สำคัญ ๆ ซึ่งจะนำมาอภิปรายกัน เป็นต้น ครูควรมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือนอกเวลาตามที่นักเรียนส่วนใหญ่สนใจ ให้การยกย่องผลงานของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นผลงานที่สำคัญหรือไม่ก็ตาม เช่น อ่านผลงานการเขียนของนักเรียนที่ดี ๆ ให้นักเรียนทั้งชั้นฟังในบางครั้งขณะที่สอน และในขณะที่สอนควรทำให้การเรียนนั้นสนุกสนาน เช่น เล่นเกมง่าย ๆ ประกอบบทเรียน วิธีการเหล่านี้จะทำให้นักเรียนรักการเรียนและมีผลการเรียนดี

กล่าวโดยสรุป ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนในด้าน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การกระตุ้นส่งเสริมและสนับสนุน การวางแผน การประสานงาน และการติดตามและประเมินผล ครูจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และสามารถใช้เวลาว่างในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 บทบาทของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนและมีส่วนในการรับผิดชอบต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็ก โดยมีหน้าที่ในการสนับสนุนการศึกษาและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับลูกโดยวิธีดังนี้ (เยาวลักษณ์ สุวรรณแหง 2546: 43-44)

1. การสร้างบรรยากาศการอ่านภายในบ้าน เช่น การจัดมุมการอ่านสำหรับสมาชิกภายในบ้าน พ่อ แม่ จะต้องเป็นแบบอย่างในการอ่านให้กับลูก

2. เตรียมสิ่งพิมพ์ให้มียู่ที่บ้านตลอดเวลาเมื่อลูกต้องการการอ่าน เช่น หนังสือนิทานที่ภาพประกอบสวยงาม วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูน หนังสือเพลงสำหรับเด็ก หนังสือโครงกลอนสำหรับเด็ก หนังสือชุดนิทานพื้นบ้าน พจนานุกรมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ หนังสือแผนที่สำหรับเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงสารานุกรมสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

3. พ่อแม่ควรใช้เวลาในการพูดคุย เล่านิทาน ทำกิจกรรมร่วมกับลูกอย่างน้อย 15 นาทีต่อวัน

4. รับฟังเรื่องราวที่ลูกจะเล่า เช่น เรื่องโรงเรียน เพื่อน หนังสือที่ชอบ ร้องเพลงให้ฟัง หรือบทกลอนสั้น ๆ อย่างตั้งใจเพื่อให้เปิดโอกาสให้ลูกมีพัฒนาการทางด้านภาษา

5. อ่านหนังสือออกเสียงด้วยกันทุกวัน การอ่านแบบนี้สามารถทำได้ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา โดยมีปัจจัยที่สร้างความต้องการในการอ่านให้กับเด็กได้แก่ มีบุคคลภายในบ้านที่พร้อมจะอ่านหนังสือกับเด็กทุกวัน ให้เวลากับเด็กในการอ่านหนังสือด้วยกัน และเด็กมีที่สำหรับเก็บหนังสือส่วนตัว เช่น ชั้นเก็บหนังสือ กล่อง หรือลิ้นชัก

6. พาเด็กไปห้องสมุดประชาชนที่อยู่ใกล้บ้านเพื่อให้ได้สัมผัสกับบรรยากาศของการอ่าน และให้อิสระในการคัดเลือกหนังสือตามสนใจ

7. ซื้อหนังสือให้เป็นของขวัญสำหรับเด็ก โดยเขียนชื่อของเด็กเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของและสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจ

8. ความพร้อมของห้องนอนที่จะอำนวยความสะดวกให้เด็กได้อ่านหนังสือบนเตียงนอน เช่น หมอนกว้างเพียงพอสำหรับการอ่านหนังสือ แสงสว่างเพียงพอพ่อแม่จะต้องอนุญาตให้เด็กอ่านหนังสืออย่างน้อย 15 นาที หรือมากกว่านั้นก่อนเข้านอน โดยให้เด็กปิดไฟด้วยตนเองเมื่อต้องการจะเข้านอน

9. พ่อแม่ควรปิดโทรทัศน์แล้วเลือกอ่านหนังสือที่มีความสนุกสนานแทน เมื่อเด็กเห็นก็จะเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่โดยจะหันมาอ่านหนังสือแทนการดูโทรทัศน์ และกำหนดเวลาในการดูโทรทัศน์ของเด็กในแต่ละสัปดาห์ นอกจากนี้ไม่ควรจะจัดโทรทัศน์ไว้ในห้องนอนของเด็ก

10. สร้างความรู้สึกว่าการอ่านหนังสือและการดูรายการโทรทัศน์สามารถสร้างความผ่อนคลายได้เช่นเดียวกัน

11. จัดเวลาสำหรับการอ่านหนังสือด้วยกันของครอบครัวตามความสนใจของสมาชิกแต่ละคน และเลือกมุมใดมุมหนึ่งของบ้านที่ชื่นชอบในการอ่านและให้สมาชิกในบ้านได้พูดถึงหนังสือเล่มโปรดและแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน

ครอบครัว หมายถึง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย นับเป็นบุคคลสำคัญที่จะมีส่วนช่วยในการปูพื้นฐาน การสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก ๆ ตั้งแต่ในวัยเริ่มต้นของชีวิต ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้นที่บ้าน นับตั้งแต่การเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน การพาไปร้านหนังสือ ไปห้องสมุด การถามคำถาม การฟังลูกเล่าเรื่องจากการอ่านตลอดจนการไปร่วมกิจกรรมการอ่านกับลูกที่โรงเรียน การที่เด็ก ๆ อยู่ใน

บรรยากาศของครอบครัวที่รักการอ่านย่อมส่งผลให้เด็ก ๆ รักการอ่านได้อย่างแน่นอน (สมทรง แสงแก้ว; และคณะ. 2551: 5)

กล่าวโดยสรุป ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอ่าน การใช้เวลาว่างร่วมกันในการอ่านหนังสือหรือเล่านิทานให้ลูกฟัง การจัดเตรียมหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็กไว้ใกล้มือ รวมถึงการพานักเรียนไปใช้บริการห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ การพานักเรียนไปเลือกซื้อหนังสือที่ร้านหนังสือ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการประสานงานกับครูในการติดตามพัฒนาการด้านการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4.4 บทบาทของโรงเรียน

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นโรงเรียนที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีการประสานสัมพันธ์ในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่านเข้าในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ประสบความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ของโรงเรียนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรนอกโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์/แผนงาน/โครงการ/แผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ความหลากหลายของกิจกรรม ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน การยืมหนังสือและสื่ออื่น ๆ ในห้องสมุดของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน การบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการเหมาะสม/สอดคล้องกับเนื้อหา บูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554?: ออนไลน์)

โรงเรียนเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำให้การศึกษาอย่างมีระบบ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมกับความเจริญทางเทคโนโลยีตลอดเวลา จากความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการศึกษา ทำให้การเรียนการสอนในปัจจุบันได้เปลี่ยนระบบไปจากเดิม ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนจะยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูต้องการให้นักเรียนมีความรู้อะไร ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดให้โดยการพูดเพียงคนเดียว นักเรียนเป็นผู้ฟัง ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้ชี้แนะและลดความสำคัญในการพูดของครูให้น้อยลง ครูจะต้องใช้วิธีสอนที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (self instruction) หลักสูตรจึงเปลี่ยนไป ทำให้นักเรียนมีอิสระในการแสวงหาความรู้มากยิ่งขึ้น และมุ่งส่งเสริมให้คนไทยรักการศึกษาค้นคว้าไปตลอดชีวิต ดังนั้นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องเตรียมให้พร้อมเพื่อการจัดการเรียนการ

สอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาของชาติก็คือ การจัดให้มีแหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับครูและนักเรียน ซึ่งรู้จักกันโดยทั่ว ๆ ไปว่า “ห้องสมุดโรงเรียน” (School library) ดังนั้นห้องสมุดโรงเรียนทุกระดับจึงมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ เป็นแหล่งส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองของนักเรียน ต่อจากบ้านหรือครอบครัว (ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. 2536: 154-155)

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2546: 44-45) กล่าวว่าโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและปลูกฝังให้นักเรียนกลายเป็นนักอ่านตลอดชีวิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับห้องสมุด ซึ่งอาจจะจัดกิจกรรมการเข้าใช้ห้องสมุดให้อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน หรือการจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด
2. มีนโยบายของสถาบันการศึกษาที่ชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียน และจัดงบประมาณที่เหมาะสมและพอเพียง
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอรายชื่อหนังสือ หรือประเภทของหนังสือที่ต้องการอ่านกับห้องสมุด
4. กำหนดรายชื่อหนังสือสำหรับการอ่านในรายวิชาการเรียนการสอนทางด้านวรรณกรรมสำหรับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ สนับสนุนให้นักเรียนได้อ่านหนังสือหลากหลายประเภท
5. แนะนำหนังสือดีที่นำอ่านให้กับนักเรียน โดยการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ การจัดแสดงหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามโอกาส เช่น กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมการวาดภาพประกอบคำขวัญ การประกวดเขียนเรียงความ การเขียนบทหรือการร้อง การจัดนิทรรศการสัปดาห์หนังสือ ประกวดการอ่านทำนองเสนาะ
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ประเมินการอ่านของเด็ก
8. กำหนดให้นักเรียนได้อ่านหนังสือทุกวันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ให้นักเรียนได้สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเรื่องที่ได้เสริ หรือให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่องของหนังสือที่ได้อ่าน
9. โรงเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน เช่น การเตรียมหนังสือแต่ละประเภทให้พร้อมและเพียงพอ เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาร่วมสมัย มีพื้นที่สำหรับการอ่านที่สงบและผ่อนคลาย

ซูลี อินมัน (2533: 39-58) กล่าวว่า การสร้างความสนใจในการอ่านแก่เด็กนักเรียน ครูและผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอันมากในการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านโดยใช้วิธีสอนและแนะนำวิธีเรียน พร้อมทั้งปลูกฝังและส่งเสริมการอ่านหนังสือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียน มุมหนังสือในห้องเรียนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ในการให้ความรู้ ส่งเสริมให้เด็กรักการเรียน รักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ การส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ออกจากการอ่านหนังสือ การ

ส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กนั้นมีหลายวิธี เช่น โรงเรียนควรมีห้องสมุด มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่านได้ดี คือบรรณารักษ์ให้คำแนะนำการอ่าน การนำหนังสือมาให้เด็กเลือกอ่าน หรือครูอาจมอบหมายให้เด็กไปค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือแล้วทำรายงาน หรือให้เด็กเขียนข้อคิดเห็นหรือวิจารณ์จากหนังสือที่อ่าน นอกจากนี้แล้ว อาจจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ ได้แก่ ให้ทายปัญหาจากหนังสือ หรือโต้วาที หรืออภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ ฯลฯ ในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก ครูจะต้องมีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ พร้อมทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การอ่านควรเป็นกิจกรรมประจำวันต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ควรมีการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยเริ่มจากบ้าน ซึ่งมีพ่อ แม่ ผู้ปกครอง คอยให้การสนับสนุน ส่วนโรงเรียนมีผู้บริหาร ครูอาจารย์และบรรณารักษ์ช่วยเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสนับสนุนการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนได้ ดังนี้

1.1 ให้ความสนับสนุนในทางการเงินเพื่อปรับปรุงสถานที่ ชื่อวัสดุ ครุภัณฑ์ หนังสือวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์

1.2 ให้ความสนับสนุนในการจัดบริการ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.3 ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดเป็นอุปกรณ์การสอน

1.4 สนับสนุนให้บรรณารักษ์ หรือครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านห้องสมุด ด้วยการไปศึกษาดูงาน หรือเข้ารับการอบรมเพื่อนำความรู้กลับมาพัฒนากิจการห้องสมุด

1.5 ส่งเสริมให้บรรณารักษ์จัดหาหนังสือดีมีคุณค่ามาให้เด็กได้อ่าน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดทำหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

2. ครู มีบทบาทส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กหลายประการดังนี้ โดย

2.1 ครูควรเข้าใจถึงกระบวนการอ่านของเด็กดีพอ เพื่อจะได้แนะนำให้เด็กอ่านได้อย่างถูกต้อง

2.2 ควรจัดหาและสนับสนุนให้เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและตามความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งแนะนำหนังสือที่ดีมีคุณค่าแก่เด็ก

2.3 ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก เช่น การเล่าเรื่องที่เร้าให้เด็กเกิดความสนใจ โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก การเล่าเรื่องช่วยให้เกิดความสนใจในเบื้องต้น และกระตุ้นความรู้สึกที่อยากจะอ่านได้เอง ซึ่งครูพยายามชี้ให้เห็นว่ามีหนังสือที่สนุก ๆ อีกมาก เมื่ออ่านหนังสือเองได้ก็จะมีโอกาสอ่านเรื่องสนุก ๆ ได้อีกมาก

2.4 จัดมุมหนังสือขึ้นในชั้นเรียน

2.5 พยายามหาสื่อต่าง ๆ ช่วยให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ หนังสือที่มีคุณค่าและทันสมัย ทั้งควรเหมาะสมกับวัยด้วย

2.6 ครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองควรร่วมมือกัน โดยครูพยายามหาทางชี้แนะให้ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการอ่าน เพื่อจะได้เลือกหนังสือที่ดีมีคุณค่าให้เด็กอ่าน (อารี สัตถ์หวิ; และคนอื่น ๆ. 2542: 17; อ้างอิงจาก อรสา กุมาริ ปุกหุด. 2525: 317-325)

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นงานใหญ่ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการร่วมมือกันจากหลายฝ่าย หลายสถาบัน เช่น บ้าน โรงเรียน ห้องสมุด และรัฐบาล รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ กล่าวได้ว่าโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในงานนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ ต่อไปนี้เป็นแผนปฏิบัติงานที่สามารถ กระทำได้ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยอาศัยการรณรงค์ของโรงเรียน มีดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร งบประมาณ และการจัดการ ในเรื่องบุคลากร ควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
2. ให้เวลามากขึ้นสำหรับการสอนอ่านในโรงเรียน
3. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้จัดโครงการเกี่ยวกับการอ่าน โดยให้มีกิจกรรมการอ่าน ตามความพอใจสัปดาห์ละครั้ง
4. จัดสรรเงินงบประมาณมากขึ้นเพื่อการศึกษา เพื่อว่าจะได้สามารถเพิ่มขึ้นเรียนและสร้าง ห้องสมุดโรงเรียนขึ้นได้
5. ให้เงินทุนอุดหนุนแก่โรงเรียนสำหรับซื้อหนังสือดี ๆ เข้าห้องสมุด
6. เพิ่มเงินเดือนให้อาจารย์ใหญ่ ครู และบรรณารักษ์ เพื่อดึงดูดใจพวกเขาให้ทำงานด้วยความกระตือรือร้นและสร้างสรรค์
7. สร้างข่ายงานของห้องสมุดโรงเรียนในระดับชาติ
8. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมในเรื่องการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
9. ส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์ ครู และบรรณารักษ์ให้เข้าประชุมสัมมนาและฝึกอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน
10. ให้รางวัลจูงใจแก่ผู้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมการอ่าน
11. พิมพ์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านและนำผลของการวิจัยไปใช้และให้คำ รับรองงานวิจัยเหล่านั้น
12. ส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์ใหญ่และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนให้เป็นผู้ดำเนินการ สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
13. ครูควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียน ครูคนอื่น ๆ บรรณารักษ์ ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ นอกโรงเรียน ในการจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์และน่าสนใจ เพื่อ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียน
14. วางแผนโครงการการอ่านที่ดีในห้องเรียน ซึ่งให้เวลาแก่นักเรียนที่จะอ่านหนังสือดี ๆ ในห้องสมุด
15. ใช้วิธีการประกวด เกม การแสดง หุ่น ไปสเตอร์ การพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือการเล่า เรื่อง และกิจกรรมอื่น ๆ ในการช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสือดี

16. ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้เขียนรายงานเกี่ยวกับความประทับใจต่อหนังสือและการวิจารณ์หนังสือที่พวกเขาอ่าน

17. จัดมุมอ่านหนังสือในห้องเรียน

18. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดโฮมรูมเพื่อดูแลการแสดงหนังสือที่มุมอ่านหนังสือในห้องเรียน

19. ส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการบริจาคหนังสือ การยืมหนังสือหรือแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองในห้องเรียน

20. ช่วยบรรณารักษ์ของโรงเรียนและครูคนอื่น ๆ วางแผนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนตลอดทั้งปี

21. แนะนำแนวทางแก่นักเรียนในการเลือกหนังสือดี ๆ มาอ่าน นอกเหนือจากหนังสือเรียน

22. ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการประกวดการอ่านที่จัดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

23. ขอร้องผู้ปกครองให้ติดตามดูนิสัยเกี่ยวกับการอ่านของลูก ๆ ที่บ้านโดยการซื้อหาหรือขอยืมหนังสือมาให้ลูกอ่าน

อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: 20-22) กล่าวว่าโรงเรียนและครูก็มีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่เริ่มต้นจากการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ การสอนความรู้เบื้องต้นในสาขาวิชาต่าง ๆ การสอนทักษะในการดำรงชีวิต การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาและแสวงหาความรู้ และสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศนิวซีแลนด์ เด็กได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้ที่รักการอ่านโดยโรงเรียนในระดับปฐมวัยจำนวนมากที่นั่น ได้จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภาษาตามแนวทางของ Whole Language (WL) หรือการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ การเป็นนักอ่านที่ดีมีใช้เรื่องบังเอิญที่เกิดขึ้นในทันทีแต่จะต้องใช้เวลาในการสั่งสมการอ่านเป็นระยะนานพอสมควร ตามมาด้วยการที่ครูจัดสรรหนังสือที่มีคุณภาพมาให้นักเรียนเลือก เด็กได้อ่านเรื่องที่ตรงกับความสนใจในเวลาที่เหมาะสม ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านหนังสือที่เด็กสามารถเลือกได้เองตามความสนใจ ควรจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้ เช่น การจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มเพื่อให้เด็ก ๆ ร่วมกันคิดและเล่าเรื่องที่ตนได้อ่าน ครูจัดมุมเรียนรู้ภายในห้องเรียนที่หลากหลาย มุมห้องสมุดมีหนังสือที่วางไว้ชัดเจนและเป็นระเบียบ มีหนังสือครอบคลุมความสนใจของเด็กอย่างน้อย 4 เท่าของจำนวนนักเรียนในห้องควรมีเบาะรองนั่งหรือเก้าอี้นั่งเพื่อจูงใจให้เด็กอยากเข้ามาอ่านหนังสือ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและหอสมุดแห่งชาติแห่งประเทศนิวซีแลนด์ (Ministry of Education and National Library of New Zealand. 2002) ได้กำหนดแนวทางสำหรับโรงเรียนในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. ครูต้องใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาการรู้หนังสือให้แก่เด็ก

2. บรรณารักษ์จะต้องสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก อันจะช่วยพัฒนาให้เด็กเป็นนักอ่าน ทั้งนี้ โดยสร้างสภาพแวดล้อมของห้องสมุดที่เอื้อต่อการพัฒนาการอ่าน

3. โรงเรียนต้องแสวงหากลยุทธ์ในการเพิ่มพูนความรู้ของครูเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน

4. บุคลากรของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูหรือบรรณารักษ์ต้องมีนิสัยรักการอ่าน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนในด้านการอ่าน

5. บุคลากรของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรณารักษ์ ต้องใช้กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านในโรงเรียน ตลอดจนในชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่

6. โรงเรียนสามารถขยายประสบการณ์และทักษะในการอ่านของเด็กด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับห้องสมุดประชาชน

สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ (2553: 14) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน มีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนทุกระดับได้ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และเขียน โดยอาศัยบทบาทหน้าที่ตามระดับการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียน แบบลดหลั่นเป็นโครงสร้างระดับขั้นการปฏิบัติงานตามแนวคิดของเวเบอร์ (Weber) อันประกอบไปด้วยฝ่ายบริหารที่ช่วยอำนวยความสะดวกสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาโดยรวม ครู อาจารย์ ผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนหรือระดับห้องเรียนโดยตรง และนักเรียนมีหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ได้แก่ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคลากรและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการอ่านอันจะนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน

3. พฤติกรรมการอ่าน

พฤติกรรมการอ่าน หมายถึง การกระทำที่บุคคลแสดงออกถึงความสนใจในการอ่านและการชอบอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างโดยการอ่านและแสวงหาหนังสือเพื่อการอ่าน มีความสนใจและยินดีที่จะอ่านเองโดยไม่มีการบังคับ และเป็นการแสดงพฤติกรรมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เยาว์วัยให้รักการอ่าน รู้จักเลือกอ่านให้เข้าใจให้ซึมซาบ อ่านโดยมีความคิดไตร่ตรอง และรู้จักใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสืออย่างเต็มที่ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน โดยมีพฤติกรรมดังกล่าวเป็นปกติอยู่เสมอและยังหมายถึงปริมาณความชอบอ่านสิ่งพิมพ์ทุกชนิดและการเลือกอ่านเนื้อหาในสิ่งพิมพ์ (ประดิษฐา เสถียรมงคล. 2549: 4) การสร้างนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็ก และส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็กทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายคนได้พบว่า การสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมาก ควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารกอยู่ใน

กรรมของมารดา จึงจะได้ผลดีต่อสมองของเด็กทารก และเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาก็ต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่านไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต ในหน้าที่การงาน และมีนิสัยรักการอ่านไปจนชั่วชีวิต (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542: 55-66) พฤติกรรมการอ่าน ประกอบด้วย นิสัยรักการอ่าน และทักษะการอ่าน

3.1 นิสัยรักการอ่าน

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2538: 34) ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า การใฝ่รู้ไม่แต่การอ่านและอ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านยอมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ อื่น ๆ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ อ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส แม้แต่อยู่ในห้องสุขา และไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดนอกจากการอ่าน สอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 55) ที่กล่าวว่านิสัยรักการอ่าน หมายถึง ความประพฤติหรือพฤติกรรมที่เคยชินกับการอ่านเป็นประจำจนรู้สึกจะขาดการอ่านไม่ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า นิสัยรักการอ่าน คือ การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่นและชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิด ทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี คนที่อ่านหนังสือตลอดเวลาเรียกว่า “หนอนหนังสือ” (Bookworm)

กล่าวโดยสรุป นิสัยรักการอ่าน เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ เป็นคุณลักษณะที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจในการอ่าน และความชอบที่จะอ่าน ได้แก่ มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านหนังสือ การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีโอกาส วิธีได้หนังสือมาอ่าน ลักษณะการอ่าน รสนิยมในการอ่าน เจตคติต่อการอ่าน การใช้บริการห้องสมุด และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

3.1.1 ตัวบ่งชี้นิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ก้อ สวัสดิ์พานิช กล่าวถึงลักษณะนิสัยที่บ่งชี้ว่าเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านไว้ 5 ประการ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 69) ดังนี้

1. มีนิสัยช่างถาม เช่น เรื่องที่อ่านนี้เป็นจริงหรือไม่ ความคิดใหญ่ ๆ ในเรื่องนี้คืออะไร เรื่องนี้แก้ปัญหาอะไรบ้าง
2. มีนิสัยสร้างภาพพจน์ขึ้นในใจ เช่น หลับตานึกดูภาพที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่านมาหรือเขียนแผนภาพ เพื่อประกอบการคิด
3. มีนิสัยต่อเติมใจความที่บกพร่อง เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว และมีบางตอนที่ผู้แต่งกล่าวไม่ละเอียด ก็ให้เอาประสบการณ์ของตนต่อเติมเข้าไปให้สมบูรณ์
4. มีนิสัยบันทึกข้อความที่สำคัญไว้ เช่น บันทึกข้อความที่สำคัญ ทำโครงเรื่องคร่าว ๆ ที่ได้อ่านและจดจำคำที่ดีเป็นคติไว้

5. มีนิสัยทดสอบคุณค่าของสิ่งที่ตนอ่าน เช่น เรื่องที่อ่านนี้ดีแค่ไหน แก้ปัญหาที่ผู้อ่านตั้งไว้หรือไม่ และข้อบกพร่องของเรื่องนี้คืออะไร

สอดคล้องกับแม้นมาส ซวลิต (2546: 93) ที่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักอ่านที่ดีไว้ว่า นักอ่านหนังสือที่ดีควรมีสิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. มีความสนใจในการอ่านหนังสือ หัดนิสัยให้รักการอ่านหนังสือจนเป็นกิจวัตรประจำวัน อ่านหนังสือสม่ำเสมอทุกวันอย่างมีความสุข อ่านติดต่อกันเป็นเวลานานได้ อ่านหนังสือได้ทุกประเภทของนักเขียนทุกคน และไม่ว่าจะเป็นหนังสือเก่าหรือหนังสือใหม่ก็ตาม

2. รู้จักวิธีการอ่านหนังสือให้ได้เร็ว

3. มีประสบการณ์ เพียงพอที่จะเข้าใจและซาบซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง

4. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิทยาการต่าง ๆ และติดตามวงการหนังสืออยู่เสมอ มีความรู้เรื่องหนังสือ รู้จักลักษณะและประเภทของหนังสือ สามารถจะเลือกหนังสือได้ตรงกับความต้องการและความสนใจได้

5. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน คือ อ่านอย่างไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ และเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุผล มีใจกว้างในการรับฟัง

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 43-46) ได้จัดทำมาตรฐานห้องสมุดและตัวบ่งชี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยในหมวดที่ 3 มาตรฐานด้านผู้เรียน กำหนดไว้ 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ และ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ มี 8 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้
2. ผู้เรียนค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนตัดสินใจเลือกสารสนเทศที่เข้าถึงได้อย่างถูกต้อง
4. ผู้เรียนสรุป เรียบเรียงแนวคิดจากสารสนเทศที่ค้นพบได้
5. ผู้เรียนจัดเก็บ/เผยแพร่สารสนเทศได้
6. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากการศึกษาค้นคว้าได้
7. ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
8. ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน มี 4 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ
2. ผู้เรียนยืมหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้เรียนมีปริมาณการอ่านหนังสือเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับระดับชั้น

นอกจากนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ยังได้ร่วมมือกับบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) จัดโครงการโรงเรียนรักการอ่าน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระดับโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินโรงเรียนรักการอ่าน สังกัด กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2554 ด้านผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ความสามารถของผู้นำเยาวชนโรงเรียนรักการอ่าน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้น
3. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจจากการอ่าน
4. นักเรียนมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
5. นักเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน
6. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้
7. นักเรียนสามารถนำการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง อย่างมีวิจารณญาณ และใช้ความรู้จากการอ่านมาดำรงชีวิตอย่างเป็นผู้มีคุณธรรม
8. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ห้องสมุด

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2550: 50-51) ได้จัดทำแนวทางและมาตรการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 2 มีนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้มากขึ้น ซึ่งกำหนดเกณฑ์ด้านผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ไว้ดังนี้

1. การค้นคว้าในห้องสมุด มุมรักการอ่าน และแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 70
2. การใช้เวลาวางอ่านหนังสือ ร้อยละ 70
3. บันทึกการอ่าน ร้อยละ 80
4. การเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน เช่น ประกวดตอบคำถามจากสารานุกรม ค้นหาสุดยอดนักอ่านกับ TK Park (อุทยานการเรียนรู้) หนังสือเล่มโปรด Book Club ฯลฯ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554: ออนไลน์) ได้กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2554-2561 ด้านคุณภาพนักเรียนไว้ดังนี้

เป้าหมาย ปีงบประมาณ 2561

1. นักเรียนทุกคนมีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศ
2. นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. นักเรียนมีความสามารถในการประเมิน เลือกรับ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม
4. นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

เป้าหมาย ปีงบประมาณ 2554-2555

1. นักเรียนทุกคนมีเป้าหมายในการอ่าน คิดรูปแบบ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของตนเอง

2. นักเรียนใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี และร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยความเต็มใจอย่างสม่ำเสมอ

3. นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 75 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

4. นักเรียนใช้เวลานอกเวลาเรียนในการอ่านหนังสือเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที

5. นักเรียนเลือกอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือแบบเรียนเฉลี่ยอย่างน้อย คนละ 20 เล่ม ต่อปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ออนไลน์) ได้จัดประกวด นักเรียน “รักการอ่าน” เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและยกระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นผู้สนใจที่จะอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง อ่านทุกเวลาที่ว่างจนเป็นกิจวัตรประจำวัน มีความสุขในการอ่าน และใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วย การใช้เวลาในการอ่าน ลักษณะนิสัยในการอ่าน การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และองค์ประกอบด้านผลงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการอ่าน ดังรายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

1. การใช้เวลาในการอ่าน ตัวบ่งชี้ได้แก่

1.1 อ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน หมายถึง อ่านทั้ง 7 วัน ในหนึ่งสัปดาห์

1.2 ใช้เวลาว่างทั้งในและนอกเวลาเรียน หมายถึง ใช้เวลาอ่านมากกว่า 2 ชั่วโมงในหนึ่งวัน

2. ลักษณะนิสัยในการอ่าน ตัวบ่งชี้ได้แก่

2.1 มีความสุขในการอ่าน หมายถึง เล่าเรื่องที่อ่านอย่างมีความสุข 5 เรื่อง

2.2 อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส หมายถึง มีบันทึกการอ่านเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ หนังสือพิมพ์ สารคดี บันทึหิงคดีและสารานุกรม

2.3 แสวงหาความรู้จากการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน หมายถึง มีบันทึกการอ่านมากกว่า 5 เรื่องในหนึ่งสัปดาห์

3. การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ตัวบ่งชี้ได้แก่

3.1 ใช้ประโยชน์จากการอ่าน หมายถึง นำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ในการเรียนรู้มากกว่า 5 สาระ การเรียนรู้

3.2 ใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง หมายถึง ใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 7 ครั้ง ในหนึ่งสัปดาห์

3.3 สนใจเข้าใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง หมายถึง ใช้บริการห้องสมุด 5 วัน ในหนึ่งสัปดาห์

3.4 ปริมาณการยืมหนังสือจากห้องสมุด หมายถึง ยืมหนังสือจากห้องสมุด 5 เล่ม ในหนึ่งสัปดาห์

องค์ประกอบที่ 2 ผลงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการอ่าน ตัวบ่งชี้ได้แก่

1. เชิงปริมาณ หมายถึง บันทึกการอ่าน 5 เรื่องในหนึ่งสัปดาห์
2. เชิงคุณภาพ หมายถึง มีบันทึกการอ่านประกอบด้วยชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ราคา สรุปเรื่องโดยย่อ ประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาจันทบุรี เขต 4 ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ด้านนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ประกอบด้วย อ่านหนังสือทุกวัน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านสม่ำเสมอ ดูแลรักษาหนังสือเป็นอย่างดี และมีหนังสือที่ชอบเป็นของตนเอง ด้านสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้จากการอ่านไปเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ เช่น นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ จัดทำเว็บไซต์ จัดทำหนังสือหรือวารสาร จัดเขียนบทความ สิ่งประดิษฐ์จากการอ่าน ฯลฯ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้กำหนดเกณฑ์การประกวดนักเรียนยอดนักอ่าน ประจำปี 2554 ไว้ 6 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน ตัวบ่งชี้ได้แก่ มีแผนการอ่านของตนเอง และมีบันทึกการอ่าน 2) การสร้างเครือข่ายการอ่าน ตัวบ่งชี้ได้แก่ มีแบบรายงานการสร้างเครือข่ายประจำเดือน มีแผนและบันทึกการอ่านของเครือข่าย 3) จำนวนเครือข่าย ตัวบ่งชี้ได้แก่ จำนวนเครือข่ายรักการอ่าน 4) กิจกรรม ตัวบ่งชี้ได้แก่ ความแปลกใหม่ของกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริงเป็นรูปธรรม 5) ผลงาน/ชิ้นงาน ตัวบ่งชี้ได้แก่ ผลงานที่เกิดจากการสร้างเครือข่าย ชิ้นงาน เช่น สมุดเล่มเล็ก รายงานโครงการ และบันทึกการอ่าน 6) ความต่อเนื่องการพัฒนานิสัยรักการอ่าน ตัวบ่งชี้ได้แก่ มีการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่องและนักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

จากการศึกษาตัวบ่งชี้นิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยพิจารณาเกณฑ์และตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของนักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งกำหนดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาที่ดำเนินการประกวดนักเรียนยอดนักอ่าน สามารถสรุปได้ว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมรักการอ่านจะมีพฤติกรรมดังนี้ นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 7 ครั้ง ในหนึ่งสัปดาห์ นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง 5 วัน ในหนึ่งสัปดาห์ นักเรียนยืมหนังสืออย่างสม่ำเสมอ 5 เล่ม ในหนึ่งสัปดาห์ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้ นักเรียนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ นักเรียนแสวงหาความรู้จากมุกรักการอ่านและแหล่งเรียนรู้ นักเรียนใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี นักเรียนใช้เวลานอกเวลาเรียนในการอ่านหนังสือเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที นักเรียนเลือกอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือแบบเรียนเฉลี่ยอย่างน้อย คนละ 20 เล่มต่อปี นักเรียนอ่านหนังสือเป็น นักเรียนอ่านหนังสือได้ทุกที่ทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส นักเรียนดูแล ระวังรักษาหนังสือเป็นอย่างดี และนักเรียนมีหนังสือที่ชอบเป็นของตนเอง

3.1.2 ความสนใจในการอ่าน

แม้นมาส ซวลิต (2546: 24-27) กล่าวถึงวิธีสร้างความสนใจในการอ่านให้นักเรียนไว้ว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว แม้ว่าที่บ้านจะส่งเสริมสนับสนุนการอ่านของเด็ก ถ้าครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่สนใจในการอ่านหนังสือของเด็กนอกเหนือไปจากหนังสือเรียน ไม่มีความเข้าใจถูกต้องว่าการอ่านจะส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กได้อย่างไร เด็กก็จะไม่มีนิสัยรักการอ่าน อ่านไม่ได้แตกฉานเท่าที่ควร เพราะขาดทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน ครูและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญมากในการสร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านต้องใช้วิธีสอนและแนะนำวิธีเรียนซึ่งปลูกฝังส่งเสริมการอ่านหนังสือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

1. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียนและมุมหนังสือในห้องเรียน (ถ้าจำเป็น) อนุมัติให้ใช้เงินบำรุงการศึกษาหรือเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการซื้อหนังสือ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุด นอกจากหนังสือเพื่อการเรียนการสอนในรายวิชา (ควรมีหนังสือเรียนในรายวิชาเดียวกันที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ กันไว้ในห้องสมุดด้วย) ควรมีหนังสือเสริมประสบการณ์ที่จะให้ความรู้เพิ่มเติม ให้ประโยชน์ในการเสริมสร้างลักษณะนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ สร้างความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและคนอื่น หนังสือนวนิยาย หนังสืออ่านสนุกที่ประเทืองปัญญาและกล่อมเกลารามณ์

2. ผู้บริหารจัดให้มีครู อาจารย์ บรรณารักษ์ ทำงานในห้องสมุดเต็มเวลาอย่างน้อยหนึ่งคน สนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สอนวิธีใช้ห้องสมุด แนะนำการอ่านเพื่อการศึกษาและพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ชี้แจงให้ครูสอนรายวิชาเข้าใจนโยบายของโรงเรียนที่สนับสนุนการสอนโดยวิธีบูรณาการหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากหนังสือเรียน ในการสอนรายวิชา เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กันไป สอนให้เด็ก รู้จักถาม สนับสนุนให้ถามเพื่อให้ได้ความรู้ลึกซึ้ง และกว้างขวาง ให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง

3. ครูบรรณารักษ์ควรแบ่งเวลาสำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและแนะนำนักเรียนให้รู้จักอ่านให้มากกว่าการทำงานเทคนิค เช่น จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ ซึ่งต้องใช้เวลามาก ควรหาวิธีลดเวลาทำงานในด้านนี้ลงด้วยการติดต่อกับหอสมุดแห่งชาติ เพื่อศึกษาเลขหมู่ ชื่อ บรรณานุกรมแห่งชาติที่มีรายการหนังสือครบถ้วนตามหลักวิชา คัดลอกรายการหนังสือที่ตรงกับหนังสือของห้องสมุด หาวิธีร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน ทำการจัดหมู่และรายการหนังสือ ทำบรรณานุกรมและดรรชนีค้นเรื่อง จัดทำชุดหนังสือและเอกสารสำหรับใช้ในการเรียนการสอนรายวิชา

4. กิจกรรมซึ่งจัดได้โดยไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากนัก ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือที่ได้รับใหม่ ทำรายชื่อนหนังสือที่น่าอ่าน (พร้อมบรรณนิทัศน์) ปิดไว้ที่ป้ายนิเทศ เล่านิทานสั้น ๆ เล่าเรื่องจากหนังสือ อ่านหนังสือให้ฟังระหว่างเวลาพักรับประทานอาหาร ช่วงละไม่เกิน 30 นาที กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเตรียมค่อนข้างมากและต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือด้วย เช่น การจัดนิทรรศการเรื่อง

สำคัญ ๆ จัดโครงการยอตนักอ่าน ประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง ทายปัญหาจากหนังสือ แข่งขันหาคำตอบจากหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

5. พยายามจัดกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วมด้วยในฐานะของผู้จัดกิจกรรม เช่น เล่านิทาน ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเด็กจะต้องอ่านนิทานให้เข้าใจเรื่องและเข้าใจบทตัวละคร จัดนิทรรศการซึ่งอาจขอให้เด็กเขียนคำอธิบาย ช่วยจัดวางหนังสือและสิ่งของตามแผนผังที่กำหนด โต้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ สนทนาเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น การจัดกิจกรรมทำนองนี้จัดได้เฉพาะบางโอกาสและต้องขอความร่วมมือจากครูผู้สอนรายวิชาด้วย

6. ช่วยเด็กในการทำรายงานการค้นคว้า แนะนำวิธีใช้คู่มือต่าง ๆ ในห้องสมุด สอนวิธีเขียนย่อเรื่อง และเขียนบรรณานุกรมทำรายงาน ทำให้เด็กไว้วางใจและเป็นที่ปรึกษาของเด็กในเรื่องการเรียนหรือเรื่องส่วนตัวที่เด็กไม่ยอมเปิดเผยกับผู้ปกครอง แต่ก็ไม่อาจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จัดทำแฟ้มประวัติส่วนตัวของเด็ก ในแฟ้มจะบันทึกเรื่องที่เด็กสนใจ ปัญหาที่เด็กประสบระดับพัฒนาการการอ่าน หนังสือที่ได้แนะนำให้อ่าน พยายามช่วยเหลือให้เด็กสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้และพัฒนาการอ่านของตนเองได้

7. สร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้เป็นที่น่าสนใจ เชิญชวนให้เข้าไปใช้ ความเป็นกันเอง แต่ไม่เสี่ยระเบียบ ให้มีหนังสือใหม่ ๆ อยู่เสมอ จัดแสดงหนังสือใหม่ หนังสือซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรายวิชา หนังสือซึ่งจะแก้ปัญหาบางประการของเด็ก หนังสือที่สนุก น่าอ่าน ระเบียบของห้องสมุดไม่ควรเคร่งครัดเกินไป เขียนและปิดประกาศระเบียบไว้ในที่ซึ่งเด็กเห็นได้ชัด ชี้แจงให้เข้าใจ ดูแลให้มีการปฏิบัติตามโดยละมุนละม่อม ตกแต่งห้องสมุดด้วยสิ่งสวยงามสะอาดตา แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นของราคาแพง เช่น ต้นไม้ในกระถางดินที่ล้างสะอาด ดอกไม้และตุ๊กตาที่นักเรียนทำผลไม้แห้งรูปร่างแปลก ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักรสานที่ทำขึ้นในท้องถิ่น เป็นต้น ข้อสำคัญต้องรักษาสภาพให้สะอาด ปราศจากฝุ่น และไม่ดูทรุดโทรม

8. ครูบรรณารักษ์เป็นเครื่องดึงดูดเด็กให้เข้าห้องสมุดได้อย่างดี ควรเข้าใจเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจช่วยเหลือ รักการอ่าน และพยายามหาเวลาอ่านหนังสือให้มากและหลากหลายเพื่อให้สามารถแนะนำหนังสือที่ดีและเหมาะสมให้แก่เด็ก มีสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้บริหาร เพื่อนครู และเจ้าหน้าที่ทุกระดับในโรงเรียน

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2546: 46-47) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กในวัยต่าง ๆ ว่าปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กนั้น การเรียนรู้ถึงความแตกต่างของเด็กในวัยต่างกัน ก็จะทำให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบ และวิธีการในการคัดเลือกสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับเด็ก กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก

เด็กตอนต้นอายุ 2-6 ปี

อายุ 2-3 ปี สายตามองเห็นชัดเจน สามารถแยกสีได้ แต่ยังมีไม่พร้อมเรื่องการอ่าน ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงชอบหนังสือที่มีภาพขนาดใหญ่ สวยงาม มีสีสันสดใส มีชีวิตชีวา วัสดุที่จัดทำหนังสืออาจจะทำมาจากกระดาษแข็ง ผ้า หรือพลาสติก

อายุ 3-4 ปี เริ่มอ่านตัวอักษรทั้งไทยและอังกฤษได้ และมีความเข้าใจเรื่องราวได้ มักจะชอบหนังสือการ์ตูน หนังสือที่ฝึกสติปัญญา โดยให้กากบาท โยงเส้น และเขียนตามรอยประ เด็กวัยนี้จะชื่นชอบการเล่านิทานมากกว่าวัยอื่น ๆ

อายุ 5-6 ปี อ่านหนังสือได้มากขึ้น สามารถผสมคำได้ มีความสนใจหนังสือนิทานเกี่ยวกับสัตว์ประเภทต่าง ๆ นิทานสอนใจ นิทานอีสป และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ แต่เนื้อหาจะต้องไม่ยาวนัก เพราะเด็กวัยนี้มีความสนใจระยะสั้น

เด็กตอนปลาย สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ

อายุ 12-13 ปี มีความสนใจในการอ่านหนังสือหลายประเภท มีความสามารถในการอ่านคำประพันธ์ ชอบหนังสือเนื้อหาเชิงวิทยาศาสตร์ การเดินทาง ประวัติบุคคล และเรื่องราวของความรัก

อายุ 14-16 ปี เป็นช่วงเวลาที่เริ่มวัยรุ่นเริ่มค้นหาตนเอง เด็กในวัยนี้เริ่มอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เช่นเด็กผู้ชายจะเลือกอ่านเรื่องเครื่องยนต์กลไก กีฬา การเดินทาง ดนตรี เรื่องราวของความรัก

อายุ 17-18 ปี เริ่มมีความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นไปของโลกและสังคม เริ่มอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย

สุพรรณิ วราทร (2550: 14-15) กล่าวว่า เยาวชนก่อนวัยรุ่นที่สนใจการอ่านและมีความสามารถในการอ่าน จะสามารถอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ เข้าใจเรื่องเชิงนามธรรมและเรื่องที่ซับซ้อน นอกจากหนังสือแล้วยังเริ่มสนใจอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ ลักษณะหนังสือที่เหมาะสมกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น คือ หนังสือที่มีวิธีนำเสนอกระชับหรือแปลกใหม่ สำนวนภาษาไม่ยาก มีอารมณ์ขัน ตัวละครเอกมีวัยใกล้เคียงหรือวัยเดียวกันกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ในด้านรูปเล่ม ต้องกะทัดรัด ปกมีสีสันสะดุดตา และมีภาพประกอบบ้าง

ในด้านเนื้อเรื่องเยาวชนก่อนวัยรุ่นมักมีแนวเรื่องที่ชอบและนักเขียนที่ชื่นชอบ เยาวชนทั้งชายและหญิงสนใจเรื่องผจญภัย เรื่องลึกลับ และเรื่องตลกแต่มีเนื้อเรื่องที่สนใจมากแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ เยาวชนก่อนวัยรุ่นชายมักชอบเรื่องความรู้ งานอดิเรก สิ่งประดิษฐ์ กีฬา วีรบุรุษ และเรื่องลึกลับ ส่วนหญิงมักสนใจบันเทิงคดี โดยเฉพาะแนวเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน และความรัก

ความสนใจด้านการอ่านของเยาวชนก่อนวัยรุ่นอาจมีความเปลี่ยนแปลงตามอายุ ดังนี้

อายุ 12 ปี เยาวชนก่อนวัยรุ่นชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องลึกลับ การผจญภัย วีรบุรุษ ชิวประวัติ บุคคล ประวัติศาสตร์ หญิงส่วนมากชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว โรงเรียน และเรื่องความรัก บางคนอาจเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ และเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อายุ 13 ปี เยาวชนก่อนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยังคงชอบเรื่องการผจญภัย โดยเฉพาะในดินแดนแปลกใหม่ นอกจากนี้ชายยังชอบเรื่องสิ่งประดิษฐ์และงานอดิเรก หญิงยังคงชอบอ่านนวนิยาย บางคนอาจชอบอ่านบทร้อยกรอง ไม่ชอบเรื่องวิชาการมากนัก

อายุ 14 ปี เยาวชนก่อนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยายและวารสาร ชายจะเลือกอ่านนวนิยายและนิตยสารที่มีเรื่องในแนวที่ชอบ เช่น ชิวประวัติและงานอดิเรกต่าง ๆ ส่วนหญิง

ชอบอ่านนวนิยายผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักสะเทือนอารมณ์และเรื่องจินตนาการ บางคนอาจสนใจเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อนึ่ง เยาวชนก่อนวัยรุ่นมีกิจกรรมและความสนใจหลากหลาย ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อประเภทต่าง ๆ ที่น่าสนใจตรงกับความสนใจของเยาวชนมาก เยาวชนจึงให้ความสนใจกับสื่อเหล่านี้มากและลดความสนใจการอ่านหนังสือลง แต่เนื่องจากการอ่านสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งดังกล่าวแล้ว และจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองของเยาวชน จึงต้องมีการดำเนินการให้เยาวชนได้อ่าน และเข้าถึงสื่อการอ่านได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดโอกาสเพื่อการอ่าน การสร้างบรรยากาศการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2525: 52-53) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านไว้ว่า เราจะสังเกตเห็นความสนใจในการอ่านของเด็กเมื่อเด็กเริ่มหยิบหนังสือมาเปิดดูรูปภาพนาน ๆ ชอบให้ผู้ใหญ่เล่าเรื่องให้ฟังบ้าง อ่านให้ฟังบ้าง บางคนอ่านได้แล้วก็ยังชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง เพราะสும்เสียงสีหน้าและอื่น ๆ ช่วยให้สนุกขึ้น

เมื่อเด็กเริ่มหัดอ่าน แนวความสนใจจะเป็นไปตามรายบุคคล ทั้งปริมาณที่อ่านได้ และสิ่งที่อ่าน ในขณะที่เด็กด้วยกันต้องไม่ลืมว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอ่านด้วย แนวความสนใจมีดังนี้

ก่อนอายุ 5 ปี เด็กชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ เรื่องสัตว์ ธรรมชาติ โคร่งกลอน และนิทานที่มีรูปภาพประกอบ เด็ก 3-4 ปี ก็ชอบการ์ตูน แล้วชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแม่จะไม่เข้าใจมากนัก

เมื่ออายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กเริ่มอ่านหนังสือตามที่ตนต้องการและเป็นดังนี้เรื่อยไปจนถึงชั้น มศ.ต้น เด็กบางคนอ่านหนังสือมาก เด็กในชั้นประถมหาหนังสืออ่านตามความสามารถของตนตามแต่จะมีหนังสืออะไร และตามแรงกระตุ้นที่ได้จากผู้ใหญ่บ้าง เพื่อนบ้าง เด็กชอบเรื่องลึกลับ เรื่องคาดไม่ถึง เด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับเด็กและประสบการณ์ตามธรรมชาติของตน

เมื่ออายุยิ่งมากขึ้น เด็กยิ่งชอบเรื่องผจญภัย โดยเฉพาะเด็กชายและเรื่องจริง ๆ เกี่ยวกับสัตว์ เด็กหญิงชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับชีวิตที่บ้าน เรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และสนใจเรื่องรักเร็วกว่าเด็กชาย เด็กชาย 9-11 ชอบเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ ผจญภัย ตื่นเต้นลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก ธรรมชาติ และชีวิตของสัตว์ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบิน และประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ เด็กชาย 12-13 ปี จะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ และหนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนิยายซาบซึ้งใจมากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ชัดไปจากความจริง และเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลก และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

ในการอ่าน เด็กอ่านได้ทั้งเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างจะเป็นจริงไม่ได้ และเรื่องจริง แต่เวลาอ่านเรื่องใดก็ขอให้เนื้อเรื่องสมกับเรื่องนั้น ๆ เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เด็กไม่ค่อยสนใจในภาพปกสวย ๆ หรือเย็บเล่มหรู ๆ แต่จะสนใจเนื้อหาภายใน ถ้าเป็นจริงควรให้ความจริงแก่เด็กมากที่สุด

อายุ 14 ปี ระยะนี้เรียกว่าเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจจะเริ่มพุ่งเป้าไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ ระยะนี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น

เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มอ่านหนังสือรัก ๆ ใคร่ ๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ

เด็กหญิงคงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ที่สะท้อนอารมณ์ มักติดใจเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่าย ๆ (ระยะนี้เป็นระยะที่ควรให้การแนะนำการอ่านมากที่สุด)

บางคนอาจสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และยังสนใจบทความค่าประพันธ์ด้วย

อายุ 15 ปี ตอนนี้อ่านหนังสือเกี่ยวกับการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน ยังคงชอบการอ่านอยู่แต่ไม่ทุ่มเทไปในทางใดทางหนึ่งเหมือนเมื่อก่อน

เด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง เด็กหญิงยังคงชอบนวนิยาย

อายุ 16-17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จะมีความสนใจความต้องการและรสนิยมเป็นของตนเอง ค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลกของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

ระยะนี้ความสนใจในการอ่านที่นิยมอ่านหนังสือของผู้ใหญ่ อันเป็นการแสดงถึงความปรารถนาที่จะเป็นผู้ใหญ่ หรือทำอย่างผู้ใหญ่

ระดับของการพัฒนาการอ่าน

บุช (Bush) และ เฮบเนอร์ (Hebner) กล่าวว่าไว้ว่า ระดับการอ่านของคนทั่ว ๆ ไป นั้นควรจะแยกออกได้เป็น 6 ระดับ ซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับการศึกษาของไทยได้ดังนี้ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 56-57)

ระดับที่หนึ่ง ระดับเตรียมการ-ตั้งแต่เกิดจนถึงประถม 1 ควรพิจารณาถึงพฤติกรรมในการอ่านของเด็กประมาณ 1-6 ปี มักจะสนใจพฤติกรรมในการอ่านที่ออกมาในรูปภาพโต ๆ ชอบอ่านตามเป็นคำ ๆ และประโยคสั้น ๆ 3-4 ปี ดูโทรทัศน์และจำคำบางคำในนั้น มักจะสนใจกับกิจกรรมผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ตัว ชอบจับต้องหนังสือหรือแมกกาซีนฉีกและขว้าง เขาจะเรียนจากรูปและจำคำบอกกล่าวเกี่ยวกับรูปภาพนั้นจากผู้ใหญ่

ระดับที่สอง ระดับเริ่มต้นการอ่าน ระดับประถมปีที่ 1-3 เริ่มมีการเรียนการอ่านในโรงเรียน มักจะเป็นระดับอนุบาลหรือบางคนอาจจะอยู่ประถม 2 ในระดับนี้ เด็กเริ่มมีความพร้อมที่จะอ่านบ้างตามสิ่งที่ถูกแนะนำ ความแตกต่างในการอ่านของเด็กจะเริ่มมีขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางบ้าน บางคนอาจเคยเห็นรูปภาพ หรือตัวหนังสือนั้น ๆ ผ่านสายตาแล้วจากที่บ้าน ก็เท่ากับเด็กมีประสบการณ์เดิมเป็นทุนอยู่แล้ว ง่ายต่อการเริ่มอ่าน เช่น พ่อแม่ผู้ปกครองอาจจะเคยอ่านหรือเคยเล่านิทานให้ฟังจนเด็กเกิดความชำนาญกับศัพท์ หรือคำพูดนั้น ๆ หรือเด็กบางคนก็ครอบครัวยู่ในตัวเมืองหรือครอบครัวมีฐานะดี เด็กก็สามารถเรียนรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ในบ้าน เช่น วิทยุ

โทรทัศน์ ก็มักจะคุ้นเคยกับคำใหม่ ๆ ได้ดี เป็นต้น เช่น คำว่า มามา นักเรียนหรือเด็กที่ดูโทรทัศน์ หรือฟัง หรือเห็นการเขียนคำนี้บ่อย ๆ ก็จำได้ และมีประสบการณ์เดิมดีกว่าเด็กที่ไม่เคยได้ดู หรือฟัง มาก่อน

ระดับที่สาม ระยะเริ่มแรกของการอ่านตามลำพัง ประถมปีที่ 3-6 ระยะนี้เขาเริ่มรู้จักการที่จะหาอ่านตามใจชอบ เขาเริ่มรู้คำมากขึ้น เริ่มรู้จักสนใจกับเรื่องราวของหนังสือ ฟังการเล่าการบอกอย่างเป็นระเบียบ สนใจคำคล้าย ๆ กัน เช่น มา พา ซึ่งจะปรากฏในหนังสือที่อ่านในภาษาอังกฤษ เช่น คำว่า take make ถ้ามีห้องสมุดเด็กจะเริ่มไปค้นอ่าน หาวัสดุอ่านเองตามใจชอบในระยะนี้

ระดับที่สี่ ระยะของการเปลี่ยน มัธยมปีที่ 1-3 อ่านมากขึ้น เนื้อหากว้างขึ้น เรื่องที่อ่านจะยาวขึ้น เขาจะต้องการการช่วยเหลือในการอ่าน ถ้าเขาติดขัดเมื่อเกิดความจำเป็น เริ่มจับใจความได้ รู้จักตอบคำถาม ๆ ง่าย ๆ ของตัวเองจากหนังสือนั้น รู้จักเก็บความคิดง่าย ๆ

ระดับที่ห้า ระยะกลางหรือระดับขั้นต่ำของวุฒิภาวะ ระดับมัธยมปีที่ 4-5 David Russell เน้นหนักว่า ลักษณะอุปนิสัยโดยทั่วไปของระดับการอ่านของเด็กวัยนี้เริ่มแสดงออกถึงการอ่านอย่างเต็มที่ เด็กเริ่มมีแววแยกแยะอย่างเห็นได้ชัด รู้จักเก็บแนวคิดจุดสำคัญ และเน้นรายละเอียดเป็นบางตอนและเริ่มเข้าใจหลักการวิจารณ์อย่างง่าย สิ่งที่สำคัญก็คือรู้จักเลือกวัสดุ อุปกรณ์จะอ่าน หน้าที่ที่จำเป็นที่จะส่งเสริมการอ่านก็คือต้องจัดห้องสมุด จัดวัสดุอุปกรณ์การอ่านให้เพียงพอกับความ ต้องการ

ระดับที่หก ระยะการอ่านที่ก้าวหน้า ระดับ มศ.5 ขึ้นไป เริ่มมีวุฒิภาวะการอ่านเต็มที่ บอนด์ (Bond) และ ทิงเกอร์ (Tinker) ได้พิจารณาถึงวุฒิภาวะที่ดีของผู้อ่านในวัยนี้ควรจะเริ่มเป็นหลักก็คือ ควรจะให้ได้อ่านนวนิยาย หนังสือที่มีศัพท์แปลก ๆ การอธิบายแนวคิดอย่างกว้างขวาง หนังสือตำรา หนังสือหลักวิชาการทั่ว ๆ ไป และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการศึกษาหาความรู้ให้เต็มที่ กว้างขวาง จะช่วยให้เด็กเริ่มวิชาการอ่าน สนใจการอ่านมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ความสนใจในการอ่านเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งความสนใจในการอ่านของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย และเพศ ดังนั้นในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กจึงควรคำนึงถึงความชอบ ความสนใจ และความต้องการในการอ่าน เพื่อให้สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่านหนังสือจนกลายเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านได้ในที่สุด

3.2 ทักษะการอ่าน

3.2.1 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 1-2) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ระดับสติปัญญา เด็กมีสติปัญญาไม่เท่ากัน ย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อการอ่านจึงไม่ควรเน้นให้อ่านได้เท่ากันในเวลาเดียวกัน

2. วุฒิภาวะและความพร้อม การอ่านต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบย่อย ๆ เช่น ทักษะการใช้สายตา การใช้วocabularyเกี่ยวกับการออกเสียง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นการสอนอ่าน

3. แรงจูงใจ แรงจูงใจมีทั้งภายนอกและภายใน ภายนอก ได้แก่ พ่อ แม่ ครู ภายในได้แก่ การค้นพบด้วยตัวเองว่าชอบหรือไม่อย่างไร

4. สภาพร่างกาย สภาพร่างกายที่สมบูรณ์จะช่วยให้สุขภาพจิตดี ร่าเริง แจ่มใส มีความกระตือรือร้นมากกว่าร่างกายที่อ่อนแอ และเจ็บป่วย

5. สภาพอารมณ์ อารมณ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอ แจ่มใส ไม่มีแรงกดดันจากความคาดหวังของครูหรือผู้ปกครองจะทำให้เด็กอ่านได้ดี

6. สภาพแวดล้อม ทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการอ่านสูงมาก เช่น บุคคลใกล้ชิดชอบอ่าน ที่โรงเรียนมีหนังสือให้อ่าน มีห้องสมุดที่น่าเข้าไปศึกษาค้นคว้า มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

7. การวางแผนการอ่านให้เด็ก นอกจากวิธีสอนและสื่อแล้ว การวางแผนกำหนดให้อ่านก็มีส่วนช่วยส่งเสริมการอ่านให้มากกว่าเดิม

3.2.2 ชนิดของการอ่าน

มิลเลอร์ (Miller) กล่าวไว้ว่า การอ่านมีหลายชนิด ผู้อ่านควรพิจารณาว่าลักษณะการอ่านประเภทใดควรจะใช้กับวัตถุประสงค์การอ่านชนิดใด ซึ่งชนิดของการอ่านพอสรุปได้เป็นชนิดใหญ่ 7 ชนิด ดังนี้ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 7-8)

1. อ่านอย่างคร่าว ๆ อาจจะอ่านพอจับแนวความคิด หัวเรื่อง สารบัญ และหัวข้อใหญ่ ฯลฯ และเลือกหาอ่านเฉพาะหัวข้อหรือขั้นตอนที่ผู้อ่านสนใจจริง ๆ การอ่านคร่าว ๆ จะเป็นการช่วยในการสำรวจในการอ่านอย่างจริงจังขั้นต้น

2. อ่านเพื่อเก็บแนวความคิด การอ่านเพื่อจับแนวความคิดหรือความมุ่งหมายนี้ใช้กันมากในการอ่านราชกิจต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการอ่านให้เร็ว และจับจุดหรือแนวความคิดหลักให้ได้ สายตาจะต้องเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว สายตาสามารถคลุมหนังสือได้อย่างกว้าง ๆ ข้อความประโยคไหนที่ไม่สำคัญผ่านไปโดยสิ้นเชิง

3. อ่านแบบตรวจ การอ่านแบบนี้คือการอ่านแบบที่ 1 และแบบที่ 2 รวมกัน คือ อ่านข้ามตอนที่ไม่ต้องการรู้ และในตอนที่ต้องการรู้ ต้องการทราบก็อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน

4. อ่านแบบศึกษาค้นคว้า อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย ซึ่งจะใช้วิธีอ่านแบบที่ 1 ก่อน แล้วก็เริ่มต้นอ่านต่อไปอย่างละเอียดถี่ถ้วนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอ่านเพื่อที่จะให้รู้อย่างลึกซึ้งทุกขั้นตอนที่ผู้เขียนได้เขียนชี้แจงแนะไว้

5. อ่านอย่างวิจารณ์ญาณ คือ การอ่านโดยสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านไปด้วย การอ่านวิธีนี้ผู้อ่านต้องมีความรู้พื้นฐานมาก เช่น ตัวอย่างการอ่านโฆษณา เราต้องพิจารณาว่า

คำโฆษณา นั้น ๆ ถูกต้องเป็นจริงมากน้อยเพียงไร นั้นหมายความว่าผู้อ่านต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ มาก่อนไม่มากก็น้อย ซึ่งการอ่านชนิดนี้จะประกอบด้วย

5.1 อ่านอย่างระมัดระวัง และทำใจเป็นกลางไม่ลำเอียงต่อผู้เขียน

5.2 อารมณ์ในการอ่านควรจะปกติ ไม่ใช่อยู่ในระหว่างอารมณ์ที่เกลียด หรือมีอารมณ์อื่นสอดแทรก

5.3 พยายามถามตนเองเสมอว่าผู้เขียนต้องการให้ท่านรู้อะไร เข้าใจอะไร

6. การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านประเภทนี้หนังสือที่อ่านควรเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องดูสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ทุกตัว ซึ่งบางตอนอาจจะต้องอ่านซ้ำ บางตอนอาจอ่านเร็ว หรือบางตอนอาจจะต้องกลับมาอ่านย้อนไปย้อนมาถึง 2-3 ครั้งก็ได้

7. อ่านอย่างเป็นระบบ คือ การอ่านเรื่องเดียวกันจากหลาย ๆ เล่ม แล้วมาสรุปจัดไว้อย่างมีระเบียบ เช่น จัดสรุปเรื่องเดียวกันไว้ในบัตร หรือในสมุด ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านในเรื่องนั้น จะทำให้เกิดความรู้อย่างกว้างขวางขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 1-2) กล่าวว่า การเลือกวิธีอ่านอย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์จะช่วยให้การอ่านมีความหมายมากขึ้น โดยเลือกวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมดังนี้

1. อ่านคร่าว ๆ เป็นการอ่านเพื่อสำรวจว่าจะอ่านหนังสือนั้นต่อไปโดยละเอียดหรือไม่ จะอ่านเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ คำนำ และอ่านบางตอนเพื่อดูสำนวนและข้อความ

2. อ่านเก็บแนวคิด เป็นการอ่านเพื่อต้องการอ่านสรุปสาระสำคัญของข้อความ

3. อ่านแบบตรวจตรา เป็นการอ่านเฉพาะส่วนสำคัญที่ต้องการเป็นหลัก

4. อ่านอย่างศึกษาค้นคว้า เป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องนั้น ๆ ต้องอ่านอย่างละเอียดทุกบททุกตอนตั้งแต่ต้นจนจบให้ได้ความครบถ้วน

5. อ่านเชิงวิเคราะห์ หรืออ่านตีความ เป็นการอ่านที่ต้องใช้วิธีอ่านอย่างศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย โดยอ่านอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีเนื้อหาและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร

6. อ่านเก็บข้อมูล เป็นการอ่านหนังสือหรือเอกสารหลาย ๆ เรื่อง เพื่อค้นหาข้อมูลเรื่องเดียวกันจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อคัดเลือก เปรียบเทียบ และนำเฉพาะส่วนที่ต้องการมาใช้ต่อไป

7. อ่านโดยใช้วิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยวิธีการอ่านทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดปัญญาสันนิษฐานหาเหตุผลได้

3.2.3 ปัจจัยในการสร้างพื้นฐานการอ่าน

นักอ่านที่ดีจะต้องเร่งสร้างพื้นฐานของการอ่านที่ดี ปัจจัยในการสร้างพื้นฐานนี้ มีอยู่ 4 ประการที่สำคัญที่สุดดังนี้ (จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525: 17-18)

1. ภูมิหลัง ผู้อ่านที่ดีควรมีความรู้รอบตัวโดยกว้างขวาง เพื่อเป็นพื้นฐานของการอ่านซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุด การที่อ่านเรื่องอะไรแล้วไม่เข้าใจนั้นบางที่เป็นเพราะผู้อ่านขาดภูมิหลังในเรื่องนั้น ๆ เช่น อ่านเรื่องความรักระหว่างคนกับสุนัข ถ้าผู้อ่านไม่เคยเลี้ยงสุนัขอย่างใกล้ชิด ไม่รู้จักความน่ารัก ความจงรักภักดี และความซื่อสัตย์ต่อนายของมันแล้ว ก็จะไม่มีความเข้าใจเรื่องราวของความรักระหว่างคนกับสุนัขได้เลย

2. ประสบการณ์ คือ การได้พบ ได้เห็น ได้ค้นเคยกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ เช่น เรื่องความทุกข์ในมรณกรรมของผู้มีพระคุณ ถ้าผู้อ่านไม่เคยเห็นคนที่มีความทุกข์เพราะบิดามารดาถึงแก่กรรม และตัวเองก็ยังไม่เคยสูญเสียผู้มีพระคุณเลย ก็ย่อมเข้าใจความทุกข์เช่นนี้ได้ยาก นักอ่านที่ดีควรมีประสบการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ แบบอย่างกว้างขวาง จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้แจ่มแจ้งซาบซึ้ง หนังสือเล่มหนึ่งอ่านเมื่อสมัยเป็นเด็ก ๆ ซึ่งมีประสบการณ์น้อย ก็จะได้รับความรู้สึกนึกคิดอย่างหนึ่ง หนังสือเล่มเดียวกันนี้เองถ้าอ่านเมื่อเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากแล้วก็จะรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง ดีขึ้น ชัดขึ้น และลึกซึ้งขึ้น

3. ความรู้เชิงภาษา บางครั้งภาษาไทยของเราเองก็เป็นอุปสรรคในการอ่านหนังสือ ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้เชิงภาษาไม่เพียงพอ เมื่ออ่านหนังสือที่มีศิลปะสูง ๆ ในการใช้ถ้อยคำสำนวน คำพังเพย โวหารและการเปรียบเทียบที่แหลมคม ก็ตีความไม่ได้ ทำให้การอ่านหมดรสชาติไปอย่างน่าเสียดาย พื้นความรู้เชิงภาษาที่นักอ่านที่ดีจำเป็นต้องริบสร้างขึ้นมาดังนี้

ลักษณะของนักอ่านที่ดี

1. อ่านหนังสือได้เร็ว และเข้าใจความหมายได้ทันที
2. มีหนังสือดี ๆ อ่านอย่างสม่ำเสมอ
3. มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านพอสมควร (เช่น เรื่องความรัก ความยากจน การค้าขาย การเมือง เป็นต้น)

4. มีสมาธิแน่วแน่ในขณะที่อ่าน ไม่ใจลอย ไม่วอกแวก อ่านทน คือ อ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่ายหรือหยุดอ่านกลางคัน

5. มีพื้นฐานอารมณ์ที่อ่อนไหว สามารถเข้าใจอารมณ์ชั้นในข้อเขียน และปล่อยอารมณ์ให้เคลิบเคลิ้มไปตามข้อเขียนในหนังสือได้

6. เข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือ ศิลปะการใช้ ศิลปะการใช้โวหารทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 17-19) กล่าวถึงประสิทธิภาพในการอ่านหรือความสามารถในการอ่าน (Reading efficiency) นั้นประกอบด้วย

1. อ่านได้ถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ และอ่านออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี
2. ไม่มีนิสัยเสียในการอ่าน (Bad habit) ซึ่งทำให้อ่านช้า เช่น ลอยหน้าหรือสายหน้าไปด้วยเวลาอ่าน ทำปากขมูบขมิบเวลาอ่านในใจ ใช้มือแตะน้ำลายทุกครั้งเวลาเปิดหน้าหนังสือ ใช้มือชี้ไปด้วยเวลาอ่าน และการอ่านย้อนกลับไปกลับมา เป็นต้น

3. อ่านได้รวดเร็ว (Speed of reading) รู้จักกวาดสายตา (Scanning) อย่างรวดเร็ว และรู้จักอ่านข้ามคำ (Skimming) เพื่อเลือกหยิบความ เช่น การอ่านข่าวพาดหัว (Head-line) การอ่านวรรณคดี (Lead) และการอ่านสารบัญ (Contents) เป็นต้น

4. มีสมาธิในการอ่าน (Concentration) ในการอ่าน

5. เข้าใจเรื่องที่อ่าน (Comprehension) ได้อย่างรวดเร็ว จับใจ ถูกต้อง

6. จับใจความสำคัญได้ (Main idea)

7. มีวิจักษณ์ญาณในการอ่าน อ่านแล้วสามารถวิเคราะห์ (Analyzing) แยกข้อคิดเห็น (Opinion) ออกจากข้อเท็จจริง (Fact) ได้จากข้อความที่มีข้อเท็จจริง และผู้เขียนได้แสดงข้อคิดเห็นไว้ด้วย อ่านแล้วสามารถประเมินค่า (Evaluation) สิ่งทีอ่านได้อย่างเที่ยงธรรม สามารถวิจารณ์ (Criticism, review) แสดงความคิดเห็น กลวิธีการเขียน แนวการเขียน เนื้อเรื่อง ภาพประกอบ ตัวละครของงานเขียนนั้นได้อย่างถูกหลักวิชาการ และสามารถตีความ (Interpretation) ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการตีความระหว่างบรรทัด (Reading between the line) คือ อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายที่ซ่อนเร้นระหว่างบรรทัดได้

8. อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ในแนวการเขียน สำนวน รูปแบบ และศิลปะการประพันธ์ จนเกิดแรงบันดาลใจสร้างงานใหม่ของตนเองขึ้นมา นอกจากนั้นความคิดสร้างสรรค์อาจเกิดจากการรู้จักสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การรวบรวมความคิดที่มีอยู่ทั้งหมดของผู้อ่านเข้ากับความคิดใหม่ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนางานของตน หรือสร้างงานใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจจะเป็นทั้งงานเขียน สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และการผสมพันธ์ไม้ดอกไม้ประดับใหม่ ๆ เป็นต้น

9. อ่านแล้วได้ความรู้ (Knowledge) สามารถจดจำได้และเข้าใจความหมายอย่างถูกต้องสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ทั้งในการศึกษาเล่าเรียนและในชีวิตประจำวันได้ทั้งการพูด เขียน และปฏิบัติ (Application)

10. อ่านแล้วสามารถอธิบายได้และปฏิบัติตามขั้นตอนที่อธิบายไว้ในหนังสือได้

11. อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากหนังสือที่อ่านได้

12. อ่านแล้วสามารถสรุปได้ (Summarizing)

13. อ่านแล้วรู้จักบันทึกไว้ (Taking note)

14. อ่านโดยรู้จักใช้ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เลือกอ่านคำศัพท์ ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ บทที่ และหัวข้อเรื่องสำคัญ ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและไม่เสียเวลาอ่านทั้งเล่มสำหรับหนังสือที่ต้องการค้นเฉพาะข้อความสำคัญ หรือสำหรับหนังสือบางเล่มที่ไม่น่าสนใจ ทำให้สามารถอ่านหนังสือได้เป็นจำนวนหลาย ๆ เล่มในระยะเวลาอันสั้น

15. มีเทคนิคการอ่านหนังสือแต่ละประเภทได้อย่างรวดเร็ว เช่น การอ่านหนังสืออ้างอิงโดยทั่วไป การอ่านหนังสืออ้างอิงแต่ละชนิด การอ่านหนังสือสารคดีโดยทั่วไป การอ่านหนังสือสารคดีแต่ละประเภท การอ่านหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น การอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

วิลเลียม เอส. เกรย์ (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531: 7-8; อ้างถึงจาก William S. Gray. 1948. p. 10) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านว่ากระบวนการอ่านจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ ซึ่งหมายถึงผู้อ่านต้องรู้สึกและรู้จักคำที่ปรากฏนั้นดีพอที่จะเข้าใจความหมายได้เมื่ออ่าน นั่นก็คือผู้อ่านต้องจำคำศัพท์ได้ สามารถถ่ายทอดเสียงได้ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความหมายของคำต่าง ๆ นั้นได้ด้วย

ขั้นที่ 2 เข้าใจความหมายของคำ วลี และประโยค คือ เมื่อเห็นคำต่าง ๆ ซึ่งประกอบเป็นข้อความแล้ว เข้าใจความหมายไปตามลำดับ โดยเห็นว่าผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยตีความหมายของคำนั้น ๆ รวมทั้งผู้อ่านยังต้องเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนด้วย

ขั้นที่ 3 มีปฏิกริยาต่อข้อความที่อ่าน คือการได้อ่านไปคิดไปว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร การอ่านขั้นนี้ต้องอ่านโดยมีทั้งสติปัญญาและความรู้สึก สามารถประเมินข้อความที่อ่านได้ว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธ ขั้นนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยประกอบการพิจารณา ดังนั้นนักอ่านที่รอบรู้จะเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า อาจจะลำดับเรื่องราวใหม่ให้ตัวเองเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นได้ อาจจะเปรียบเทียบความคิดหรือเรื่องราวต่าง ๆ สามารถแยกได้ว่าเรื่องใดสำคัญกว่า เรื่องใดเป็นความจริงหรือเป็นความคิดเห็น ตลอดจนสามารถหาข้อสรุปเป็นแนวความคิดกว้าง ๆ ได้ และสรุปเนื้อหาทั้งหมดได้

ขั้นที่ 4 บุรณาการ ขั้นนี้ผู้อ่านต้องนำความหมายจากข้อความที่อ่านไปสร้างความคิดใหม่ได้ โดยจะเกิดการรู้จักจริง ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ๆ ไปเลย หรือเกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้นมา แล้วศึกษาโดยละเอียดต่อไป

กล่าวโดยสรุป ทักษะการอ่าน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญซึ่งนักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่านจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถใช้อ่านในการสร้างความรู้และใช้ประโยชน์จากการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความเข้าใจในการอ่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความสามารถในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในคำศัพท์และเนื้อเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญได้ สรุปความ ตีความได้ มีวิจารณญาณในการอ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นและประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง เข้าใจแนวคิด ปรัชญา หรืออุดมคติที่ผู้เขียนแทรกไว้ วิเคราะห์หรือวิจารณ์เกี่ยวกับข้อเขียนหรือเรื่องที่อ่านได้ รวมถึงความสามารถของนักเรียนด้านการอ่านนักเรียนอ่านหนังสือได้ อ่านหนังสือเป็น

การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดแล้วพิจารณาแยกแยะส่วนต่าง ๆ ที่มีความหมาย ความสำคัญและความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ซึ่งเป็นการอ่านวิเคราะห์คำ วิเคราะห์รูปแบบภาษา วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์แนวคิด ค่านิยม และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านระดับสูงที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์ วิจัยจับในสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือหรือไม่

ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

4. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีและตรงกับความสนใจของผู้อ่าน การขาดแคลนแหล่งหนังสือที่จะยืมอ่านได้ ไปจนถึงการดึงความสนใจและการแย่งเวลาของสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้น ให้มีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 7) เด็กไทยยังขาดนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ สังคมไทยยังไม่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ขาดวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งมีสาเหตุมาจากสื่อหรือหนังสือที่มีอยู่ไม่ได้อยู่ในความสนใจของเด็ก มีสื่ออื่นที่มีความเร็วและเร้าความสนใจได้ดีกว่า เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่อที่จะดึงความสนใจของเด็กไป (สมทรง แสงแก้ว; และคณะ. 2551: 4) นอกจากนี้ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านคือ วัสดุอุปกรณ์ไม่พอ ไม่มี หรือมีก็ขาดคุณภาพ งบประมาณซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับไม่เพียงพอที่จะใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้จริง บุคลากรมีน้อย ขาดความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องจัดกิจกรรมอื่น ๆ มากมายหลายกิจกรรม (วัฒนา บุญเสนอ. 2534: 92) ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านประกอบด้วย ปัญหาในการอ่าน ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา และปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัญหาในการส่งเสริมการอ่าน

บุษกร ทิพย์อักษร (2552: 105-107) ได้กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรค ในการส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านมีน้อยเกินไป
2. เวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามปฏิทินที่วางไว้เนื่องจากเกิดผลกระทบจากกิจกรรมอื่น ๆ จากหน่วยงานภายนอกที่จำเป็นต้องเข้าร่วมและปฏิบัติ
3. ขาดงบประมาณในการนำมาบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ครูต้องใช้ทุนส่วนตัวในการจัดมุมส่งเสริมการอ่าน
4. ขาดงบประมาณในการซ่อมแซม ปรับปรุงห้องสมุด อีกทั้งห้องสมุดยังไม่สมบูรณ์ไม่เป็นเอกเทศ และขาดแคลนหนังสือเป็นจำนวนมาก
5. ขาดการนิเทศติดตามจากบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ความสำคัญของกิจกรรมลดลงและไม่ต่อเนื่อง

6. ขาดครูที่มีทักษะความสามารถในด้านภาษาไทย มาดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยตรง

7. ขาดการเสริมแรง และขวัญกำลังใจ จากบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบ
8. ขาดความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมทำให้ความเข้มข้นและความสำคัญลดลง
9. กิจกรรมยังไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ
10. นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ขาดนิสัยรักการอ่าน
11. หนังสือมีจำนวนน้อย ไม่หลากหลายและไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
12. มีนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออกจำนวนหนึ่งทำให้การจัดกิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จ

เท่าที่ควร

13. จำนวนคาบสอนและภาระงานของครูมีมาก ทำให้การวัดผล และประเมินผลการอ่านนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งทำให้ไม่มีเวลาในการคิดค้นหาวิธีการใหม่เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

14. ห้องเรียนมีสภาพเก่า ไม่สะอาด ทำให้การจัดมุมส่งเสริมการอ่านไม่น่าสนใจ
15. ผู้ปกครองไม่ฝึกรักนิสัย ไม่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียของยูเนสโก (Asian Cultural Centre for Unesco หรือ AACU) ได้กล่าวถึงสภาพ ปัญหาด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนไม่จัดเวลาเหลือไว้ให้นักเรียนอ่านหนังสืออื่น ๆ มากขึ้น โรงเรียนขาดแคลนหนังสือเด็กที่มีคุณภาพดี ๆ เพราะราคาแพง โรงเรียนขาดวัสดุการอ่าน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน โรงเรียนจัดแหล่งการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมการอ่านจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนปัญหาจากครู ได้แก่ ครูไม่ได้กระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสืออื่นนอกจากแบบเรียน ครูไม่ได้ฝึกฝนการใช้กิจกรรมกระตุ้นแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ครูเข้าใจว่าการอ่านเป็นเรื่องของกิจกรรมมากกว่าจะทำให้เคยชินจนกลายเป็นนิสัย ครูและบรรณารักษ์ไม่ได้รับการอบรมในเรื่องที่ปลูกฝังให้เห็นว่าการอ่านก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังมีสาระสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535: 24-25)

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครู และผู้ปกครอง

1.1 ครูไม่ได้กระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสืออื่น นอกจากแบบเรียน พ่อแม่ไม่ได้ให้ความสนใจกับการอ่านของเด็กมากนัก เมื่อเทียบกับความนิยมทางด้านวัตถุ และกิจกรรมทางสังคม

1.2 พ่อแม่ไม่ได้ส่งเสริมการอ่านของเด็ก

1.3 ครูและผู้ปกครอง ไม่ทราบว่าเด็กชอบหนังสือประเภทใด และไม่ได้ส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือ

1.4 ครูและบรรณารักษ์ ไม่ได้ฝึกฝนมาเพียงพอที่จะกระตุ้น แรงจูงใจให้เด็กเกิดนิสัยรักการอ่านขึ้น

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมหนังสือไม่ได้ประสานและไม่เกื้อกูลกัน

- 2.1 ขาดกิจกรรมด้านการส่งเสริมหนังสือในลักษณะที่ประสาน และเกื้อหนุนระหว่างองค์กรของรัฐ และองค์กรอื่น
- 2.2 โทรทัศน์และสื่อมวลชนไม่ได้ส่งเสริมเชิงรุกเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน
- 2.3 การโฆษณาทางสื่อสารมวลชนมีราคาแพงมาก ทำให้สำนักพิมพ์ไม่ยอมให้บริการเพื่อโฆษณาหนังสือใหม่ ดังนั้นผู้อ่านจึงขาดข้อมูล
- 2.4 ความรู้สึกของคนทั่วไปนั้น การอ่านถือเป็นเรื่องของกิจกรรมมากกว่าจะทำให้เคยชินจนกลายเป็นนิสัย
- 2.5 ชีวิตประจำวันนั้น การอ่านไม่จัดว่ามีความสำคัญอยู่ในอันดับแรก
- 2.6 มีทัศนคติในเชิงลบต่อการอ่านหนังสือ
- 2.7 โรงเรียนไม่จัดเวลาเหลือไว้ให้เด็กได้อ่านหนังสืออื่น ๆ มากขึ้น
3. ขาดแคลนหนังสือดี ราคาถูก
 - 3.1 ขาดหนังสือที่มีคุณภาพ ทั้งด้านเนื้อหา และการนำเสนอ และมีราคาเหมาะสม
 - 3.2 วัสดุการอ่านในห้องตลาดมีไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการในการอ่านของกลุ่มเป้าหมายในวัยต่าง ๆ
 - 3.3 ขาดการจัดแปล หรือจัดพิมพ์หนังสือต่างประเทศ
 - 3.4 หนังสือเรียนส่วนมากน่าเบื่อ ภาพประกอบไม่น่าสนใจ
 - 3.5 ขาดแคลนมืออาชีพในด้านการจัดพิมพ์
 - 3.6 สำนักพิมพ์มุ่งเพียงทำรายได้ให้กับบริษัทเท่านั้น
 - 3.7 ขาดแคลนนักเขียนดี ๆ
 - 3.8 หนังสือเด็กที่มีคุณภาพดี ๆ มีราคาแพง ทำให้คนไม่อาจซื้อได้
4. ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุด และขาดการฝึกอบรมบุคลากร
 - 4.1 ห้องสมุดในชนบท และชุมชนแออัดขาดแคลนวัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวกประชาชน ความเข้าใจถึงประโยชน์ของห้องสมุดน้อยมาก
 - 4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดมีคุณภาพไม่ดีพอ
 - 4.3 บรรณารักษ์ไม่ได้รับการอบรมมาในเรื่องที่จะปลุกฝังให้เห็นว่าการอ่านก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินได้
5. นโยบายและการวางแผนทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการอ่านยังอยู่ในระดับน้อยมาก
 - 5.1 นโยบายทางการศึกษาไม่ได้มุ่งเพื่อพัฒนาทางสติปัญญาและเกิดการแสวงหาความรู้
 - 5.2 ระบบการศึกษาเน้นเพียงการสอบให้ผ่านเท่านั้น จึงไม่มีเวลาอื่นเหลือไว้ในหลักสูตรมากพอที่จะเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน
 - 5.3 อัตราการรู้หนังสือของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ ความสามารถการอ่านก็ลดน้อยถอยลงไป
 - 5.4 มีการออกกลางคันของผู้รู้หนังสือใหม่ และยังมีผู้ไม่รู้หนังสืออยู่อีกมาก

6. การเผยแพร่ และการจัดส่งหนังสือ

6.1 ระบบการเผยแพร่หนังสือไม่ดี ทำให้หนังสือไม่ถึงมือผู้อ่าน โดยเฉพาะชนบท

6.2 มีปัญหาทางการคมนาคม ขนส่ง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 22-24) กล่าวถึงปัญหาของนักอ่าน ได้แก่

1. ไม่ชอบอ่าน ชอบดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์และดูวิดีโอมากกว่า
2. ไม่มีเวลา เพราะทำงานมาก หรือการบ้านมาก
3. ไม่มีเงินซื้อสื่อการอ่าน
4. ไม่มีคนช่วยสอนอ่านเวลาอ่านไม่ออก หรือมีปัญหาในการอ่าน
5. อ่านไม่ออก (ไม่เคยเรียนหนังสือหรือเรียนนานแล้วไม่ได้อ่านอีกทำให้ลืม) อ่านแล้วไม่เข้าใจ
6. สุขภาพไม่ดี เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง หูหนวก หรือมีโรคประจำตัว
7. พิกการ เช่น ตาบอด หรือพิกการอย่างอื่นทำให้หยิบจับหนังสือไม่สะดวก
8. ไม่มีสมาธิในการอ่าน
9. มีปัญหา ทั้งปัญหาครอบครัวและปัญหาที่โรงเรียน
10. ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน จึงไม่อ่าน
11. ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมที่จะอ่าน เช่น ร้อน อับอ้าว แสงสว่างไม่เพียงพอ
12. ตัวหนังสือเล็กเกินไป อ่านยาก ไม่เหมาะกับผู้อ่าน เช่น เด็กและคนชรา
13. ไม่มีหนังสืออ่าน เช่น อยู่ชนบท หนังสืออ่านไม่ค่อยมี
14. พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน จึงไม่ส่งเสริมให้อ่าน
15. มีโรคเกี่ยวกับสมองทำให้อ่านหนังสือไม่ได้ หรืออ่านช้า เช่น โรคดิสเล็กเซีย

(Dyslexia) และโรคออติสซึม (Autism) เป็นต้น

16. มีนิสัยที่ไม่ดีในการอ่านทำให้อ่านช้า เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการอ่าน ได้แก่ การอ่านทีละคำ ชอบอ่านออกเสียง (เวลาอ่านในใจ) หรือทำปากขมุขมิบไปด้วย ใช้นิ้วชี้ตัวหนังสือไปด้วยขณะที่อ่าน สายตริษะไปมาตามบรรทัดที่ละบรรทัด การกวาดสายตาช้า เวลาเปิดหน้าหนังสือชอบใช้นิ้วแตะหน้าลาย ชอบอ่านกลับไปกลับมา ใจลอยไม่มีสมาธิในการอ่าน ฝันกลางวัน (Day dream) และชอบเปิดพจนานุกรมหาคำแปลคำศัพท์ทุกคำที่พบทำให้อ่านช้า

17. ไม่มีเทคนิคหรือวิธีการในการอ่านหนังสือบางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง ได้แก่ หนังสือพจนานุกรม ต้องรู้จักใช้คำนำทางที่อยู่ตอนบนของหน้ากระดาษทุกหน้า เพื่อให้อ่านได้รวดเร็ว การใช้หนังสือสารานุกรมต้องรู้จักใช้ดัชนีช่วยค้น การค้นหนังสือสารคดีต่าง ๆ ต้องรู้จักใช้บรรณารายการในห้องสมุด หรือใช้หนังสือบรรณานุกรมช่วยในการเขียนรายงานและการค้นคว้า เป็นต้น

18. วิธีการสอนของครูทำให้ไม่อยากอ่าน น่าเบื่อ เป็นการบังคับให้อ่าน ทำให้เด็กต่อต้าน

19. โรงเรียนไม่มีห้องสมุด ในชุมชนไม่มีห้องสมุดประชาชนหรือหอสมุดแห่งชาติ นอกจากนั้นห้องสมุดไม่มีกิจกรรมดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน ขนาดห้องสมุดเล็กเกินไป อากาศ

ร้อน แสงสว่างไม่เพียงพอ บรรณารักษ์ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ ปิดห้องสมุดเร็ว และปิดบ่อย ๆ การบริการไม่ดี ฯลฯ

กล่าวโดยสรุป ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งอาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน หรือปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการอ่าน ทั้งในระดับนโยบายและหน่วยงานระดับปฏิบัติ สามารถจำแนกเป็น ปัญหาในการอ่าน ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา

5. การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง การนำส่วนย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การบรรยายความรู้สึกโดยการนำคำต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการทำงานบางอย่างจนเกิดผลโดยมาจากการประชุมระดมสมองหรือการสร้างทฤษฎีใหม่ โดยการเชื่อมโยงทฤษฎีเก่าเข้าด้วยกัน (อุทุมพร จามรมาน. 2531: 1) โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่เหมือนและแตกต่างกันไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2529: 26) ให้ความหมายของ “การสังเคราะห์งานวิจัย” ไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (synthesis of research) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ หลาย ๆ เรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติ

นาตยา เกตุกลิ่น (สายสุนีย์ ดวงแข. 2547: 42; อ้างอิงจาก นาตยา เกตุกลิ่น. 2545. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา. หน้า 10) ได้สรุปความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ดังนี้ การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การรวบรวมข้อค้นพบที่เกิดจากงานวิจัยในเรื่องเดียวกันหรือประเด็นปัญหาเดียวกัน มาศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติและเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือเป็นการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ ให้ได้คำตอบของปัญหาที่เป็นข้อยุติ

กรรณิกา เรืองเดช (2554: ออนไลน์) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) หมายถึง การนำผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไปมาบูรณาการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยทั้งหมดมาหาข้อสรุปร่วมกันในประเด็นหรือเรื่องที่ศึกษาโดยเป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลงานวิจัยเดิม

จากการศึกษาความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยที่นักวิชาการและนักวิจัยได้กำหนดไว้สามารถสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาปัญหาใดปัญหาหนึ่งอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นข้อยุติ โดยการรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องเดียวกันแล้วนำวิเคราะห์

สังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของผู้สังเคราะห์งานวิจัยเพื่อความสะดวกในการนำข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์

5.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน (2531: 1) ได้จำแนกการสังเคราะห์ไว้ 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) กับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis)

1. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ หรือเชิงบรรยาย ได้แก่การอ่านรายงานการวิจัยแล้วนำมาสรุปเข้าด้วยกัน ซึ่งจะพบจากบทที่ 2 ในวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาภายใต้หัวข้อว่าวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature)

2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ตัวเลขหรือค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัยทั้งหลาย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of Analyses) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Intigrative Analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of Research)

งลักษณ์ วิรัชชัย (2529: 80) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์ที่ใช้กันอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ตามวิธีการได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ประเภทนี้เป็นการบรรยายสรุปผลการสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยนักสังเคราะห์สรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่อง และบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ นักสังเคราะห์ต้องบรรยายสรุปด้วยความเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่ใช้ได้กับการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และเป็นวิธีการที่นักวิจัยเชิงคุณภาพโดยเฉพาะนักวิจัยทางประวัติศาสตร์และมานุษยวิทยาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนนักวิจัยโดยทั่ว ๆ ไปนิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ประเภทนี้นักสังเคราะห์ใช้วิธีการที่มีระบบ ใช้ความรู้ หลักการและระเบียบวิธีทางสถิติวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติในการสังเคราะห์งานวิจัย งานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ประเภทนี้ต้องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีผลการวิจัยที่นักสังเคราะห์สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธีทางสถิติได้ เนื่องจากงานวิจัยเชิงปริมาณส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประเภททดลอง และประเภทสหสัมพันธ์ ซึ่งเสนอผลการวิจัยในรูปคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ รวมทั้งค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน และค่าความน่าจะเป็นของสถิติ ดังนั้นวิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยจึงเน้นการสร้างดัชนีมาตรฐานจากผลการวิจัยแต่ละเรื่องแล้วจึงศึกษาการกระจายของดัชนี ทดสอบสมมุติฐาน และประมาณค่าพารามิเตอร์ดัชนีนั้น

กล่าวโดยสรุปการสังเคราะห์งานวิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ โดยที่การสังเคราะห์เชิงเนื้อหาใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนาและเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาข้อสรุปของงานวิจัยในประเด็นปัญหาที่ศึกษา ส่วนการสังเคราะห์เชิงปริมาณ จะใช้วิธีการทางสถิติช่วยในการวิเคราะห์ผลการวิจัยให้อยู่ในหน่วยเดียวกันในรูปของดัชนีมาตรฐานจากผลการวิจัยแต่ละเรื่องแล้วจึงศึกษาการกระจายของดัชนีทดสอบสมมุติฐาน และประมาณค่าพารามิเตอร์ดัชนีนั้น

5.3 ลักษณะของการสังเคราะห์งานวิจัย

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2529: 27) กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า การวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากการวิจัยทั่ว ๆ ไปที่ลักษณะข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่ว ๆ ไปเป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่นักวิจัยรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มประชากร แต่ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยนั้นคือรายงานการวิจัยจำนวนมากหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่ว ๆ ไป นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยาย และ/หรืออนุมานให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับกลุ่มประชากร ส่วนในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นเนื่องจากข้อมูลคืองานวิจัยหลาย ๆ เรื่องแต่ละเรื่องใช้มาตรวัดตัวแปร แบบแผนการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกัน และผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องกันและขัดแย้งกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องสร้างดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อนเพื่อปรับให้งานวิจัยเหล่านั้นมีหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ดัชนีมาตรฐานเหล่านั้นให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปสุดท้ายสำหรับกลุ่มประชากรทุกกลุ่ม

กรรณิกา เรืองเดช (2554: ออนไลน์) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยว่า จะมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่

1. การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกัน มาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบใหม่ขึ้นมา
2. การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน
3. การสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่าง ๆ หรือเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา
4. เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป เช่น ในการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ โดยศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่พบว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ก็คือ ผู้นำ ผู้ที่ทำหน้าที่สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องหาข้อสรุปรวมกันให้ได้ว่าผู้นำแต่ละหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ

ล้วนใช้สไตล์ผู้นำอย่างไร เช่น เน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในทุกขั้นตอน เน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลง เน้นการจูงใจ เป็นต้น

5. เป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชั้นต่าง ๆ มีการนำมาใช้ เหตุผลเชิงอุปมาน รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปร่วมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือ ทดสอบเพื่อหาความจริงต่อไป

5.4 ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2529: 27-29) กล่าวถึงขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไป ๕ ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหัวข้อปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาการวิจัยซึ่ง ต้องเป็นปัญหาที่มีการทำวิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยที่มีคุณค่าน่าสนใจ และเป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบแน่ชัดมักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจ และทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่เหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

2. การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาแล้ว นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องนิยาม ปัญหาให้ชัดเจน ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้แจ่มชัดเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการกำหนดแบบแผน และสมมุติฐานการวิจัย

3. การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย

3.1 การเสาะค้นงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องค้นคว้า และเสาะแสวงหางานวิจัย ทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาที่กำหนดไว้ การเสาะค้นงานวิจัยส่วนใหญ่จะหาได้จากเอกสาร เช่น รายงาน การวิจัย ปรวิญญาณินพณ์ บทความย่อปรวิญญาณินพณ์ วารสาร ดัชนีค้นวารสาร ศูนย์ทรัพยากรข้อมูลทาง การศึกษา (Educational resource Information Center หรือ ERIC) เป็นต้น

3.2 การคัดเลือกงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องอ่าน ศึกษา และตรวจสอบงานวิจัย แต่ละเรื่องอย่างละเอียด ต้องสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย และทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มี คุณภาพดี มีความเที่ยงตรงภายนอก และภายในสูง ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3.3 การรวบรวมผลงานวิจัย หลังจากคัดเลือกงานวิจัยที่จะใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการรวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น วิธีการรวบรวมอาจใช้การ จัดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์มก็ได้ ทั้งนี้ นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องใช้ความ ระมัดระวังเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ และครบถ้วนสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติและทดสอบว่า

สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งขึ้นไว้หรือไม่ จากนั้นจึงแปลความหมายผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

5. การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย

การเขียนรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานวิจัยทั่วไป นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งข้อสรุปข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัย โดยใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และชัดเจน

อุทุมพร จามรมาน (2531: 6-8) กล่าวว่า ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยก็เหมือนกับการทำวิจัยทั่วไป คือ การกำหนดปัญหาวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์แปลผล และการนำเสนอผล ในขั้นต้นนักสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุสาระที่สนใจอยากศึกษาให้ได้ ซึ่งในขั้นนี้ก็คือการกำหนดปัญหาวิจัยซึ่งรวมถึงการระบุตัวแปร สมมุติฐาน และวัตถุประสงค์ในการศึกษา ต่อมาก็คือการเสาะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หลังจากนั้นก็คือการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ดีความ และนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนการสังเคราะห์จึงประกอบด้วย

1. การค้นหางานวิจัย เมื่อระบุสาระที่สนใจได้แล้ว ก็ค้นหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่ม้งานวิจัยก็คือห้องสมุด และรายงานสรุปในวารสารต่าง ๆ

2. การคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสังเคราะห์ก็คืองานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกันและมีกลุ่มตัวอย่างคล้ายกันนั่นเอง เช่นต้องการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนนักเรียนประถมศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ วิธีสอนแบบต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องคือนักเรียนระดับประถมศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาจมีหลากหลาย บางเล่มก็เกี่ยวข้องโดยตรง บางเล่มก็เกี่ยวข้องทางอ้อม นักสังเคราะห์ต้องอ่านงานวิจัยเหล่านั้นให้เข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนจะสังเคราะห์มากน้อยเพียงใด

3. การพิจารณาคุณภาพของงานวิจัย งานวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่อยู่ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ของนิสิต ดังนั้น การคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อสังเคราะห์จึงเป็นสิ่งจำเป็น การพิจารณาคุณภาพงานวิจัย พิจารณาจาก

3.1 ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบความคิด วัตถุประสงค์ของการวิจัยและสมมุติฐานของการวิจัย

3.2 การให้นิยามศัพท์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัดได้

3.3 การวัดตัวแปรดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร เครื่องมือที่ใช้มีการระบุหรือบรรยายถึงวิธีการตลอดจนลักษณะและความเชื่อถือได้หรือไม่

3.4 กลุ่มตัวอย่างที่ได้มานี้ได้จากการสุ่มอย่างแบบไม่ลำเอียง หรือได้จากการเลือก

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล มีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

3.6 การนำเสนอผลสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยหรือไม่

4. จำนวนงานวิจัยที่มีตัวเล่มจริง ๆ มีมากน้อยเพียงไร ในบางครั้ง นักสังเคราะห์งานวิจัยพิจารณาจากบทคัดย่อที่พิมพ์รวมกันไว้ และอาจพบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนต้องการจะ

สังเคราะห์ แต่เมื่อทำการค้นหาต้นฉบับ กลับพบว่า มีต้นฉบับเพียง 2-3 เล่ม ทำให้ไม่สามารถจะสังเคราะห์ได้ งานวิจัยที่มีจำนวนมากพอในที่นี้ หมายความว่าตั้งแต่ 5 เล่ม ขึ้นไป

5. เลือกรีวิววิเคราะห์ การวิเคราะห์งานวิจัยมีหลายวิธีคือ วิธีนับคะแนนเสียง วิธีพิจารณาค่านัยสำคัญ วิธีวิเคราะห์เมตต้า ฯลฯ ซึ่งขึ้นอยู่กับผลวิเคราะห์ในงานวิจัยนั้น ๆ

6. การนำเสนอผลวิเคราะห์ จะเสนอในรูปการเขียนบรรยายหรือเสนอด้วยค่าสถิติ

7. การแปลผลและอภิปรายผล ตลอดจนข้อเสนอแนะ

กรณีศึกษา เรื่องเดซ (2554: ออนไลน์) กล่าวว่าขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดคำถามการวิจัยและเงื่อนไขการเลือกพิจารณาเลือกรายงานวิจัย การกำหนดคำถามการวิจัยเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการวิจัยทุกประเภท รวมทั้งการสังเคราะห์งานวิจัย ดังนั้นการกำหนดคำถามการวิจัย คือ แนวคิดอะไรที่เราต้องการจะศึกษาและการดำเนินการอะไรของแนวคิดนี้ที่ต้องการนำเสนอออกมา

2. การรวบรวมข้อมูล หรือการค้นหาวรรณกรรม พิจารณาตัดสินว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาคือใคร ในการสังเคราะห์งานวิจัย การระบุประชากรเป้าหมายจะมีความซับซ้อนมากกว่าการวิจัยทั่วไป เนื่องจากมีความต้องการที่จะอ้างถึงเป้าหมายสองอย่าง ประการแรกเราต้องการผลสรุปในภาพรวมทั้งหมดของงานวิจัยที่จะทำการศึกษาไปเมื่ออธิบายปัญหาที่ผ่านมา ประการที่สอง เราต้องมีความคาดหวังว่าผลสรุปจากการสังเคราะห์จะสามารถนำไปอธิบายประเด็นปัญหานั้น ๆ เป็นรายบุคคล หรือเป็นรายกลุ่มได้

การสืบค้นรายงานวิจัยจะต้องดำเนินการตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในโครงร่างของการสังเคราะห์ ซึ่งเป็นการนำเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์คัดเข้า คัดออกรายงานวิจัยมาประกอบรวมกันเป็นคำค้นหาที่สำคัญ (keyword) ในการสืบค้นจากฐานข้อมูลต่าง ๆ การกำหนดคำค้นหาที่สำคัญจะมีผลต่อจำนวนรายงานวิจัยที่ได้รับ ถ้ากำหนดคำค้นหาที่สำคัญไม่ดีอาจจะไม่พบรายงานวิจัยที่ต้องการ ทั้ง ๆ ที่มีอยู่ การสืบค้นที่ดีต้องพยายามค้นหาจากแหล่งต่าง ๆ ให้มากที่สุด

3. การประเมินคุณภาพของข้อมูล (Data evaluation stage) ภายหลังจากเก็บข้อมูล นักวิจัยทำการตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูล เพื่อที่จะตัดสินความเชื่อถือได้ของผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น ในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัย คุณภาพของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ รายงานการวิจัยไม่มีคุณภาพเมื่อนำมาสังเคราะห์ก็จะให้ข้อสรุปรวมที่ไม่มีคุณภาพด้วย

4. การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย (Analysis and interpretation stage) จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจกแจงนับตามตัวแปรที่สนใจ ในระยะนี้ข้อมูลที่เก็บมาได้ในแต่ละการศึกษาจะถูกสังเคราะห์เป็นข้อความอันเดียวกันโดยให้มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องการศึกษา

การสกัดและบันทึกข้อมูล (Extracting and recording data) มักจะใช้แบบฟอร์มการเก็บรวบรวมซึ่งเป็นตารางที่กำหนดขึ้น เพื่อบันทึกข้อมูลและมีเป้าหมาย ส่วนการสร้างชุดข้อมูลเป็นขั้นตอนที่เหมือนกับการสร้างชุดข้อมูลดิบจากการศึกษาแต่ละการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เช่น

รูปแบบการวิจัย ตัวแปรภายนอกที่ควบคุม ระยะการติดตามเก็บรวบรวมข้อมูล และการออกแบบการสุ่มตัวอย่าง และขนาดกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ชุดของข้อมูลยังต้องมีข้อมูลที่บอกถึงแหล่งของข้อมูล (เช่น ปีที่พิมพ์ ชนิดของการตีพิมพ์ ประเทศ)

ดังนั้น ในการสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องมีการสร้างตารางและกำหนดส่วนประกอบในตารางตามวัตถุประสงค์ของสิ่งที่เราต้องการจะศึกษาซึ่งอาจมีได้หลาย ๆ ตาราง การสังเคราะห์งานวิจัยอาจใช้สถิติมาใช้ หรือเป็นสรุปความเรียง ในการสรุปเป็นความเรียง แปลความรูปแบบของการค้นพบ หาข้อสรุปเกี่ยวกับหลักฐานที่ค้นพบ และได้แนวทางในการได้มาซึ่งนโยบาย การปฏิบัติ และการวิจัยครั้งต่อไป

5. สร้างเอกสารที่แสดงถึงการศึกษานอต่อชุมชน

5.5 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2531: 9) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการสรุปผลตามเกณฑ์ของผู้อ่าน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจึงแตกต่างกันตามผู้อ่าน ซึ่งองค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา (อุทุมพร จามรมาน. 2531: 11-13) มีดังนี้

1. เนื้อหาที่จะวิเคราะห์

2. วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มี 3 ประการ ได้แก่ เพื่อสรุปข้อมูล เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน และเพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก

3. หน่วยในการวิเคราะห์ ปกติมี 3 ประการ คือ

3.1 หน่วยจากการสุ่ม การสังเกต หรือการสัมผัส แต่ละหน่วยมีลักษณะเป็นอิสระต่อกัน เช่น ประโยคแต่ละประโยคถือเป็น 1 หน่วย

3.2 หน่วยจากการบันทึก จัดทำข้อมูลจากการสุ่มแล้วย่อยเป็นกลุ่มเป็นพวก

3.3 หน่วยจากเนื้อหา รวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจากกลุ่ม

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา มี 2 ขั้นตอน (อุทุมพร จามรมาน. 2531: 13) ได้แก่

1. การแปลภาษาเป็นข้อมูล กระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนก่อน แล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อย ๆ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น

1.1 แยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหาหรือตัวแปร

1.2 แยกเป็นสาย (Chain) เช่น เนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต นำมาจัดเรียงบนเส้นเดียวกัน หรือเนื้อหาสาระที่รุนแรงแตกต่างกันก็นำมาจัดเรียงกันตามความรุนแรงมากจนถึงน้อย

1.3 แยกเป็นวงกลมย่อย (Loop) เนื้อหาสาระใดที่นำมาจัดพวกเข้าด้วยกันเป็นวง ๆ

1.4 แยกตามมิติ (มิติเดียวหรือมากกว่าหนึ่งมิติ) เช่น จัดกลุ่มตัวแปรตามบุคลิกของคน 5 แบบ จะได้ 5 มิติ

1.5 จัดทำเป็นกิ่งก้านของต้นไม้ (Trees) ได้แก่ การจัดทำเป็นระเบียบแยกย่อยเป็นสาย ๆ เหมือนรากต้นไม้ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเครือข่าย

2. การแปลงข้อมูลออกเป็นตัวเลข หลังจากการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยแล้วการแปลงข้อมูลจากส่วนย่อยเป็นตัวเลขสามารถทำได้ 2 แบบ คือ แปลเป็นจำนวนหรือความถี่และแปลเป็นค่าหรือคะแนน

ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา

เฮย์แมน (บุญธรรม กิจปริดาภิสิทธิ์. 2540: 128; อ้างอิงจาก Hayman. 1968: 80-81) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหามีลักษณะและขั้นตอนในการวิเคราะห์คล้ายกับการวิเคราะห์เอกสาร แต่มีขอบเขตแคบกว่า เพราะมุ่งวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเอกสารเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. กำหนดหน่วยวิเคราะห์ เมื่อเลือกเอกสารที่จะวิเคราะห์ได้แล้ว ขั้นแรกของการวิเคราะห์จะต้องกำหนดหน่วยวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าจะใช้หน่วยอะไรเป็นตัวกำหนดนับ เช่น กำหนดหน่วยเป็นคำ ๆ เดียว เป็นวลี เป็นประโยคสมบูรณ์ เป็นย่อหน้า เป็นบทความ 1 บทความ เป็นหนังสือที่สมบูรณ์ 1 เล่ม แต่ละหน่วยวิเคราะห์จะต้องกำหนดให้แน่นอน ชัดเจน และบอกลักษณะให้สามารถวัดได้

2. นับความถี่ จดนับความถี่ของเนื้อหาเป็นจำนวนหน่วยวิเคราะห์จำแนกตามประเภทของเนื้อหาที่ต้องการ

3. ระบุทิศทางและปริมาณ เช่น ไม่ชอบใจ ชอบ เฉย ๆ หรือเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ ไม่น่าสนใจ หรือเฉย ๆ ส่วนปริมาณ หมายถึง ปริมาณมากน้อยของทิศทาง เช่น ชอบมาก ชอบน้อย ไม่ชอบเลย เป็นต้น

4. แจกแจงความถี่ แยกเป็นรายประเภท ทำให้เห็นว่าเป็นเนื้อหาที่ชอบมากที่สุด ไม่ชอบเลย เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด

5. สุ่มตัวอย่าง หน่วยการวิเคราะห์ที่กำหนดต้องเป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมด เพราะผลที่ได้สรุปอ้างอิงจะเป็นผลการวิเคราะห์ทั้งหมด

6. สร้างเครื่องมือบันทึก โดยจัดทำเป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้จดบันทึกผลการวิเคราะห์ ซึ่งต้องจัดทำแบบฟอร์มและจดบันทึกอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา

ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา จำแนกเป็นความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) (อุทุมพร จามรมาน. 2531: 14-15) ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา มีความหมาย 3 อย่าง คือ ความคงที่ ความเหมือนเดิม และความแม่นยำ มีวิธีตรวจสอบแตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ความคงที่ ตรวจสอบโดยการวิเคราะห์ซ้ำแล้วเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

1.2 ความเหมือนเดิม การตรวจสอบความเที่ยงแบบนี้ทำได้โดยการตรวจสอบทุกขั้นตอน

1.3 ความแม่นยำ การตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานทุก ๆ ขั้นตอน

ความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหามี 5 ประเภท คือ

1. ความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หมายความว่า ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด

2. ความตรงตามความหมาย หมายความว่า มีการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหา ให้คำจำกัดความของคำตรงตามความหมายหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3. ความตรงตามการสุ่ม เนื้อหาสาระที่จะนำมาวิเคราะห์นี้ มีปริมาณมากจำเป็นต้องมีการสุ่มออกมา การอธิบายการสุ่มตัวอย่างอย่างไม่ลำเอียงเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงแบบนี้

4. ความตรงตามวิธีการ ผลการวิเคราะห์ที่ใช้วิธีการ 2 อย่างน่าจะให้ผลการวิเคราะห์ออกมาเหมือนกัน

5. ความตรงตามทฤษฎี ผลการวิเคราะห์ที่น่าจะสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ หรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาที่ต้องการศึกษาหรือปัญหาที่ต้องการหาคำตอบ

2. กำหนดคำสำคัญของเรื่องที่ต้องการศึกษา

3. กำหนดแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้ารวบรวมงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์

4. พิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

5. กำหนดขอบเขตหรือประเด็นที่จะศึกษาจากตัวแปรของงานวิจัยโดยพิจารณาความถี่

6. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี เทคนิควิธีการสังเคราะห์งานวิจัย ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและสถิติ จากหนังสือ เอกสาร อินเทอร์เน็ต ตัวอย่างงานสังเคราะห์งานวิจัย แล้วกำหนดคุณลักษณะสภาพทั่วไปของงานวิจัย และสาระสำคัญของงานวิจัย

7. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษางานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

8. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัย สร้างตารางแจกแจงความถี่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ ประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อสร้างข้อสรุปของปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นการศึกษาค้นคว้างานวิจัยจึงเป็นการศึกษางานวิจัยที่เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของต่างประเทศ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของต่างประเทศ ดังนี้

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศ

แก้วตา คณะวรรณ; และ สุชาติดา กรเพชรปาณี (2543: 85-90) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยวิธีการเรียนวิธีการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย วิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา การสังเคราะห์เชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเรื่องวิธีการเรียน รองลงมาคือวิธีการสอน ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนมีน้อยที่สุด งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง สรุปผลการสังเคราะห์ได้ดังนี้ ด้านหลักสูตรและการสอน โดยภาพรวมครูส่วนมากทำการสอนครบขั้นตอนที่ควรจะทำตั้งแต่การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล การสอน กิจกรรมที่ใช้น้อย เช่น การอภิปราย การโต้วาที การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การแนะนำหนังสือปากเปล่า ด้านรูปแบบการสอนสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาใช้ได้ผลดี ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น ทักษะภาษาดี ครูมีความเข้าใจ นำไปใช้ได้เพราะขั้นตอนไม่ซับซ้อน ผู้ปกครองเห็นด้วยและสนับสนุน ผู้บริหารเห็นว่ามีความประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริมครูด้านวิธีสอนอ่าน การฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ความหมายของคำใหม่จากประโยคที่ประกอบด้วยคำที่นักเรียนเรียนรู้มาก่อนแล้วทำให้นักเรียนเรียนรู้คำใหม่ได้ดีขึ้น นอกจากนี้การสอนอ่านที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิธีแก้ไขและการให้กำลังใจ เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น

ชฎาภา บรรพพงศ์ (2550: 111-113) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ห้อยกิมาน ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของการวิจัยมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างการสุ่มอย่างง่ายถูกนำมาใช้มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุดเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่า มีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยมากที่สุด สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุด คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบสมมติฐาน t-test ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยพบการดำเนินงานการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก รองมาเป็นศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพ พบผลการวิจัยส่วนใหญ่แสดงระดับความพร้อมอยู่ในระดับมากทั้งผู้บริหารและครู และการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพพบสภาพปัญหาในระดับปานกลาง

ทศวรรษ คำทองสุข (2550: 171-187) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ: การวิเคราะห์ห่อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่างานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจำนวน 49 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ 29 เรื่อง งานวิจัยเชิงผสมผสาน 3 เรื่อง งานวิจัยเชิงคุณภาพ 17 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลงานวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มีการวิจัยมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอดแทรกชีวิตจริงเข้ากับเนื้อหาวิชาที่เรียนและรูปแบบการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับงานวิจัยในด้านการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการศึกษาครบทุกช่วงชั้น โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ถูกนำมาสอดแทรกกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมากที่สุด

ธวัช วันชชาติ. (2543: 32-43) ได้สังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาไทยระหว่างปีการศึกษา 2535-2540 ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 138 เล่ม โดยนำมาสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผลการสังเคราะห์และวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ เนื้อหาสาระส่วนใหญ่เป็นด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเชิงทดลอง ประชากรส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะพบว่า การสอนโดยใช้เทคนิคใหม่ ๆ ส่วนใหญ่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีบ้างที่เทคนิควิธีสอนบางวิธีมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา หรือคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้สอนเอง ที่อาจทำให้การนำมาใช้ไม่บรรลุผลที่วางไว้ การสอนที่ใช้สื่อการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ ปัญหาของครู คือ ขาดความเข้าใจและขาดประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องทักษะกระบวนการ จึงลังเลที่จะให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และหาคำตอบด้วยตนเอง

ธีระพล เพ็งจันทร์ (2547: 68-72) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2544 จำนวน 11 เรื่อง มาสังเคราะห์ด้วยวิธีสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงประวัติศาสตร์และ

ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติกับบุคลากรของโรงเรียน และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ปัญหาและอุปสรรค คือ แนวคิดและทัศนคติการมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดเชิงอุดมคติที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง และชุมชนมีความเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ประเด็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและโรงเรียนได้มีการร่วมมือกันพัฒนาโครงการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยโรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ปัญหาและอุปสรรค คือ การบริหารงานราชการแบบรวมศูนย์อำนาจ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนระดมทรัพยากรให้โครงการอยู่ในระดับที่สูงมาก ส่วนความร่วมมือทางวิชาการโรงเรียนใช้ฐานข้อมูลและใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรค คือ ชุมชนไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินโครงการ และการบริหารแบบราชการของโรงเรียนไม่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร่วมประเมินผลโครงการ โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานทางราชการ ปัญหาและอุปสรรค คือ ชุมชนมีเวลาวางไม่ตรงกัน และเห็นว่าการจัดทำโครงการเป็นเรื่องของทางโรงเรียน จึงไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

ประภาพร ชื้อสุทธิกุล (2550: 216-220) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2547 จำนวน 104 เรื่อง ผลการวิจัยมีดังนี้ งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาในระดับประถมศึกษาและเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายหรือเชิงสำรวจมากที่สุด งานวิจัยส่วนใหญ่มีการตั้งสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดทิศทางความแตกต่างและใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มหลายขั้นตอน กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาถูกนำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด สำหรับการคำนวณค่าสถิติพบงานวิจัยส่วนใหญ่คำนวณโดยใช้ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณโดยใช้สถิติ t-test และ F-test งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาและงานด้านวิชาการ โดยผลการวิจัยพบว่า ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครอง องค์กรการบริหารส่วนตำบลและชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้านพบการมีส่วนร่วมในงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด รูปแบบการมีส่วนร่วมที่พบ ได้แก่ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติ

ปริวัตร เขื่อนแก้ว (2551: 223-234) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 จำนวน 150 เรื่อง พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัยเชิงทดลองที่นำมาสังเคราะห์สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการและการจัดการเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการกระตุ้นความรู้ในตัวผู้เรียนให้แสดงออกมา การจัดการเรียนรู้

แบบเน้นประสบการณ์เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานทั้งเนื้อหาสาระการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ผลดีกับผู้เรียนทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ปวีณรัฐณ์ เล็กสมสันต์ (2550: 58-63) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2550 จำนวน 100 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และแบบสรุปคุณลักษณะของงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปีที่พิมพ์เผยแพร่มากที่สุด คือ พ.ศ. 2547 มีงานวิจัยสาระการอ่านมากที่สุด มีการตั้งสมมุติฐานแบบทางเดียวมากที่สุด ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่ายมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แบบทดสอบ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้ความตรงและความเที่ยงมากที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย/ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพของงานวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน 37 เรื่อง เป็นการสอนอ่านออกเสียง อ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ อ่านเชิงวิเคราะห์ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ อ่านเพื่อความ และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน จากการศึกษาพบว่า มีการวิจัยการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมากที่สุด และมีการวิจัยกับการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกมากที่สุด

ภักดี รักษาพันธุ์ (2547: 85-86) ได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ในปี 2533-2545 จากวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ระดับปริญญาโทไปจนถึงปริญญาเอกเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) ที่ผลิตขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2533-2545 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเคราะห์พบว่าวิทยานิพนธ์ที่ผลิตขึ้นในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีจำนวนมากที่สุด มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2542 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมากที่สุด งานวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบระหว่างการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการสังเคราะห์พบว่า ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามปกติ งานวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ วิธีการสอนโดยใช้เกม เพลง

วิธีการสอนโดยใช้ภาพการ์ตูน ภาพเหมือนจริงเป็นสื่อในการสอนและวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามปกติ

รุ่งนภา เหลาบุญมา (2550: 58-61) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแนวคอนสตรัคติวิสต์ระดับประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2550 จำนวน 40 เล่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปและสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแนวคอนสตรัคติวิสต์ ระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่พิมพ์ในปี พ.ศ. 2548 เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุด เป็นงานวิจัยซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมากที่สุด ประชากรที่ทำวิจัยเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติมากที่สุด ชั้นเรียนที่ทำวิจัยมากที่สุด คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาที่นำมาวิจัยมากที่สุด คือ คณิตศาสตร์ เป็นงานวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด รูปแบบการเรียนที่ใช้มากที่สุด คือ การเรียนเป็นกลุ่มย่อย สื่อหรือวิธีการที่นำมาใช้มากที่สุด คือ แผนการจัดกิจกรรม ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) รูปแบบการสอน พบว่า มี 3 รูปแบบ คือ การสอนแบบกิจกรรมการเรียนการสอน แบบใช้สื่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ และแบบใช้เกม โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ
- 2) รูปแบบการเรียน มี 3 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย การเรียนด้วยตนเอง และการเรียนโดยมีครูเป็นผู้สอน การเรียนทั้ง 3 รูปแบบนี้ เป็นการเรียนที่พัฒนาตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น
- 3) สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกและได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเรียงจากง่ายไปหายาก เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน
- 4) ผลการวิจัยพบว่า การสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เมื่อนำมาใช้ในการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคงทนของการเรียนรู้สูงขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

สรัดนี้ แก้วคำ (2548: 136-141) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ครั้งนี้ คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 50 เล่ม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานตามบทบาททั้ง 12 บทบาท โดยมี 4 บทบาทที่ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย

- 1) บทบาทด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 2) บทบาทด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- 3) บทบาทด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน และ
- 4) บทบาทด้านปฏิบัติอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มผู้แทนอื่น ๆ โดยเฉพาะบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การมีถิ่นกำเนิดในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับผู้บริหารและครู 3) เวลา 4) ฐานะทางเศรษฐกิจ 5) ความประพฤติของผู้บริหาร 6) ชื่อเสียงของโรงเรียน และ 7) การให้ความสำคัญต่อการศึกษาของผู้นำชุมชน ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน 2) ผู้บริหารไม่มีแผนหรือปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน 3) โรงเรียนขาดการติดต่อกับคณะกรรมการ และ 4) สภาพเศรษฐกิจของชุมชน

สุพรรณษา หลังประเสริฐ (2550: 128-135) ได้ทำการสังเคราะห์อภิमानงานวิจัยด้านนวัตกรรมการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่ดีพิมพ์ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531-2549 จำนวน 69 เล่ม โดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า 1) งานวิจัยด้านนวัตกรรมการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา มีการศึกษามากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2535-2539 โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒผลิตมากที่สุด ผลการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า นวัตกรรมด้านที่มีอิทธิพลต่อค่าขนาดอิทธิพล เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ 1) ด้านการสอน:- นวัตกรรมที่มีความหลากหลายและมีความยืดหยุ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้ แต่ผู้ที่จะนำไปใช้จะต้องศึกษาเงื่อนไขและข้อจำกัดของการสอน ก่อนจะนำไปใช้เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด 2) ด้านกิจกรรม:- นวัตกรรมเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และนวัตกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้ได้รับคำตอบด้วยตนเอง 3) ด้านการเรียนแบบร่วมมือ:- นวัตกรรมจัดการเรียนที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กเรียนอ่อนโดยเฉพาะ เด็กอ่อนจะได้รับความช่วยเหลือจากเด็กเก่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน 4) ด้านสื่อการสอน:- นวัตกรรมมีลักษณะที่หลากหลายที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน และ 5) ด้านเทคนิคและกลวิธี:- นวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านในระดับตีความ รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด โดยครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนทำให้มีบรรยากาศการเรียนที่มีความสุข ความสนุกสนาน

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของต่างประเทศ

ธีโอโดรา (วสรัตน์ แก้วคำ. 2548: 70; อ้างอิงจาก Theodora. 1994. *Meta-Analysis of the Relationship between Students' Characteristics and Achievement and Attitudes toward Science*. Online) ได้ศึกษาการวิเคราะห์อภิमानความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ และทัศนคติที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อค้นพบที่ทันสมัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียน การใช้เหตุผลในการคิด และทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์

การศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมงานวิจัยทั้งหมด 147 เรื่อง ในช่วงปี 1980-1991 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 7 ถึง เกรด 12 ในสหรัฐอเมริกา ข้อค้นพบที่ได้สนับสนุนงานวิจัยในการวิเคราะห์ห่อภิมาณในอดีต นั่นคือ พบว่า 1) เพศ (โดยเฉพาะเพศชาย) และเชื้อชาติ (โดยเฉพาะชนผิวขาว) นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม รวมถึงการศึกษาของผู้ปกครอง การวางแผน แรบงบันดาลใจ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ทำการบ้าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่บ้านนั้น ต่างก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) ตัวแปรทางด้านทัศนคติ โดยเฉพาะทัศนคติต่อวิทยาศาสตร์ และทัศนคติที่มีการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ นั้นต่างก็ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4) ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทั่วไป และความสามารถในการใช้เหตุผลในการคิด ต่างก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ได้แก่ วิธีวิทยาการวิจัย ปีที่พิมพ์ การตั้งสมมติฐาน วิธีการคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพล อายุ และระดับการศึกษา สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เอ็ทเซย์; และ สเน็ตเซอร์ (สรัตนี แก้วคำ. 2548: 71; อ้างอิงจาก Etsey; & Snetzier. 1998. *A meta-Analysis of Gender Difference in Student Attitudes Toward Mathematics*. Online) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศของนักเรียนต่อทัศนคติวิชาคณิตศาสตร์: การวิเคราะห์ห่อภิมาณผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 192 เรื่อง ในช่วงปี 1970-1995 โดยแบ่งเป็นงานวิจัยจำนวน 96 เรื่อง บทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร จำนวน 69 เรื่อง และเอกสารที่ค้นจาก ERIC จำนวน 27 เรื่อง โดยทั้งหมดได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 30,490 คน แบ่งเป็น นักเรียนชาย จำนวน 15,877 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 14,613 คน) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ ระดับการศึกษา การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ปีที่พิมพ์ และสถาบันที่ผลิต โดยมีตัวแปรตาม คือ ค่าขนาดอิทธิพลระหว่างเพศกับทัศนคติ ข้อค้นพบที่ได้ คือ เพศชายมีทัศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในประเทศ

อาทิตยา เฝ้าพงษ์คล้าย (2553: 73-76) ได้ศึกษานิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 696 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

บุษกร ทิพย์อักษร (2552: 101-107) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนโพนทองวิทยายนและโรงเรียนบ้านดงดิบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ส่วนครูใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่าน 5 ประเด็น คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการใช้แรงกระตุ้น ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนโพนทองวิทยายนและโรงเรียนบ้านดงดิบ ซึ่งเปิดสอนในระดับต่างกันและมีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมจะมีบทบาทในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีลักษณะไม่แตกต่างกัน สรุปได้ 4 ประเด็น เรียงจากอันดับแรก คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาเกี่ยวกับครู ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน และปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีลักษณะไม่แตกต่างกัน สรุปได้ 3 ประเด็น โดยอันดับแรก คือ ต้องการงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือด้านบุคลากร ต้องการให้มีบุคลากรเพิ่มมากขึ้น และต้องการการสนับสนุน ส่งเสริมจากบุคคลหรือองค์กรภายนอกในด้านการให้ความร่วมมือ ติดต่อกัน ช่วยเหลือ และให้บริการในด้านต่าง ๆ

ปัทมา อินทร์วิมล (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด สำหรับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมี 1 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปยังองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู นิสัยรักการอ่าน การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

ปาริชาติ เสารยะวิเศษ; สมาน ลอยฟ้า; และ ดุษฎี อายุวัฒน์ (2552: 73-96) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านบริบทของสังคม ได้แก่ ความเข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของครู ระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และอิทธิพลของสื่อมวลชน 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน 3) ปัจจัยด้านแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน 4) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและครูผู้ดูแลห้องสมุด 5) ปัจจัยด้านการสนับสนุนของ

ครอบครัว ได้แก่ การจัดหาสื่อเสริมการเรียนรู้ และ 6) ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน สถานภาพของครอบครัว วุฒิการศึกษาของผู้ปกครองและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

เบญจรงค์ ปั่นคล้าย (2551: 57-58) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 339 คน ปีการศึกษา 2550 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของครู ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน

นรคิด อาทิวา (2551: 88-90) ได้ศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ จำนวน 340 คน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยรวมด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการปรับปรุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการวางแผนและจัดทำคู่มือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ควรมีการเชิญบุคคลที่ประสบผลสำเร็จจากการอ่านมาเล่าประโยชน์จากการอ่านให้นักเรียนฟัง สถานศึกษาควรมีการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และเผยแพร่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากขึ้น

นิตา การุญ (2551: 92-94) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 515 คน พบว่า นิสัยรักการอ่าน และสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรนิสัยรักการอ่าน และสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านส่งผลในทางบวกต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นครูควรสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนิสัยรักการอ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน

สุนทนา ฤกษ์สง่า (2551: 66-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่านและพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 354 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้รับการส่งเสริมการอ่านในภาพรวมและรายด้านใน

ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการให้คำชมเชย และด้านการจัดสภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่สอบไม่ผ่าน นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่สอบไม่ผ่านมีพฤติกรรมการอ่านน้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ การส่งเสริมการอ่านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรให้มีการจัดการส่งเสริมการอ่านให้เหมาะสมกับเพศและวัย ควรใช้คำชมเชยในการส่งเสริมการอ่านเมื่อเด็กอ่านหนังสือเพราะจะเป็นแรงผลักดันให้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการอ่าน

ชัยภพ เสรีผล (2550: 87-89) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ เกรด 3-9 จำนวน 234 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ โดยเข้าใช้ตามตารางเวลาที่จัดให้ วัตถุประสงค์ในการอ่านส่วนใหญ่อ่านเพื่อความบันเทิงและใช้ทรัพยากรประเภทหนังสืออ่านนอกเวลามากที่สุด ด้านความต้องการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโดยครูประจำชั้น และมีความต้องการกิจกรรมประเภทนิทรรศการมากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมแนะนำหนังสือ และจัดทำบรรณานุกรม สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีของรางวัลหรือรางวัลที่ให้ไม่จูงใจ รองลงมาคือกิจกรรมไม่น่าสนใจ

นฤเทพ เทียมสกุล (2550: 60-69) ได้ศึกษาปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ในขอบข่าย 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 118 คน และครูผู้สอน จำนวน 236 คน พบว่า ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นำโชค บุตรน้ำเพชร; และ ทิชากร พ่วงพรม (2549: 42-50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของครู ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า การสนับสนุนด้านการอ่านจากผู้ปกครองกับนิสัยรักการอ่านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดกับนิสัยรักการอ่าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการสนับสนุนด้านการอ่านของครูกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์

กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนด้านการอ่านจากครู กับนิสัยรักการอ่าน

ทักษพร คงคาลัย (2549: 89-94) ได้ทำการศึกษาบทบาทผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ กรณีศึกษาในโรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้ปฏิบัติการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2546-2547 จำนวน 61 คน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารที่มีอิทธิพลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อทั้งคุณภาพกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและบทบาทครู และจากงานวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติว่า ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการให้การสนับสนุนบุคลากรพร้อมทั้งการสนับสนุนในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดังนั้นผู้บริหารจึงควรตระหนักถึงการให้การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณและการส่งเสริมบุคลากรเพื่อให้ผลของการจัดกิจกรรมดีขึ้น ส่วนครูมีบทบาทโดยตรงต่อการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงครูควรตระหนักว่าการจัดการเรียนการสอนโดยตรงต่อนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนและทางอ้อมโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านก็มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียน ดังนั้นครูจึงควรมีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีความเข้าใจ ชูใจให้เกิดการกระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็นรวมทั้งมีกิจกรรมที่น่าสนใจและมีบรรยากาศที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดคุณภาพของกิจกรรมและนำไปสู่ผลการจัดกิจกรรมในการอ่านที่ดี

เพ็ญพันธ์ เพชรตร; และ นิตยา เปลื้องนุช (2549: 87-94) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา: การศึกษาศักยภาพครูในการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจากโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ขอนแก่น ภาพลัทธิ และมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการรณรงค์รักการอ่านให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหาร รองลงมาคือ ครู ห้องสมุด และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามลำดับ สิ่งที่จะทำเพื่อการรณรงค์รักการอ่านนั้นพบว่า ในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่จะกลับไปประชุมครูภาษาไทย ครูบรรณารักษ์ และคณะทำงาน เพื่อวางแผนโครงการรักการอ่าน เขียนโครงการส่งผู้บริหารขออนุมัติ จัดทำปฏิทิน ระดมทรัพยากร เตรียมกิจกรรมตามแผน นอกจากนั้นจะเริ่มปรับปรุงห้องสมุดในด้านบรรยากาศ วัสดุ สิ่งตีพิมพ์ และผู้รับผิดชอบ รวมทั้งตั้งชมรมรักการอ่าน พาไปศึกษาตามห้องสมุดต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ทันสมัย ในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผน พบว่า ครูผู้จัดกิจกรรมยังเห็นความสำคัญของปัจจัยที่สนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุน ความพร้อมของทรัพยากร นักเรียนสนใจ ความร่วมมือของผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือ ตามลำดับ

สุพรรณดี วราทร; และ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล (2549: 178-218) ได้ทำการวิจัยเรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น พบว่า เยาวชนก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง และใช้เวลาว่างอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองมากกว่าการอ่านเพื่อการเรียนหนังสือที่เยาวชนก่อนวัยรุ่นชอบอ่านได้แก่หนังสือประเภทการ์ตูน ส่วนสถานที่ที่เข้าร่วมกิจกรรม

ส่งเสริมการอ่านคือในชั้นเรียนที่โรงเรียนของตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ ได้รับความรู้ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความสนุกสนานผ่อนคลาย ได้รู้จักหนังสือที่น่าสนใจ และได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ตามลำดับ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟังและการดูร่วมกัน ลักษณะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ต้องการ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีการแข่งขัน/รางวัล ช่วงเวลาที่ต้องการให้จัดกิจกรรมคือ ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ส่วนสถานที่จัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการคือ ต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียน และต้องการให้เผยแพร่ข่าวสารการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านโรงเรียน

นวมรัตน์ ชัยบุตดา (2548: 109-127) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 214 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการห้องสมุด ส่วนปัญหาการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสังกัดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงานของครูบรรณารักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมีปัญหาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษกรุงเทพมหานคร เขต 1, 2, 3 และครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก สำหรับแนวทางการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้ ด้านการจัดการห้องสมุด ผู้บริหารควรลดชั่วโมงสอนของครูบรรณารักษ์ให้น้อยลง เพื่อให้ครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ ด้านการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง และจัดไว้ให้เพียงพอับความต้องการของครู ด้านการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ควรมีการอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้รู้จักใช้ ICT เพื่อศึกษาค้นคว้า และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรมีการระดมทรัพยากรจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

กรมวิชาการ (2544: 125-131) ได้ศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน พบว่าครูประถมศึกษามีปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณ รองลงมาขาดผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุด คือ ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก รองลงมาหนังสือไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาจะคล้ายคลึงกันคือ ขาดงบประมาณ ขาดผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

อารี สัตนหวิ; และคนอื่นๆ (2542: บทคัดย่อ) ได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาให้นักอ่านรุ่นเยาว์โรงเรียนประถมศึกษาในชนบท โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 10 กิจกรรม ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 28 คน ได้แก่ กิจกรรมอ่านหนังสือให้ฟัง กิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือ กิจกรรมอ่าน 3 นาที กิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมนิทรรศการหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีนิสัยรักการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน นิสัยรักการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและควรสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้หลากหลายตามความสนใจให้มากขึ้นกว่ากิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความพอใจและทำให้ผลการเรียนและการอ่านของนักเรียนดีขึ้น

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของต่างประเทศ

อันเดอร์วูด (Underwood, 2010: Online) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนเกรด 4 และเกรด 5 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบกลุ่มย่อยผลการศึกษพบว่าการสอนอ่านมีผลต่อการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ผลเชิงคุณภาพบ่งชี้ว่าครูมีความมุ่งมั่นในการสอนอ่านและรับรู้ถึงประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการสอนอ่าน นอกจากนี้ครูได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการสอนอ่านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการมีเจ้าหน้าที่ช่วยดำเนินงาน ข้อค้นพบที่สำคัญของการวิจัยนี้ช่วยสนับสนุนว่าการนำโปรแกรมการฝึกอ่านใด ๆ มาใช้ ควรมีการติดตามผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังจากผ่านไประยะหนึ่งเพื่อให้แน่ใจถึงคุณภาพของการวัดและเพื่อให้สามารถนำโปรแกรมการฝึกไปใช้ได้อย่างแพร่หลาย

เต็ง (Teng, 2009: Online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอ่านกับรูปแบบการเรียนรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชายชาวไต้หวัน เกรด 12 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการอ่าน 2 รูปแบบ คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ กับรูปแบบการเรียนรู้ 2 รูปแบบ คือ การเรียนรู้ด้วยภาพและเสียง ของนักเรียนชายชาวไต้หวัน เกรด 12 ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจเมื่อไม่ระบุรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน และเมื่อทำการทดสอบด้วยการให้ฟังข้อความสั้น ๆ พบว่านักเรียนที่ฟังส่วนใหญ่คิดว่ารูปแบบการอ่านออกเสียงดีกว่าการอ่านในใจอย่างมีนัยสำคัญ มีนักเรียนส่วนน้อยที่เลือกรูปแบบการเรียนรู้ด้วยภาพ ที่คิดว่าการอ่านออกเสียงเป็นทางเลือกที่ดีกว่าการอ่านในใจสำหรับข้อความที่มีความยาก ส่วนผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยระหว่างการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

กอนโดล่า (Gongola. 2008: Online) ได้ทำการศึกษาทัศนคติในการอ่านของเด็กหญิงชาวยิว นิกายออร์ทอดอกซ์ ในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์การรู้หนังสือในเชิงบวกทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน และการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ช่วยพัฒนาทัศนคติการอ่านเชิงบวก

เดวิดสัน (Davidson. 2008: Online) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องแรงจูงใจในการอ่านเพื่อกระตุ้นการอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับแรงกระตุ้นในการอ่าน พบว่าผลการทดสอบมาตรฐานของนักเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองมีความก้าวหน้าทุกกลุ่ม ผลการทดสอบมาตรฐานวิชาภาษาอังกฤษในฤดูใบไม้ผลิของปี 2008 พบว่านักเรียนมีคะแนนการอ่านสูงขึ้นและสูงขึ้นในทุกกลุ่ม นักเรียนทุกกลุ่มมีทัศนคติเชิงบวกต่อการอ่านสูงขึ้น การที่กลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อการอ่านเปลี่ยนไปอาจเป็นเพราะในการอ่านหนังสือแต่ละระดับของโปรแกรมการอ่านเด็กจะได้รับรู้ความสำเร็จของตน ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองเกิดแรงจูงใจในการอ่านซึ่งเป็นผลมาจากการใช้โปรแกรมการอ่าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ที่ทำการวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2546-2554 โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และแนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา

2. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิทยานิพนธ์ ปริญญาานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง เฉพาะฉบับที่เป็นภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 รวม 93 เรื่อง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาชั้น
 พื้นฐานที่นำมาวิเคราะห์ จำแนกตามสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	1.08
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	1.08
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	7	7.52
4. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2	2.15
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	12	12.90
6. มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	1.08
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	1	1.08
8. มหาวิชยาลัยนเรศวร	1	1.08
9. มหาวิทยาลัยบูรพา	3	3.22
10. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	14	15.05
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	1	1.08
12. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	3	3.21
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	3	3.21
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1	1.08
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	1	1.08
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	2	2.15
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	1	1.08
18. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	1	1.08
19. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	2	2.15
20. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	2	2.15
21. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	1	1.08
22. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	1	1.08
23. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	1	1.08
24. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	2	2.15

ตาราง 1 (ต่อ)

สถาบันการศึกษา	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
25. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	2	2.15
26. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	1	1.08
27. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	4	4.30
28. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	4	4.30
29. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	15	16.12
30. มหาวิทยาลัยศิลปากร	2	2.15
รวม	93	100

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่นำสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพัฒนาจากแบบสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของ สายสุณีย์ ดวงแข (2547: 221-226) แบบสังเคราะห์งานวิจัยการประกันคุณภาพการศึกษาของชฎาภา บรรพพงศ์ (2550: 138-142) และแบบสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของประภาพร ชื้อสุทธิกุล (2550: 241-245)

โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย ประกอบด้วยสภาพทั่วไปของงานวิจัยและสาระสำคัญของงานวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นำเสนอแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่สร้างขึ้นแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเสนอแนะ ปรับปรุง ความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสม และความครบถ้วนของสภาพทั่วไปของงานวิจัย และข้อค้นพบของงานวิจัย แล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุลผู้วิจัย ชื่องานวิจัย ชื่อสถาบันการศึกษา ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ชื่อปริญญา รูปแบบงานวิจัย

ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย การเลือกตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การตั้งสมมติฐานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมรายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำการวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2546-2554 จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
2. รวบรวมงานวิจัยจากฐานข้อมูล ThaiLIS ซึ่งให้บริการข้อมูลวิทยานิพนธ์ รายงานการ วิจัยฉบับเต็มในรูปอิเล็กทรอนิกส์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ถ่ายสำเนาจากสำนัก หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ศึกษางานวิจัยที่รวบรวมได้ และบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย
4. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2529: 27-29) อุทุมพร จามรมาน (2531: 6-8) กรรณิกา เรืองเดช (2554: ออนไลน์) และ ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาของเฮย์แมน (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์. 2540: 128; อ้างอิงจาก Hayman. 1968: 80-81) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดปัญหาการวิจัย โดยปัญหาของการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ คือ งานวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอยู่มากมายยัง กระจัดกระจาย ไม่มีการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อค้นพบเกี่ยวกับการส่งเสริม พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นเป็นภาพรวมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึง ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนตลอดจน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำโครงการ กิจกรรมส่งเสริม

การอ่าน ส่วนครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยและการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. รวบรวมงานวิจัย โดยสืบค้นวิทยานิพนธ์ ปรินฎานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต และงานวิจัยของนักวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย และอินเทอร์เน็ต รวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัย และจัดบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์สภาพทั่วไปและข้อค้นพบของงานวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้อ่านสังเคราะห์และสรุปบรรยายในรูปความเรียง แปลความหมายโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาตามขั้นตอนดังนี้

4.1 กำหนดหน่วยวิเคราะห์ โดยกำหนดเป็นสภาพทั่วไปของงานวิจัย เช่น ประเภทของงานวิจัย ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย ระดับของสถานศึกษา เป็นต้น

4.2 นับความถี่ จดนับความถี่ของเนื้อหาและจำนวนเรื่องของงานวิจัย จำแนกตามข้อมูลสภาพทั่วไปของงานวิจัย

4.3 แจกแจงความถี่ แยกเป็นรายประเภทของเนื้อหาว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยการหาค่าร้อยละ

4.5 สังเคราะห์ข้อค้นพบ โดยสรุปประเด็นที่สำคัญ และนำเสนอผลการสังเคราะห์จำแนกตามขอบเขตเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4.6 นำเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศของผู้วิจัย ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ชื่อปริญญา รูปแบบงานวิจัย ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การตั้งสมมติฐานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตาราง และสรุปเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์ผลงานวิจัย นำเสนอในเชิงพรรณนา โดยการสรุปภาพรวมของผลการสังเคราะห์งานวิจัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

บทที่ 4

ผลการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ในครั้งนี้เป็นวิทยานิพนธ์ ปรียญานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยศิลปากร เฉพาะฉบับที่เป็นภาษาไทย ที่ทำการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 รวม 93 เรื่อง

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัย

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมการอ่าน
2. พฤติกรรมการอ่าน
3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ตอนที่ 1 การสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัย

การสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงไว้ในตาราง 2-21 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามเพศของผู้วิจัย

เพศของผู้วิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	28	26.42
2. หญิง	78	73.58
รวม	106	100.00

จากตาราง 2 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 93 เรื่อง พบว่า มีผู้วิจัย จำนวน 106 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 73.58 และเป็นเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย

ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
2546	5	5.38
2547	6	6.45
2548	12	12.90
2549	19	20.43
2550	12	12.90
2551	13	13.98
2552	12	12.90
2553	12	12.90
2554	2	2.15
รวม	93	100.00

จากตาราง 3 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการทำวิจัยมากที่สุดในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.43
รองลงมา ได้แก่ ปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.98 และลำดับท้ายสุด ได้แก่ ปี พ.ศ.
2554 จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.15

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามสาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย

สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดการการเรียนรู้	1	1.08
2. การจัดการโครงการและการประเมินโครงการ	1	1.08
3. การบริหารการศึกษา	35	37.63
4. การประเมินศึกษา	4	4.30
5. การวิจัยการศึกษา	4	4.30
6. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์	2	2.15
7. การสอนภาษาไทย	5	5.37
8. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว	8	8.60
9. จิตวิทยาพัฒนาการ	2	2.15
10. จิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์	1	1.08
11. บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	5	5.37
12. พัฒนาสังคม	1	1.08
13. วิจัยและประเมินผลการศึกษา	6	6.45
14. สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา	1	1.08
15. หลักสูตรและการสอน	14	15.05
16. ไม่ระบุสาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย	3	3.23
รวม	93	100.00

จากตาราง 4 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการผลิตในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามากที่สุด โดยมีการทำวิจัย
จำนวน 35 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.63 รองลงมา ได้แก่ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีจำนวน 14 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 15.05 ลำดับท้ายสุด ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ สาขาวิชาการจัดการโครงการ
และการประเมินโครงการ สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม และ
สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โดยมีจำนวนสาขาวิชาละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.08

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามชื่อปริญญา

ชื่อปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
1. การศึกษามหาบัณฑิต	29	31.18
2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต	29	31.18
3. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	3	3.23
4. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	9	9.68
5. ศีษศาสตรมหาบัณฑิต	20	21.50
6. ไม่ระบุชื่อปริญญา	3	3.23
รวม	93	100.00

จากตาราง 5 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เป็นงานวิจัยปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตและครุศาสตรมหาบัณฑิตมาก
ที่สุด โดยมีจำนวนเท่ากันคือ 29 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.18 รองลงมา ได้แก่ ศีษศาสตรมหาบัณฑิต
จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.50 ลำดับท้ายสุด ได้แก่ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต จำนวน 3 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 3.23

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย

ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับประถมศึกษา	44	47.31
2. ระดับมัธยมศึกษา	31	33.33
3. ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	18	19.36
รวม	93	100.00

จากตาราง 6 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เป็นงานวิจัยในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 44 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
47.31 รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นการวิจัยทั้งใน
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.36

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามประเภทของงานวิจัย

ประเภทของงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. งานวิจัยเชิงปริมาณ	67	72.04
2. งานวิจัยเชิงคุณภาพ	26	27.96
รวม	93	100.00

จากตาราง 7 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด โดยมีจำนวน 67 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 72.04
ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีจำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.96

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ครู	7	7.52
2. ครูและนักเรียน	8	8.60
3. ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	4	4.30
4. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ สถานศึกษา	2	2.15
5. นักเรียน	53	56.99
6. นักเรียนและผู้ปกครอง	1	1.08
7. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	6	6.45
8. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน	4	4.30
9. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง	5	5.37
10. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และ ศึกษานิเทศก์	1	1.08
11. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา	1	1.08
12. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหมวด หัวหน้างาน ห้องสมุด ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการเขตการศึกษา	1	1.08
รวม	93	100.00

จากตาราง 8 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการเลือกนักเรียนเป็นประชากร/กลุ่มตัวอย่างมากที่สุด โดยมีการทำวิจัย
จำนวน 53 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.99 รองลงมา ได้แก่ ครูและนักเรียน โดยมีการทำวิจัย จำนวน 8 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 8.60

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 100	48	51.61
2. 100-199	9	9.68
3. 200-299	5	5.38
4. 300-399	13	13.98
5. 400-499	8	8.60
6. 500 ขึ้นไป	10	10.75
รวม	93	100.00

จากตาราง 9 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า มีการเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 100 คน มากที่สุด โดยมีการทำวิจัย
จำนวน 48 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 51.61 รองลงมา คือ งานวิจัยที่ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ระหว่าง 300-399
คน โดยมีการทำวิจัย จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.98 ลำดับท้ายสุดคือ ระหว่าง 200-299 คน มี
จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.38

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง	18	19.35
2. แบบง่าย	18	19.35
3. แบบแบ่งชั้น	12	12.90
4. แบบแบ่งกลุ่ม	3	3.23
5. แบบหลายขั้นตอน	19	20.43
6. แบบเจาะจง	23	24.74
รวม	93	100.00

จากตาราง 10 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมากที่สุด โดยมีจำนวน 23 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 24.74 รองลงมาคือ แบบหลายขั้นตอน มีจำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.43 ลำดับ
ท้ายสุดได้แก่ การใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากับแบบง่าย มีจำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.35

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามตัวแปรต้นที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรก

ตัวแปรต้น	จำนวน	ร้อยละของ จำนวนคำตอบ
1. ครู	19	26.03
2. นักเรียน	16	21.92
3. รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	15	20.55
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน	13	17.81
5. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	10	13.69
รวม	73	100.00

จากตาราง 11 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการศึกษาตัวแปรต้น ครู มากที่สุด โดยมีจำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
26.03 รองลงมาได้แก่ นักเรียน มีจำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.92 ลำดับท้ายสุดได้แก่ กิจกรรม
ส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.69

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามตัวแปรตามที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรก

ตัวแปรตาม	จำนวน	ร้อยละของ จำนวนคำตอบ
1. นิสัรักการอ่าน	41	44.08
2. ทักษะการอ่าน	21	22.58
3. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัรักการอ่าน	11	11.83
4. ผลการใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	7	7.53
5. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	7	7.53
6. บทบาทของครูในการส่งเสริมการอ่าน	6	6.45
รวม	93	100.00

จากตาราง 12 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการศึกษาตัวแปรตาม นิสัรักการอ่าน มากที่สุด โดยมีจำนวน 41 เรื่อง คิด
เป็นร้อยละ 44.08 รองลงมาคือ ทักษะการอ่าน มีจำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.58 ลำดับท้ายสุดได้แก่
บทบาทครูในการส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.45

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการตั้งสมมติฐานการวิจัย

การตั้งสมมติฐานการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. กำหนดทิศทาง	20	21.51
2. ไม่กำหนดทิศทาง	21	22.58
3. กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	4	4.30
4. ไม่มีการตั้งสมมติฐานการวิจัย	48	51.61
รวม	93	100.00

จากตาราง 13 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ไม่มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยมากที่สุด โดยมีจำนวน 48 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
51.61 รองลงมาได้แก่ มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยแบบไม่กำหนดทิศทาง จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
22.58 ลำดับท้ายสุดได้แก่ มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยทั้งแบบกำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง
จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (งานวิจัย 1 เรื่อง
มีเครื่องมือมากกว่า 1 ประเภท)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ใบความรู้	6	6.45
2. ใบงาน	9	9.68
3. แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	31	33.33
4. แบบประเมินทางเว็บไซต์	1	1.08
5. แบบทดสอบ	23	24.73
6. แบบประเมิน	12	12.90
7. แบบสอบถาม	71	76.34
8. แบบสังเกต	31	33.33
9. แบบสัมภาษณ์	23	24.73

จากตาราง 14 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยมากที่สุด จำนวน 71 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 76.34 รองลงมาได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมซึ่งเท่ากับแบบสังเกต จำนวน
31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ลำดับท้ายสุดได้แก่ แบบประเมินทางเว็บไซต์ มีจำนวน
1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.08

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
รวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเที่ยงตรง	29	31.18
2. ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น	23	24.73
3. ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนก	23	24.73
4. ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยาก	17	18.28
5. ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยาก	1	1.08
รวม	93	100.00

จากตาราง 15 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยการหาค่าความ
เที่ยงตรงมากที่สุด โดยมีจำนวน 29 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.18 รองลงมาได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง
และความเชื่อมั่น มีจำนวน 23 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.73 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับงานวิจัยที่ใช้วิธีตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยการหาค่าความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนก
ลำดับท้ายสุดได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก
และค่าความยาก มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.08

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา	9	9.68
2. การวิเคราะห์เชิงสถิติ	84	90.32
รวม	93	100.00

จากตาราง 16 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.68 และมีการ
วิเคราะห์เชิงสถิติ จำนวน 84 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 90.32

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละของ จำนวนงานวิจัย ที่มีการวิเคราะห์ เชิงสถิติ
1. สถิติพาราเมตริก	67	79.76
1.1 สถิติพื้นฐาน	27	32.14
1.2 สถิติพื้นฐานและสถิติเปรียบเทียบข้อมูล	27	32.14
1.3 สถิติพื้นฐานและสถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร	8	9.52
1.4 สถิติพื้นฐาน สถิติเปรียบเทียบข้อมูล และสถิติ หาความสัมพันธ์ของตัวแปร	5	5.96
2. สถิตินอนพาราเมตริก	17	20.24
2.1 สถิติพื้นฐาน	16	19.05
2.2 สถิติพื้นฐานและสถิติเปรียบเทียบข้อมูล	1	1.19
รวม	84	100.00

จากตาราง 17 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการใช้สถิติพาราเมตริกมากกว่าสถิตินอนพาราเมตริก โดยจำนวนงานวิจัยที่
ใช้สถิติพาราเมตริก มีจำนวน 67 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 79.76 ส่วนงานวิจัยที่ใช้สถิตินอนพาราเมตริก
มีจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.24 ของจำนวนงานวิจัยที่มีการวิเคราะห์เชิงสถิติ

เมื่อพิจารณาสถิติพาราเมตริก พบว่า มีการใช้สถิติพื้นฐานมากที่สุด จำนวน 27 เรื่อง คิดเป็น
ร้อยละ 32.14 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับสถิติพื้นฐานและสถิติเปรียบเทียบข้อมูล รองลงมาได้แก่ สถิติพื้นฐาน
และสถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของจำนวนงานวิจัยที่ใช้สถิติ
พาราเมตริก

เมื่อพิจารณาสถิตินอนพาราเมตริก พบว่า มีการใช้สถิติพื้นฐานมากที่สุด จำนวน 16 เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 19.05 ส่วนงานวิจัยที่ใช้สถิติพื้นฐานและสถิติเปรียบเทียบข้อมูลมี 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
1.19 ของจำนวนงานวิจัยที่ใช้สถิตินอนพาราเมตริก

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านการส่งเสริมการอ่าน

สาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านการส่งเสริมการอ่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	18	24.00
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	37	49.33
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน	20	26.67
รวม	75	100.00

จากตาราง 18 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านการส่งเสริมการอ่าน พบว่า
เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากที่สุด โดยมีจำนวน 37 เรื่อง คิดเป็นร้อย
ละ 49.33 รองลงมาได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน มีจำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ลำดับท้ายสุด
ได้แก่ บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.00

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านพฤติกรรมการอ่าน

สาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านพฤติกรรมการอ่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. นิษัยรักการอ่าน	33	64.71
2. ทักษะการอ่าน	18	35.29
รวม	51	100.00

จากตาราง 19 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านพฤติกรรมการอ่าน พบว่า
เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับนิษัยรักการอ่านมากที่สุด โดยมีจำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.71
รองลงมาได้แก่ ทักษะการอ่าน จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.29

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

สาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
ด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน		
1. ปัญหาในการอ่าน	9	37.50
2. ปัญหาในการจัดกิจกรรม	7	29.17
3. ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา	6	25.00
4. ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม	2	8.33
รวม	24	100.00

จากตาราง 20 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสาระสำคัญของที่ศึกษาวิจัย ด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน พบว่ามีการศึกษาปัญหาในการอ่านมากที่สุด โดยมีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาได้แก่ ปัญหาในการจัดกิจกรรม จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.17 ลำดับท้ายสุดได้แก่ ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีความถี่สูงสุด
5 ลำดับแรก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	จำนวน	ร้อยละของ จำนวนคำตอบ
1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน	21	28.77
2. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	16	21.91
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน	15	20.55
4. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการรักการอ่าน	11	15.07
5. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	10	13.70
รวม	73	100.00

จากตาราง 21 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
มากที่สุด จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.77 ของจำนวนคำตอบ รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาการ
ดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และลำดับท้ายสุด เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
มีจำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.70 ของจำนวนคำตอบ

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมการอ่าน
2. พฤติกรรมการอ่าน
3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. การส่งเสริมการอ่าน

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 75 เรื่อง ซึ่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่จะมีการศึกษามากกว่าหนึ่งประเด็น โดยสามารถจำแนกเป็นงานวิจัยที่ศึกษาบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 18 เรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 37 เรื่อง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน จำนวน 20 เรื่อง ดังมีรายละเอียดสาระสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยดังนี้

1.1 บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกเป็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.21 บทบาทของครู จำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.21 บทบาทของผู้ปกครอง จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.95 และบทบาทของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.63 ดังมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่พบมากที่สุด คือ บทบาทด้านการสนับสนุนและบทบาทด้านการวางแผน มีจำนวน 7 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ บทบาทด้านการติดตามและประเมินผล มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.81 บทบาทด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.76 และบทบาทด้านการติดต่อประสานงาน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.76 ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

บทบาทด้านการสนับสนุน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน การอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมสถานที่ การให้ขวัญและกำลังใจ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน การสนับสนุนให้เข้าร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมรักการอ่านนอกโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชญาฉัตร รุ่งสมกาย. 2552: 93-94)

บทบาทด้านการวางแผน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายในการส่งเสริมการอ่านโดยมีการประชุมกับคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน (ทองดี ดวงรัตน์. 2554: 147)

มีการวางแผนมอบหมายงานโดยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มีการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกคนสามารถวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ สามารถเชื่อมโยงกับทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมกับงานโดยมอบหมายให้บรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบการกำหนดแผนงานหรือโครงการส่งเสริมการอ่านในแต่ละปี (ธัญชิตา รัตนธรรม. 2548: 96-100)

บทบาทด้านการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การสอบถามจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง การสัมภาษณ์นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน การพิจารณาจากรายงานผลการดำเนินงานของครู มีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการสรุปรายงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อนำผลสรุปไปปรับปรุงแก้ไขโดยสรุปรายงานผลเมื่อสิ้นโครงการ

บทบาทด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การนำผลการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไปเผยแพร่แก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยสรุปรายงานผลและจัดนิทรรศการแสดงผลงานหลังจากที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

บทบาทในด้านการติดต่อประสานงาน ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เรื่องที่ติดต่อประสานงานได้แก่ การเชิญมาเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้กับนักเรียน การนำนักเรียนไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้ การขอบริจาคหนังสือ กลยุทธ์ที่ใช้ในการติดต่อประสานงานมีหลายประการ เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนโดยวารสาร แผ่นพับ หรือการใช้สื่อวิทยุชุมชน การเชิญให้ไปเยี่ยมชมโรงเรียน การนำเสนอผลงานของโรงเรียนในที่ประชุมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (บุษกร ทิพย์อักษร. 2552: 108-109)

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญ ประชุมวางแผน และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยผู้บริหารได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน มีการออกคำสั่งมอบหมายให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง คือ ครูบรรณารักษ์ ครูหมวดภาษาไทยเป็นผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์จากการอ่าน มีการติดตามนิเทศงานเป็นระยะ ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงาน มีการติดตามงานโดยให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบรายงานผลและสรุปผลงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อนำผลงานไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ (ธัญชิตา รัตนธรรม. 2548: 96-100)

สำหรับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการอ่านของนักเรียนโดยยึดแนวคิด ทฤษฎีการบริหารต่าง ๆ มาผสมผสานกันเป็นกระบวนการบริหารของตนเอง มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่หนึ่ง การประชุมชี้แจงเป้าหมาย สร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และร่วมวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่สอง การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ

ขั้นตอนที่สาม การกำหนดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นตอนที่สี่ การลงมือปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การจัดหาหนังสือ การอ่าน สรุป จดบันทึก การกำกับ ดูแล ติดตาม ให้คำปรึกษาและเป็นแบบอย่าง การตรวจผลงานและการส่งผลงานเข้าแข่งขัน (มลิวัลย์ ปานเทพ. 2549: 148)

1.1.2 บทบาทของครู

บทบาทของครูที่พบมากที่สุด คือ บทบาทในการจัดกิจกรรม มีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมาคือ บทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริม มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.81 บทบาทในการจัดการเรียนการสอน มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 บทบาทในการจัดทำโครงการและวางแผนปฏิบัติงาน มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 บทบาทในการติดตามและประเมินผล มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 บทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52

บทบาทในการจัดกิจกรรม ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ โดยที่บทบาทครูมีผลต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และมีผลทางตรงต่อคุณภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากครูได้แสดงบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านแล้ว จะช่วยให้คุณภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีขึ้น (ทักษพร คงคล้าย. 2549: 91-94)

บทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริม ได้แก่ เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ สนับสนุน ย้ำๆ และกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน คอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นในวันสำคัญต่าง ๆ โดยรับเอาแนวทางของกิจกรรมมาเสนอแนะนักเรียนและส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น (พวงเพชร บงบุตร. 2549:137) รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการอ่านในคาบเรียน สร้างขวัญและให้กำลังใจแก่คณะกรรมการดำเนินงานและผู้เข้าร่วมโครงการหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีมอบเกียรติบัตร

บทบาทในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีรูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ชัดเจน โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยที่ทุกหมวดวิชาต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (ธัญชิตา รัตนธรรม. 2548: 96-100)

บทบาทในการจัดทำโครงการและวางแผนปฏิบัติงาน ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ลงในแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การใช้เทคนิคการสอนรูปแบบใหม่ ๆ และการให้นักเรียนมีส่วนร่วม

บทบาทในการติดตามและประเมินผล ได้แก่ มีการนิเทศติดตามผลในระหว่างการดำเนินงานโครงการรักการอ่านให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มีวิธีการประเมินผล เช่น การสังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ปกครองในขณะที่ได้ออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน การตรวจผลงาน การทดสอบ การตรวจจากสมุดบันทึกการอ่าน เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็น ที่ได้จากการอ่านแก่บุคคลอื่น โดยวิธีการจัดกลุ่มพูดสนทนาความรู้ที่ได้จากการอ่านในคาบเรียน

บทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน โดยเขียนป้ายประกาศเชิญชวนให้ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการ มีการเชิญชวนโน้มน้าวใจให้นักเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการโดยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน

นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทในการให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมการอ่านแก่ผู้ปกครอง การจัดทำรายงานเสนอผู้เกี่ยวข้อง การจัดห้องสมุด การติดต่อประสานงาน การพิจารณาความเหมาะสมของสื่อ และการมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่าน

1.1.3 บทบาทของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองนักเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง (จิราพร คำดั่ง. 2546: 38) บทบาทของผู้ปกครองที่พบมากที่สุด คือ บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ บทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.27 และบทบาทการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.18

บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน ได้แก่ สนับสนุนงบประมาณให้ทางโรงเรียนในการพัฒนาห้องสมุด ซื้อหนังสือให้นักเรียนอ่าน กระตุ้นและให้กำลังใจ เสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อนักเรียนอ่านหนังสือ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ติดตามการอ่านของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำชักชวนและสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือ

บทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ได้แก่ อ่านหนังสือเป็นแบบอย่าง แนะนำประโยชน์ของการอ่านให้กับเด็ก สอนให้เด็กอ่านหนังสือให้ถูกวิธี ชักชวนเด็กอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง สอนให้จัดหนังสือให้เป็นระเบียบหลังการอ่าน สอนให้รู้จักการดูแลรักษาหนังสือหลังการอ่าน

บทบาทการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ สังเกตและรายงาน พฤติกรรมการอ่านของบุตรหลานให้ครูทราบ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยให้การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนประสบผลสำเร็จ (บุญช่วย สายราม. 2552: บทคัดย่อ)

นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และบทบาทในการพิจารณาความเหมาะสมของสื่อการอ่านสำหรับนักเรียน

1.1.4 บทบาทของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่พบมากที่สุด คือ บทบาทด้านการส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมาคือ บทบาทด้านการจัดโครงการส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.41 บทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีจำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.53 บทบาทด้านการกำหนดนโยบายและวางแผน มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.76

บทบาทด้านการส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม ได้แก่ ส่งเสริมให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นระบบ คือ มีการวางแผน ดำเนินการตามแผน มีการสรุปผลและประเมินผล มีการจัดตั้งคณะกรรมการทั้งครู และนักเรียน เพื่อดำเนินการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพและเหมาะสมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนแต่ละระดับชั้น

บทบาทด้านการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมรักการอ่านอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดปีการศึกษา

บทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับหน่วยงานอื่น บทบาทด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ มีการจัดแหล่งเรียนรู้ มุมหนังสือ บ้ายนิเทศ ให้เป็นแหล่งค้นคว้า มีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็น “ห้องสมุดมีชีวิต” จัดให้มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุ ใ้บริการในห้องสมุด มีการจัดบรรยากาศภายใน ภายนอกห้องสมุดเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และมีจำนวนหนังสือพอเพียงกับจำนวนนักเรียน

บทบาทด้านการกำหนดนโยบายและวางแผน ได้แก่ จัดชั่วโมงให้นักเรียนได้เข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ กำหนดภาระงานให้เหมาะสมกับความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้แต่ละโรงเรียนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น

นอกจากนี้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ การนิเทศและติดตามการดำเนินงาน การพัฒนาบุคลากร การรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน การผลิตสื่อ และนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน การสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นลายลักษณ์อักษร การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การคัดกรองคุณภาพ สื่อส่งเสริมการอ่าน และการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน

เมื่อพิจารณาเงื่อนไขที่ส่งผลให้กระบวนการบริหารจัดการประสบความสำเร็จ พบว่า ทุกเงื่อนไขเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน และกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 7 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขด้านการสร้างแบบอย่าง โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนทุกคนและผู้ปกครองนักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กโดยอ่านหนังสือให้เด็กเห็นและอ่านพร้อมเด็ก เงื่อนไขด้านเครื่องมือในการดำเนินงาน คือ การเตรียมแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนและเตรียมแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม เงื่อนไขด้านเวลา โดยกำหนดเวลาในการอ่านชัดเจน คือ 12.30 น. หลังรับประทานอาหารกลางวัน ใช้เวลา 15 นาที ให้เด็กอ่านหนังสือพร้อมกันและให้บันทึกผลการอ่าน เงื่อนไขในการทำงาน คือ การให้เด็กทำซ้ำ ๆ ทำติดต่อกันนาน ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยครูและผู้ปกครองคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เงื่อนไขในการให้แรงจูงใจ คือ การให้คะแนน ให้คำยกย่องชมเชย รางวัล เกียรติบัตร โล่ จากครู ผู้ปกครอง เงื่อนไขเกี่ยวกับตัวผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา นักการภารโรง และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เป็นคนทำงานด้วยใจรัก ทำงานด้วยความพึงพอใจและตั้งใจพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเงื่อนไขเกี่ยวกับหนังสือและแหล่งเรียนรู้ คือ หนังสือที่ใช้ในการอ่านของเด็กและแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน (มลิวลัย ป่านเทพ. 2549: 148-149)

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการอ่าน ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ บทบาทด้านการสนับสนุนและบทบาทด้านการวางแผน รองลงมาคือ บทบาทด้านการติดตามและประเมินผล บทบาทด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และบทบาทด้านการติดต่อประสานงาน ตามลำดับ ส่วนกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การประชุมชี้แจงเป้าหมาย การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ การกำหนดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม และการลงมือปฏิบัติกิจกรรม

บทบาทของครูที่พบมากที่สุด คือ บทบาทในการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ บทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริม บทบาทในการจัดทำโครงการและวางแผนปฏิบัติงาน บทบาทในการติดตามและประเมินผล บทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมการอ่านแก่ผู้ปกครอง การจัดทำรายงานเสนอผู้เกี่ยวข้อง การจัดห้องสมุด การติดต่อประสานงาน การพิจารณาความเหมาะสมของสื่อ และการมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่าน

บทบาทของผู้ปกครองที่พบมากที่สุด คือ บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน รองลงมา คือ บทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และบทบาทการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อม และบทบาทในการพิจารณาความเหมาะสมของสื่อ

บทบาทของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่พบมากที่สุด คือ บทบาทด้านการส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม รองลงมา คือ บทบาทด้านการจัดโครงการส่งเสริมการอ่าน บทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุน บทบาทด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน บทบาทด้านการกำหนดนโยบายและวางแผน และบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีบทบาทด้านการนิเทศและติดตามการดำเนินงาน บทบาทด้านการพัฒนาบุคลากร บทบาทด้านการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน บทบาทด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน บทบาทด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นลายลักษณ์อักษร การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน การคัดกรองคุณภาพสื่อ และการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน

เงื่อนไขที่ส่งผลให้กระบวนการบริหารจัดการประสบความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษามี 7 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขด้านการสร้างแบบอย่าง เงื่อนไขด้านเครื่องมือในการดำเนินงาน เงื่อนไขด้านเวลา เงื่อนไขในการทำงาน เงื่อนไขในการให้แรงจูงใจ เงื่อนไขเกี่ยวกับตัวผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา นักการภารโรง และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และเงื่อนไขเกี่ยวกับหนังสือและแหล่งเรียนรู้

1.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สามารถจำแนกเป็น ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.59 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.21 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.51 และลักษณะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.69 ดังมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด คือ กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน มีจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.64 รองลงมาคือ กิจกรรมเร้าโฮสต์และจับคู่ประสาท มีจำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.74 อันดับที่มีสองประเภทคือ กิจกรรมเร้าจับคู่ประสาท มีจำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.84 และกิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.84 ลำดับสุดท้ายคือกิจกรรมเร้าโฮสต์ประสาท มีจำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.94

กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมยอดนักอ่าน กิจกรรมยอดนักเล่านิทาน การประดิษฐ์วัสดุจากการอ่าน การวาดภาพจากการอ่าน กิจกรรมปัญหาพาสุนัข เกมพับกระดาษ เกมต่อคำพังเพย เกมการค้นหาคำ กิจกรรมเรื่องเล่าเข้านี้

กิจกรรมนักอ่านแฟนพันธุ์แท้ กิจกรรมนิทานเที่ยงวันสร้างสรรค์สังคม การประกวดการอ่าน การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก การอ่านให้ฟัง กิจกรรมการใช้สำนวนไทย กิจกรรมการแนะนำหนังสือ กิจกรรมเกมอักษรไขว้ กิจกรรมการศึกษาความรู้จากบทเพลง การแข่งขันเล่านิทาน กิจกรรมแข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ กิจกรรมโต้วาที กิจกรรมสาวขาวให้เพื่อนฟัง กิจกรรมสารานุกรมพหุศาสตร์โลกกว้าง กิจกรรมสัมผัสคำไทย กิจกรรมสุดหรรษาพาเพื่อนอ่าน กิจกรรมยอดนักอ่านโบว์แดง กิจกรรม Reading Rally กิจกรรมแสดงผลงานตระการตา กิจกรรมละครเด่นละครดัง กิจกรรมเกมโชว์สร้างสรรค์ การแสดงบทบาทสมมติจากนิทาน

กิจกรรมเร้าไสโตและจักษุประสาท ได้แก่ กิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ การเล่านิทานโดยใช้สื่อและลีลาประกอบ

กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน ได้แก่ กิจกรรมค้นหาสุดยอดนักอ่าน กิจกรรมการบันทึกการอ่าน กิจกรรมการสร้างจินตนาการจากการอ่าน กิจกรรมการอ่าน คติวิเคราะห์จากสื่อโฆษณา กิจกรรมหนังสือยืมเรียน กิจกรรมเติมแต่งจินตนาการด้วยนิทานเร้าใจ

กิจกรรมเร้าไสโตประสาท ได้แก่ กิจกรรมเสี่ยงตามสาย กิจกรรมนักข่าวผู้เยาว์ การเล่าหนังสือเล่มโปรด การเล่านิทาน

กิจกรรมเร้าจักษุประสาท ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมป้ายนิเทศ กิจกรรมตัวหนังสือเดินได้ กิจกรรมการอ่านและสรุปใจความสำคัญ กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก

เมื่อพิจารณากิจกรรมที่จัดในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่ากิจกรรมที่จัดในระดับประถมศึกษา ได้แก่ การเล่านิทานในรูปแบบต่าง ๆ ประกวดการอ่านเสี่ยงตามสาย กิจกรรมประกวดแข่งขัน ภาษาไทยวันละคำ ถ้ามตบปัญหาจากพจนานุกรมคาราโอเกะเพื่อการอ่าน ส่วนกิจกรรมที่จัดในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ประกวดการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง จัดนิทรรศการ เสี่ยงตามสาย เล่าเรื่องหนังสือเล่มโปรด กิจกรรมสอยดาวตอบปัญหาจาก 8 กลุ่มสาระ กิจกรรมจัดทำวารสารโรงเรียน ทั้งนี้กิจกรรมที่นักเรียนชอบและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ กิจกรรมการเล่าหนังสือเล่มโปรด กิจกรรมเสี่ยงตามสาย การประกวดการอ่าน การประกวดแข่งขัน การอ่านให้ฟัง การจัดทำหนังสือเล่มเล็กทั้งที่ครูผลิตขึ้นเองและที่เป็นผลงานของนักเรียน (เพ็ญพันธ์ เพชรตร และคนอื่น ๆ. 2548: 22-26)

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูผู้สอนดำเนินการจัดในห้องเรียนมากที่สุด คือ กิจกรรมประเภทเร้าไสโตประสาท รองลงมา คือ กิจกรรมประเภทเร้าจักษุประสาท ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์หรือคณะกรรมการนอกห้องเรียนดำเนินการได้มากที่สุดคือ กิจกรรมประเภทเร้าจักษุประสาท รองลงมาคือ กิจกรรมประเภทเร้าไสโตประสาท นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมที่มีความสำเร็จและมีคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรม “วางทุกงาน อ่านทุกคน” (ธรรมพร แข็งกสิการ. 2549: 116) ส่วนกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นอย่างมาก คือ กิจกรรม Reading Rally เพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้การเคลื่อนไหวและไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน กิจกรรมนี้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่ม ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และ

ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรมการอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานที่ดี (พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. 2549: 52)

1.2.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ การสอนอ่านแบบ SQ3R มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.18 วิธีสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.18 รูปแบบการสอน CIRC มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด 6 ใบ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการชี้แนะ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 การจัดการกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้ניยม มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สารการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่าน มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 การใช้เทคนิคแม่แบบ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 และรูปแบบธรรมเนียมการสอนอ่าน มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 ดังมีรายละเอียดดังนี้

การสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นกระบวนการสอนอ่านที่ใช้เทคนิคการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญได้ดี สามารถช่วยให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เขาคิดว่าต้องการรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและจดจำได้ดี และสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการสอนอ่าน คือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (Survey=S) แล้วตั้งคำถามโดยเปลี่ยนใจความสำคัญของเรื่องให้เป็นคำถาม (Question=Q) จากนั้นให้นักเรียนได้อ่านเพื่อหาคำตอบ (Read=R1) และนักเรียนเล่าเรื่องจากคำตอบโดยใช้ภาษาของตนเอง (Recite=R2) ขั้นสุดท้ายให้นักเรียนทบทวนข้อคิดหรือข้อประเด็นสำคัญ ๆ (Review=R3) (ฉันทวี ขจร ก็นชาติ. 2550: 6; สุदारักษ์ สุวรรณทอง. 2553: 6)

วิธีสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ ให้ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการอ่านมากำหนดแนวทางในการแสวงหาคำตอบและปฏิบัติตามแนวทางจนสามารถค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลซึ่งมีขั้นตอนในการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นปัญหา เป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นกับผู้อ่าน ขั้นสมมติฐาน เป็นการคาดคะเนหรือทำนายข้อสงสัยที่เป็นปัญหา การคาดคะเนนี้จะอยู่บนพื้นฐานประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน ซึ่งจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับจากประสบการณ์นั่นเอง ขั้นการรวบรวมข้อมูล คือ รายละเอียดต่าง ๆ อันเป็นความรู้ที่จะนำไปทดสอบคำทำนายหรือสมมติฐานที่กำหนดไว้ วิธีรวบรวมข้อมูลมีหลายอย่าง ได้แก่ การสังเกต การสนทนา การอ่าน การฟัง และวิธีอื่น ๆ การอ่านจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ครูควรเร้าให้นักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ หากได้อ่านบ่อย ๆ ก็จะช่วยให้อ่านได้เร็วใช้เวลาในการอ่านน้อยแต่จับใจความได้มาก ขั้นการทดสอบสมมติฐาน เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาพิจารณาว่าใกล้เคียงหรือ

ตรงกับคำทำนายที่ตั้งไว้หรือไม่ หากใกล้เคียงหรือถูกต้องแสดงว่าพื้นฐานประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียนกว้างขวาง สามารถกำหนดให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการคิดหาเหตุผลพินิจพิเคราะห์โดยอาศัยประสบการณ์ของตน การทดสอบสมมติฐานจึงช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาในการคิดที่กว้างไกล ชั้นสรุปผล จากการดำเนินงานทั้งสี่ขั้นตอนเป็นการรวบรวมประเด็นสำคัญที่ได้จากการทดสอบคำทำนายว่าจะไรบ้างที่ถูกต้องและใช้ได้บ้าง (สมจิตร์ ปรางสุวรรณ. 2550: 7-8; ภาณุพงศ์ แสงดี. 2549: 5)

รูปแบบการสอน CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามความสามารถ สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน ประกอบด้วย เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยใช้อัตราส่วน 1:2:1 โดยจะคู่กันทำงานร่วมกัน กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องและคาดเดาเรื่องว่าจะจบอย่างไร อ่านออกเสียงคำศัพท์ หาความหมายของคำศัพท์ แต่งประโยคคำศัพท์ และเขียนเรื่องตามจินตนาการ เมื่อจบบทเรียนนักเรียนจะได้รับแบบทดสอบย่อยทุกคนคะแนนที่นักเรียนทำได้จะนำมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มซึ่งนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มจะได้รับคะแนนเท่ากัน (กฤษณา พงษ์วาปี. 2550: 6)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด 6 ใบ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด 6 ใบ แยกแยะความคิดจากเรื่องราวที่อ่านจากสัญลักษณ์ของสีหมวก 6 ใบ โดยผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามบทบาทของหมวกแต่ละสี ดังนี้ หมวกสีขาว นักเรียนคิดข้อมูลที่เป็กลาง ความรู้ ข้อเท็จจริง ตัวเลข สถิติ หมวกสีแดง นักเรียนคิดจากความรู้สึก อารมณ์หรือลางสังหรณ์ หมวกสีดำ นักเรียนคิดถึงผลเสีย ข้อบกพร่อง จุดไม่ดี อุปสรรคปัญหาหรือข้อที่ควรระมัดระวัง หมวกสีเหลือง นักเรียนคิดถึงประโยชน์ คุณค่า จุดเด่น ความคิดในทางบวกที่ดีมีคุณค่า ต่อส่วนรวมและสังคม หมวกสีเขียว นักเรียนคิดริเริ่ม ความคิดใหม่ ๆ คิดถึงสิ่งแปลกใหม่ แนวทางเลือกใหม่ ๆ คิดแก้ไขปัญหา หมวกสีฟ้า นักเรียนคิดจัดระเบียบการคิด กระตุ้นให้สมาชิกคิด ควบคุมการคิด ให้เป็นไปในทิศทาง คิดให้ตรงประเด็นและสรุปการคิด (บุปผา มุคุระ. 2549: 6)

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการชี้แนะ เป็นกิจกรรมการจัดหนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทนิทานส่งเสริมคุณธรรม วรรณคดีไทย ให้นักเรียนกลุ่มทดลองได้อ่าน โดยมีกิจกรรม ดังนี้คือ การเล่าเรื่องจากหนังสือเพื่อนำไปสู่การอ่าน การแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ และตอบคำถามจากหนังสือที่ได้อ่านลงในแบบบันทึกการอ่าน (บุษราคัม มาลัย. 2549: 7)

การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นียม เป็นการจัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มีทักษะความเข้าใจในการอ่าน ตลอดจนมีนิสัยรักการอ่านที่สูงขึ้น โดยครูมีบทบาทช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมแนะแนวทางการเรียนรู้ระดับ ประคองให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ตามขอบเขตของกิจกรรมที่จัดไว้ และมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิด ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย สามารถนำความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาถ่าโยง ประสบการณ์ทางความคิด ด้วยการตั้งประเด็นคำถาม การหาคำตอบ อธิบาย แลกเปลี่ยนถ่าโยง

ความรู้ความคิดได้อย่างเป็นระบบ 5 ชั้น คือ ชั้นกระตุ้นความรู้ ชั้นได้ความรู้ ชั้นเข้าใจความรู้ ชั้นใช้ความรู้ และชั้นสะท้อนความรู้ (วุฒิพงษ์ คำเนตร. 2552: 10)

การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่าน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเอาองค์ประกอบในการสร้างแรงจูงใจในการอ่าน และกลวิธีอ่าน ที่ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และเกิดแรงจูงใจในการอ่านมาเป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย ชั้นก่อนอ่าน เป็นกิจกรรมขั้นนำก่อนเริ่มต้นสู่การอ่าน เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ให้เกิดความรู้สึกต้องการที่จะอ่าน พบว่า เทคนิคที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในขั้นนี้คือ การจูงใจ การตั้งคำถามทำนายเหตุการณ์ ความท้าทาย การทบทวนประสบการณ์เดิม การสร้างความกระตือรือร้น และการแข่งขัน ชั้นระหว่างอ่าน เป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่แปลกใหม่จากให้นักเรียนนั่งอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียวมาเป็นการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่าน และส่งผลให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน พบว่า เทคนิคที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในขั้นนี้ คือ ความท้าทาย การตอบสนองทางสังคม ความคาดหวังในตนเอง ความสำคัญของการอ่าน และความกระตือรือร้น ชั้นหลังอ่าน เป็นขั้นตอนที่ใช้ประเมินผลจากการอ่านของนักเรียน ตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน เทคนิคที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในขั้นนี้ คือ การสรุป อภิปราย การแข่งขัน และผลการเรียน (ปรางทอง แก้วเหล่ายุง. 2548: 73)

การใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรมแม่แบบหุ่นมือ ที่เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน และผลจากการสังเกต ทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้เหมาะสม ประกอบด้วย ชั้นนำ ชั้นเสนอแม่แบบ และชั้นสรุป (ปิยากร แสงบัวทำว. 2547: 4)

รูปแบบธรรมเนียมการสอนอ่าน เป็นการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสอนอ่านให้รู้เรื่องที่อ่าน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค เพื่อมุ่งให้นักเรียนอ่านบทเรียนได้ ขั้นที่ 2 ใช้ประโยชน์จากการอ่าน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ สรุปบทเรียนที่อ่าน วิเคราะห์คำ ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 3 ขยายประสบการณ์จากการอ่าน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ขยายประสบการณ์ทางการอ่านของผู้เรียน 2 ทาง คือ การเพิ่มคำศัพท์ เป็นการสอนอ่านแบบแจกลูก โดยการสะกดคำ แจกลูกคำแม่บทในบทเรียนภาษาไทยที่สร้างขึ้น เป็นตัวนำในการฝึกอ่าน และการสร้างแผนภูมิประสบการณ์ เป็นการอ่านโดยใช้แผนภูมิประสบการณ์ โดยใช้คำที่แจกลูกหรือคำในบทเรียนที่ควรเน้นมาสร้างเป็นเรื่องราวให้สัมพันธ์กับทักษะทางภาษาการเพิ่มคำศัพท์และการเขียนแผนภูมิประสบการณ์ ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมหลากหลาย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งประสานสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาษาไทยกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีเนื้อหาในการใช้คำที่เกี่ยวข้องกัน และขั้นที่ 5 กิจกรรมสรุปผล เป็นขั้นตอนของการทบทวน ซ่อมเสริม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีศักยภาพ รู้ถึงข้อเด่นและข้อบกพร่องในการเรียนของตนเองจากการ

ประเมินผลการเรียนและประเมินผลงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติมาตั้งแต่ชั้นที่ 1 จนถึงชั้นที่ 5 มีกิจกรรมตรวจสอบผลการเรียนรู้ และประเมินผลด้วยการทดสอบย่อย จัดกิจกรรมทบทวนการอ่าน กิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล (เพ็ญผกา ปัญจนะ. 2552: 4-5)

1.2.3 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ จัดกิจกรรมภาษาไทยวันละคำ โดยนำคำใหม่ คำยาก จากบทเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาพิมพ์เป็นเล่ม แล้วให้นักเรียนเขียนบันทึกภาษาไทยวันละคำ โดยให้ตัวแทนนักเรียนนำเสนอหน้าเสาธงทุกวัน เวียนจนครบทุกระดับชั้นใน 1 สัปดาห์ แล้วบันทึกผลการดำเนินงานลงในสมุดภาษาไทยวันละคำ จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาภาษาไทยในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันภาษาไทย วันสุนทรภู่ วันแม่ และวันพ่อแห่งชาติ โดยจัดการแข่งขันกิจกรรมภาษาไทย ดังนี้ การประกวดการอ่านร้อยแก้วร้อยกรอง การเล่านิทาน การเขียนเรื่องจากภาพ การแต่งบทร้อยกรอง การเขียนคำขวัญ การวาดภาพประกอบเรื่อง การประกวดการจัดนิทรรศการ การกระตุ้นแนะนำให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อยากอ่าน อยากดูให้เข้าใจอย่างชัดเจน สร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้นในบ้าน ในโรงเรียนและในสังคม จัดแสดงภาพชนิดต่าง ๆ ภาพที่ตัดเก็บรวบรวมจากวารสารหรือปฏิทิน เป็นเรื่อง เป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ นิทรรศการหนังสือ การเล่านิทานโดยให้ดูภาพประกอบซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะเล่านิทาน พร้อมดูภาพประกอบในหนังสือ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในหนังสือนิทาน จัดบรรยากาศการจัดกิจกรรมให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการแนะนำหนังสือ เป็นกิจกรรมที่ครูจะเลือกหนังสือที่ดีเหมาะสมกับเด็ก แนะนำว่าหนังสือนั้น ๆ คืออย่างไร สนุกตรงไหนและเลือกอ่านข้อความบางตอนที่น่าสนใจให้เด็กฟัง จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องในหนังสือ โดยการเล่าเค้าโครงย่อ ๆ เพื่อจูงใจให้เด็กเห็นว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ น่าอ่าน จัดกิจกรรมการเล่นทายปัญหาจากหนังสือ เช่น ทายชื่อตัวละคร ทายชื่อเมือง ทายคำพูดตัวละคร เป็นต้น การทายปัญหาจะทำให้เด็กตื่นตัวและอ่านหนังสือ และมีรางวัลให้คนเก่งด้วย จัดกิจกรรมการให้เด็กเล่าเรื่องในหนังสือ โดยให้เด็กไปอ่านหนังสือมาคนละเล่ม แล้วผลัดกันออกมาเล่าเรื่อง จัดกิจกรรมการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กอยากอ่านหนังสือ โดยครูลงมือหาหนังสือที่คิดว่าเหมาะสมหรือเป็นประโยชน์กับเด็ก นำมาจัดเป็นมุมหนังสือขึ้นภายในห้องเรียน จัดกิจกรรมพาเด็กไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือ การจัดแสดงจากเรื่องในหนังสือ เป็นการแสดงละครในชั้นเรียนโดยเลือกเรื่องจากหนังสือ หรืออาจจะเป็นเรื่องบางตอนในแบบเรียนในชั้นเรียน จะทำให้เด็กสนุกสนานและสนใจหนังสือเพิ่มขึ้น การจัดชมรมเกี่ยวกับการอ่านในห้องสมุด โดยห้องสมุดโรงเรียนอาจจะกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือ โดยการจัดชมรมนักอ่าน ประกาศสถิติผู้ยืมหนังสือมากที่สุดในรอบหนึ่งเดือนหรือในแต่ละภาคเรียน จะทำให้เด็กตื่นตัวในการอ่านหนังสือ สำหรับแนวปฏิบัติในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก คือ กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง กำหนดรายชื่อหนังสือที่นักเรียนจะต้องอ่าน

แนะนำหนังสือที่ต้องอ่านให้นักเรียนรู้ว่า มีเนื้อหาอย่างไร ใครแต่ง การออกข้อสอบจากเรื่องที่กำหนด หรือแนะนำให้อ่าน อ่านแล้วทำบันทึกการอ่านนำเสนอหน้าห้อง ชูใจให้เกิดความอยากอ่าน เช่น การแนะนำหนังสืออย่างย่อหรือบางส่วน เลือกลงหนังสือที่ตรงกับรสนิยมของนักเรียน จัดหาหนังสือ วารสาร นิตยสาร ไว้ในห้องเพื่อให้นักเรียนยืม ชวนคุยเกี่ยวกับเรื่องราว ต่าง ๆ ที่มีอยู่กับหนังสือ นั้น ๆ แนะนำให้มีการสะสมหนังสือหลาย ๆ ประเภท ใช้เกมหรือการทายที่นำมาจากหนังสือ (ปรีชา บำรุงภักดี. 2548: 91-92)

สำหรับยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ประสบความสำเร็จมี 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์วางทูลงงานอ่านทุกคน ยุทธศาสตร์การร่วมด้วยช่วยกัน และ ยุทธศาสตร์การบูรณาการ (มลิวัลย์ ป่านเทพ. 2549: 149) การสร้างและใช้แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมรักการอ่าน (ดวงหทัย เมธา. 2551: 50) นอกจากนี้การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยังเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง สามารถระดมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ วางแผน การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำกิจกรรมไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (พวงเพชร บงบุตร. 2549: 135-137)

1.2.4 ลักษณะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ลักษณะของกิจกรรมที่นักเรียนต้องการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์โดยอาศัยครูประจำชั้น รองลงมาคือ ประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายประกาศตามจุดต่าง ๆ ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านบริเวณสนามกีฬาในร่มมากที่สุด รองลงมาคือ ภายในห้องสมุด ความต้องการกิจกรรมที่จัดเป็นนิทรรศการส่วนใหญ่ต้องการกิจกรรมการแสดงหนังสือที่น่าสนใจ รองลงมาคือ การแสดงผลงานของนักเรียนในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น นิทานทำเอง ความต้องการกิจกรรมที่จัดแบบสัปดาห์ห้องสมุดมากที่สุด คือ การเปิดร้านจำหน่ายหนังสือจากบริษัทต่าง ๆ (book fair) รองลงมา ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทั่วไป กิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ต้องการมากที่สุด คือ นำชมห้องสมุด รองลงมาได้แก่ แนะนำการค้นหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต กิจกรรมแนะนำหนังสือและจัดทำบรรณานุกรมที่ต้องการมากที่สุดคือ จัดแสดงหนังสือใหม่ รองลงมาคือ จัดทำรายชื่อหนังสือและเรื่องย่อที่เหมาะสมกับอายุของนักเรียน กิจกรรมแนะนำการอ่านที่ต้องการมากที่สุด คือ บรรณารักษ์จัดทำคู่มือการอ่านหนังสือที่ถูกต้องและเร็วขึ้น และให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน รองลงมาคือ พี่สอนน้องอ่านหนังสือ (ชัยภพ เสรีผล. 2550: 88) เมื่อพิจารณาลักษณะของแผน/คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย คำนำ คำแนะนำการใช้แผนการจัดกิจกรรม โครงสร้างเนื้อหา แนวการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ แนวการจัดกิจกรรม สื่อในการจัด

กิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล ส่วนคู่มือ ประกอบด้วย แบบฟอร์มสำรวจความสนใจในการอ่านของนักเรียน แบบประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียน ขั้นตอนและวิธีการจัดทำสื่อประกอบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น หุ่นมือ บัตรคำ แผนงานโครงการจัดกิจกรรมที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติและระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน ทั้งนี้พบว่า การสร้างและการใช้แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่าน ที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนด้วยตนเองจริง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการรักการอ่าน (ดวงหทัย เมธา. 2551: 50)

สรุปได้ว่า ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด คือ กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน รองลงมา คือ กิจกรรมเร้าไสตและจักขุประสาท อันดับที่สาม คือ กิจกรรมเร้าจักขุประสาทและกิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน อันดับที่สุด คือ กิจกรรมเร้าไสตประสาท กิจกรรมที่นักเรียนชอบและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ กิจกรรมการเล่าหนังสือเล่มโปรด กิจกรรมเสียงตามสาย การประกวดการอ่าน การประกวดแข่งขัน การอ่านให้ฟัง การจัดทำหนังสือเล่มเล็กโดยครูและนักเรียน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูผู้สอนดำเนินการจัดในห้องเรียนมากที่สุด คือ กิจกรรมประเภทเร้าไสตประสาท รองลงมา คือ กิจกรรมประเภทเร้าจักขุประสาท ส่วนกิจกรรมที่มีความสำเร็จและมีคุณภาพในการดำเนินการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรม “วางทุกงาน อ่านทุกคน” สำหรับกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นมาก คือ กิจกรรม Reading Rally

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ รูปแบบการสอน CIRC การสอนอ่านแบบ SQ3R การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด 6 ใบ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการชี้แนะ การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้ นิยม วิธีสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่าน การใช้เทคนิคแม่แบบ และรูปแบบธรรมเนียมการสอนอ่าน

นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์โดยครูประจำชั้น สถานที่ที่ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด คือ บริเวณสนามกีฬาในร่ม กิจกรรมประเภทนิทรรศการที่ต้องการ คือ การจัดแสดงหนังสือที่น่าสนใจ กิจกรรมที่ต้องการให้จัดในสัปดาห์ห้องสมุดมากที่สุด คือ การเปิดร้านจำหน่ายหนังสือจากบริษัทต่าง ๆ กิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดที่ต้องการมากที่สุด คือ นำชมห้องสมุด กิจกรรมแนะนำหนังสือและจัดทำบรรณานุกรมที่ต้องการมากที่สุด คือ จัดแสดงหนังสือใหม่ กิจกรรมแนะนำการอ่านที่ต้องการมากที่สุด คือ บรรณารักษ์จัดทำคู่มือการอ่านหนังสือ ที่ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น และให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ประสบความสำเร็จมี 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์วางทุกงานอ่านทุกคน ยุทธศาสตร์การร่วมด้วยช่วยกัน และยุทธศาสตร์การบูรณาการ

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน สามารถจำแนกเป็น ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.5 ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.5 ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.5 ด้านครอบครัว จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20 และด้านวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.5 ดังมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน พบว่า เจตคติต่อการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในครอบครัว การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ลักษณะการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม และการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอ่านได้ร้อยละ 57 (บุญตา นันทะกุล. 2546: บทคัดย่อ) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ร่วมกันพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้คิดเป็นร้อยละ 45.90 (เบญจรงค์ บัณฑิตชัย. 2551: 58) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 5 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการอ่านจากครูในโรงเรียน แรงจูงใจในการอ่าน การใช้เทคโนโลยี การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ และสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน ตามลำดับ (สกุณี เกรียงชัยพร. 2548: 61) นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรอิสระที่ร่วมทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียน 4 ตัว เรียงตามลำดับความสำคัญของตัวแปร ได้แก่ การเป็นแบบอย่างในการอ่านของเพื่อน การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว การส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน และอายุของนักเรียน สามารถร่วมกันทำนายนิสัยรักการอ่านได้ร้อยละ 51.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลใหญ่ที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ได้แก่ การมุ่งอนาคตควบคุมตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนการอ่านของครู และการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน (สันติกา ดวงจิต. 2552: 126-127)

1.3.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน ตัวแบบในการอ่าน ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การสนับสนุนด้านการอ่านของครู พฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทย การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียน

เมื่อพิจารณาด้านการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนมากเป็นผู้มีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักเรียนที่

ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนน้อย สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมที่นักเรียนมีความเห็นในระดับสูง ได้แก่ เพื่อน ๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจมาแบ่งปันกันอ่าน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุด นักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา อาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน ที่โรงเรียนมีวิธีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายรูปแบบ เช่น แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือใหม่ จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน และ อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่าง ๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน (อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. 2553: 74)

ตัวแบบในการอ่านที่นักเรียนใช้เป็นแบบอย่างในการอ่านมากที่สุด ได้แก่ บุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง คุณครู และเพื่อน ๆ รองลงมาคือ บุคคลที่มีชื่อเสียง ได้แก่ บุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น ดารา นักแสดง นักร้อง นักเขียน พระสงฆ์ นักการเมือง นักวิชาการ ลำดับที่สาม คือ ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวละครในการ์ตูน ส่วนคุณลักษณะของตัวแบบในการอ่านที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะชอบอ่านหนังสือ คุณลักษณะประสบความสำเร็จในอาชีพ และคุณลักษณะขยันขันแข็ง/ทำงานหนักเท่ากับคุณลักษณะมีความคิดสร้างสรรค์และสุนทรีย์ ตามลำดับ (ธิดา สุวรรณสาครกุล. 2554: 62-64)

เมื่อพิจารณาด้านลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ ห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย มีการจัดเรียงหนังสืออย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย มีความเงียบสงบเหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน มีหนังสือเพียงพอสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า

ส่วนปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน พบว่า การจัดห้องเรียนควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอ มีแสงสว่างเพียงพอ ห่างไกลจากสิ่งรบกวนอื่น ๆ สะอาดมีความเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทสะดวก มีมุมหนังสือในห้องเรียนให้ผู้เรียนอ่านในเวลาว่างหลากหลายประเภท มีหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ สะดวกในการหยิบอ่าน มีมุมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย การงานและพื้นฐานอาชีพ และภาษาอังกฤษ มีมุมฝึกสมอง เช่น เกม อุปกรณ์ประสมคำ อุปกรณ์การคิดคำนวณให้เล่นในเวลาว่าง มีอุปกรณ์การสอนที่ครูใช้ประจำ เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก ซึ่งสนองความสนใจของผู้เรียนเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมกับแต่ละบทเรียน มีวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษ สี กาว ที่จัดไว้เป็นสัดส่วน สะดวกต่อการหยิบใช้ มีการฝึกนิสัยการจัดของให้เป็นระเบียบแก่นักเรียน มีการจัดแสดงผลงานของผู้เรียนในห้องเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถแก้ไขและพัฒนาผลงานของตนให้ดีขึ้นโดยลำดับ มีการตกแต่งห้องเรียนอย่างสวยงามด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ม่าน มู่ลี่ ภาพ ดอกไม้ คำขวัญ สุภาพเชิด อย่างเรียบง่ายเป็นระเบียบ ประหยัดและสวยงาม (เรือนคำ คำโมนะ. 2552: 141-142)

นอกจากนี้ การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียนยังส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่านโดยนักเรียนที่มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียนมากจะเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียนน้อย (บุญตา นันทะกุล. 2546: บทคัดย่อ)

1.3.3 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียนที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต เจตคติต่อการอ่าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการอ่าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจใฝ่รู้ ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ความสุขในการอ่าน ความถนัดทางภาษา ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อในความสามารถของตน โดยที่นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและเจตคติต่อการอ่านสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและเจตคติต่อการอ่านต่ำ นักเรียนที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาภาษาไทยและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะทำให้ทักษะการอ่านภาษาไทยสูงตามไปด้วย (ชุตีวรรณ เจริญสุข. 2553: 63-64) ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่สอบไม่ผ่านมีพฤติกรรมการอ่านน้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ (สุนันทา ฤกษ์สง่า. 2551: 66) นอกจากนี้ความสนใจใฝ่รู้ในการอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสม่ำเสมอในการอ่าน โดยนักเรียนที่มีความสนใจใฝ่รู้ในการอ่านสูงซึ่งจะมีความสม่ำเสมอในการอ่านสูงขึ้นด้วย ส่วนนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักเรียนชาย (สุนันทา ฤกษ์สง่า. 2551: 66; จิตรลดา ไมตรีจิตต์. 2549: 59)

1.3.4 ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยที่ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการอ่านมากที่สุด (สุชาติ ชุมดวง. 2553: บทคัดย่อ)

เมื่อพิจารณาด้านการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวมากเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวน้อย (บุญตา นันทะกุล. 2546: บทคัดย่อ) โดยกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจก็นำมาเล่าให้ฟัง ผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์

หรือวารสารใหม่ ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ ผู้ปกครองอธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ ผู้ปกครองชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ ด้วยเสมอ ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่น่าสนใจอ่าน และ ผู้ปกครองชมเชยทุกครั้งที่ได้แสดงความสามารถในการอ่าน (อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. 2553: 74)

รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ส่งผลทางบวกต่อนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครอง การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครอง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ส่วนด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองจบการศึกษาระดับสูงจะมีนิสัยรักการอ่านสูงขึ้นตามไปด้วย (จิตรลดา ไมตรีจิตต์. 2549: 61)

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว หากพ่อแม่ผู้ปกครองเลี้ยงดูบุตรหลานแบบประชาธิปไตย คือ การเลี้ยงดูที่让孩子มีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมด้วยความรัก ไม่ตามใจหรือไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป มีเหตุผลในการกระทำ ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ให้ความร่วมมือกับเด็กในเรื่องต่าง ๆ ตามโอกาสอันควร รวมถึงการสนับสนุนการอ่านแก่บุตรหลานอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอก็จะส่งผลให้บุตรหลานมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านมากขึ้น มีความพร้อมในการอ่าน มีความสม่ำเสมอในการอ่าน และมีความกระตือรือร้นในการได้มาซึ่งหนังสือที่อ่าน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีระดับนิสัยการอ่านสูงขึ้น (นิลเนตร นิลประดิษฐ์. 2549: 108)

1.3.5 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการอ่าน ได้แก่ หนังสือในห้องสมุดมีความหลากหลายและสร้างความสนใจของนักเรียน (คะนอง ชัยจักร. 2548: 81-83) มีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต โดยนักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ากรณีที่เนื้อหาสาระของหนังสือมีความน่าสนใจเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน (พงศ์วิจิตร พิษอ่อง. 2551: 66)

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ สำหรับปัจจัยที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในครอบครัว การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ลักษณะการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม และการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียน โดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอ่านได้ร้อยละ 57

2. พฤติกรรมการอ่าน

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน มีจำนวน 51 เรื่อง ซึ่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จะมีความศึกษามากกว่าหนึ่งประเด็น โดยสามารถจำแนกเป็นงานวิจัยที่ศึกษา นิสัยรักการอ่าน จำนวน 33 เรื่อง และทักษะการอ่าน จำนวน 18 เรื่อง ดังมีรายละเอียดสาระสำคัญของงานวิจัยดังนี้

2.1 นิสัยรักการอ่าน

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน สามารถจำแนกเป็นระดับนิสัยรักการอ่าน จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.11 ความต้องการและความสนใจในการอ่าน จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.78 ประเภทและเนื้อหาของทรัพยากรที่อ่าน จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.44 การใช้เวลาในการอ่าน จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.11 การใช้บริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.78 วิธีการได้หนังสือมาอ่าน จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 วัตถุประสงค์ในการอ่าน จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.44 ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.33 ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ระดับนิสัยรักการอ่าน

ระดับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด รองลงมาคือระดับมาก โดยนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง (นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549: บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู (จินตนา วงศ์อำไพ, 2551: 102) ส่วนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีระดับนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น (จิรนนท์ มั่งมุล, 2547: 40-42) โดยนักเรียนมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมในการวางแผนในการปฏิบัติกิจกรรม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน ทำให้ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการถามเมื่อมีข้อสงสัย มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันในการทำงานและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก (อันธิกา วงษ์จำปา, 2549: 139)

2.1.2 ความต้องการและความสนใจในการอ่าน

ความต้องการและความสนใจในการอ่านของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความต้องการเข้าห้องสมุดในตอนพักเที่ยงหลังรับประทานอาหาร ต้องการให้โรงเรียนจัดให้มีสื่อที่ส่งเสริมการรักการอ่านที่หลากหลายและเพียงพอ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสูงกว่านักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (ไข่มุก เหล่าสุนทร, 2550: 77-78) ส่วนระดับความสนใจในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อนักเรียนอ่านพบเรื่องที่น่าสนใจนักเรียนจะพยายามค้นคว้าเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R มีความสนใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (ณันท์ขจร กันชาติ, 2550: 66) และนักเรียนมีความสนใจในการเรียนด้วยเว็บเพื่อส่งเสริมการอ่านของเยาวชนไทยมากที่สุด (เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคนอื่น ๆ, 2552: 54-57)

2.1.3 ประเภทและเนื้อหาของทรัพยากรที่อ่าน

นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความชอบอ่านหนังสือการ์ตูน หนังสือเรื่องตลกขบขัน และหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับมาก โดยหนังสือที่ชอบอ่านมากที่สุดคือการ์ตูน ประเภทและเนื้อหาที่สนใจอ่านนอกเหนือจากตำราพบว่านิยมอ่าน นิทาน สารคดี และนิยาย ตามลำดับ โดยกลุ่มนิทานจะชอบอ่านนิทานที่มีรูปภาพประกอบ กลุ่มสารคดีจะชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับสัตว์ และกลุ่มนิยายชอบอ่านนิยายผจญภัย การใช้ทรัพยากรห้องสมุดจำแนกตามลักษณะเนื้อหาของทรัพยากรที่มีการใช้มากที่สุด คือ หมวดหนังสือศิลปะ รองลงมาคือ หมวดหนังสือวิทยาศาสตร์ประยุกต์ หมวดหนังสือวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และหมวดหนังสือประวัติศาสตร์ ตามลำดับ ส่วนการใช้ทรัพยากรจำแนกตามประเภทของทรัพยากรพบว่า ส่วนใหญ่ใช้หนังสืออ่านนอกเวลา รองลงมาคือ หนังสือทั่วไป นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือแบบเรียน และแบบฝึกหัด (ชัยภพ เสรีผล. 2550: 87-88) นอกจากนี้ยังอ่านจากบล็อก/ชุมชนออนไลน์ และเว็บไซต์

2.1.4 การใช้เวลาในการอ่าน

นักเรียนอ่านหนังสือในเวลาว่างเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ เมื่อต้องการความรู้ ส่วนความถี่ในการอ่านโดยเฉลี่ย 2-3 วัน ต่อครั้ง ใช้เวลาอ่านครั้งละ 15 นาที ถึง 2 ชั่วโมง จำนวนหนังสือที่อ่านต่อเดือน 1-3 เล่ม ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านการอ่านหนังสือโดยที่ไม่ต้องมีใครกำหนดให้อ่าน โดยนักเรียนชอบอ่านหนังสือที่บ้าน รองลงมา คือ ห้องสมุด และร้านเช่าหนังสือตามลำดับ

2.1.5 การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน

นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านภาษาไทย นักเรียนคิดว่าการอ่านทำให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านที่ว่า การอ่านหนังสือทำให้คนฉลาดรอบรู้และคนที่อ่านหนังสือมากมักประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าคนที่อ่านหนังสือน้อยอยู่ในระดับมาก (จิราพร คำด่าง. 2546: 43)

2.1.6 การใช้บริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

ความถี่ในการเข้าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ และช่วงเวลาที่เข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือตามตารางเรียน ช่วงเวลาที่นักเรียนชอบอ่านหนังสือในวันที่มาโรงเรียน คือ ตอนกลางวัน ส่วนมากจะยืมหนังสือ 2 เล่ม/ครั้ง (ชัยภพ เสรีผล. 2550: 87) โดยยืมหนังสือจากห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง นักเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธียืมหนังสือจากห้องสมุด รองลงมาคือผู้ปกครองซื้อให้ และยืมจากเพื่อน ตามลำดับ (นุชวณา เหลืองอังกูร และคนอื่น ๆ. 2549: 91-92)

2.1.7 วัตถุประสงค์ในการอ่าน

นักเรียนส่วนใหญ่อ่านเพื่อความบันเทิง รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ อ่านตามที่ครูแนะนำ และเพื่อประกอบการศึกษา ตามลำดับ (ชัยภพ เสรีผล. 2550: 87) โดยอ่านเพื่อความสนุกสนาน และเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน ตามลำดับ นอกจากนี้การอ่านหนังสือของนักเรียนยังเป็นการอ่านเพื่อต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ (พลวัตร บรรดาศักดิ์. 2549: 64)

2.1.8 ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ระดับความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คือ การค้นหาข้อความจากการอ่านและการตอบปัญหาจากการอ่าน (ดวงหทัย เมธา. 2551: 46) นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน นักเรียนชอบรูปแบบของการจัดกิจกรรม มีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน กระตือรือร้นที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม (อันธิกา วงษ์จำปา. 2549: 139) นอกจากนี้นักเรียนยังให้ความเห็นด้วยกับการเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านและให้ความเห็นด้วยกับกิจกรรมการอ่านอยู่ในระดับดีมาก (วุฒิพงษ์ คำเนตร. 2552: 65)

สรุปได้ว่า นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนต้องการเข้าห้องสมุดในตอนพักเที่ยงหลังรับประทานอาหาร และต้องการให้โรงเรียนจัดให้มีสื่อที่ส่งเสริมการรักการอ่านที่หลากหลายและเพียงพอ ส่วนระดับความสนใจในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือการ์ตูน เนื้อหาที่สนใจอ่านนอกจากตำรา ได้แก่ นิทาน สารคดี และนิยาย ตามลำดับ นักเรียนอ่านหนังสือในเวลาว่างเป็นส่วนใหญ่ ความถี่ในการอ่านโดยเฉลี่ย 2-3 วันต่อครั้ง ใช้เวลาอ่านครั้งละ 15 นาที ถึง 2 ชั่วโมง จำนวนหนังสือที่อ่านต่อเดือน 1-3 เล่ม นักเรียนชอบอ่านหนังสือที่บ้าน รองลงมา คือ ห้องสมุด และร้านเช่าหนังสือ ตามลำดับ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้คนฉลาดรอบรู้และคนที่อ่านหนังสือมากมักประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าคนที่อ่านหนังสือน้อย

ความถี่ในการเข้าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ ช่วงเวลาที่เข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ ตามตารางเรียน ช่วงเวลาที่ชอบอ่านหนังสือในวันที่มาโรงเรียน คือ ตอนกลางวัน ส่วนมากจะยืมหนังสือ 2 เล่ม/ครั้ง โดยยืมหนังสือจากห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง นักเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธียืมหนังสือจากห้องสมุด ส่วนวัตถุประสงค์ในการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่อ่านเพื่อความบันเทิง และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ทักษะการอ่าน

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการอ่าน สามารถจำแนกเป็น ความสามารถในการอ่าน จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.22 ความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.66 และการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความสามารถในการอ่าน

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการอ่านด้านความสามารถในการอ่าน พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ปานกลาง และดีมาก โดยอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ซึ่งความสามารถในการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักคำศัพท์ การเข้าใจความหมายของคำ วลี และประโยค การมีปฏิริยาต่อข้อความที่อ่าน การบูรณาการเพื่อ

นำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ส่วนวิธีที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ได้แก่ รูปแบบการสอน CIRC การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา นอกจากนี้พบว่า การเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จะช่วยให้นักเรียนสามารถผสมสระพยัญชนะ สะกดคำได้ อ่านออกเสียง ร ล ได้ถูกต้องชัดเจน และรู้ความหมายของคำ (คะนองชัยจักร. 2548: 81-83)

2.2.2 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การสอนอ่านแบบ SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ (ณฐนน แก้วกันจร. 2553: 54)

2.2.3 ความเข้าใจในการอ่าน

กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น ได้แก่ กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นิยม และการใช้กิจกรรมกลุ่ม โดยที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนเรื่องการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญ การสรุปความสำคัญ การลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ (อัญชัญ พิมุ. 2552: 49)

2.2.4 การอ่านเชิงวิเคราะห์

นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านการตีความโดยการอธิบายสถานการณ์จากเรื่องที่อ่าน ด้านการคิดวิเคราะห์และจับใจความสำคัญ ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ด้านการเปรียบเทียบแยกแยะข้อดีข้อเสียและการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลตามสถานการณ์จากเรื่องที่อ่าน และด้านการประยุกต์และนำไปใช้จากเรื่องที่อ่าน อยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังพบว่าการอ่านคิดวิเคราะห์ด้านการอ่านนิทาน การอ่านวรรณกรรม การอ่านบทความ และการอ่านข่าวอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนด้านการอ่านคำประพันธ์ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (สาวิตรี บุญเชื่อม. 2551: 44-45) สำหรับกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น ได้แก่ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน และวิธีสอนแบบหมวกความคิด 6 ใบ

สรุปได้ว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด วิธีที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ได้แก่ รูปแบบการสอน CIRC การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การสอนอ่านแบบ SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น ได้แก่ กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นิยม และการใช้กิจกรรมกลุ่ม สำหรับกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น ได้แก่ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน และวิธีสอนแบบหมวกความคิด 6 ใบ

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

งานวิจัยที่ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน สามารถจำแนกเป็นงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาในการอ่าน จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.50 ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.17 ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.00 และปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ปัญหาในการอ่าน

ปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนไม่สนใจการอ่าน นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะใฝ่รู้ใฝ่เรียน นักเรียนไม่มีความพยายามพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง นักเรียนไม่ชอบค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการอ่าน นักเรียนไม่ชอบเข้าห้องสมุด นักเรียนมีความสนใจอ่านหนังสือเพียงระยะเวลาสั้น ๆ และเห็นความสำคัญของการอ่านเฉพาะกิจกรรมที่ตนเองสนใจ นักเรียนชอบดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์และดูวิดีโอมากกว่า

ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ผู้ปกครองไม่มีส่วนรับรู้ถึงพัฒนาการด้านการอ่านของนักเรียน ผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถสนับสนุนการอ่านของนักเรียนได้ ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง

3.2 ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ บรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมีภาระงานมาก และต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นด้วย ไม่มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด บรรณารักษ์ไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยในการค้นคว้าและจัดกิจกรรม (คมขำ ทองสุข; นันทิชา บุญสุวรรณ; และ มาลัย แก้วมโนรมย์. 85-88) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่มีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่น่าสนใจ ครูไม่มีแผนงานโครงการที่ชัดเจน ตามลำดับส่วนประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบในการจัดกิจกรรม ครูไม่มีเป้าหมายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม ครูไม่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้นักเรียน ครูขาดความรู้ในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรม ครูขาดการส่งเสริมให้ใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับที่น้อย ซึ่งสามารถประมวลปัญหาได้ 2 ด้าน คือด้านบุคลากร พบว่า บรรณารักษ์รับผิดชอบงานด้านอื่นด้วย รองลงมาคือ ปัญหาด้านไม่มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด และปัญหาด้านบรรณารักษ์ไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยในการค้นคว้าและจัดกิจกรรม ตามลำดับ ด้านงบประมาณ พบว่า ไม่มีค่าตอบแทนวิทยากร รองลงมาคือ ไม่มีงบประมาณในการจัดหารางวัลให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และไม่มียกงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ (คมขำ ทองสุข; นันทิชา บุญสุวรรณ; และ มาลัย แก้วมโนรมย์. 2550: 85-88)

3.3 ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา

ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา พบว่า สภาพความพร้อมในการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ สถานศึกษาขาดวัสดุ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการส่งเสริมการอ่าน สถานศึกษาขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ และสถานศึกษาขาดการสนับสนุนจากองค์กรภาคอื่น ๆ ด้านการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบมีหน้าที่ภาระงานพิเศษอื่น ๆ มาก ขาดการประสานงานระหว่างครูและผู้ปกครองนักเรียน สื่อในห้องสมุดไม่สามารถให้บริการนักเรียนได้เต็มที่ และการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้านการรายงาน ได้แก่ ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ผู้ปกครองได้ทราบ ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะ ๆ และการนิเทศติดตามควบคุมกำกับดูแลจากหน่วยเหนือไม่ต่อเนื่อง (ชัชวาล ใจเต็ยว. 2548: 95)

นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้ และโรงเรียนไม่มีแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านที่ชัดเจน ขาดความร่วมมือจากบุคลากร ขาดการประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ครูไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน ครูไม่ชอบอ่านหนังสือ ขาดความร่วมมือจากชุมชน ขาดการประสานงานระหว่างครู/อาจารย์ และผู้ปกครองนักเรียน ขาดการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาปัญหาในการส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามาก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ โดยปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การวิจัยพัฒนาแก้ปัญหาการอ่านของผู้เรียน ส่วนปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการวัดผลและประเมินผลการอ่านของผู้เรียน (นฤเทพ เทียมสกุล. 2550: 60-64)

ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก ได้แก่ การจัดการห้องสมุด อันดับสอง ได้แก่ การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน และอันดับสาม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ข้อที่มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดการห้องสมุด คือ เวลาในการปฏิบัติงานห้องสมุดของครูบรรณารักษ์ในแต่ละวัน ด้านการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด คือ ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนวิธีการใช้ห้องสมุดของครูบรรณารักษ์ ด้านการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมการใช้ ICT (Information and Communication Technology - เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) เพื่อการศึกษาค้นคว้า และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

การส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีระดับปัญหาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 1, 2 และ 3 และครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมีปัญหาสูงกว่าครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก (นวกภรณ์ ชังบุตดา. 2548: 110-114)

สำหรับปัญหาการดำเนินงานโครงการรักการอ่านสานสู่ฝัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบตามโครงการ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ปัญหาการดำเนินงานด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ (เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์. 2549: 131-132)

3.3.1 ปัญหาด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์

ปัญหาด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่พบมากที่สุด ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือในห้องสมุดไม่มีความหลากหลายและไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนขาดเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัย อินเทอร์เน็ตมีความล่าช้ามาก (เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์; และคนอื่น ๆ. 2552: 54-57) ขาดสื่ออุปกรณ์ในการนำเสนอผลงานในรูปแบบนิตยสาร ขาดสื่ออุปกรณ์ในการเล่านิทาน ตู้หนังสือเคลื่อนที่มีขนาดเล็ก และที่นั่งอ่านหนังสือไม่เพียงพอ

3.3.2 ปัญหาด้านเวลา

ปัญหาด้านเวลา ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านน้อยเกินไป ระหว่างดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทางโรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้การทำงานไม่สะดวกและไม่ต่อเนื่อง และเมื่อมีเวลาว่างนักเรียนชอบทำกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าการอ่านหนังสือ

3.3.3 ปัญหาด้านงบประมาณ

ปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ขาดงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่ ไม่มีคำตอบแทนวิทยากรและงบประมาณในการจัดหาของรางวัลให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.4 ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมไม่น่าสนใจ รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ส่วนประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ นักเรียนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม (ไข่มุก เหล่าสุนทร. 2550: 77-78) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะในช่วงแรกเท่านั้น นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่มีของรางวัลหรือมีของรางวัลแต่ไม่น่าสนใจ นักเรียนขาดความเอาใจใส่ในการติดตามฟังประกาศข่าวสารการจัดกิจกรรม นักเรียนไม่พร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และความแตกต่างทางสติปัญญาของนักเรียน นักเรียนกลุ่มเก่งสามารถดำเนินกิจกรรมได้มากจนทำให้เด็กกลุ่มอ่อนเกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม

สรุปได้ว่า ปัญหาในการอ่านที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่สนใจการอ่าน อ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง ไม่มีความพยายามพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง รองลงมาคือ ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ บรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมีภาระงานมาก ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา จำแนกเป็นปัญหาด้านความพร้อม ปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาด้านการรายงาน ปัญหาด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ปัญหาด้านเวลา ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านไม่เพียงพอและการจัดกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง ปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไม่เพียงพอ ส่งผลให้ขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสือและสื่ออุปกรณ์ส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำหรับปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบบ่อยที่สุด คือ กิจกรรมไม่น่าสนใจ รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัย ขอบเขตของการสังเคราะห์งานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554
2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ขอบเขตของการสังเคราะห์งานวิจัย

1. การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้เป็นวิทยานิพนธ์ ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาคนิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยศิลปากร เฉพาะฉบับที่เป็นภาษาไทย ที่ทำการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 รวม 93 เรื่อง

3. วิธีการที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้านในครั้งนี้ คือ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วย ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ชื่อปริญญา รูปแบบงานวิจัย ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย การเลือกตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การตั้งสมมติฐานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมรายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำการวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2546-2554 จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
2. รวบรวมงานวิจัยจากฐานข้อมูล ThaiLIS ซึ่งให้บริการข้อมูลวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ถ่ายสำเนาจากสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ศึกษางานวิจัยที่รวบรวมได้ และบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย
4. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์ข้อค้นพบ และนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ชื่อปริญญา รูปแบบงานวิจัย ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย การเลือกตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การตั้งสมมติฐานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบ

คุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตาราง และสรุปเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย นำเสนอในเชิงพรรณนา โดยการสรุปภาพรวมของผลการสังเคราะห์งานวิจัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัย

ผลการสังเคราะห์สภาพทั่วไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยเป็นเพศหญิงมากที่สุด
2. ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ ปี พ.ศ. 2549 รองลงมาเป็นปี พ.ศ. 2551
3. สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รองลงมาเป็นสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
4. ชื่อปริญญาของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ การศึกษามหาบัณฑิตมีจำนวนเท่ากับครุศาสตรมหาบัณฑิต รองลงมาเป็นศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
5. ระดับการศึกษาที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ ระดับประถมศึกษา รองลงมาเป็นมัธยมศึกษา
6. ประเภทของงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ งานวิจัยเชิงปริมาณ รองลงมาเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ
7. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ นักเรียน รองลงมาเป็นครูและนักเรียน
8. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 100 คน รองลงมาได้แก่ 300-399 คน
9. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ การเลือกแบบเจาะจง รองลงมาเป็นแบบหลายขั้นตอน
10. ตัวแปรต้นที่นำมาศึกษาในงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ ครู รองลงมาเป็นนักเรียน
11. ตัวแปรตามที่นำมาศึกษาในงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน รองลงมาเป็นทักษะการอ่าน
12. การตั้งสมมติฐานการวิจัย งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ไม่มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยมากที่สุด รองลงมาเป็นการตั้งสมมติฐานแบบไม่กำหนดทิศทาง

13. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากที่สุด ได้แก่ แบบสอบถาม รองลงมาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมซึ่งมีจำนวนเท่ากับแบบสังเกต
14. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ใช้การหาค่าความเที่ยงตรงมากที่สุด
15. การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติมากที่สุด รองลงมาเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
16. ชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมีการใช้สถิติพาราเมตริกมากกว่าสถิตินอนพาราเมตริก

ตอนที่ 2 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังนี้

1. การส่งเสริมการอ่าน

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน สรุปได้ดังนี้

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บทบาทด้านการสนับสนุนและการวางแผน มีจำนวน 7 เรื่อง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ การติดตามและประเมินผล มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.81

บทบาทที่สำคัญของครู คือ บทบาทในการจัดกิจกรรม มีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.09 บทบาทที่สำคัญของผู้ปกครอง คือ บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.55 บทบาทที่สำคัญของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ บทบาทด้านการส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.29

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน มีจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.64 กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นมาก คือ กิจกรรม Reading Rally

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม มีจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.5

2. พฤติกรรมการอ่าน

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านพฤติกรรมการอ่าน ประกอบด้วย นิสัยรักการอ่านและทักษะการอ่าน สรุปได้ดังนี้

การศึกษาระดับนิสัรักการอ่านของนักเรียน มีจำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.11 รองลงมาคือ การศึกษาความต้องการและความสนใจในการอ่าน มีจำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.78 โดยพบว่า นักเรียนมีระดับนิสัรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด สำหรับ การศึกษาความต้องการและความสนใจในการอ่าน พบว่า นักเรียนมีความต้องการเข้าห้องสมุดในตอนพักเที่ยงหลังรับประทานอาหาร หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือการ์ตูน นักเรียนชอบอ่านหนังสือในเวลาว่าง ความถี่ในการเข้าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ครั้ง/สัปดาห์

ทักษะการอ่านที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ความสามารถในการอ่าน มีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนการศึกษาระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ปัญหาในการอ่าน มีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.17 ปัญหาในการอ่านที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนไม่มีนิสัรักการอ่าน อ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ขาดความกระตือรือร้นที่จะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่มีความพยายามพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง ไม่ชอบค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการอ่าน และไม่ชอบเข้าห้องสมุด ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด คือ ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมีภาระงานมาก

การอภิปรายผล

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน และปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการอ่าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การส่งเสริมการอ่าน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนและ วางแผนมากที่สุด รองลงมาคือ การติดตามและประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่เห็น ความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านจะมีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งใน ด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตามและประเมินผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้การส่งเสริมการอ่านประสบความสำเร็จ ดังที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ออนไลน์) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหาร มีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังนิสัรักการอ่านให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมสนับสนุน งบประมาณและบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัรักการอ่าน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมนิสัรักการอ่านอย่างหลากหลาย สม่่าเสมอและต่อเนื่อง ผู้บริหารจัดให้มีแผนงาน โครงการ

ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นไปตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับมาตรฐานของผู้บริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้ผู้บริหารจัดวัสดุครุภัณฑ์ ทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอและเหมาะสม มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 8-11)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. (2536: 157) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนมีส่วนผลักดันให้เด็กอ่านหนังสืออย่างมากโดยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดได้ทุกวิชา และสอดคล้องกับสมทรง แสงแก้ว; และคณะ (2551: 4) ที่กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 กำหนดให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 7; 12; 23; 32)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า บทบาทของผู้ปกครองที่พบมากที่สุด คือ บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือด้วยการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ ตลอดจนคอยกระตุ้นและให้กำลังใจ แสดงความชื่นชมเมื่อเห็นเด็กอ่านหนังสือ จะช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับเยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2546: 43-44) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและมีส่วนในการรับผิดชอบต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็ก โดยมีหน้าที่ในการสนับสนุนเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก และสอดคล้องกับสมทรง แสงแก้ว; และคณะ (2551: 5) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยในการปูพื้นฐานการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก ๆ ตั้งแต่ในวัยเริ่มต้นของชีวิต นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน (นาโชค บุตรน้ำเพชร; และ ทิชากร พ่วงพรหม. 2549: 42-50; เบญจรงค์ บันดาลชัย. 2551: 57-58; ปัทมา อินทร์วิมล. 2552: บทคัดย่อ; ปารีชาติ เสารยะวิเศษ; สมาน ลอยฟ้า; และ ดุษฎี อายุวัฒน์. 2552: 73-96)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า บทบาทของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่พบมากที่สุด คือ บทบาทด้านการส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นโรงเรียนที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีการประสานสัมพันธ์ในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 2) ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมนิสัยรัก

การอ่านเพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการโดยให้ประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม วรรณคดีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เข้ามาส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และสอดคล้องกับตัวบ่งชี้โรงเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ออนไลน์) ที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรนอกโรงเรียน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด คือ กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการแสดงออกถึงความสามารถของตนเองและธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ที่ชอบการแข่งขัน ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน และครู การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะช่วยให้เป็นผู้ที่รักการอ่านได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณิ วราทร (2550: 15-17) ที่กล่าวว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขันช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่โดยการลงมือทำทั้งเพื่อการเรียนรู้ ผักผ่อน หรือการแข่งขัน และยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสอดคล้องกับพิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล (2549: 52) ที่พบว่ากิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นอย่างมาก คือ กิจกรรม Reading — Rally เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้การเคลื่อนไหวและไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในกลุ่มเป็นหลัก เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่ม ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดสภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศในการส่งเสริมการอ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน ตัวแบบในการอ่านจากเพื่อนและครู การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและห้องสมุด ดังที่สมิทและจอห์นสัน (เบญจางค์ ปันคล้าย. 2551: 8; อ้างอิงจาก Smith; & Johnson. 1976: 20-27. Teaching Children to Read. pp. 20-27) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนช่วยสร้างให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่าน และสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2539: 11) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การจัดห้องสมุดที่น่าสนใจ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็กอยากเข้าไปอ่านหนังสือ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรการสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดสถานที่ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 1-18)

2. พฤติกรรมการอ่าน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ระดับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านหนังสือ หรืออาจเป็นเพราะการดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับอาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่านิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับข้อมูลการอ่านหนังสือของคนไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2554 ที่พบว่าเด็กไทยมีสถิติการอ่านหนังสือลดลงเฉลี่ยอยู่ที่ 2-5 เล่มต่อปี (หนังสือคือชีวิต. 2554: ออนไลน์)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า นักเรียนต้องการเข้าใช้บริการห้องสมุดในตอนพักเที่ยงหลังรับประทานอาหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ และมีหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ห้องสมุดอาจมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนให้ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน มุ่งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หลากหลาย และสม่ำเสมอ และมุ่งพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 1-18) และสอดคล้องกับองค์ประกอบของนักเรียนรักการอ่าน ที่กำหนดให้นักเรียนใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และสนใจเข้าใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554: ออนไลน์)

จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า นักเรียนชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือการ์ตูนมีภาพประกอบสวยงาม มีเนื้อเรื่องเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นที่พบว่าเยาวชนก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทการ์ตูน (สุพรรณิ วราทร; และ ชลทิตา สุทธินิรันดร์กุล. 2549: 182) และสอดคล้องกับสุพรรณิ วราทร (2550: 14-15) ที่กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่เหมาะสมกับเยาวชนก่อนวัยรุ่นว่าเป็นหนังสือที่มีวิธีนำเสนอกระชับ หรือแปลกใหม่ สำนวนภาษาไม่ยาก มีอารมณ์ขัน ตัวละครเอกมีวัยใกล้เคียงหรือวัยเดียวกันกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ในด้านรูปเล่มต้องกะทัดรัด ปกมีสีสันสะดุดตา และมีภาพประกอบบ้าง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการอ่านของนักเรียนที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือเพื่อความบันเทิง และสอดคล้องกับเป้าหมายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2554-2561 ด้านคุณภาพนักเรียนที่กำหนดให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือแบบเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554: ออนไลน์)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า นักเรียนอ่านหนังสือในเวลาว่างเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในแต่ละวันนักเรียนต้องใช้เวลาในการเรียนเฉลี่ยถึง 6 ชั่วโมง การอ่านหนังสือที่นักเรียนสนใจจะช่วยผ่อนคลายความเครียดของการเรียนในแต่ละวันได้ สอดคล้องกับเป้าหมายการ

ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้นักเรียนใช้เวลานอกเวลาเรียนในการอ่านหนังสือเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: ออนไลน์) และสอดคล้องกับสุพรรณิ วราทร; และ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล (2549: 178-218) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น พบว่า เยาวชนก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง และใช้เวลาว่างอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองมากกว่าการอ่านเพื่อการเรียน

จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า ความถี่ในการเข้าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีการเข้าใช้ห้องสมุดน้อย นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเล่น การทำกิจกรรมของโรงเรียน ห้องสมุดมีหนังสือที่ไม่ตรงกับความสนใจของเด็ก โรงเรียนไม่มีครูที่รับผิดชอบงานห้องสมุดโดยตรง ห้องสมุดเปิดบริการไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 22-24) ที่กล่าวว่า เด็กไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ไม่รู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ห้องสมุดโรงเรียนไม่มีกิจกรรมดึงดูดความสนใจให้อยากเข้าไปใช้บริการ และห้องสมุดเปิดให้บริการไม่เป็นเวลา และสอดคล้องกับบุษกร ทิพย์อักษร (2552: 105-107) ที่กล่าวว่า ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือน้อย ไม่หลากหลายและไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ทักษะการอ่านที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ความสามารถในการอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสามารถในการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ดังที่ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 17-19) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านไว้ว่า สามารถอ่านได้ถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ อ่านออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านได้รวดเร็ว มีสมาธิในการอ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้อย่างรวดเร็ว จับใจ ถูกต้อง และจับใจความสำคัญได้ ซึ่งความสามารถในการอ่านนี้เป็นทักษะที่จำเป็นในการฝึกฝนการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ในสาระการอ่านว่า ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 44)

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ทักษะการอ่านด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน ที่ยังมีนักเรียนบางส่วนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง ทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านได้ สอดคล้องกับรายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) พบว่า นักเรียนไทยอายุ 15 ปี ร้อยละ 37 มีความสามารถในการอ่านต่ำมาก และยังสอดคล้องกับผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2551 ทั่วประเทศ ที่พบว่านักเรียนร้อยละ 3.52 ต้องปรับปรุงด้านการอ่าน และนักเรียนร้อยละ 4.18 อ่านไม่ได้ นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีทักษะด้านการอ่านไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5

ระดับ นักเรียนบางคนจบ ป.6 แต่ยังไม่อ่านเขียนไม่คล่อง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาบางคนยังคงมี ปัญหาเรื่องความเข้าใจการอ่าน มีความอ่อนด้อยเรื่องการเขียน หรือบางคนจบระดับอุดมศึกษาแต่ ความรู้ความสามารถด้านการอ่านการเขียนยังคงเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน (ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2552: ออนไลน์)

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาในการอ่าน ได้แก่ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่สนใจการอ่าน อ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่ คล่อง ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ขาดความกระตือรือร้นที่จะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และไม่มี ความพยายามพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีสื่อที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ไปจากหนังสือ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสังคมไทยยังไม่เป็นสังคมแห่ง การอ่าน สอดคล้องกับที่สมทรง แสงแก้ว; และคณะ (2551: 4) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับนิสัยรัก การอ่านของเด็กไทยไว้ว่า เด็กไทยยังขาดนิสัยรักการอ่าน และการแสวงหาความรู้ และยังคงสอดคล้อง กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7) ที่กล่าวว่า การอ่านหนังสือของคนไทย เป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายโดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีและตรงกับความต้องการของผู้อ่าน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุด ได้แก่ บรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมีภาระงานมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครู บรรณารักษ์ต้องรับผิดชอบงานสอนควบคู่ไปกับการดูแลห้องสมุดโรงเรียน และยังมีภาระงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม ดังที่กรมวิชาการ (2544: 125-131) กล่าวถึงปัญหาในการดำเนินงาน ห้องสมุด คือ ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก ซึ่งสอดคล้องกับบุษกร ทิพย์อักษร (2552: 105-107) ที่กล่าวว่า จำนวนคาบสอนและภาระงานของ ครูมีมาก ทำให้การวัดผลและประเมินผลการอ่านเป็นรายบุคคลทำได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งทำให้ไม่มีเวลา ในการคิดค้นหาวิธีการใหม่เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนและสนับสนุนการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด มุมรัก การอ่านในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน และสร้างบรรยากาศในการอ่านหนังสือให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียน

ด้วยการกระตุ้น จูงใจ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำมาตรการ แก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน

1.2 ครูควรให้ความสำคัญในเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยรูปแบบที่หลากหลายและคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งการเป็นผู้จัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรม จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้า ด้วยการแนะนำและมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีกิจกรรมส่งเสริมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นความสำคัญในเรื่อง การให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อสร้างบรรยากาศในการอ่าน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน และเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

2.1 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง

2.3 การศึกษารูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 การศึกษาการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.5 การศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2535). *เส้นทางการรู้หนังสือ*. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- (2539). *การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2534). *หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ภรรณีภา เรื่องเดช. (2554). *การสังเคราะห์งานวิจัย*. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2554, จาก <http://www.yala.ac.th/download/meen/06-06-2554/scan0063.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *2546 ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุงเทพมหานคร. สำนักการศึกษา. (2554). *คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนรักการอ่าน ยอดเยี่ยม สังกัด*
- กรุงเทพมหานคร. (เอกสารประกอบการดำเนินงาน). กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- (2554). *สถิติจำนวนนักเรียน ห้องเรียน บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกรายสำนักงานเขต และรายโรงเรียน ปีการศึกษา 2553*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- (2550). *แนวทางและมาตรการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- (2551). *เอกสารคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- (2546). *เอกสารแนวทางดำเนินโครงการโรงเรียนรักการอ่าน* กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

- กรุงเทพฯ เดินหน้าเป็นมหานครแห่งการอ่าน. (2554, กุมภาพันธ์-มีนาคม). *จุลสาร กทม.* 29(220): 6-7.
- กฤษณา พงษ์วาทิ. (2550). *การศึกษาความสามารถในการอ่าน และเขียนภาษาไทย และทักษะการทำงานร่วมกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรูปแบบการสอน CIRC.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- เกศรินทร์ ชุ่มจิตต์. (2551). *บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (ประถมศึกษา).* เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์; และคนอื่น ๆ. (2552). *การพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชนไทย: กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- แก้วตา คณะวรรณ; และ สุชาติดา กรเพชรปาณี. (พฤศจิกายน, 2542-มีนาคม, 2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยวิธีการเรียนวิธีการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย วิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์.* 12(2): 85-90.
- ชนิษฐา อาโป. (2549). *การประเมินโครงการรณรงค์การอ่านของโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา).* กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ไข่มุก เหล่าสุนทร. (2550). *ความต้องการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).* กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- คณะรัฐมนตรี. (2552). *การส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.* สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2553, จาก <http://www.ryt9.com/s/cabt/623533>
- คณินนุช พิจิตรนรการ. (2550). *การประเมินโครงการรณรงค์การอ่านของนักเรียนโรงเรียนพรประสาทวิทยา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมขำ ทองสุข; นันทิชา บุญสุวรรณ; และ มาลัย แก้วมโนรมย์. (2550). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากทม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).* พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- คะนอง ชัยจักร. (2548). การพัฒนางานวิชาการด้านการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนหนองกกลำศักดิ์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง. (2548). การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความสำหรับครูภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). การศึกษานิษัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2537, กันยายน-ธันวาคม). วิธีอ่านงานวิจัยทางการศึกษา. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช. 7(3): 113-121.
- จินตนา ไบกาชฎี. (2534). หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- จินตนา วงศ์อำไพ. (2551). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนและนิษัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการการเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- จิรนนท์ มั่งมุล. (2547). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างนิษัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร คำด้วง. (2546). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑารัตน์ ปัญญา. (2550). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2525). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

- ชญาฉัตร รุ่งสมกาย. (2552). *การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนพระบุบ้านหันราษฎร์ประชาท่า อำเภอพระยี่น จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ชฎาภา บรรพพงศ์. (2550). *การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์อภิमान. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ชัชวาล ใจเดียว. (2548). *การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- ชัยภพ เสรีผล. (2550). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนนานาชาติเซนต์ สตีเฟ่นส์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.*
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). คำกล่าวเปิด นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 20 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร. *วารสารห้องสมุด. 53(2): 4.*
- ชุตีวรรณ เจริญสุข. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ชูลี อินมั้น. (2533). *การอ่าน-สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.*
- ชูมาน ธีระกิจ. (2550, มกราคม-มิถุนายน). *เสพจนดิด ผิดตรงไหน อ่านให้เป็นนิสัย. โดมทัศน์. 28(1): 39-41.*
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย: แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์. (2549). *สภาพ ปัญหา และผลการดำเนินงานตามโครงการรักการอ่าน สานสัมพันธ์ ของโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการและสมัครเข้ารับการประเมินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.*

- ณัฐชน แก้วกันจร. (2553). การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่าน
ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตรและการสอน). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ณันท์ขจร กันชาติ. (2550). ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ณิภารัตน์ เลิศอริยกฤต. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). โครงการรณรงค์การอ่าน โรงเรียนสามเสนนอก
(ประชากรราษฎร์อนุกุล) สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. วารสารครู กทม.
2(4): 25-26.
- ดวงหทัย เมธา. (2551). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
สารนิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร บุปผางษ์. (2546). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองดี ดวงรัตน์. (2554). การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียน
ปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทักษพร คงดาลัย. (2549). การศึกษาบทบาทผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการ
อ่านและการเรียนรู้: กรณีศึกษาในโรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนวรรณ คำทองสุข. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ:
การวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา).
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมพร แข็งกสิการ. (2549). การประเมินโครงการรณรงค์การอ่าน สานสัมพันธ์ ของโรงเรียนใน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.

- ธวัช วันชูชาติ. (2543). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ระหว่างปี การศึกษา 2535-2540. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- ธัญชิตา รัตนารธรรม. (2548). แนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของโรงเรียน มัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น เขตการศึกษา 8 ปี 2541. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดา สุวรรณสาครกุล. (2554). การศึกษาคุณลักษณะของตัวแบบในการอ่านที่ส่งผลต่อนิสัยรัก การอ่านของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพงษ์ วงษ์หนองหอย. (2552). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. รายงาน การศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพล เพ็งจันทร์. (2547). การสังเคราะห์งานวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการ จัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พื้นฐานการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2529, กันยายน-ธันวาคม). การสังเคราะห์งานวิจัย. วารสารวัดผลการศึกษา. 8(23): 26-36
- นรคิด อาทิวะ. (2551). กระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (การบริหาร การศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- นฤเทพ เทียมสกุล. (2550). ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา ธรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล พรหมมาก. (2553). การประเมินโครงการส่งเสริมการรักการอ่านของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (วิจัยและการ ประเมินผลการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- นวกรณ์ ชังบุคดา. (2548). ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- นิตินัย คำจันทร์. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยการอ่านของนักเรียน
โรงเรียนเหล่าหลวงประชานุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นางสาวจันทร์เจ้า. (2554). หัวใจรักการอ่าน. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2554, จาก
http://www.tkpark.or.th/tk/index.php?option=com_content&view=article&id=1899&Itemid=4&lang=th
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2545, กรกฎาคม-ธันวาคม). การอ่านคืออาหารสมองเพื่อเสริมสร้างเยาวชน
ปัญญา. วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ. 1(2): 8-16.
- นิลเนตร นิลประดิษฐ์. (2549). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ:
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- นิลุบล ชุมแวงวาปี. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ
นักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตุ้มอุมวิทย์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นিকা การุญ. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นารีรัตน์ พงษ์เจริญ. (2551). การประเมินโครงการรักการอ่านโรงเรียนพนมสารคาม
“พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2.
งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
ถ่ายเอกสาร.
- นาวิกา ทองนาวิ. (2549). นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนนาขวินิต
(ประถมศึกษา) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- นุชวนา เหลืองอังกูร; และคนอื่นๆ. (2551). การประเมินผลการรณรงค์ให้รักการอ่านใน
สถานศึกษาและชุมชน. ขอนแก่น: ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นำโชค บุตรน้ำเพชร; และ ทิชากร พ่วงพรหม. (2549, มิถุนายน-2550, พฤษภาคม). ความสัมพันธ์ระหว่าง การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของครู ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสาธิต*. 2: 42-50.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสร้างวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมความรู้ : ความจำเป็นของสังคมไทย. *วารสารห้องสมุด*. 53(2): 9-13.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2552). การรู้เรื่องการอ่าน การรู้สารสนเทศ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ. *บรรณศาสตร์มศว*. 2(2552): 109-123.
- น้ำผึ้ง หอมจันทร์. (2553). การวิจัยและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญช่วย สายราม. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทัพ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญตา นันทะกุล. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุปผา คุมระ. (2549). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยหมวดความคิด 6 ใบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
- บุษกร ทิพย์อักษร. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนโพนทองวิทยายน และโรงเรียนบ้านดงดิบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. ถ่ายเอกสาร.

- บุษราคัม มาลัย. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดตามความสนใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยการชี้แนะ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจรงค์ ปั่นคล้าย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ. (2549). จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์. (2548). การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- ประภัสสร ปั่นสวน. (2547). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพร ชื่อสุทธิกุล. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์อภิमान. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรางทอง แก้วเหล่ายุง. (2548). การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีวัตร เขื่อนแก้ว. (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิจัยและสถิติการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา บำรุงภักดี. (2548). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.

- ปวีณรัฐ เล็กสมสันต์. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมา อินทร์วิมล. (2552). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ; สมาน ลอยฟ้า; และ ดุษฎี อายุวัฒน์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย. *บรรณศาสตร์ มศว.* 2(2552): 73-96
- ปิยากร แสงบัวท้าว. (2547). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวัสดิศึกษา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงศ์จิตติ พัสอ่อง. (2551). การใช้สื่อสภาพจริงในการส่งเสริมการอ่านและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พรปวีร์ บุญสนอง. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พลวัตร บรรดาศักดิ์. (2549). การวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- พลายพิชัย ตีรอรอด. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนไพโรจน์วิชชาลัย อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พวงเพชร บงบุตร. (2549). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร: โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.

- พิณทิพย์ เอี่ยมพริ้ง. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. (2549). ผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญผกา ปัญจนะ. (2552). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบธรรมเนียมการสอนอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญพันธ์ เพชรตร; และคนอื่นๆ. (2550). การพัฒนาคุณภาพของการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา : การศึกษาศักยภาพของครูในการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญพันธ์ เพชรตร; และ นิตยา เปลื้องนุช. (2550, มกราคม-ธันวาคม). การพัฒนาคุณภาพของการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา: การศึกษาศักยภาพครูในการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 25 (1-3): 87-94.
- ไพศาล ทับพุ่ม. (2549). การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2531). วิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: งานส่งเสริมวิจัยและตำรากองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปาฏิมา วงศ์เลขา. (2552, 8 กรกฎาคม). อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ปัญหาที่ทำทลาย. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2555, จาก <http://social.obec.go.th/node/30>
- ภคภรณ์ เกิดผล. (2553). การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ภักดี รักษาพันธุ์. (2547). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2533-2545). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณุพงศ์ แสงดี. (2549). ผลการใช้วิธีวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- มงคล นามโคตร. (2547). การใช้หนังสือภาพเพื่อสร้างนิสัยการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองไผ่งาม จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- มลิวลัย ปานเทพ. (2549). การศึกษากระบวนการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการอ่านของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
- มังกร วงศ์บุตร. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยเผ่า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มัลลิกา คงพันธ์. (2548). การประเมินโครงการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. (2545, ตุลาคม). โรงเรียนรักการอ่าน. วารสารการศึกษาทอม. 26(1): 31-35. มีเดีย จุฬา. (2549, ตุลาคม-ธันวาคม). รักการอ่าน-นำชีวิสู่ความสำเร็จ. วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 9(4): 2549.
- มาโนชญ์ เขียวชาญ. (2526). การเรียนการสอน. สุราษฎร์ธานี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี.
- เยาลักษณ์ สุวรรณแห. (2546, กันยายน-ธันวาคม). เด็กกับการอ่าน. วารสารวิทยบริการ. 14(3): 43-47.
- ยุทท ไกยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รังสรรค์ ปัทมะรางกุล. (2549). การบริหารงานห้องสมุดในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดลำด้อยตั้ง สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ธนีกร ซาหุมุ. (2551). การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียน เชิงบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). ปรัชญาวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งนภา เหลาบุญมา. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแนวคอนสตรัคติวิสต์ระดับประถมศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (ถ่ายเอกสาร)

- รุ่งฤดี ภูษมศรี. (2549, มกราคม-มิถุนายน). การอ่าน-หัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารสารนิเทศ. 13(1): 42-49.
- เรือนคำ คำโมนะ. (2552). ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา ยอดทองเลิศ. (2551). พฤติกรรมการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- วชิราภรณ์ ชุมพล. (2547). ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณนิภา ขัตติรัตน์. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรินทร์ จำปี. (2553). วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ ร่วมพัฒนาประเทศไทยด้วยการศึกษาตลอดชีวิต กับ กศน. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2554, จาก <http://203.172.142.7/information/beta/ShowArticle.php?id=27>
- วิทยากร เชียงกุล. (2545). ประเทศที่ประชาชนไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่มีทางจะไปสู่ใครเขาได้. ใน การสัมมนานานาชาติ เรื่อง การรู้เรื่องการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. หน้า 1-7. กรุงเทพฯ: สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย.
- วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2552). การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นิยมเพื่อส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- แววตา พฤกษา. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโครงการและการประเมินโครงการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.

- ศรียศ เจริญจันทร์. (2538). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศรียศ คารวะปัญญา. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนบ้านสลักได อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภรางค์ อินทอุณห. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สกุณี เกรียงชัยพร. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเกียรติ แซ่เต็ง. (2551). *ผลของการใช้การวิจัยก่อบุรูปในการพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตร์ ปรางสุวรรณ. (2550). *การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณและความพึงพอใจต่อวิธีสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- สมทรง แสงแก้ว; และคณะ. (2551). *คู่มือการจัดกิจกรรมสื่อนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้เพื่อชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมฤดี แยมขจร. (2553). *การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 รูปแบบ*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้พระราชทานแก่คณะบุคคลในวาระต่าง ๆ. *วารสารห้องสมุด*. 53(2): 1-2.
- (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กับการอ่าน. *วารสารห้องสมุด*. 53(2): 3-10.

- สมิง ไสยันต์. (2553). การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านโรงเรียนบ้านนาอาจ
อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สรัตน์ แก้วคำ. (2548). บทบาทและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน: การสังเคราะห์งานวิจัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สลับ สุ่มมาตย์. (2552). การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โรงเรียน
บ้านขมิ้นจันทอง อำเภอจังหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สันติกา ดวงจิต. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุนีย์ ดวงแข. (2547). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สาวตรี บุญเชื่อม. (2551). การใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ.
- สุชาติ ชุมดวง. (2553). พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนดาราวิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (สารสนเทศศึกษา). เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุดารักษ์ สุวรรณทอง. (2553). ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3Rs. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.

- สุเทพ สื่อกกลาง. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้าน
ชัยเจริญสุข กิ่งอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ วราทร. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (2)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
สุพรรณิ วราทร; และ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล. (2549). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย
เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยาน
การเรียนรู้
- สุพรรณษา หลั่งประเสริฐ. (2550). การวิเคราะห์อภิमानงานวิจัยด้านนวัตกรรมการพัฒนาความ
เข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพ ศรีสุวรรณ. (2552). การประเมินโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในอำเภอ
พนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา ฤกษ์สง่า. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่านและพฤติกรรมการ
อ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และ
เขียน. วารสารห้องสมุด. 53(2): 14-24.
- สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2554). *ตัวชี้วัดความสำเร็จในการ
จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด*. สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2554,
จาก www.korat4.go.th/rakkarnan/file/3d_13.doc
- สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2554). *เกณฑ์การประเมินนักเรียนยอดนัก
อ่าน ประจำปี 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. สืบค้นเมื่อ
7 สิงหาคม 2554, จาก www.brm3.go.th/2010/eofficebr3/files.../6_f2_01072554124539.doc
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน: นโยบาย
มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2549). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *มาตรฐานห้องสมุด และตัวบ่งชี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานฯ.
- (2554). *เป้าหมายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2554-2561*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2554, จาก <http://academic.obec.go.th/web/govdoc/d/584>
- (2554?). *หลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือก นักเรียน "รักการอ่าน"*. สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2554, จาก 203.172.179.23/myoffice2554/tkk3/930175.doc
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. *สำนักสถิติเศรษฐกิจสังคมและประชาชาติ 2. สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติเศรษฐกิจสังคมและประชาชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำราญ นงงาม. (2546). *การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา โรงเรียนบ้านตะเคียนบังอิง อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- หทัยรัตน์ ศรีวรรณไพศาล. (2550). *พฤติกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- หนังสือคือชีวิต*. (2554, 18 มิถุนายน). สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.thaipost.net/node/40360>
- อรพันธ์ หินชุย. (2546). *การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองผึ่งแดง อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (1)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.

- อัญชัญ พิมุ. (2552). การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดขุนคง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อันทิกา วงษ์จำปา. (2549). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. (2553). นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี สัตถหจวี, และคนอื่นๆ. (2542). โครงการวิจัยและพัฒนาผู้อ่านรุ่นเยาว์โรงเรียนประถมศึกษาในชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย :เชิงปริมาณเน้นวิธีวิเคราะห์เมตาดา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับบลิชชิง.
- เอเอสทีวี ผู้จัดการออนไลน์. (2552). คำคมคนดัง ฟังทัศนคติ "อ่านสร้างชาติ". สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2554 จาก <http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID=9520000034618>
- Davidson, Geraldine A. (2008). *Reading motivation and progress through Accelerated Reader: An action research project*. Retrived August 28, 2012, from <http://search.proquest.com/docview/304368018?accountid=44800>
- Etsey, Y. K.; & Snetzler, S. (1998). A meta-Analysis of Gender Difference in Student Attitudes Toward Mathematics. [Online] Available from: <http://searcheric.org> [25 MAY 2006]
- Gongola, Dina. (2008). *Exploring the reading attitudes of fourth grade Orthodox Jewish girls educated in a private elementary school*. Retrived August 28, 2012, from <http://search.proquest.com/docview/304389042?accountid=44800>
- Krejcie, Robert. V.; & Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

- Ministry of Education and National Library of New Zealand. (2002). *The school library and learning in the information landscape*. Wellington: Learning Media. Retrieved April 22, 2011, from [www. http://schools.natlib.govt.nz/developing-your-library/tools-and-guides/school-library-and-learning-information-landscape](http://schools.natlib.govt.nz/developing-your-library/tools-and-guides/school-library-and-learning-information-landscape)
- Pang, Elizabeth S.; et al. (2003). *Teaching Reading*. Retrived August 28, 2012, from http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/archive/publications/EducationalPracticesSeriesPdf/prac12e.pdf
- Stauffer, Russel G. (1969). *Teaching Reading As a Thinking Process*. New York: Harper and Row Publishers.
- Teng, Yachi. (2009). *The Relationship of Reading Methods and Learning Styles to Taiwanese 12th Grade Male Students' Reading Comprehension in English*. Retrived August 28, 2012, from <http://search.proquest.com/docview/305178318?accountid=44800>
- Theodora, P., DeBaz. (1994). *Meta-Analysis of the Relationship between Students' Characteristics and Achievement and Attitudes toward Science*. [Online] Available from: <http://searcheric.org>. [27 November 2005]
- Underwood, Vanda Lea. (2010). *The effect of guided reading instruction on reading achievement*. Retrived August 28, 2012, from <http://search.proquest.com/docview/577393098?accountid=44800>

ภาคผนวก ก
รายชื่องานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

รายชื่องานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

1. กฤษณา พงษ์วาปี. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่าน และเขียนภาษาไทย และทักษะการทำงานร่วมกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรูปแบบการสอน CIRC. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์; และคนอื่น ๆ. (2552). การพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชนไทย: กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
3. ขนิษฐา อาโป. (2549). การประเมินโครงการกักตักการอ่านของโรงเรียนวัดหนองจอก (กักตักนครเศรษฐ) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
4. ไข่มุก เหล่าสุนทร. (2550). ความต้องการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
5. คณินนุช พิจิตรนรการ. (2550). การประเมินโครงการรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนพรประสาทวิทยา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
6. คมขำ ทองสุข; นันทิชา บุญสุวรรณ; และ มาลัย แก้วโมโรมย์. (2550). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
7. คะนอง ชัยจักร. (2548). การพัฒนางานวิชาการด้านการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนหนองกกสามัคคี อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง. (2548). การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความสำหรับครูภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). การศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
10. จินตนา วงศ์อำไพ. (2551). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการการเรียนรู้).
พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
11. จิรนนท์ มิ่งมุล. (2547). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
12. จิราพร คำด่าง. (2546). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
13. จุฑารัตน์ ปัญญา. (2550). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนโดยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
14. ชญาฉัตร รัฐสมกาย. (2552). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาธ อำเภอยะยี่น จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
15. ชัชวาล ใจเด็ยว. (2548). การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
16. ชัยภพ เสรีผล. (2550). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
17. ชุติวรรณ เจริญสุข. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

18. เขวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์. (2549). *สภาพ ปัญหา และผลการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์การอ่าน สานสู่ฝัน ของโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการและสมัครเข้ารับการประเมิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
19. ณฐนน แก้วกันจร. (2553). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่าน ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
20. ณิชท์ขจร กันชาติ. (2550). *ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
21. ดวงหทัย เมธา. (2551). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
22. ถาวร บุปผางษ์. (2546). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี*. ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
23. ทองดี ดวงรัตน์. (2554). *การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
24. ทักษพร คงคาลัย. (2549). *การศึกษบทบาทผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้: กรณีศึกษาในโรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
25. ธรรมพร แข็งกสิการ. (2549). *การประเมินโครงการรณรงค์การอ่าน สานสู่ฝัน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
26. ธัญชิตา รัตนธรรม. (2548). *แนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น เขตการศึกษา 8 ปี 2541*. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.

27. ธิดา สุวรรณสาครกุล. (2554). การศึกษาคุณลักษณะของตัวแบบในการอ่านที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
28. นรคิด อาทิวา. (2551). กระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
29. นฤเทพ เทียมสกุล. (2550). ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ถ่ายเอกสาร.
30. นฤมล พรหมมาก. (2553). การประเมินโครงการส่งเสริมการรักการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและการประเมินผลการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ถ่ายเอกสาร.
31. นวภรณ์ ชังบุตดา. (2548). ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ. (2551). การประเมินโครงการรักการอ่านโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
33. นาวิกา ทองนาวิ. (2549). นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต (ประถมศึกษา) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์. (2553). การวิจัยและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ถ่ายเอกสาร.
35. นิตินัย คำจันทร์. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยการอ่านของนักเรียนโรงเรียนเหล่าหลวงประชานุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์. (2549). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
37. นิลบุล ชุมแวงวาปี. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตุ้มอุมวิทย์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
38. นิตา การุญ. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
39. นุชวณา เหลืองอังกูร; และคนอื่นๆ. (2551). การประเมินผลการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษาและชุมชน. ขอนแก่น: ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
40. บุญช่วย สายราม. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทัพ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
41. บุญตา นันทะกุล. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
42. บุญผา คุมุระ. (2549). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยหมวดความคิด 6 ใบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
43. บุษกร ทิพย์อักษร. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนโพนทองวิทยายน และโรงเรียนบ้านดงดิบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. ถ่ายเอกสาร.

44. บุษราคัม มาลัย. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดตามความสนใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยการชี้แนะ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
45. เบญจรงค์ ปันคล้าย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ. (2549). จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์. (2548). การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
48. ประภัสน ปันสวน. (2547). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง. (2548). การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
50. ปรีชา บำรุงภักดี. (2548). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
51. ปิยากร แสงบัวท้าว. (2547). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวัสดิวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

52. พงศ์จิตติ พัสอ่อง. (2551). การใช้สื่อสภาพจริงในการส่งเสริมการอ่านและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
53. พรปวีร์ บุญสนอง. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์. (2549). การวิเคราะห์พฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
55. พลายพิชัย ศิริอรธ. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนไพโรจน์วิซาลัย อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
56. พวงเพชร บงบุตร. (2549). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร: โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. (2549). ผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ. (2552). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบธรรมเนียมการสอนอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร; และคนอื่นๆ. (2550). การพัฒนาคุณภาพของการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา : การศึกษาศักยภาพของครูในการรณรงค์ให้รักการอ่านในสถานศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
61. ไพศาล ทับพุ่ม. (2549). การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.

62. ภคภรณ์ เกิดผล. (2553). *การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
63. ภาณุพงศ์ แสงดี. (2549). *ผลการใช้วิธีวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
64. มลิวลัย ป่านเทพ. (2549). *การศึกษากระบวนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการอ่านของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริการศึกษา). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
65. มังกร วงศ์บุตร. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยเฒ่า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
66. มัลลิกา คงพันธุ์. (2548). *การประเมินโครงการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล. (2549). *การบริหารงานห้องสมุดในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดลำด้อยตึง สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
68. รัชนิกร ซาหมู่. (2551). *การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียน เชิงบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
69. เรือนคำ คำโมนะ. (2552). *ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ. (2551). *พฤติกรรมการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.

71. วรณนิภา ขัตติรัตน์. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2552). การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นียมเพื่อส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
73. แวตตา พฤกษา. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโครงการและการประเมินโครงการ). กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
74. ศิริยศ คารวะบัญชา. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนบ้านสลักไถ อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
75. สุภรางค์ อินทუნท์. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
76. สุกุณี เกรียงชัยพร. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง. (2551). ผลของการใช้การวิจัยก่อบรูปในการพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจรรย์ญาณและความพึงพอใจต่อวิธีสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.

79. สมฤดี แยมขจร. (2553). การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 รูปแบบ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
80. สมิง ไสยันต์. (2553). การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านโรงเรียนบ้านนายาง อำเภอกุกระดิง จังหวัดเลย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
81. สลับ สุ่มมาตย์. (2552). การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านขมิ้นจันทอง อำเภोजังหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
82. สันติกา ดวงจิต. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
83. สาวิตรี บุญเชื่อม. (2551). การใช้กิจกรรมเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
84. สำรวย นกงาม. (2546). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา โรงเรียนบ้านตะเคียนบังอี่ อำเภอบุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
85. สุชาติ ชุมดวง. (2553). พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (สารสนเทศศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง. (2553). ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3Rs. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
87. สุเทพ สীগกลาง. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านชัยเจริญสุข กิ่งอำเภอบ้านใหม่ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

88. สุภาพ ศรีสุวรรณ. (2552). การประเมินโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนใน
อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
ถ่ายเอกสาร.
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่านและ
พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.
90. อรพันธ์ หินชอุย. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โรงเรียน
บ้านหนองผึ่งแดง อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
91. อัญชัญ พิมุ. (2552). การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดขุนคง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
92. อันทิกา วงษ์จำปา. (2549). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ).
นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. (2553). นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่
บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก ข

สภาพทั่วไป และข้อค้นพบของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ตาราง 22 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามเพศของผู้วิจัยและสถาบันการศึกษาของงานวิจัย
ที่นำมาสังเคราะห์

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เพศ		ชื่อสถาบันการศึกษา
	ชาย	หญิง	
1. กฤษณา พงษ์วาทิ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เกษสุณี บำรุงจิตต์ และคณะ	2	2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ชนิษฐา อาโป		1	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร		1	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. คณินนุช พิจิตรนรการ		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. คมขำ ทองสุข และคณะ		3	มหาวิทยาลัยนเรศวร
7. คะนอง ชัยจักร	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
8. เกรือวัลย์ เผ่าผึ้ง		1	มหาวิทยาลัยศิลปากร
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
10. จินตนา วงศ์อำไพ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
11. จิรนนท์ มิ่งมูล		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12. จิราพร คำด้วง		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
13. จุฑารัตน์ ปัญญา		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. ชญาฉัตร รุ้สมกาย		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
16. ชัยภพ เสริมผล	1		มหาวิทยาลัยรามคำแหง
17. ชุติวรรณ เจริญสุข		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
18. เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
19. ณฐนน แก้วกันจร	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
20. ณันท์ขจร กันชาติ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
21. ดวงหทัย เมธา		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
22. ถาวร บุปผาวงษ์	1		มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
23. ทองดี ดวงรัตน์		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
24. ทักษพร คงคาลัย		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
25. ธรรมพร แข็งกสิการ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ตาราง 22 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เพศ		ชื่อสถาบันการศึกษา
	ชาย	หญิง	
26. ธัญชิตา รัตนธรรม		1	สถาบันราชภัฏเชียงราย
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
28. นรคิต อาทิวะช	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
29. นฤเทพ เทียมสกุล	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
30. นฤมล พรหมมาก		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
31. นวภรณ์ ชังบุตดา		1	มหาวิทยาลัยบูรพา
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ		1	มหาวิทยาลัยบูรพา
33. นาวิกา ทองนาวิ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
35. นิตินัย คำจันทร์		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์		1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
37. นิลอุบล ชุมแวงวาปี		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
38. นิสกา การญ		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
39. นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ		5	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
40. บุญช่วย สายราม	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
41. บุญตา นันทะกุล		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
42. บุปผา มุคุระ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
43. บุษกร ทิพย์อักษร		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
44. บุษราคม มาลัย		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
45. เบญจางค์ ปันคล้าย		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ		1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
48. ประภัสสร ปันสวน		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง		1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
50. ปรีชา บำรุงภักดี	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ตาราง 22 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เพศ		ชื่อสถาบันการศึกษา
	ชาย	หญิง	
51. ปิยากร แสงบัวท้าว		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
52. พงศ์จิตติ พัส่อง	1		มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
53. พรवीร์ บุญสนอง		1	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	1		มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
56. พวงเพชร บงบุตร		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ		1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ		5	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
61. ไพศาล ทับพุ่ม	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
62. ภคภรณ์ เกิดผล		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	1		มหาวิทยาลัยขอนแก่น
64. มลิวัลย์ ป่านเทพ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
65. มังกร วงศ์บุตร	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
66. มัลลิกา คงพันธุ์		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
68. รัชนิกร ซาหู่		1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
69. เรือนคำ คำโมนะ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
71. วรณนิภา ชัตติรัตน์		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	1		มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
73. แววดา พฤกษา		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
74. ศิริยศ คารวะบัญชา	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
75. ศุภรางค์ อินทุณฑ์		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 22 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เพศ		ชื่อสถาบันการศึกษา
	ชาย	หญิง	
76. สุกุณี เกรียงชัยพร		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง	1		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ		1	มหาวิทยาลัยทักษิณ
79. สมฤดี แยมขจร		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
80. สมิง ไสยันต์	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
81. สลับ สุ่มมาตย์	1		มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
82. สันติกา ดวงจิต		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
83. สาวิตรี บุญเชื่อม		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
84. ส้ารวาย นกงาม	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
85. สุชาติ ชุมดวง	1		มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
86. สุदारักษ์ สุวรรณทอง		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
87. สุเทพ สือกกลาง	1		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ		1	มหาวิทยาลัยบูรพา
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า		1	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
90. อรพันธ์ หินชุย		1	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
91. อัญชัญ พิมุ		1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
92. อันทิกา วงษ์จำปา		1	มหาวิทยาลัยศิลปากร
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย		1	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 23 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย และ ชื่อปริญญา ของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ปีพ.ศ. ที่ทำการวิจัย	สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย
1. กฤษณา พงษ์วาทีย์	2550	หลักสูตรและการสอน
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	2552	-
3. ขนิษฐา อาโป	2549	การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. ไชยมุก เหล่าสุนทร	2550	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
5. คณินนุช พิจิตรนรการ	2550	การบริหารการศึกษา
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	2550	การบริหารการศึกษา
7. คะนอง ชัยจักร	2548	การบริหารการศึกษา
8. เกร็ววัลย์ เผ่าผึ้ง	2548	หลักสูตรและการนิเทศ
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์	2549	การวัดผลการศึกษา
10. จินตนา วงศ์อำไพ	2551	การจัดการการเรียนรู้
11. จิรนนท์ มิ่งมุล	2547	จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
12. จิราพร คำด้วง	2546	การสอนภาษาไทย
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	2550	การสอนภาษาไทย
14. ชญาฉัตร รุ้สมกาย	2552	การบริหารการศึกษา
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว	2548	การบริหารการศึกษา
16. ชัยภพ เสรีผล	2550	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
17. ชุติวรรณ เจริญสุข	2553	จิตวิทยาการศึกษา
18. เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์	2549	การบริหารการศึกษา
19. ณฐนน แก้วกันจร	2553	หลักสูตรและการสอน
20. ณันท์ขจร กันชาติ	2550	หลักสูตรและการสอน
21. ดวงหทัย เมธา	2551	ประถมศึกษา
22. ถาวร บุบผาวงษ์	2546	การวิจัยและสถิติทางการศึกษา
23. ทองดี ดวงรัตน์	2554	การบริหารการศึกษา
24. ทักษพร คงคล้าย	2549	การบริหารการศึกษา
25. ธรรมพร แข็งกสิการ	2549	การบริหารการศึกษา

ตาราง 23 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ปีพ.ศ. ที่ทำการวิจัย	สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	2548	การบริหารการศึกษา
27. ชิดา สุวรรณสาครกุล	2554	จิตวิทยาพัฒนาการ
28. นรคิต อาทิวะช	2551	การบริหารการศึกษา
29. นฤเทพ เทียมสกุล	2550	การบริหารการศึกษา
30. นฤมล พรหมมาก	2553	วิจัยและการประเมินผลการศึกษา
31. นวภรณ์ ชังบุตดา	2548	การบริหารการศึกษา
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	2551	การบริหารการศึกษา
33. นาวิกา ทองนาวิ	2549	การบริหารการศึกษา
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์	2553	วิจัยและประเมินผลการศึกษา
35. นิตินัย คำจันทร์	2553	การบริหารการศึกษา
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	2549	วิจัยการศึกษา
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี	2551	การบริหารการศึกษา
38. นิสา การุญ	2551	การวัดผลการศึกษา
39. นุชานา เหลืองอังกูร และคณะ	2549	-
40. บุญช่วย สายราม	2552	การบริหารการศึกษา
41. บุญตา นันทะกุล	2546	การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
42. บุปผา มุคุระ	2549	หลักสูตรและการสอน
43. บุษกร ทิพย์อักษร	2552	การบริหารการศึกษา
44. บุษราคัม มาลัย	2549	การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
45. เบญจรงค์ ปั่นคล้าย	2551	จิตวิทยาการศึกษา
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	2549	จิตวิทยาการศึกษา
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	2548	การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
48. ประภัสสร ปันสวน	2547	ประถมศึกษา
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง	2548	หลักสูตรและการสอน
50. ปรีชา บำรุงภักดี	2548	การบริหารการศึกษา

ตาราง 23 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ปีพ.ศ. ที่ทำการวิจัย	สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	2547	จิตวิทยาการศึกษา
52. พงศ์จิตติ พัส่อง	2551	การสอนภาษาไทย
53. พรปวีร์ บุญสนอง	2548	พัฒนาสังคม
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	2549	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	2553	การบริหารการศึกษา
56. พวงเพชร บงบุตร	2549	หลักสูตรและการสอน
57. พิณทิพย์ เอี่ยมพริ้ง	2550	การบริหารการศึกษา
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	2549	การสอนภาษาไทย
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ	2552	หลักสูตรและการสอน
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	2548	-
61. ไพศาล ทับพุ่ม	2549	การบริหารการศึกษา
62. ภคภรณ์ เกิดผล	2553	ประถมศึกษา
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	2549	หลักสูตรและการสอน
64. มลิวลัย ป่านเทพ	2549	การบริหารการศึกษา
65. มังกร วงศ์บุตร	2547	การบริหารการศึกษา
66. มัลลิกา คงพันธุ์	2548	การบริหารการศึกษา
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล	2549	การบริหารการศึกษา
68. รัชนิกร ซาหมู่	2551	การประถมศึกษา
69. เรือนคำ คำโมนะ	2552	วิจัยและประเมินผลการศึกษา
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ	2551	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
71. วรณนิภา ชัตติรัตน์	2550	การบริหารการศึกษา
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	2552	การสอนภาษาไทย
73. แววดา พุกษา	2550	การจัดการโครงการและการประเมิน โครงการ
74. ศิริยศ คารวะบัญชา	2547	การบริหารการศึกษา
75. ศุภรางค์ อินทุณฑ์	2552	การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตาราง 23 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ปีพ.ศ. ที่ทำการวิจัย	สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย
76. สุกุณี เกรียงชัยพร	2548	จิตวิทยาการศึกษา
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง	2551	วิจัยการศึกษา
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ	2550	หลักสูตรและการสอน
79. สมฤดี แยมขจร	2553	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
80. สมิง ไสยันต์	2553	การบริหารการศึกษา
81. สลับ สุ่มมาตย์	2552	การบริหารการศึกษา
82. สันติกา ดวงจิต	2552	การวิจัยการศึกษา
83. สาวิตรี บุญเชื่อม	2551	จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
84. สำรวย นงงาม	2546	การบริหารการศึกษา
85. สุชาติ ชุ่มดวง	2553	สารสนเทศศึกษา
86. สударักษ์ สุวรรณทอง	2553	หลักสูตรและการสอน
87. สุเทพ สื่อกกลาง	2547	การบริหารการศึกษา
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	2552	การบริหารการศึกษา
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	2551	จิตวิทยาพัฒนาการ
90. อรพันธ์ หินชุย	2546	การบริหารการศึกษา
91. อัญชัญ พิมุ	2552	จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
92. อันทิกา วงษ์จำปา	2549	หลักสูตรและการนิเทศ
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	2553	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ตาราง 24 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามชื่อปริญญา และรูปแบบงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชื่อปริญญา	รูปแบบงานวิจัย
1. กฤษณา พงษ์วาทิ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	-	งานวิจัย
3. ชนิษฐา อาไป	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
4. ไชยมุก เหล่าสุนทร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
5. คณินนุช พิจิตรนรการ	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
7. คະນອງ ชัยจักร	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
8. เกรือวัลย์ เผ่าผึ้ง	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
10. จินตนา วงศ์อำไพ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
11. จิรนนท์ มิ่งมูล	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
12. จิราพร คำดั่ง	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
14. ชญาฉัตร รุ้สมกาย	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
16. ชัยภพ เสริมผล	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
17. ชุตติวรรณ เจริญสุข	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
19. ณฐนน แก้วกันจร	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
20. ณันท์ขจร กันชาติ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
21. ดวงหทัย เมธา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
22. ถาวร บุบผาวงษ์	การศึกษามหาบัณฑิต	ปริญญานิพนธ์
23. ทองดี ดวงรัตน์	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
24. ทักษพร คงคาลัย	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
25. ธรรมพร แข็งกสิการ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์

ตาราง 24 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชื่อปริญญา	รูปแบบงานวิจัย
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
28. นรคิต อาทิวะช	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
29. นฤเทพ เทียมสกุล	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
30. นฤมล พรหมมาก	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
31. นวภรณ์ ชังบุตดา	การศึกษามหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	การศึกษามหาบัณฑิต	งานนิพนธ์
33. นาวิกา ทองนาวิ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
35. นิตินัย คำจันทร์	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
37. นิลบุล ชุมแวงวาปี	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
38. นิสา การุญ	การศึกษามหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
39. นุชวนา เหลืองอังกูร และคณะ	-	งานวิจัย
40. บุญช่วย สายราม	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
41. บุญตา นันทะกุล	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
42. บุปผา มุคุระ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
43. บุษกร ทิพย์อักษร	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
44. บุษราคัม มาลัย	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
45. เบญจรงค์ ปันคล้าย	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
48. ประภัสสร ปันสวน	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุ่ง	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
50. ปรีชา บำรุงภักดี	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์

ตาราง 24 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชื่อปริญญา	รูปแบบงานวิจัย
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
52. พงศ์จิตติ พัสอ่อน	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
53. พรปวีร์ บุญสนอง	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
56. พวงเพชร บงบุตร	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	-	งานวิจัย
61. ไพศาล ทับพุ่ม	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
62. ภคภรณ์ เกิดผล	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
64. มลิวัลย์ ป่านเทพ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
65. มังกร วงศ์บุตร	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
66. มัลลิกา คงพันธุ์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
67. รั้งสรรค์ ปัทมะรางกูล	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ภาคนิพนธ์
68. รัชนิกร ซาหมู่	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
69. เรือนคำ คำโมนะ	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
71. วรณนิภา ชัตติรัตน์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
73. แววดา พุกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
74. ศิริยศ คารวะบัญชา	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
75. ศุภรางค์ อินทุณห์	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	ปริญญานิพนธ์

ตาราง 24 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชื่อปริญญา	รูปแบบงานวิจัย
76. สกฤณี เกรียงชัยพร	การศึกษามหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ	การศึกษามหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
79. สมฤดี แยมขจร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สารนิพนธ์
80. สมิง ไสยันต์	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
81. สลับ สุ่มมาตย์	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
82. สันติกา ดวงจิต	การศึกษามหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
83. สาวตรี บุญเชื่อม	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
84. ส้ารวาย นกงาม	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
85. สุชาติ ชุมดวง	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
86. สุदारักษ์ สุวรรณทอง	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
87. สุเทพ สือกกลาง	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	งานนิพนธ์
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
90. อรพันธ์ หินชุย	การศึกษามหาบัณฑิต	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
91. อัญชัญ พิมุ	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	การค้นคว้าแบบอิสระ
92. อันทิกา วงษ์จำปา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	วิทยานิพนธ์
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	ปริญญานิพนธ์

ตาราง 25 สภาพทั่วไปของงานวิจัยตามระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ระดับของสถานศึกษาที่ทำการวิจัย		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓		
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	✓		
3. ขนิษฐา อาโป	✓		
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร		✓	
5. คณินนุช พิจิตรนรการ	✓		
6. คมขำ ทองสุข และคณะ		✓	
7. คะนอง ชัยจักร	✓		
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง		✓	
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์	✓		
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓		
11. จิรนนท์ มั่งมูล	✓		
12. จิราพร คำดั่ง		✓	
13. จุฑารัตน์ ปัญญา		✓	
14. ชญาฉัตร รุสมกาย		✓	
15. ชัชวาล ใจเดียว			✓
16. ชัยภพ เสรีผล			✓
17. ชุตีวรรณ เจริญสุข	✓		
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์			✓
19. ณฐนน แก้วกันจร	✓		
20. ณันท์ขจร กันชาติ	✓		
21. ดวงหทัย เมธา	✓		
22. ถาวร บุปผางษ์		✓	
23. ทองดี ดวงรัตน์			✓
24. ทักษพร คงคาลัย		✓	
25. ธรรมพร แข็งกลีการ			✓

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ระดับของสถานศึกษาที่ทำการวิจัย		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
26. ธัญชิตา รัตนารธรรม		✓	
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล		✓	
28. นรคิด อาทิวา			✓
29. นฤเทพ เทียมสกุล			✓
30. นฤมล พรหมมาก			✓
31. นวภรณ์ ชังบุตตา	✓		
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ		✓	
33. นาวิกา ทองนาวิ	✓		
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์	✓		
35. นิตินัย คำจันทร์		✓	
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	✓		
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี			✓
38. นิสา การุญ		✓	
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ			✓
40. บุญช่วย สายราม	✓		
41. บุญตา นันทะกุล		✓	
42. บุญพา มุคุระ		✓	
43. บุษกร ทิพย์อักษร			✓
44. บุษราคัม มาลัย	✓		
45. เบญจางค์ ปันคล้าย	✓		
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	✓		
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓		
48. ประภัสสร ปันสวน	✓		
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุ่ง		✓	
50. ปรีชา บำรุงภักดี			✓

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ระดับของสถานศึกษาที่ทำการวิจัย		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓		
52. พงศ์จิตติ พัสอ่อน		✓	
53. พรปวีร์ บุญสนอง		✓	
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์		✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	✓		
56. พวงเพชร บงบุตร	✓		
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง			✓
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล		✓	
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ	✓		
60. เพ็ญพันธ์ เพชรคร และคณะ			✓
61. ไพศาล ทับพุ่ม			✓
62. ภาคภรณ์ เกิดผล	✓		
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	✓		
64. มลิวัลย์ ปานเทพ	✓		
65. มังกร วงศ์บุตร	✓		
66. มัลลิกา คงพันธุ์			✓
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกูล	✓		
68. รัชนิกร ซาหุมู		✓	
69. เรือนคำ คำโมนะ	✓		
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		✓	
71. วรณนิภา ชติรัตน์	✓		
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร		✓	
73. แววตา พฤษษา	✓		
74. ศิริยศ คารวะบัญชา	✓		
75. ศุภรางค์ อินทุณฑ์		✓	

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ระดับของสถานศึกษาที่ทำการวิจัย		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
76. สกุนี เกรียงชัยพร		✓	
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง		✓	
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ	✓		
79. สมฤดี แยมขจร		✓	
80. สมิง ไสยันต์			✓
81. สลับ สุ่มมาตย์	✓		
82. สันติกา ดวงจิต		✓	
83. สาวิตรี บุญเชื่อม		✓	
84. ส้ารวาย นงงาม	✓		
85. สุชาติ ชุมดวง	✓		
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง		✓	
87. สุเทพ สือกกลาง	✓		
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ			✓
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓		
90. อรพันธ์ หินชุย	✓		
91. อัญชัญ พิมุ	✓		
92. อันทิกา วงษ์จำปา	✓		
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย		✓	

ตาราง 26 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามประเภทของงานวิจัย

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ประเภทของงานวิจัย	
	งานวิจัยเชิงปริมาณ	งานวิจัยเชิงคุณภาพ
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓	
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	✓	
3. ขนิษฐา อาโป	✓	
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร	✓	
5. คณินนุช พิจิตรนรการ	✓	
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	✓	
7. คະนอง ชัยจักร		✓
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง		✓
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์	✓	
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓	
11. จิรนนท์ มั่งมูล	✓	
12. จิราพร คำดวง	✓	
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓	
14. ชญาฉัตร รุสมกาย		✓
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว		✓
16. ชัยภพ เสรีผล	✓	
17. ชุติวรรณ เจริญสุข	✓	
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์	✓	
19. ฐนนท์ แก้วกันจร	✓	
20. ฌันทัชจร กันชาติ	✓	
21. ดวงหทัย เมธา		✓
22. ถาวร บุษผาวงษ์	✓	
23. ทองดี ดวงรัตน์	✓	
24. ทักษพร คงคาลัย	✓	
25. ธรรมพร แข็งกสิการ	✓	
26. ธัญชิตา รัตนารธรรม	✓	

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ประเภทของการวิจัย	
	การวิจัยเชิงปริมาณ	การวิจัยเชิงคุณภาพ
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล	✓	
28. นรคิต อาทิวะช	✓	
29. นฤเทพ เทียมสกุล	✓	
30. นฤมล พรหมมาก	✓	
31. นวภรณ์ ชังบุตรดา	✓	
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	✓	
33. นาวิกา ทองนาวี	✓	
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์		✓
35. นิตินัย คำจันทร์		✓
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	✓	
37. นิลบุล ชุมแวงวาปี		✓
38. นิสา การุญ	✓	
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ	✓	
40. บุญช่วย สายราม		✓
41. บุญตา นันทะกุล	✓	
42. บุปผา มุคุระ	✓	
43. บุษกร ทิพย์อักษร		✓
44. บุษราคัม มาลัย	✓	
45. เบญจางค์ ปิ่นคล้าย	✓	
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	✓	
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓	
48. ประภัสสร ปิ่นสวน	✓	
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุ่ง		✓
50. ปรีชา บำรุงภักดี	✓	
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓	
52. พงศ์ฐิติ พัสอ่อง	✓	

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ประเภทของการวิจัย	
	การวิจัยเชิงปริมาณ	การวิจัยเชิงคุณภาพ
53. พรปวีร์ บุญสนอง	✓	
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ		✓
56. พวงเพชร บงบุตร		✓
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง	✓	
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓	
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ		✓
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	✓	
61. ไพศาล ทับพุ่ม	✓	
62. ภาคภรณ์ เกิดผล	✓	
63. ภาณุพงศ์ แสงดี		✓
64. มลิวลัย ป่านเทพ		✓
65. มังกร วงศ์บุตร		✓
66. มัลลิกา คงพันธุ์	✓	
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล	✓	
68. รัชนีกร ซาหมู		✓
69. เรือนคำ คำโมนะ	✓	
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ	✓	
71. วรณนิภา ขัตติรัตน์	✓	
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	✓	
73. แววดา พฤษษา	✓	
74. ศิริยศ คารวะบัญชา		✓
75. ศุภรางค์ อินทุณฑ์	✓	
76. สุกุณี เกรียงชัยพร	✓	
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง		✓
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ	✓	

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ประเภทของการวิจัย	
	การวิจัยเชิงปริมาณ	การวิจัยเชิงคุณภาพ
79. สมฤดี แต้มขจร	✓	
80. สมิง ไสยันต์		✓
81. สลับ สุ่มมาตย์		✓
82. สันติกา ดวงจิต	✓	
83. สาวิตรี บุญเชื่อม	✓	
84. สำรวย นกงาม		✓
85. สุชาติ ชุมดวง	✓	
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง	✓	
87. สุเทพ สีอกลาง		✓
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	✓	
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓	
90. อรพันธ์ หินชุย		✓
91. อัญชัญ พิมุ	✓	
92. อันทิกา วงษ์จำปา		✓
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	✓	

ตาราง 27 (ต่อ)

	ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย												
	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครูและนักเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	นักเรียนและผู้ปกครอง	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน	ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และสถานศึกษาในเขต	ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหมวด หัวหน้างานห้องสมุด ครู ศึกษาในเขต และนักวิชาการเขตการศึกษา
56. พวงเพชร บงบุตร											✓		
57. พิณทิพย์ เอี่ยมพริ้ง											✓		
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล		✓											
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ		✓											
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	✓												
61. ไพศาล ทับพุ่ม											✓		
62. ภคภรณ์ เกิดผล		✓											
63. ภาณุพงศ์ แสงดี		✓											
64. มลิวัลย์ ปานเทพ												✓	
65. มังกร วงศ์บุตร				✓									
66. มัลลิกา คงพันธ์ุ์											✓		
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล		✓											
68. รัชนิกร ซาหุมู่		✓											

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย

ตาราง 28 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
	ต่ำกว่า 100	100-199	200-299	300-399	400-499	500 ขึ้นไป
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓					
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ		✓				
3. ชนิษฐา อาโป						✓
4. ไข่มุก เหล่าสุนทร				✓		
5. คณินนุช พิจิตรนรการ		✓				
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	✓					
7. คະนอง ชัยจักร	✓					
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง	✓					
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์			✓			
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓					
11. จิรนนท์ มิ่งมุล	✓					
12. จิราพร คำดั่ง				✓		
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓					
14. ชญาฉัตร รุ่งสมกาย	✓					
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว					✓	
16. ชัยภพ เสรีผล			✓			
17. ชุติวรรณ เจริญสุข		✓				
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์					✓	
19. ณฐนน แก้วกันจร	✓					
20. ณันท์ขจร กันชาติ	✓					

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
	ต่ำกว่า 100	100-199	200-299	300-399	400-499	500 ขึ้นไป
21. ดวงหทัย เมธา	✓					
22. ถาวร บุปผาวงษ์						✓
23. ทองดี ดวงรัตน์		✓				
24. ทักษพร คงคาลัย	✓					
25. ธรรมพร แข็งกสิการ		✓				
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	✓					
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล					✓	
28. นรคิต อาทิวะช				✓		
29. นฤเทพ เทียมสกุล				✓		
30. นฤมล พรหมมาก						✓
31. นวภรณ์ ชังบุคดา			✓			
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ					✓	
33. นาวิกา ทองนาวิ			✓			
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์	✓					
35. นิตินัย คำจันทร์	✓					
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์				✓		
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี	✓					
38. นิตา การุญ						✓
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ						✓
40. บุญช่วย สายราม		✓				

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
	ต่ำกว่า 100	100-199	200-299	300-399	400-499	500 ขึ้นไป
41. บุญตา นันทะกุล					✓	
42. บุปผา มุคุระ	✓					
43. บุษกร ทิพย์อักษร	✓					
44. บุษราคม มาลัย	✓					
45. เบญจางค์ ปันคล้าย				✓		
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ				✓		
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓					
48. ประภัสสร ปันสวน	✓					
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง	✓					
50. ปรีชา บำรุงภักดี				✓		
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓					
52. พงศ์ฐิติ พิธอ่อง	✓					
53. พรปวีร์ บุญสนอง				✓		
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์					✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	✓					
56. พวงเพชร บงบุตร	✓					
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง					✓	
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓					
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ	✓					
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	✓					

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
	ต่ำกว่า 100	100-199	200-299	300-399	400-499	500 ขึ้นไป
61. ไพศาล ทับพุ่ม				✓		
62. ภคภรณ์ เกิดผล	✓					
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	✓					
64. มลิวัดย์ ป่านเทพ	✓					
65. มังกร วงศ์บุตร	✓					
66. มัลลิกา คงพันธุ์						✓
67. รังสรรค์ ปัทมระวางกุล		✓				
68. รัชนิกร ซาหมู่	✓					
69. เรือนคำ คำโมนะ						✓
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ			✓			
71. วรณนิภา ขัตติรัตน์		✓				
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	✓					
73. แววตา พฤษษา					✓	
74. ศิริยศ การวะบัญชา	✓					
75. ศุภรางค์ อินทุณห์						✓
76. สุกุณี เกรียงชัยพร				✓		
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง	✓					
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ์	✓					
79. สมฤดี แย้มขจร		✓				
80. สมิง ไสยันต์	✓					

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
	ต่ำกว่า 100	100-199	200-299	300-399	400-499	500 ขึ้นไป
81. สลับ สุ่มมาตย์	✓					
82. สันติกา ดวงจิต						✓
83. สาวิตรี บุญเชื่อม	✓					
84. สำรวย นงงาม	✓					
85. สุชาติ ชุมดวง				✓		
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง	✓					
87. สุเทพ สือกกลาง	✓					
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	✓					
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า				✓		
90. อรพันธ์ หินชุย	✓					
91. อัญชัญ พิมุ	✓					
92. อันทิกา วงษ์จำปา	✓					
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย						✓

ตาราง 29 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง						
	ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง	แบบง่าย	แบบแบ่งชั้น	แบบแบ่งกลุ่ม	แบบมีระบบ	แบบหลายขั้นตอน	แบบเจาะจง
1. กฤษณา พงษ์วาทิ		✓					
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ						✓	
3. ชนิษฐา อาโป			✓				
4. ไข่มุก เหล่าสุนทร			✓				
5. คณินนุช พิจิตรนรการ						✓	
6. คมขำ ทองสุข และคณะ						✓	
7. คະນອງ ชัยจักร	✓						
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง		✓					
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์						✓	
10. จินตนา วงศ์อำไพ		✓					
11. จิรนนท์ มิ่งมุล	✓						
12. จิราพร คำดั่ง	✓						
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓						
14. ชญาฉัตร รุ่งสมกาย							✓
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว			✓				
16. ชัยภาพ เสรีผล	✓						
17. ชุติวรรณ เจริญสุข	✓						
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์			✓				
19. ณฐนน แก้วกันจร		✓					
20. ณันท์ขจร กันชาติ		✓					

ตาราง 29 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง						
	ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง	แบบง่าย	แบบแบ่งชั้น	แบบแบ่งกลุ่ม	แบบมีระบบ	แบบหลายขั้นตอน	แบบเจาะจง
21. ดวงหทัย เมธา							✓
22. ถาวร บุบผาวงษ์						✓	
23. ทองดี ดวงรัตน์							✓
24. ทักษพร คงคาลัย	✓						
25. ธรรมพร แข็งกสิการ		✓					
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	✓						
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล						✓	
28. นรคิต อาทิวะช			✓				
29. นฤเทพ เทียมสกุล		✓					
30. นฤมล พรหมมาก	✓						
31. นวภรณ์ ชังบุคดา			✓				
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ			✓				
33. นาวิกา ทองนาวิ		✓					
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์		✓					
35. นิตินัย คำจันทร์	✓						
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์						✓	
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี						✓	
38. นิตา การุญ			✓				
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ							✓
40. บุญช่วย สายราม							✓

ตาราง 29 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง						
	ใช้ประชากรเป็น กลุ่มตัวอย่าง	แบบง่าย	แบบแบ่งชั้น	แบบแบ่งกลุ่ม	แบบมีระบบ	แบบหลายขั้นตอน	แบบเจาะจง
41. บุญตา นันทะกุล						✓	
42. บุญผา มุคุระ		✓					
43. บุษกร ทิพย์อักษร							✓
44. บุษราคัม มาลัย		✓					
45. เภญจรงค์ ปันคล้าย			✓				
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ						✓	
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์		✓					
48. ประภัสสร ปันสวน							✓
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายูง	✓						
50. ปรีชา บำรุงภักดี						✓	
51. ปิยากร แสงบัวท้าว		✓					
52. พงศ์รัฐดี พิษฐ์อ่อง				✓			
53. พรปวีร์ บุญสนอง						✓	
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์						✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ							✓
56. พวงเพชร บงบุตร							✓
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง						✓	
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓						
59. เพ็ญผกา ปัญญา							✓
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ							✓

ตาราง 29 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง						
	ใช้ประชากรเป็น กลุ่มตัวอย่าง	แบบง่าย	แบบแบ่งชั้น	แบบแบ่งกลุ่ม	แบบมีระบบ	แบบหลายขั้นตอน	แบบเจาะจง
61. ไพศาล ทับพุ่ม						✓	
62. ภคภรณ์ เกิดผล							✓
63. ภาณุพงศ์ แสงดี							✓
64. มลิวัดย์ ป่านเทพ							✓
65. มังกร วงศ์บุตร							✓
66. มัลลิกา คงพันธุ์		✓					
67. รังสรรค์ ปัทมระวางกุล	✓						
68. รัชนิกร ซาหมู	✓						
69. เรือนคำ คำโมนะ						✓	
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		✓					
71. วรณนิภา ขัตติรัตน์	✓						
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร		✓					
73. แววตา พฤกษา			✓				
74. ศิริยศ คารวะบัญชา							✓
75. ศุภรางค์ อินทุณห์						✓	
76. สุกุณี เกรียงชัยพร	✓						
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง				✓			
78. สมจิตร ปรางสุวรรณ์	✓						
79. สมฤดี แย้มขจร		✓					
80. สมิง ไสยันต์							✓

ตาราง 29 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง						
	ใช้ประชากรเป็น กลุ่มตัวอย่าง	แบบง่าย	แบบแบ่งชั้น	แบบแบ่งกลุ่ม	แบบมีระบบ	แบบหลายขั้นตอน	แบบเจาะจง
81. สลับ สุ่มมาตย์							✓
82. สันติกา ดวงจิต						✓	
83. สาวิตรี บุญเชื่อม							✓
84. สำรวย นงงาม							✓
85. สุชาติ ชุมดวง			✓				
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง				✓			
87. สุเทพ สือกกลาง		✓					
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ						✓	
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า						✓	
90. อรพันธ์ หินชุย							✓
91. อัญชัญ พิมุ	✓						
92. อันทิกา วงษ์จำปา							✓
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย			✓				

ตาราง 30 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามการตั้งสมมติฐานการวิจัย

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตั้งสมมติฐานการวิจัย			
	กำหนดทิศทาง	ไม่กำหนดทิศทาง	กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
1. กฤษณา พงษ์วาทิ	✓			
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ				✓
3. ขนิษฐา อาโป				✓
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร		✓		
5. คณินนุช พิจิตรนรการ				✓
6. คมขำ ทองสุข และคณะ		✓		
7. คະນອງ ชัยจักร				✓
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง	✓			
9. จิตรลดา ไมาตรีจิตต์		✓		
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓			
11. จิรนนท์ มิ่งมุล				✓
12. จิราพร คำดั่ง	✓			
13. จุฑารัตน์ ปัญญา				✓
14. ชญาฉัตร รุ่งสมกาย				✓
15. ชัชวาล ใจเตี้ย		✓		
16. ชัยภพ เสรีผล				✓
17. ชุติวรรณ เจริญสุข		✓		
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์			✓	
19. ณฐนน แก้วกันจร	✓			
20. ณันท์ขจร กันชาติ	✓			

ตาราง 30 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตั้งสมมติฐานการวิจัย			
	กำหนดทิศทาง	ไม่กำหนดทิศทาง	กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
21. ดวงหทัย เมธา				✓
22. ถาวร บุบผาวงษ์		✓		
23. ทองดี ดวงรัตน์				✓
24. ทักษพร คงคาลัย	✓			
25. ธรรมพร แข็งกสิการ				✓
26. ธัญชิตา รัตนาธรรม				✓
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล			✓	
28. นรคิด อาทิวะช		✓		
29. นฤเทพ เทียมสกุล		✓		
30. นฤมล พรหมมาก				✓
31. นวภรณ์ ชังบุตรดา		✓		
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	✓			
33. นาวิกา ทองนาวิ				✓
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์				✓
35. นิตินัย คำจันทร์				✓
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	✓			
37. นิลบุล ชุมแวงวาปี				✓
38. นิสกา การุญ		✓		
39. นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ				✓
40. บุญช่วย สายราม				✓

ตาราง 30 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตั้งสมมติฐานการวิจัย			
	กำหนดทิศทาง	ไม่กำหนดทิศทาง	กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
41. บุญตา นันทะกุล	✓			
42. บุปผา มุคุระ	✓			
43. บุษกร ทิพย์อักษร				✓
44. บุษราคัม มาลัย	✓			
45. เบญจางค์ ปันคล้าย		✓		
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	✓			
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓			
48. ประภัสสร ปันสวน				✓
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง				✓
50. ปรีชา บำรุงภักดี		✓		
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓			
52. พงศ์จิตติ พิษฐ์อ่อง				✓
53. พรปวีร์ บุญสนอง		✓		
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์		✓		
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ				✓
56. พวงเพชร บงบุตร				✓
57. พิณทิพย์ เอี่ยมพริ้ง		✓		
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล				✓
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ				✓
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ				✓

ตาราง 30 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตั้งสมมติฐานการวิจัย			
	กำหนดทิศทาง	ไม่กำหนดทิศทาง	กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
61. ไพศาล ทับพุ่ม				✓
62. ภคภรณ์ เกิดผล				✓
63. ภาณุพงศ์ แสงดี				✓
64. มลิวัดย์ ป่านเทพ				✓
65. มังกร วงศ์บุตร				✓
66. มัลลิกา คงพันธ์				✓
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล				✓
68. รัชนิกร ซาหู่				✓
69. เรือนคำ คำโมนะ		✓		
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		✓		
71. วรณนิภา ชติรัตน์				✓
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	✓			
73. แววดา พฤษษา				✓
74. ศิริยศ คารวะบัญชา				✓
75. ศุภราภรณ์ อินทุนท์	✓			
76. สุกุณี เกรียงชัยพร		✓		
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง				✓
78. สมจิตร ปรากฏสุวรรณ	✓			
79. สมฤดี แยมขจร			✓	
80. สมิง ไสยันต์				✓

ตาราง 30 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตั้งสมมติฐานการวิจัย			
	กำหนดทิศทาง	ไม่กำหนดทิศทาง	กำหนดทิศทางและไม่กำหนดทิศทาง	ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
81. สลับ สุ่มมาตย์				✓
82. สันติกา ดวงจิต	✓			
83. สาวิตรี บุญเชื่อม				✓
84. สำรวย นงงาม				✓
85. สุชาติ ชุมดวง				✓
86. สุदारักษ์ สุวรรณทอง				✓
87. สุเทพ สีอกลาง				✓
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ			✓	
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า		✓		
90. อรพันธ์ หินชุย				✓
91. อัญชัญ พิมุ	✓			
92. อันทิกา วงษ์จำปา		✓		
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย		✓		

ตาราง 31 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓	✓	✓		✓			✓	
2. เกษสุณี บำรุงจิตต์ และคณะ				✓	✓		✓	✓	
3. ชนิษฐา อาไป							✓		✓
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร							✓		
5. คณินนุช พิจิตรนรการ							✓		
6. คมขำ ทองสุข และคณะ							✓		
7. คะนอง ชัยจักร						✓	✓	✓	✓
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง			✓		✓		✓	✓	✓
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์							✓	✓	
10. จินตนา วงศ์อำไพ			✓				✓		
11. จิรนนท์ มั่งมูล			✓				✓	✓	
12. จิราพร คำดั่ง							✓		
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓	✓	✓		✓				
14. ชญาฉัตร รุ่งสมกาย					✓	✓	✓	✓	✓

ตาราง 31 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว							✓		
16. ชัยภพ เสรีผล							✓		
17. ชุติวรรณ เจริญสุข					✓		✓		
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์							✓		
19. ณฐนน แก้วกันจร			✓		✓				
20. ณันท์ขจร กันชาติ			✓		✓		✓		
21. ดวงหทัย เมธา	✓	✓	✓			✓	✓	✓	
22. ถาวร บุบผาวงษ์							✓		
23. ทองดี ดวงรัตน์							✓		✓
24. ทักษพร คงคาลัย							✓		
25. ธรรมพร แข็งกสิการ							✓		
26. ธัญชิตา รัตนาธรรม							✓		✓
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล							✓		
28. นรคิต อาทิวา							✓		

ตาราง 31 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
29. นฤเทพ เทียมสกุล							✓		
30. นฤมล พรหมมาก							✓		
31. นวภรณ์ ชั่งบุตรดา							✓		
32. นารินทร์ พงษ์เจริญ							✓		
33. นาวิกา ทองนาวิ							✓		
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์			✓						
35. นิตินัย คำจันทร์								✓	✓
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์							✓		
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี							✓	✓	✓
38. นิสิตา การบุญ					✓		✓		
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ							✓		
40. บุญช่วย สายราม								✓	✓
41. บุญตา นันทะกุล							✓		
42. บุปผา มุคุระ			✓		✓				

ตาราง 31 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
43. บุษกร ทิพย์อักษร								✓	✓
44. บุษราคัม มาลัย			✓		✓				
45. เบญจรงค์ ปันคล้าย							✓		
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ							✓		
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์			✓		✓				
48. ประภัสสร ปันสวน		✓	✓				✓		
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง		✓	✓		✓			✓	✓
50. ปรีชา บำรุงภักดี							✓		✓
51. ปิยากร แสงบัวท้าว			✓				✓		
52. พงศ์จิตติ พัส่อง			✓				✓		
53. พรปวีร์ บุญสนอง							✓		
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์							✓		
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ							✓	✓	✓
56. พวงเพชร บงบุตร			✓			✓	✓	✓	✓

ตาราง 31 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง							✓		
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓	✓	✓		✓		✓		
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ			✓		✓			✓	
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ			✓					✓	✓
61. ไพศาล ทับพุ่ม							✓		
62. ภคภรณ์ เกิดผล		✓	✓			✓		✓	
63. ภาณุพงศ์ แสงดี			✓		✓			✓	
64. มลิวลัย ป่านเทพ								✓	✓
65. มังกร วงศ์บุตร							✓	✓	
66. มัลลิกา คงพันธุ์							✓		
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกูล							✓		
68. รัชนิกร ซาหู่			✓		✓	✓		✓	
69. เรือนคำ คำโมนะ					✓		✓		
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ							✓		

ตาราง 31 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
	ใบความรู้	ใบงาน	แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม	เว็บไซต์	แบบทดสอบ	แบบประเมิน	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
85. สุชาติ ชุมดวง							✓		
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง	✓	✓	✓		✓	✓			
87. สุเทพ สี่อกลาง							✓	✓	
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ							✓		
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า							✓		
90. อรพันธ์ หินชุย							✓	✓	✓
91. อัญชัญ พิมุ			✓		✓		✓		
92. อันทิกา วงษ์จำปา			✓		✓	✓	✓	✓	✓
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย							✓		

ตาราง 32 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจัดทำ	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล			
	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓	✓	✓	✓	✓
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	✓	✓		✓	✓
3. ขนิษฐา อาโป		✓	✓	✓	
4. ไช่มุก เหล่าสุนทร		✓	✓	✓	
5. คณินนุช พิจิตรนรการ		✓	✓		
6. คมขำ ทองสุข และคณะ		✓	✓		
7. คະນອງ ชัยจักร		✓			
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง	✓	✓	✓	✓	✓
9. จิตรลดา ไมตรีจิตต์		✓	✓	✓	
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓	✓	✓	✓	✓
11. จิรนนท์ มั่งมูล	✓	✓	✓		
12. จิราพร คำด้วง		✓			
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓	✓	✓	✓	✓
14. ชญาฉัตร ฐัสมกาย		✓			
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว		✓	✓	✓	
16. ชัยภพ เสรีผล		✓	✓		
17. ชุตีวรรณ เจริญสุข		✓	✓	✓	
18. เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์		✓	✓	✓	
19. ณฐนน แก้วกันจร	✓	✓	✓	✓	✓
20. เน้นท์ขจร กันชาติ	✓	✓	✓	✓	✓

ตาราง 32 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจัดทำ	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล			
	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก
21. ดวงหทัย เมธา	✓	✓	✓	✓	
22. ถาวร บุปผางวงษ์		✓	✓		
23. ทองดี ดวงรัตน์		✓	✓		
24. ทักษพร คงคาลัย		✓	✓		
25. ชรรมพร แข็งกสิการ		✓	✓		
26. ธัญชิตา รัตนธรรม		✓			
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล		✓	✓		
28. นรคิด อาทิวะช		✓	✓	✓	
29. นฤเทพ เทียมสกุล		✓	✓		
30. นฤมล พรหมมาก		✓	✓	✓	
31. นวภรณ์ ชังบุคตา		✓	✓	✓	
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ		✓	✓	✓	
33. นาวิกา ทองนาวี		✓	✓		
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์		✓			
35. นิตินัย คำจันทร์		✓			
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์		✓	✓		
37. นิลบุล ชุมแวงวาปี		✓			
38. นิสา การุญ		✓	✓	✓	
39. นุชชานา เหลืองอังกูร และคณะ		✓			
40. บุญช่วย สายราม		✓			

ตาราง 32 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจัดทำ	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล			
	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก
41. บุญตา นันทะกุล		✓	✓	✓	
42. บุปผา มุคุระ	✓	✓	✓	✓	
43. บุษกร ทิพย์อักษร		✓			
44. บุษราคัม มาลัย	✓	✓	✓	✓	✓
45. เบญจรงค์ ปันคล้าย		✓	✓	✓	
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ		✓	✓	✓	
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓	✓	✓	✓	✓
48. ประภัสสร ปันสวน	✓	✓			
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง	✓	✓	✓	✓	✓
50. ปรีชา บำรุงภักดี		✓	✓		
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓	✓	✓	✓	
52. พงศ์จิตติ พัสอ่อง	✓	✓			
53. พรปวีร์ บุญสนอง		✓	✓		
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์		✓	✓	✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ		✓			
56. พวงเพชร บงบุตร	✓	✓			
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง		✓	✓		
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓	✓	✓	✓	✓
59. เพ็ญผกา ปัญญา	✓	✓	✓	✓	✓
60. เพ็ญพันธ์ เพชรสร และคณะ	✓	✓			

ตาราง 32 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจัดทำ	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล			
	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก
61. ไพศาล ทับพุ่ม		✓	✓		
62. ภคภรณ์ เกิดผล	✓	✓			
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	✓	✓	✓	✓	✓
64. มลิวลัย ป่านเทพ		✓			
65. มังกร วงศ์บุตร		✓			
66. มัลลิกา คงพันธุ์		✓	✓	✓	
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล		✓	✓		
68. รัชนิกร ซาหุมู่	✓	✓	✓	✓	✓
69. เรือนคำ คำโมนะ		✓	✓	✓	✓
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		✓	✓		
71. วรณนิภา ขัตติรัตน์		✓	✓		
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	✓	✓			
73. แววตา พฤษษา		✓	✓		
74. ศิริยศ คารวะบัญชา		✓			
75. ศุภรางค์ อินทุณห์		✓	✓	✓	
76. สุกุณี เกรียงชัยพร		✓	✓	✓	
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง		✓			
78. สมจิตร ปรากฏสุวรรณ	✓	✓	✓	✓	✓
79. สมฤดี แย้มขจร	✓	✓	✓		
80. สมิง ไสยันต์		✓			

ตาราง 32 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจัดทำ	การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล			
	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเที่ยงตรง	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก
81. สลับ สุ่มมาตย์		✓			
82. สันติกา ดวงจิต		✓	✓	✓	
83. สาวิตรี บุญเชื่อม	✓	✓			
84. สำรวย นงงาม		✓			
85. สุชาติ ชุมดวง		✓			
86. สุदारักษ์ สุวรรณทอง	✓	✓	✓	✓	✓
87. สุเทพ สีอกกลาง		✓			
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ		✓	✓	✓	
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า		✓	✓		
90. อรพันธ์ หินชุย		✓			
91. อัญชัญ พิมุ	✓	✓	✓	✓	✓
92. อันทิกา วงษ์จำปา		✓			
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย		✓	✓		

ตาราง 33 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามชนิดของสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชนิดของสถิติ		สถิติพาราเมตริก			สถิตินอนพาราเมตริก		
	สถิติพาราเมตริก	สถิตินอนพาราเมตริก	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร
1. กฤษณา พงษ์วาทีย์	✓		✓	✓				
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ	✓		✓	✓				
3. ชนิษฐา อาไป	✓		✓					
4. ไช้มุก เหล่าสุนทร	✓		✓	✓				
5. คณินนุช พิจิตรนรการ	✓		✓					
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	✓		✓	✓				
7. คະนอง ชัยจักร								
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง	✓		✓	✓				
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์	✓		✓	✓				
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓		✓	✓				
11. จิรนนท์ มิ่งมุล	✓		✓					
12. จิราพร คำด้วง	✓		✓		✓			
13. จุฑารัตน์ ปัญญา	✓		✓					
14. ชญาฉัตร รุสุมกาย		✓				✓		
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว	✓		✓	✓				
16. ชัยภพ เสรีผล	✓		✓					
17. ชุติวรรณ เจริญสุข	✓		✓		✓			
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์	✓		✓	✓				
19. ณฐนน แก้วกันจร	✓			✓				
20. ณันท์ขจร กันชาติ	✓		✓	✓				

ตาราง 33 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชนิดของสถิติ		สถิติพาราเมตริก			สถิตินอนพาราเมตริก		
	สถิติพาราเมตริก	สถิตินอนพาราเมตริก	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร
41. บุญตา นันทะกุล	✓		✓	✓	✓			
42. บุปผา มุคุระ	✓		✓	✓				
43. บุษกร ทิพย์อักษร								
44. บุษราคัม มาลัย	✓		✓	✓				
45. เบญจรงค์ ปั่นคล้าย	✓		✓		✓			
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	✓		✓	✓	✓			
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓		✓	✓				
48. ประภัสสร ปันสวน		✓				✓		
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายุง	✓		✓					
50. ปรีชา บำรุงภักดี	✓		✓	✓				
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓		✓	✓				
52. พงศ์ฐิติ พัสอ่อง		✓				✓		
53. พรปวีร์ บุญสนอง	✓		✓					
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	✓		✓		✓			
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ		✓				✓		
56. พวงเพชร บงบุตร								
57. พิณทิพย์ เอี่ยมพริ้ง	✓		✓	✓				
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓		✓	✓				
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ		✓				✓		
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ		✓				✓		

ตาราง 33 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	ชนิดของสถิติ		สถิติพาราเมตริก			สถิตินอนพาราเมตริก		
	สถิติพาราเมตริก	สถิตินอนพาราเมตริก	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร	สถิติพื้นฐาน	สถิติเปรียบเทียบข้อมูล	สถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปร
81. สลับ สุ่มมาตย์	✓		✓					
82. สันติกา ดวงจิต	✓		✓		✓			
83. สาวิตรี บุญเชื่อม		✓				✓		
84. สำรวย นกงาม								
85. สุชาติ ชุมดวง	✓		✓					
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง	✓		✓					
87. สุเทพ สีอกลาง	✓		✓					
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	✓		✓	✓				
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓		✓	✓	✓			
90. อรพันธ์ หินชุย		✓				✓		
91. อัญชัญ พิมุ	✓		✓					
92. อันทิกา วงษ์จำปา		✓				✓		
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	✓		✓	✓	✓			

ตาราง 34 สภาพทั่วไปของงานวิจัยจำแนกตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
(สถิติพื้นฐาน)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	สถิติพื้นฐาน											
	ความถี่	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าพิสัย	ค่าสูง	ค่าต่ำ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าความคลาดเคลื่อน	ค่าความแปรปรวน	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
1. กฤษณา พงษ์วาทิ		✓	✓									
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ			✓				✓					
3. ขนิษฐา อาโป	✓	✓	✓				✓					
4. ไช่มุก เหล่าสุนทร		✓	✓				✓					
5. คณินนุช พิจิตรนรการ		✓	✓				✓					
6. คมขำ ทองสุข และคณะ	✓	✓	✓				✓					
7. คະนอง ชัยจักร												
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง		✓	✓				✓					
9. จิตรลดา ไผตรีจิตต์		✓	✓						✓			
10. จินตนา วงศ์อำไพ			✓				✓					
11. จิรนนท์ มิ่งมูล	✓	✓					✓					
12. จิราพร คำดั่ง		✓	✓									
13. จุฑารัตน์ ปัญญา		✓	✓									
14. ชญาฉัตร รัฐมกาย		✓	✓				✓					
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว	✓	✓	✓				✓					
16. ชัยภพ เสรีผล		✓	✓				✓					
17. ชุติวรรณ เจริญสุข		✓	✓				✓					
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์		✓	✓				✓					
19. ณฐนน แก้วกันจร												
20. ณันท์ขจร กันชาติ			✓				✓					

ตาราง 34 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	สถิติพื้นฐาน											
	ความถี่	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าพิสัย	ค่าสูง	ค่าต่ำ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความเอน	ค่าความคลาดเคลื่อน	ค่าความแปรปรวน	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
81. สลับ สุ่มมาตย์		✓	✓				✓					
82. สันติกา ดวงจิต			✓				✓		✓			
83. สาวิตรี บุญเชื่อม	✓	✓										
84. ส้ารวย นงงาม												
85. สุขชาติ ชุมดวง	✓	✓	✓				✓					
86. สุदारักษ์ สุวรรณทอง		✓	✓				✓					
87. สุเทพ สีอกลาง		✓	✓				✓					
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ			✓									
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓	✓	✓				✓					
90. อรพันธ์ หินชุย			✓				✓					
91. อัญชัญ พิมุ		✓	✓				✓					
92. อันธิกา วงษ์จำปา	✓	✓	✓				✓					
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย		✓	✓				✓					

ตาราง 35 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	สถิติทดสอบสมมติฐาน										
	t-test	z-test	F-test	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ	χ^2 -test	Simple Correlation	Multiple Correlation	Simple Regression	Multiple Regression	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เส้นทาง
82. สันติกา ดวงจิต						✓	✓	✓			✓
83. สาวิตรี บุญเชื่อม											
84. ส้ารวาย นกงาม											
85. สุชาติ ชุมดวง											
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง											
87. สุเทพ สือกกลาง											
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ	✓										
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓		✓				✓				
90. อรพันธ์ หินชูย											
91. อัญชัญ พิมุ											
92. อันทิกา วงษ์จำปา											
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	✓		✓				✓				

ตาราง 36 ข้อค้นพบของงานวิจัยจำแนกตามประเด็นที่ศึกษา

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริมการอ่าน	พฤติกรรมการอ่าน	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
1. กฤษณา พงษ์วาปี	✓	✓	
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ			✓
3. ขนิษฐา อาไป		✓	
4. ไช่มุก เหล่าสุนทร	✓	✓	✓
5. คณินนุช พิจิตรนรการ		✓	
6. คมขำ ทองสุข และคณะ			✓
7. คະนอง ชัยจักร	✓	✓	
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง		✓	
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์	✓	✓	
10. จินตนา วงศ์อำไพ	✓	✓	
11. จิรนนท์ มั่งมูล	✓	✓	
12. จิราพร คำด่าง	✓	✓	
13. จุฑารัตน์ ปัญญา		✓	
14. ชญาฉัตร รุสมกาย	✓		
15. ชัชวาล ใจเตี้ยว			✓
16. ชัยภพ เสรีผล	✓	✓	✓
17. ชุติวรรณ เจริญสุข	✓		
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์			✓
19. ฐนนน แก้วกันจร		✓	
20. ฌันทัชจร กันชาติ	✓	✓	
21. ดวงหทัย เมธา	✓	✓	
22. ถาวร บุปผาวงษ์	✓	✓	
23. ทองดี ดวงรัตน์	✓	✓	✓
24. ทักษพร คงคาลัย	✓		
25. ธรรมพร แข็งกสิการ	✓	✓	

ตาราง 36 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริมการอ่าน	พฤติกรรมการอ่าน	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	✓		✓
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล	✓	✓	
28. นรคิต อาทิวะช	✓		
29. นฤเทพ เทียมสกุล			✓
30. นฤมล พรหมมาก	✓	✓	
31. นวภรณ์ ชังบุตรดา			✓
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	✓		✓
33. นาวิกา ทองนาวิ		✓	
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์	✓		
35. นิตินัย คำจันทร์	✓	✓	✓
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์	✓	✓	
37. นิลุบล ชุมแวงวาปี	✓		✓
38. นิสกา การุญ	✓	✓	
39. นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ	✓	✓	✓
40. บุญช่วย สายราม	✓		✓
41. บุญตา นันทะกุล	✓		
42. บุปผา มุคุระ	✓	✓	
43. บุษกร ทิพย์อักษร	✓		✓
44. บุษราคัม มาลัย	✓	✓	
45. เบญจางค์ ปันคล้าย	✓		
46. ประดิษฐา เสถียรมงคลกิจ	✓		
47. ประพัฒน์ สุธรรมวงศ์	✓	✓	
48. ประภัสสร ปันสวน	✓	✓	
49. ปรางทอง แก้วเหล่ายูง	✓	✓	
50. ปรีชา บำรุงภักดี	✓		✓

ตาราง 36 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริมการอ่าน	พฤติกรรมการอ่าน	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
51. ปิยากร แสงบัวท้าว	✓		
52. พงศ์รัฐดี พัส่อง	✓	✓	
53. พรปวีร์ บุญสนอง	✓	✓	
54. พลวัตร บรรดาศักดิ์	✓	✓	
55. พลายพิชัย ศิริอรรถ	✓	✓	✓
56. พวงเพชร บงบุตร	✓		✓
57. พิณฑิพย์ เอี่ยมพริ้ง	✓		
58. พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล	✓		
59. เพ็ญผกา ปัญจนะ	✓	✓	
60. เพ็ญพันธ์ เพชรศร และคณะ	✓	✓	
61. ไพศาล ทับพุ่ม	✓		✓
62. ภคภรณ์ เกิดผล	✓	✓	
63. ภาณุพงศ์ แสงดี	✓	✓	
64. มลิวลัย ป่านเทพ	✓		
65. มังกร วงศ์บุตร	✓	✓	✓
66. มัลลิกา คงพันธุ์	✓		
67. รังสรรค์ ปัทมะรางกุล	✓		
68. รัชนิกร ซาหมี	✓		
69. เรือนคำ คำโมนะ	✓		
70. ลัดดา ยอดทองเลิศ		✓	
71. วรณนิภา ชัตติรัตน์	✓	✓	
72. วุฒิพงษ์ คำเนตร	✓	✓	
73. แววตา พฤกษา	✓		
74. ศิริยศ คารวะบัญชา			✓
75. ศุภรางค์ อินทุณห์	✓	✓	

ตาราง 36 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริมการอ่าน	พฤติกรรมการอ่าน	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
76. สุกุณี เกรียงชัยพร	✓		
77. สมเกียรติ แซ่เต็ง	✓		
78. สมจิตร ปรากฏสุวรรณ	✓	✓	
79. สมฤดี แย้มขจร	✓		
80. สมิง ไสยันต์	✓		
81. สลับ สุ่มมาตย์			✓
82. สันติกา ดวงจิต	✓		
83. สาวิตรี บุญเชื่อม		✓	
84. สำรวย นกงาม			✓
85. สุชาติ ชุมดวง	✓	✓	
86. สุดารักษ์ สุวรรณทอง	✓		
87. สุเทพ สีกลาง	✓	✓	✓
88. สุภาพ ศรีสุวรรณ		✓	
89. สุนันทา ฤกษ์สง่า	✓		
90. อรพันธ์ หินชุย	✓		✓
91. อัญชัญ พิมุ	✓	✓	
92. อันทิกา วงษ์จำปา	✓	✓	
93. อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย	✓	✓	

ตาราง 37 ข้อค้นพบจำแนกตามประเด็นย่อยที่ศึกษา

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริม การอ่าน			พฤติกรรม การอ่าน		ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน						
	บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน	นิสัยรักการอ่าน	ทักษะการอ่าน	ปัญหาในการส่งเสริมการอ่าน	ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ปัญหาในการจัดกิจกรรม	ปัญหาการบริหารโครงการฯ	ปัญหาด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์	ปัญหาด้านเวลา	ปัญหาด้านงบประมาณ
1. กฤษณา พงษ์วาทิ		✓			✓							
2. เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และคณะ										✓		
3. ชนิษฐา อาไป				✓								
4. ไช่มุก เหล่าสุนทร		✓		✓			✓					
5. คณินนุช พิจิตรนรการ				✓								
6. คมขำ ทองสุข และคณะ								✓				
7. คะนอง ชัยจักร		✓			✓							
8. เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง					✓							
9. จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์			✓	✓								
10. จินตนา วงศ์อำไพ		✓			✓							
11. จิรนนท์ มิ่งมุล		✓		✓								
12. จิราพร คำดั่ง	✓			✓								
13. จุฑารัตน์ ปัญญา					✓							
14. ชญาฉัตร รุ่งสมกาย	✓											
15. ชัชวาล ใจเดี่ยว									✓			
16. ชัยภพ เสรีผล		✓		✓			✓					
17. ชุตีวรรณ เจริญสุข			✓									
18. เซวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์									✓			
19. ณฐนน แก้วกันจร					✓							
20. ณันท์ขจร กันชาติ		✓			✓							

ตาราง 37 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลผู้วิจัย	การส่งเสริม การอ่าน			พฤติกรรม การอ่าน		ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน						
	บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน	นิสัยรักการอ่าน	ทักษะการอ่าน	ปัญหาในการส่งเสริมการอ่าน	ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ปัญหาในการจัดกิจกรรม	ปัญหาการบริหารโครงการฯ	ปัญหาด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์	ปัญหาด้านเวลา	ปัญหาด้านงบประมาณ
21. ดวงหทัย เมธา		✓		✓								
22. ถาวร บุปผาวงษ์			✓	✓								
23. ทองดี ดวงรัตน์	✓			✓		✓						
24. ทักษพร คงคาลัย	✓											
25. ธรรมพร แข็งกสิการ		✓		✓								
26. ธัญชิตา รัตนธรรม	✓							✓				
27. ธิดา สุวรรณสาครกุล			✓	✓								
28. นรคิด อาทิวะช	✓											
29. นฤเทพ เทียมสกุล						✓						
30. นฤมล พรหมมาก			✓	✓								
31. นวภรณ์ ชังบุตดา						✓						
32. นารีรัตน์ พงษ์เจริญ	✓									✓		
33. นาวิกา ทองนาวิ				✓								
34. น้ำผึ้ง หอมจันทร์		✓										
35. นิตินัย คำจันทร์		✓		✓		✓						
36. นิลเนตร นิลประดิษฐ์			✓	✓								
37. นิลกุล ชุมแวงวาปี		✓						✓				
38. นิสิตา การุญ			✓		✓							
39. นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ		✓		✓						✓		
40. บุญช่วย สายราม	✓					✓						

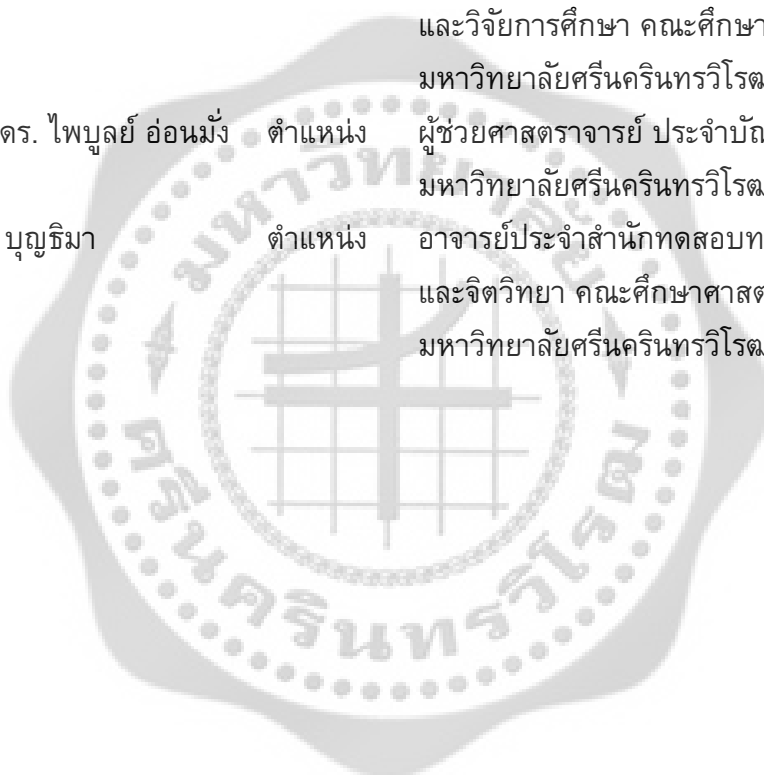

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รศ. เฉลียว พันธุ์สีดา	ตำแหน่ง	อดีตรองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผศ. นงนารถ ชัยรัตน์	ตำแหน่ง	อดีตผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร. สุวพร เข้มเฮง	ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผล
และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผศ. เรือโท ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร. ราชนัย บุญธิมา	ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ก
แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

**แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิธีวิเคราะห์เนื้อหา)**

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของงานวิจัย

1. ชื่อ-สกุลผู้วิจัย..... เพศ () ชาย () หญิง
2. ชื่องานวิจัย.....
3. ชื่อสถาบันการศึกษา.....
4. ปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย.....
5. สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย..... ชื่อปริญญา.....
รูปแบบงานวิจัย.....
6. ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัย
 - () 6.1 ระดับประถมศึกษา
 - () 6.2 ระดับมัธยมศึกษา
 - () 6.3 ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
7. ประเภทของงานวิจัย
 - () 7.1 งานวิจัยเชิงบรรยาย/สำรวจ
 - () 7.2 งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ
 - () 7.3 งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์
 - () 7.4 อื่น ๆ.....
8. ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย
 - () 8.1 ประชากร คือ.....
 - () 8.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ.....
 - () 8.3 จำนวนตัวอย่าง คือ.....
9. การเลือกตัวอย่าง
 - () 9.1 มีการสุ่มตัวอย่าง
 - () 9.1.1 แบบง่าย (Simple Random Sampling)
 - () 9.1.2 แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
 - () 9.1.3 แบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)
 - () 9.1.4 แบบมีระบบ (Systematic Random Sampling)
 - () 9.1.5 แบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)
 - () 9.1.6 อื่น ๆ.....

- () 9.2 ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
- () 9.2.1 ใช้ประชากร
- () 9.2.2 เลือกแบบสะดวก
- () 9.2.3 เลือกแบบเจาะจง
- () 9.2.4 อื่น ๆ.....
10. ตัวแปรที่ศึกษา
- 10.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
- (1).....
- (2).....
- (3).....
- (4).....
- (5).....
- 10.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
- (1).....
- (2).....
- (3).....
- (4).....
- (5).....
11. การตั้งสมมติฐานการวิจัย
- () 11.1 กำหนดทิศทาง
- () 11.2 ไม่กำหนดทิศทาง
- () 11.3 ไม่มีการตั้งสมมติฐาน
12. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- () 12.1 เครื่องมือจัดกระทำ
- () 12.1.1 ชุตฝึกทักษะ
- () 12.1.2 อื่น ๆ.....
- () 12.2 เครื่องมือรวบรวมข้อมูล
- () 12.2.1 แบบสอบถาม
- () 12.2.2 แบบทดสอบ
- () 12.2.3 แบบสังเกต
- () 12.2.4 แบบสัมภาษณ์
- () 12.2.5 แบบผสม (แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง)
- () 12.2.6 อื่น ๆ.....

13. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- () 13.1 ระบุ
 - () 13.1.1 ความเที่ยงตรง (Validity) โดยวิธี.....
 - () 13.1.2 ค่าความยาก (Difficulty).....
 - () 13.1.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination).....
 - () 13.1.4 ความเชื่อมั่น (Reliability) ให้ค่าความเชื่อมั่น.....
 - () 13.1.5 ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
- () 13.2 ไม่ระบุ

14. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- () 14.1 สถิติพื้นฐาน
 - () 14.1.1 ความถี่
 - () 14.1.2 ร้อยละ
 - () 14.1.3 ค่าเฉลี่ย
 - () 14.1.4 ค่าพิสัย
 - () 14.1.5 ค่าสูง
 - () 14.1.6 ค่าต่ำ
 - () 14.1.7 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - () 14.1.8 อื่น ๆ.....
- () 14.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน
 - () 14.2.1 t-test
 - () 14.2.2 z-test
 - () 14.2.3 F-test
 - () 14.2.4 χ^2 -test
 - () 14.2.5 Simple Correlation
 - () 14.2.6 Multiple Correlation
 - () 14.2.7 Simple Regression
 - () 14.2.8 Multiple Regression
 - () 14.2.9 ไม่ระบุ
 - () 14.2.10 อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ข้อค้นพบของงานวิจัยจำแนกตามประเด็นที่ศึกษา

() 1.1 การส่งเสริมการอ่าน

() 1.1.1 บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

() 1.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

() 1.1.1.1.1 การวางแผน

() 1.1.1.1.2 การสนับสนุน

() 1.1.1.1.3 การติดตามและประเมินผล

() 1.1.1.1.4 อื่น ๆ.....

() 1.1.1.2 ครู

() 1.1.1.2.1 การจัดการเรียนการสอน

() 1.1.1.2.2 การจัดกิจกรรม

() 1.1.1.2.3 การกระตุ้นและส่งเสริม

() 1.1.1.2.4 อื่น ๆ.....

() 1.1.1.3 ผู้ปกครอง

() 1.1.1.3.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอ่าน

() 1.1.1.3.2 ส่งเสริมและสนับสนุน

() 1.1.1.3.3 อื่น ๆ.....

() 1.1.1.4 โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

() 1.1.1.4.1 การมีส่วนร่วมของบุคลากร

() 1.1.1.4.2 อื่น ๆ.....

() 1.1.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

() 1.1.2.1 กิจกรรมเร้าไสตประสาท

() 1.1.2.2 กิจกรรมเร้าจักขุประสาท

() 1.1.2.3 กิจกรรมเร้าไสตและจักขุประสาท

() 1.1.2.4 กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน

() 1.1.2.5 กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน

() 1.1.2.6 อื่น ๆ.....

() 1.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

() 1.1.3.1 งบประมาณ

() 1.1.3.2 สภาพแวดล้อม

- () 1.1.3.3 วัสดุอุปกรณ์
- () 1.1.3.4 อื่น ๆ.....
- () 1.2 พฤติกรรมการอ่าน
- () 1.2.1 นิสัยรักการอ่าน
- () 1.2.1.1 การใช้เวลาในการอ่าน
- () 1.2.1.2 การใช้บริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ
- () 1.2.1.3 วิธีการได้หนังสือมาอ่าน
- () 1.2.1.4 อื่น ๆ.....
- () 1.2.2 ทักษะการอ่าน
- () 1.2.2.1 ความสามารถในการอ่าน
- () 1.2.2.2 การอ่านเชิงวิเคราะห์
- () 1.2.2.3 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- () 1.2.2.4 ความเข้าใจในการอ่าน
- () 1.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
- () 1.3.1 ปัญหาในการอ่าน
- () 1.3.2 ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- () 1.3.3 ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- () 1.3.4 ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา
- () 1.3.5 ปัญหาสื่อ
- () 1.3.6 ปัญหาด้านเวลา
- () 1.3.7 ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ผู้บริหาร
- (1).....
-
- (2).....
-
- (3).....
-
- ครู
- (1).....
-
- (2).....
-

(3).....

ผู้ปกครอง

(1).....

(2).....

(3).....

โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1).....

(2).....

(3).....

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

นิสัยรักการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ทักษะการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

3. ข้อค้นพบในงานวิจัย/ผลการวิจัย

ผู้บริหาร

(1).....

(2).....

(3).....

ครู

(1).....

(2).....

(3).....

ผู้ปกครอง

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

นิสัยรักการอ่าน

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

ทักษะการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผู้บริหาร

(1).....

(2).....

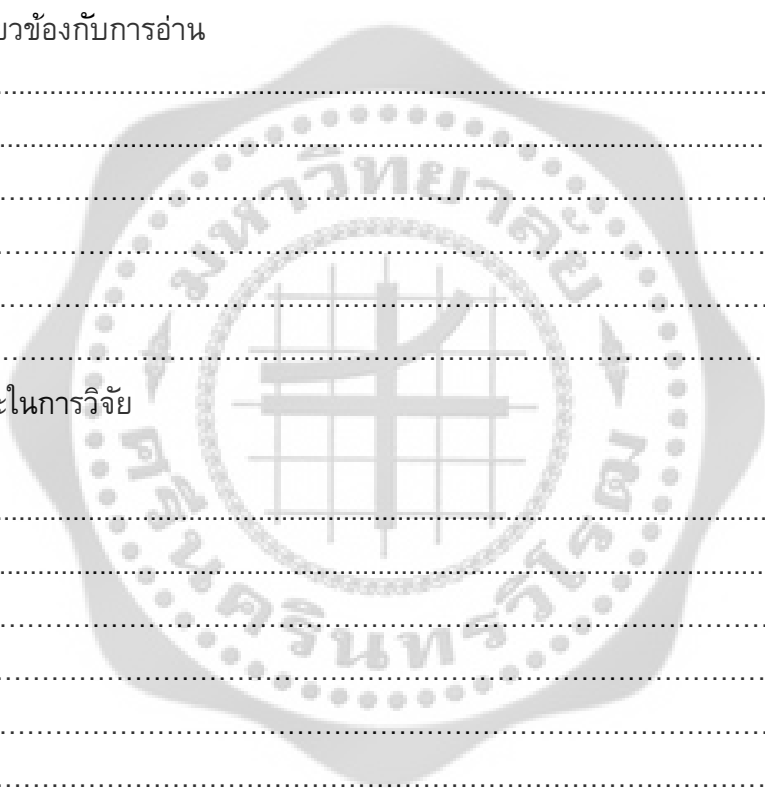
(3).....

ครู

(1).....

(2).....

(3).....

ผู้ปกครอง

(1).....

(2).....

(3).....

โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1).....

(2).....

(3).....

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน

(1).....

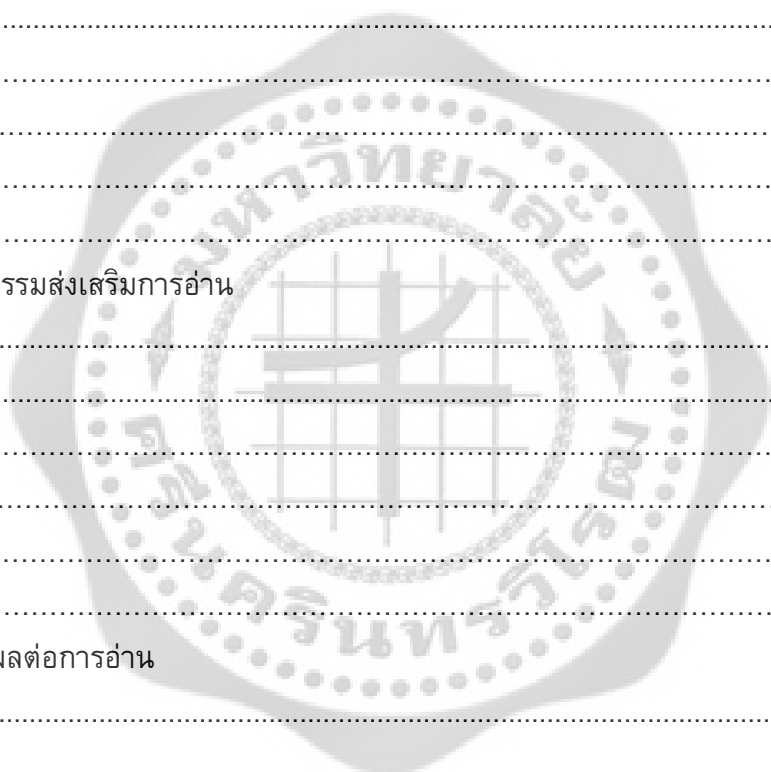
(2).....

(3).....

นิสัยรักการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ทักษะการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

(1).....

(2).....

(3).....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายอนันต์ เองสุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	14 สิงหาคม 2521
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลหัวเฉียว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	409/129 หมู่ 4 ซอยแจ้งวัฒนะ 6 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเสมียนนารี เลขที่ 32/6 หมู่ 2 ถนนกำแพงเพชร 6 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษา การศึกษาระดับบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2555	สำเร็จการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ